

รายงานสืบเนื่อง
การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการ
ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย
ค.ศ. 2020
Thailand Theological Academic Conference 2020

วันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2020
ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020

บรรณาธิการอำนวยการ	สาธัญญ์ บุญเกียรติ	(มหาวิทยาลัยพายัพ)
บรรณาธิการต้นฉบับ	วันดี วนะถาวรชัย	(มหาวิทยาลัยคริสเตียน)
	สุรศักดิ์ กิติเรืองแสง	(สภาคริสตจักรในประเทศไทย)
	ชูลีพรรณ ศรีสุนทร	(Cornerstone Counseling Foundation)
	เสรี หล่อกันภัย	(สมาคมพระคริสตธรรมไทย)
	วารุณาฏ เชื้อหน่าย	(สมาคมพระคริสตธรรมไทย)
	ณรงค์ ทองสุข	(The Bible League Thailand)
พิสูจน์อักษร	ทีมบรรณาธิการ	
ภาพปกและภาพประกอบ	ทีมบรรณาธิการ	

สงวนลิขสิทธิ์ © 2020 โดย วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี เชียงใหม่

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (e-Book) 978-974-670-173-0

พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2020

จัดพิมพ์โดย

วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

(เขตแก้วนวรัฐ) อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000

โทร. 099-272-0770, 0-5385-1478 ต่อ 6223 หรือ 6226

Email: mcd@payap.ac.th

คำสั่งมหาวิทยาลัยพายัพ

ที่ 390/2562

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020

เพื่อให้การดำเนินการจัดการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ปี ค.ศ. 2020 (Thailand Theological Academic Conference 2020) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 (1) (5) และ (13) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 จึงแต่งตั้งให้บุคคลดังมีรายชื่อต่อไปนี้เป็น คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020 คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขตไท ลังการพิณธุ์	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์เอก ชิตเกษร	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
1. ศาสตราจารย์ ผศ. ดร. สาธน์ญ์ บุญเกียรติ	มหาวิทยาลัยพายัพ	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร. วันดี วจนะถาวรชัย	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	รองประธานกรรมการ
3. บาทหลวง ผศ. ดร. อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ	วิทยาลัยแสงธรรม	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ ดร. ชูสิทธิ์ ศรีสุนทร	Cornerstone Counseling Foundation	กรรมการ
5. ศาสตราจารย์ ดร. ฟลอเรียน เฟิร์ก	มหาวิทยาลัยพายัพ	กรรมการ
6. ศาสตราจารย์ ดร. เสรี หล่อกันภัย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
7. ศาสตราจารย์ ดร. วารุณาญ เชื้อหน่าย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
8. ศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ กิติเรืองแสง	สภาคริสตจักรในประเทศไทย	กรรมการ
9. ศาสตราจารย์ ดร. ฌรงค์ ทองสุข	The Bible League Thailand	กรรมการและเลขานุการ
10. นายนิรวิทย์ โพธิ์ทอง	มหาวิทยาลัยพายัพ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2562

สำนักงานอธิการบดี
อท/ขล/สบ/ปล/กต/อน/ศก

คำนำ

คริสต์ศาสนศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และมีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณของมนุษย์ ศีลธรรม และจริยธรรม ผ่านทางคำสอนจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งตลอดประวัติศาสตร์คริสต์จักรได้นำองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการทำพันธกิจในสังคม

ด้วยเหตุนี้ การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติจึงเป็นโอกาสสำคัญที่ช่วยให้อาจารย์และนักศึกษาสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ต่าง ๆ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ อีกทั้งได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แก่คริสตจักร และชุมชนเพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020 (Thailand Theological Academic Conference 2020 - TTAC 2020) เป็นการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งจัดขึ้นโดยมีภาคีเครือข่าย 4 สถาบันอันประกอบด้วย

- 1) วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
- 2) คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
- 3) วิทยาลัยแสงธรรม
- 4) คณะกรรมการศาสนศาสตร์ศึกษา สภาคริสตจักรในประเทศไทย

จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ของอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทย
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

ขอบคุณพระเจ้า ขอบคุณทุกสถาบัน และขอบคุณทุกท่านที่ทำให้การประชุมฯ ในครั้งนี้สำเร็จด้วยดี คณะกรรมการดำเนินงาน TTAC 2020 หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสืบเนื่องการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020 ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้อ่าน และนำไปสู่การพัฒนาคริสตจักร ชุมชน และสังคมไทยต่อไป

ขอองค์พระผู้เป็นเจ้าอวยพระพรท่านให้เจริญขึ้นในพระคุณและความรักของพระองค์สืบไป

คณะกรรมการดำเนินงาน TTAC 2020

สารบัญ

Ezekiel’s Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar’eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel	1
“WHO IS THIS” OBEDIENT KING: A STUDY ON ZECHARIAH 9:9-10 ROYAL MESSIANIC FIGURE USED IN MATTHEW 21:5	17
“Immanuel Journaling” and Thai Seminarians’ Relationship with God (Attachment, Awareness, and Quality).....	37
ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย.....	54
การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12	68
การศึกษาความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย.....	82
ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน	93
การบูรณาการมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์.....	106
การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย.....	122
แผ่นดิน นานอันตะ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ	133
ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่.....	148

โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	160
คู่มือพัฒนาคุณภาพทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู	169
บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ	180
โครงการ	ก
กำหนดการ	ง
คณะกรรมการดำเนินงาน	จ
ภาพบรรยากาศ.....	ฉ

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "ḥazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel

Rev. Florian Förg, Ph.D.¹

ศจ.ดร.ฟลอเรียน เฟิร์ก

Abstract

This study aims to clarify the meanings of the Hebrew terms *hazon*, *mar'eh* and *mahzeh* in the Hebrew version of the Book Ezekiel and study the use of the Thai term *nimit* in the Thai Standard Version of 2011 (THSV 2011). Secondly, this research intends to define what happened when Ezekiel received a vision. Thirdly, it seeks to develop ways to communicate the Hebrew concepts behind *hazon*, *mar'eh* and *mahzeh* to Thai Christians.

It is found from the research that the noun *ḥāzôn* (7x in Ez) never appears in the vision reports and that the THSV 2011 consistently translates the term as นิมิต (vision). The term *mar'eh* (36 x in Ez) is found only in the visionary texts of the book. Depending on the sentence structure the THSV 2011 translates the term as ลักษณะ or นิมิต. *mahzeh* appears only once (Ez 13:7) and the Thai translation is นิมิต. The study has also shown that *ḥāzôn* and *mahzeh* (both come from the root h-z-ḥ) are used when God speaks to Ezekiel (Ezekiel receives a word from God). On the other hand, *mar'eh* (and *mar'ah*) is used when God lets the prophet see something.

When Ezekiel received a vision, the prophet gets access to the invisible, transcendent realm that the Hebrews imagined as a large space separated from the

¹ Lecturer of Old Testament and Hebrew Studies, McGilvary College of Divinity, Payap University.

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel
Rev. Florian Förg, Ph.D.

visible realm by the firmament – the place where God and the angels dwell. In this space, Yahweh lets the prophet see what will happen in the future.

Keywords: Old Testament, Prophetic Literature, Ezekiel, Vision, Thai Bible

Introduction

When teaching Old Testament prophetic books at McGilvary College of Divinity in Chiang Mai (Thailand), the writer also taught about the visions men like Amos, Ezekiel or Daniel have seen. It was remarkable how in every semester at least two or three students related stories about someone who had seen a vision – in Thai nimit. It seemed like there was nothing special about nimit: Buddhist monks or Hindu Priests have seen visions. Christian believers and churches make plans and set goals for the future and call them nimit. Mediums travel to distant places in nimit and meet with spirits. These observations inspired the author to take a closer look at the visions in the Bible and in the Thai context.

This paper summarizes the outcome and puts the visions of Ezekiel into their historical context (chapter 1). The Book of Ezekiel is very suitable for this study, as roughly one third of the book are vision reports and Ezekiel puts special emphasis on the details of the process of receiving a vision. In the next section, the author describes the meaning of ra'ah and **h**azah, as they make the basis for five terms that are translated as nimit in the 2011 Thai Standard Version of the Bible (chapter 2). After that, the study will show in detail where nimit occurs in the Thai Bible and which Hebrew terms it translates (chapter 3). Chapter 4 describes what happened, when Ezekiel received a vision and tries to grasp its meaning. Before the author gives concluding thoughts in chapter 6, he compiles ideas and preunderstandings that Thai people might bring with them, when talking about visions in the Bible (chapter 5).

1. Ezekiel's Visions and the Babylonian Exile

Scholars generally agree that the Book of Ezekiel contains four vision reports (e.g. Zimmerli, 1979):

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel
 Rev. Florian Förg, Ph.D.

Vision # 1	Ez 1:1–3:15	Vision of the Glory of God (1:4-28) Vision of the Scroll (2:9-10)
Vision # 2	Ez 8:1–11:25	First Vision of the Temple
Vision # 3	Ez 37:1-14	Vision of the Valley of Dry Bones
Vision # 4	Ez 40–48	Second Vision of the Temple

For the present study it is essential to keep in mind that the four visions in the Book of Ezekiel are related to two deportations of Israelites to Babylon. In 597 B.C. King Nebuchadnezzar of Babylonia exiled King Jehoiachin, members of the upper class, soldiers, craftsmen and smiths (2 Kgs 24:14-17). Along with King Jehoiachin, the prophet Ezekiel was brought to Babylonia (Ez 1:2) and stayed in a colony of exiled Jews at the Chebar canal (Ez 1:1). In the fifth year of his (and King Jehoiachin's) exile, in 593 B.C., he started to see visions of God and in the first vision, God called Ezekiel to be a prophet (Ez 2:1–3:11).

In the second deportation of 586 B.C., Nebuzaradan, one of the high officials of Nebuchadnezzar, destroyed Jerusalem including the temple and the city walls after two years of besieging the city (2 Kgs 25:8-10). In addition, he exiled King Zedekiah (v. 4-7) and all the population of Jerusalem except for the poor people in Jerusalem who worked as vinedressers and plowmen (2 Kgs 25:11-12). Besides that, upper class citizens of Jerusalem were brought to Riblah at the border of Israel and were killed there by the King of Babylon (2 Kgs 25:18-21). The third deportation in 582 B.C. (Jer 52:30) and a fourth one in 605 B.C. (2 Chr 36:6-7; Dn 1:1-17) are of secondary importance for the present study.

First deportation of Jews to Babylon		597 B.C.
Vision # 1	Ez 1:1–2: year 5, month 4, day 5	July 31, 593 B.C. (Block, 1997)
Vision # 2	Ez 8:1: year 6, month 6, day 5	September 18, 592 B.C. (Block, 1997)
Second deportation of Jews to Babylon; destruction of Jerusalem		587 B.C.
Vision # 3	<i>no date</i>	<i>no date</i>
Vision # 4	Ez 40:1: year 25, month 1, day 10	April 28, 573 B.C. (Block, 1998)

2. The Meaning of the Hebrew Roots r'-h and h-z-h

Basically, the five Hebrew terms that the THSV 2011 translates as *nimit* are derived from only two Hebrew roots: The nouns *mar'æh* (מַרְאֵה) and *mar'ah* (מַרְאָה) both consist of the root r'-h (ראה) with prefixed m-, whereas the nouns *hazon* (חֹזֶן), *maḥazæh* (מַחְזֵה) and the verb *hazah* (חָזַה) are based on the root h-z-h (חזה). As both roots translate as “to see”, it is necessary to see if there are differences in the meaning of r'-h and h-z-h.

2.1 The Meaning of r'-h

When r'-h, the common word for “to see” is used theologically, it stands for the act of seeing God or his face (Gn 32:31; Judg 6:22), his beauty (Ps 27:4) or his power and majesty (Ps 63:3). Belonging to the typical language of a vision report, r'-h denotes the occurrence of a vision and usually includes hearing as well (Block, 1998). The

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms " **h**azon", "mar'eh" and "ma**h**zeh" in the Book of Ezekiel
Rev. Florian Förg, Ph.D.

feminine term mar'ah stands for the visionary event in itself, and the masculine noun mar'æh can be used likewise (Block, 1998).

2.2 The Meaning of **h**-z-h

The root **h**-z-h is an Aramaic loanword in Hebrew and holds a similar position as its Hebrew counterpart r-'-h. It can refer to the natural vision of the eyes as well as to supernatural, unusual experiences of seeing. Statistically, there are 115 passages that have a form of **h**-z-h throughout the Old Testament; out of them 86 are in prophetic texts (14 in Ezekiel). This particular association might come from the fact that derivatives of **h**-z-h are frequently used with the term nabi' ("prophet").

"What is meant, when ch**āzā**h, ch**āzō**n, or chizz**āyō**n is used in connection with a nabi? (...) The answer is unambiguous: not a visual image but a word from God. (...)" (Jepsen 1980, 283); visual manifestation plays no role, or at most a minor one. Jepsen however assumes that in the later period, all the special associations of **h**azon seem to have vanished. This is the reason why in Jl 2:28 (MT 3:1) visions (**h**izayon from **h**-z-h!) will be seen (r-'-h, also in Dan 8:1, 2, 15; 9:21).

To sum up, r-'-h and its derivatives are connected to the prophet seeing something in a vision (although vision reports often contain speeches of God and angels). **h**-z-h however is related to a revelation of the word of God.

3. The Occurance of nimit in Ezekiel in the Thai Version and the Hebrew Text

Altogether nimit appears 22 times and in 10 verses in the Book of Ezekiel. The following section will describe which Hebrew term is translated as nimit in each instance.

3.1 mar'æh

There are five instances in two verses of the THSV 2011 that have nimit for the Hebrew mar'æh: Ez 11:24 (2x mar'æh) and 43:3 (3x mar'æh). It is remarkable that in

these cases mar'æh always has the article and it is always followed by a relative clause “that I saw” (ESV). Ez 11:24 is the closing section of the vision report Ez 8–11 and nimit clearly refers exactly to this vision. As we have seen (p. 3), the root r-'h also covers the passages where Yahweh speaks to the prophet (Ez 8:6, 8-9, 12-13, 15, 17-18; 11:14-21). Ez 43:3 calls the vision reported in Ez 40-48 a nimit and refers back to Ez 1-3 and Ez 8-11 as previous visions.

3.2 mar'ah

There are three cases in the THSV 2011 that have nimit as the translation for Hebrew mar'ah (apparently a synonym of mar'æh): Ez 1:1; 8:3; 40:2. Although a form of “to see” accompanies mar'æh only in Ez 1:1, each verse is part of the introduction of a vision report and mar'ah appears only in its plural form mar'ot.

3.3 ḥazon

In seven out of the 22 occurrences of nimit in the Book of Ezekiel the Hebrew original has the noun ḥazon (Ez 7:13, 26, 12:22, 23, 24, 27; 13:16). All seven verses with ḥazon are found in non-visionary texts. Besides that, except for Ez 12:27 and 13:16 a form of “to see” is not found in the context. As in Ez 12:21-25, 26-28 ḥazon and dabar (“word”) are used interchangeably, ḥazon here consists of the revelation of a word that God has spoken. Ez 12:27; 13:16 have the verb ḥazah (translated as “to see”) that refers to the receiving of a word of God.

3.4 maḥazæh

The word maḥazæh appears only in Ez 13:7. As the context of this verse (Ez 12:21-25+26-28) has ḥazon four times and as ḥazon and maḥazæh have the same Hebrew root ḥazah, it seems very likely that maḥazæh here means the receiving of a word of God, like ḥazon.

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel
Rev. Florian Förg, Ph.D.

3.5 hazah

In six instances the Hebrew verb hazah is used to translate nimit (Ez 13:6, 8, 9, 23; 21:29; 22:28). Remarkably, the word shaw ("emptiness") is the direct object of hazah in almost all cases (Ez 13:8 has kazab "falsehood"). In this context the false prophets claim that they have received words from God (Ez 13:1, 6, 7); it thus seems that hazah is not so much connected to false prophets seeing something in visions, but more likely to messages they claim to have seen - which is the genuine meaning of h-z-h.

4. What Happened when Ezekiel Received a Vision?

4.1 The Introductions of the Vision Reports

There are certain elements that occur in the introductions of the vision reports that contribute important hints towards an answer to this question.

1. To start with the unique element: Only vision # 1 (Ez 1–3) has the opening of the heavens (Ez 1:1). Block explains: "With the opening of the heavens Ezekiel is invited to observe glorious supernatural realities normally inaccessible to mortals" (Block 1997, 85).

2. Another element that is found in every vision is that the hand of Yahweh comes over the prophet (Ez 1:3; 3:14; 8:1; 37:1; 40:1). As the hand stands for power, this means that the prophet is fully under the power of God when he receives a vision (Block, 1997).

3. Besides that, in every vision, Ezekiel is lifted up and brought to another place. Usually these movements are a result of the working of the Spirit of Yahweh (Ez 3:12-14; 8:3; 11:1,24; 37:1). The prophet is given access to the transcendent world, and it seems that he enters the supernatural world as a whole person (not only his soul or his spirit; this issue will be further discussed in chapter 5).

In summary, the prophet Ezekiel was granted access to the unseen realm, the space where God dwells. It is unique though, for in that sphere, the prophet is able to walk in the temple, to talk with Yahweh and to see his divine throne and his glory. As a human being, he stands out as distinct among all the heavenly beings. This might be the reason that he is called “son of man” throughout the book: Altogether the phrase “son of man” is used for Ezechiel 93 times – in Ez 2:1 for the first time (Allen, 1994).

4.2 The Content of the Visions

Vision # 1 and 4 (Ez 1–3; 40–48) see that Yahweh, already having accessed his throne, reigns as king. This anticipates that in the future Yahweh will reveal his kingdom on earth as well – this is exactly what Ezekiel has announced elsewhere (Ez 20:33, 40–44; 43:5–7).

Vision # 2 (Ez 8–11) foreshadows in 592 B.C. events that will happen five years later when Babylonian troops take Jerusalem (587 B.C.): Many Jerusalemites will be killed (Ez 9:5–7; Lam 2:20–22), the city will be burnt down (Ez 10:1–8; 2 Kgs 25:9) and the glory of Yahweh will leave the temple and the city (Ez 10:4,18–19; 11:22–23). The sudden death of Pelatiah son of Benaiah (Ez 11) anticipates the time when leading upper class citizens were killed by Nebuchadnezzar in Riblah in 587 B.C. (2 Kgs 25:18–21).

Vision # 3 (Ez 37:1–14) anticipates a new exodus of the Israelites out of Babylon into their homeland Israel and their resurrection as a nation. Indeed, after 539 B.C., following Cyrus’s edict, many Israelites came back to Palestine from Babylon.

In summary, after being granted access to the heavenly world, the prophet witnesses how the future events are ordained. Once they are established in heaven, they will surely come true on earth as well.

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel
Rev. Florian Förg, Ph.D.

5. Possible Preunderstandings of “nimit” in Thailand

5.1 About the Receiving of Visions

Firstly, Thai listeners might have heard about people using certain means in order to enter into a different state of consciousness. In her book “Trance and Healing in Southeast Asia”, Ruth-Inge Heinze writes that “Thai and Malay shamans enter trance seemingly effortless. After a brief period of meditation or some chanted evocations, they move into alternate states of consciousness” (1988, p. 87). She reports that Chinese mediums use loud sounds and noises, chanting, incense and dancing to induce trances (Heinze, 1988).

In the Book of Ezekiel this seems not to be the case. When Ezekiel receives a vision, it finds him totally unprepared; the hand of Yahweh just “fell” on him (n-p-l; Ez 8:1; 11:5). Like a shaman is possessed by an invoked deity, the prophet comes under the power of Yahweh; however, he did not prepare for it.

Secondly, the listeners might remember stories, where a spirit entered into a person and inspired him to see visions or do extraordinary things. Heinze relates how she once had encountered a Hmong Shamaness in her village on Doi Suthep (Chiang Mai, Thailand):

“She ‘rode’ on a board into the spirit world. [...] Her chant reflected her ride through the spirit world. Once in a while she curbed her imaginary horse and called the spirit she just met. Naming him, she incorporated his power into her body. Such chanting may go on for one up to two full days, depending on the seriousness of the patient’s illness. After several hours of ‘riding’ and charging her body with more spirit power, she felt prepared to cure a child who was suffering from a severe cold”. (1988, p. 299)

For the Book of Ezekiel however, it clearly is the spirit of the Lord that transports the prophet to a certain place within the unseen realm (Ez 3:12-14; 8:3; 11:1.24; 37:1). However, it does not appear that the spirit enters him, but Ezekiel surely comes under the power of Yahweh and his spirit.

Thirdly, the listeners might believe that Ezekiel lost consciousness when he received a vision. However, Ezekiel's mind seems to be absolutely clear when he dwells in the transcendent realm. It is only his language that is not enough to describe the heavenly things and beings he has seen.

Fourthly, the listeners might possibly assume that only Ezekiel's mind or his spirit travelled somewhere else: Ezekiel's body has stayed in Babylon at the Chebar canal (Ez 1:1-3) while his mind or his spirit went to Jerusalem. A colleague related that he once talked to a medium that had experienced a journey in trance. She served Mae Guan Im and was asked to cure a patient who was troubled by spirits and could no longer use his arm properly. After she had been told the town and house number of the patient, the medium went in a trance to the hometown of the man and into his rubber plantation many kilometers away. There she discovered something that appeared to be four teeth growing out of one of the rubber trees. The medium then asked the patient about these "teeth". The man could remember that he had removed them and became ill afterwards. An offering to the spirit on this tree (half a chicken, incense and half a bottle of liquor) helped him to use his arm normally (Horn, 2017).

In this example it seems like the mind or spirit of the medium became detached of the body in order to travel somewhere else. The text of the Book of Ezekiel however does not give any hint that this ever happened. This is because the Hebrews always saw a person as a whole, not composed of different parts that can

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel
Rev. Florian Förg, Ph.D.

easily be separated (Wallace, 1980; see also 2 Cor 12:3 about Paul's visionary experience).

5.2 About the Meaning of Ezekiel's Visions

According to the Thai Dictionary of the Royal Institute of 2011 the term nimit is a Pali / Sanskrit word that has been taken over into the Thai language (Royal Institute, 2011). Even though nimit can either be a verb or a noun, this study will only discuss nimit as a noun. The previously mentioned dictionary mentions the following synonyms of nimit to grasp the meaning:

1. khruāṅ mā:y (เครื่องหมาย) "symbol" (Thiengburanathum, 1977, p. 207)
2. la:ṅ (ลาง) "good or bad omen" (Ibid., p. 815)
3. hē:t (เหตุ) "reason, cause or origin of something" (Ibid., p. 1032)
4. kháu mu:n (เค้ามูล) "primary cause, motive, source or origin" (Ibid., p. 208)

It is remarkable how many aspects of the term nimit fit well to the meaning of the visions that this study has found in the Book of Ezekiel.

1. Due to the fact that they deal with transcendent things which cannot be easily expressed by human language, Ezekiel uses symbols and figurative language. To give an example, the animals in Ez 1 that are used to describe the faces of the four living beings (man, eagle, ox, lion) contain the most powerful species in the air (eagle), of domestic animals (ox) and of wild animals (lion) (Greenberg, 1983). They serve to illustrate the supreme power of the one seated on the throne: Yahweh.

2. During a lecture, one student explained that nimit has always positive connotations and refers to something positive that will happen in the future. The word used in Thai for a negative omen is la:ṅ (ลาง) According to the Dictionary of the Royal Institute however, la:ṅ can announce both positive and negative things in the future:

“Bees building a nest at the east side of the building are believed to be a good omen. Spiders beating their chest [against the wall and making a snapping sound] are believed to be a bad omen” (Royal Institute, 2011, p. 1051). As *la:n̐* and *nimit* appear to be synonyms (see above p. 8), it seems as if *la:n̐* is the genuine Thai word and *nimit* the Pali-Sanskrit word for both positive and negative omens. *Nimit* thus catches the future aspect of the visions of the Book of Ezekiel. They almost all (except for Ez 8), refer to the future (see p. 5) and are anticipating future events in Israel’s history. *nimit* is used for both positive [as the kingdom of Yahweh (Ez 1 and Ez 40–48) and the resurrection of Israel as a nation (Ez 37:1-14)] and negative future events [as the destruction of Jerusalem, the death of Israelites and the departure of Yahweh’s glory (Ez 9–11)].

3. and 4. As it can clearly be seen from the Dictionary of the Royal Thai Institute, *nimit* also means “reason, cause” in some instances. This fits well with the visions of Ezekiel, as what Ezekiel sees, brings the future into being in a sense. There is no space to intervene, not even for the prophet.

6. Concluding Thoughts

Whenever one preaches or teaches about the Book of Ezekiel, and especially about texts from the vision reports, the above points may be used to prepare the speaker: Listeners might ask questions or contribute stories that are similar. Besides that, the speaker should always appreciate the experiences or stories of his listeners. The fact that the listeners are familiar with stories about trances and visions should be used as a starting point. Ezekiel has made similar experiences, but with some decisive differences: His visions deal with so much more than just the fate of one single person, family or business. The whole of Israel’s future is at stake when Ezekiel encounters Yahweh who is much more powerful than any spirit or other God ever can be.

Finally, some thoughts about the term *nimit* in a Christian context. Some churches use *nimit* to describe longterm goals, strategy or core-values. Although the

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel
Rev. Florian Förg, Ph.D.

envisioned future is something positive and good, a nimit in the biblical (Ezekielian) sense comes directly from God and reveals his future plans. There is the danger that an organisation misuses the term nimit in order to highlight its own plans. Directly inspired from God, they cannot easily be criticised.

Besides that, some Christians claim to have received visions from God. They seek to preach these visions to the congregation, because God has given them. In this case it is the task of the church leadership to make sure that the visions are in compliance with the Bible for two reasons. Too big and too serious is the danger, that private dreams, wishes and opinions have found their way into the vision (Ez 13:1-3). Secondly, Satan is able to let people see visions – the temptation of Jesus in Mt 4 being the most prominent example (v. 8). In sum, the fact that the Bible is the highest guiding principle when it comes to examining visions before one passes them on to others, it relativizes the relevance of visions. Therefore the strive to receive visions and the search for the right means in preparation are unjustified. Instead of pursuing visions, one should pray constantly, plan boldly, and then hope that God will bless each step into the future.

Bibliography

Allen, L. C. (1990). Ezekiel 20–48. Word Biblical Commentary 29. Dallas: Word Books.

_____. (1994). Ezekiel 1–19. Word Biblical Commentary 28. Dallas: Word Books.

Behrens, A. (2002). Prophetische Visionsschilderungen im Alten Testament: Sprachliche Eigenarten, Funktion und Geschichte einer Gattung. Alter Orient und Altes Testament 292. Münster: Ugarit-Verlag.

Block, D. I. (1997). The Book of Ezekiel: Chapters 1–24. New International Commentary on the Old Testament. Grand Rapids: Eerdmans.

_____. (1998). The Book of Ezekiel. Chapters 25–48. New International Commentary on the Old Testament. Grand Rapids: Eerdmans.

Fuhs, H. F. (2004). **רָאָה** ra'ah. Theological Dictionary of the Old Testament 13. (p. 208-242). Grand Rapids: William B. Eerdmans.

Greenberg, M. (1983). Ezekiel 1–20. A New Translation with Introduction and Commentary. Anchor Bible 22. Garden City: Doubleday.

_____. (1997). Ezekiel 21–37. A New Translation with Introduction and Commentary. Anchor Bible 22A. New York: Doubleday.

Heinze, R.-I. (1988). Trance and Healing in Southeast Asia Today. Bangkok: White Lotus.

Horn, E. (2017). Von Schlangen, Geistern und liebenswerten Menschen: Heiteres und Nachdenkliches aus Thailand, dem Land der Freien. Phayao: eg-Verlag.

Hoskin, J. and Dugast, J.-L. (1993). The Superatural in Thai Life. Bangkok: Tamarind Press.

International Bible Society. (2007). The Holy Bible, Thai Contemporary Version & New International Version. Bangkok: International Bible Society.

Jepsen, A. (1980). **חַזָּאָה** chāzāh. Theological Dictionary of the Old Testament 4. (p. 280-290). Grand Rapids: William B. Eerdmans.

Nichitoto, R. (1993). Concordance of the Thai Standard Version (1971) of the Bible. Bangkok: Thailand Bible Society [in Thai].

Royal Institute. (2011). Royal Institute Dictionary, BE 2554 (2011), Commemorating His Majesty the King's 7th Cycle Birthday Anniversary, December 5, 2011. Bangkok, Siriawathana Inter Print. [in Thai]

Thailand Bible Society. (2012). The Holy Bible Thai-English, Thai Standard Version & English Standard Version. Bangkok: Thailand Bible Society.

Thiengburanathum, W. (1977). Thai-English Dictionary (Library Edition). Bangkok: Ruamsan.

Tuell, S. S. (1996). Ezekiel 40–42 as Verbal Icon. The Catholic Biblical Quarterly, 58, 649-664.

Wallace, R. S. (1980) Man. The Illustrated Bible Dictionary 2. (p. 940-942). Sydney / Auckland: Hodder & Stoughton.

Zimmerli, W. (1979). Ezekiel 1. A Commentary on the Book of the Prophet Ezekiel, Chapters 1 –24. Hermeneia, trans. R. E. Clements. Philadelphia: Fortress Press.

Ezekiel's Vision Reports in a Thai Context - The Use of the Thai Term "nimit" for the Hebrew Terms "hazon", "mar'eh" and "mahzeh" in the Book of Ezekiel
Rev. Florian Förg, Ph.D.

Zimmerli, W. (1983). Ezekiel 2. A Commentary on the Book of the Prophet Ezekiel, Chapters 25–48. Hermeneia, translated by J. D. Martin. Philadelphia: Fortress Press.

“WHO IS THIS” OBEDIENT KING: A STUDY ON ZECHARIAH 9:9-10 ROYAL
MESSIANIC FIGURE USED IN MATTHEW 21:5

กษัตริย์ที่มีใจถ่อมเชื่อฟังผู้นี้คือ “ใครหนอ” : การศึกษาเรื่องความเป็นกษัตริย์
ของพระเมสสิยาห์ในพระธรรมเศคาริยาห์ซึ่งได้รับการอ้างถึงในกิตติคุณมัทธิว

Itthaphon Duangnapha¹

อิทธิพล ดวงนภา

Abstract

Although most Christians are familiar with Matt 21:1-11, a narrative of Jesus’s victorious entrance into Jerusalem, few have given careful consideration to its use of Zech 9:9 in Matt 21:5, a reference of the royal figure who is riding on a donkey. The fact that Matthew explicitly refers to the text of Zech 9:9 invites the reader to examine the relationship between the two texts and a careful study on the context of Zech 9 would certainly help us to understand more about this royal figure whom the gospel writer identified with Jesus. A study also reveals other possible literary and thematic connections, including the humble character of the royal figure, the unique feature of the donkey used in the narrative, the motifs of Yahweh as divine warrior. These connections show that the gospel writer develops a depiction of Jesus as a royal figure, an important character among other Messianic identities. Finally, the prophetic royal messianic figure used by gospel writer shows a close relationship between the Old Testament and the New Testament and the significance in the knowledge of the former in order to have a comprehensive interpretation of the latter.

Keywords: Zechariah, Matthew, Messiah, Jesus Christ, King, Donkey, Divine Warrior

¹ อาจารย์ประจำวิชาพันธสัญญาเดิม วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

บทคัดย่อ

แม้ว่าเรื่องราวการเสด็จเข้าสู่กรุงเยรูซาเล็มอย่างผู้พิชิตของพระเยซูคริสต์จะเป็นที่คุ้นเคยกันดีสำหรับคริสตชน อย่างไรก็ตามมีผู้อ่านไม่มากนักที่ได้กลับไปศึกษาเกี่ยวกับการอ้างถึงพระธรรมเศคาริยาห์ 9:9 ในมัทธิว 21:5 โดยมีมัทธิวได้อ้างถึงกษัตริย์ผู้ทรงลา ซึ่งการที่มัทธิวได้อ้างไว้อย่างชัดเจนและเจาะจงนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงการเชิญชวนให้ผู้อ่านได้ย้อนไปอ่านและศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพระคัมภีร์ทั้งสองตอนนี้ การศึกษาถึงบริบทของพระธรรมเศคาริยาห์ 9 ยังช่วยให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของลักษณะกษัตริย์ซึ่งผู้เขียนพระกิตติคุณมัทธิวอ้างถึงว่าเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของพระเยซู ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นแล้วบทความนี้ยังศึกษาถึงตัวเชื่อมทางด้านภาษาและหัวข้อสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ คุณลักษณะเรื่องความถ่อมของกษัตริย์องค์นี้ ลักษณะเด่นทางภาษาของการใช้คำว่า “ลา” ในพระธรรมตอนนี้ และเรื่องพระยาห์เวห์ทรงเป็นจอมทัพแห่งสวรรค์ (Divine Warrior) โดยตัวเชื่อมเหล่านี้ทำให้เห็นว่าผู้เขียนกิตติคุณมัทธิวต้องการแสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นกษัตริย์ขององค์พระเยซูคริสต์ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะหนึ่งของพระเมสสิยาห์ นอกจากนั้นความเข้าใจเรื่องนี้ยังทำให้เราได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์และความสำคัญของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมต่อความเข้าใจพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

คำสำคัญ : เศคาริยาห์ มัทธิว พระเมสสิยาห์ พระเยซูคริสต์ กษัตริย์ ลา Divine Warrior

Introduction

We are all familiar with the passages in Matt 21:1-11 regarding the “Triumphant entry into Jerusalem” of Jesus and his disciples, which is usually relived before our eyes during the Palm Sunday service every year. As vivid as it is written within the narrative, Matthew states his understanding of the event as **τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου** “This took place to fulfill what was spoken by the prophet” (21:4), a statement that he is consistently propounding throughout the book. Similar statements also found in Matt 1:22 “All this took place to fulfill what the Lord had spoken by the prophet” and in 26:56 “But all this has taken place that the Scriptures of the prophets might be fulfilled.” Therefore, it is obvious that the writer of the first gospel attempts to portray Jesus as the fulfillment of the hope that has been promised from Yahweh through the prophets—a king who is promised. According to Charlene McAfee Moss (2008), “the Matthean Jesus is portrayed as a royal figure. The image of Jesus as Davidic king, which first appeared in the Infancy Narrative, is suddenly reintroduced by means of the Zechariah fulfillment citation” (p. 62). Moreover, Mark Black (2008) concisely sums up the importance of Zechariah tradition used in the gospel:

The influence of Zech 9-14 on the gospel traditions is significant and focused... there are numerous echoes, allusions, and citations of portions of these chapters. It is in fact the cumulative evidence that is convincing.... Additionally, the influence is concentrated in the final chapters of the gospels. Furthermore, these chapters are understood with reference to Jesus, particularly his rejection, suffering, death, resurrection, and future coming in judgment. Zechariah 9-14 was a text-plot read by early Christian in light of the experiences of the last days of Jesus. (p. 111)

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

Accordingly, the main purpose of this paper is to examine the literary contexts of Zech 9:9, which is quoted in Matt 21:5 in order to have a fuller understanding of the presentation of Matthew’s royal messianic nature of Jesus. The study would be beneficial in several ways: it would present the nature of the royal figure in Zechariah’s texts and how it creates the expectation in the future; and in what way that this concept of royal figure can contribute to the understanding of messianic theme featured in the gospel of Matthew.

In order to accomplish these expectations, I will begin the study by figuring out the literary context of Zech 9 as a whole, with a special attention to verses 9-10, in which the royal messianic figure is presented. This will involve word studies of some key words, which described this messianic king as עֲנִי, who is riding on עֵיר, תָּמֹר, and אֶתוֹן. Also, I will do an observation on the Old Testament and Ancient Near Eastern concept of divine warrior motif. Both of these investigations should help us to understand the nature of Zachariah’s messianic king figure, as we are moving forward into the gospel of Matthew, attempting to gain a better understanding of how Matthew uses this Zechariah tradition in his work, specifically in Jesus’ entry into Jerusalem narrative as a messianic king of the Davidic lineage, and how we should interpret this text. Generally, it is no surprise to notice that the representation of kingship of Jesus here is “so different from worldly models of authority... Jesus subverts the worldly understanding of kingship to suggest a reign of a different order,” (Keener, 1999, p. 489) but even more than this simple notion, I propose that in Zech 9 the prophet was presenting Yahweh as the universal King who reestablishes the order of the world, with his messianic earthly king as his representative—a royal obedient king-regent—who is, on his behalf, proclaiming righteousness and peace on the earth. Therefore, Matthew’s presentation of Jesus—a son of man—as messianic king is not only to present him as a humble king, but also, and even more importantly, as a subordinate obedient messianic king-regent, who would eventually proclaiming, through his suffering, God’s

righteousness and peace for humanity. Therefore, according to the citation of Zech 9:9, Matthew already knew “who is this” (v. 10) Jesus. He is not only a prophet as the Jerusalem crowds had answered in verse 11, but he is also a king. Matthew crafted such narrative only to present Jesus as the obedient messianic king—a fulfillment of prophets’ prophecy.

Literary Context of Zechariah 9

It is obvious that Matthew follows almost exactly, but not entirely, with that of Zech 9:9. The exception is the opening words **εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών**, which he was probably taking from Isaiah 62:11 “Say to the daughter of Zion” (Beale & Carson, 2007). “Zion” is a common usage in the second part of Isaiah “to refer to the exilic community” (Boda, 2016, p. 192). According to Robert H. Gundry (1982), a variant use of “say to” (Isa 62:11) rather than “rejoice” (Zech 9:9) may have been because the Jerusalem crowds had no idea who he is and that his coming “is going to be upset rather than joyful” for them (p. 408). Nevertheless, the next clause **ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι** “Behold your king is coming to you” is following exactly with the LXX and conform with the Hebrew MT texts. Matthew is probably deliberately excluding the next clause from Zech 9:9, which describes the kingly figure as “righteous and saved” to make it fit with his context. For Matthew, as already mentioned above, the city (Zion) was not supposed to rejoice with the coming of the Messiah because they would be the one who received judgment eventually (Matt 23:37-39) (Osborne, 2010). Nevertheless, another way to look at the omission is that the intention of Matthew here is to present Jesus as the “humble king” **βασιλεὺς πραύς**. Gerhard Barth opines on this matter:

Through this deletion **πραύς** stands in the middle point, dominating the quotation. The only possible point in the omission is the emphasizing of **πραύς**. By Matthew’s abbreviation of the account of the finding of the animal

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

that is to be ridden (Mark 11.4f) the motive of the wonderful prediction of Jesus about the finding of the animal falls into the background. In this way the thought of the **βασιλεὺς πραύς** steps in a dominating way into the centre. It now shapes the whole account of the entry.... The decisive thing for Matthew in reproducing Zech 9.9 is that Jesus is **πραύς**, he is the **βασιλεὺς πραύς**. (Bornkamm, Barth, & Held, 1963, p. 130)

Krister Stendahl (1991) also has a similar comment that the omission gives precedence to the “poor and riding on an ass” (p. 118-19). The Greek **πραύς**² was used in the Septuagint for the Hebrew **יָנֵן**, it occurs more than fifteen times in the Greek translation (Moss, 2008, p. 64). Another fulfillment citation of Zech 9:9 in Matt 21:5 is the mean of transportation into Jerusalem, a donkey, in which Matthew uses three words to describe it: **ὄνον**, **πῶλον**, and **υἷὸν ὑποζυγίου**, which also substitute for the three words for a donkey used in Hebrew text: **עִיר**, **רִמְה**, and **יָתוֹן**.³ The translation makes it quite obvious that Matthew knows Hebrew well and that he keeps his translation literally closer to the Hebrew text when compare to the Septuagint, which seems to interpret the donkey in Zechariah tradition as parallelism and have used only **ὑποζυγίου** and **πῶλον** for it. Craig S. Keener (1999) comments that in this context:

In view of Matthew’s knowledge of Hebrew elsewhere... it is quite unlikely that Matthew would be unfamiliar with Hebrew parallelism. Even here, where his point is closer to the Septuagint, he translates from the Hebrew more literally than the Septuagint does. By reading the text in the manner most useful for

² The word **πραύς** was already used previously in Matt 5:5; 11:29-30

³ There is an issue whether Matthew misinterprets Zachariah 9 or not, regarding the number of the donkey, in which I will not discuss in this article because most commentaries are already dealing with it. The problem probably comes from a literal reading of the Septuagint.

his purpose, Matthew was not offering an unusual hermeneutic; his contemporaries regularly read more into a text than it required where it suited their purposes to do so. (p. 491)

Therefore, by adopting Zech 9:9, Matthew is presenting Jesus as the messianic king who is humble and riding into the city upon “the son of the beast of burden,” which again pointing to both the messianic and the humbleness of Jesus. Follow the overview of Zachariah citation in Matthew 21:5, now we will turn to observe the texts in context of Zechariah 9:9, starting with the two sets of words which point to the messianic nature of this king.

יָנֹכַח in Zech 9:9

יָנֹכַח is an adjective form of the verb form **עָנָה**. It coexists with another adjective form **אָנָּכַח** which makes it difficult to precisely pin down their semantic distinction between the two terms (Botterweck, Ringgren, & Fabry, 1974, p. 242). The meanings of these adjectives are, for example, crouching, bowing, without property, poor, wretched, humble, suffered, misery, oppressed. Nevertheless, etymologically, the two terms are not fundamentally different (Köhler & Baumgartner, 1995, p. 855-56). The use in the Old Testament is generally applied to such people who is poor and under privilege. For example, in Lev 19:10 and 23:22 Yahweh commands that the Israelites must not completely harvest all of their crops but ought to leave some behind for the poor and the sojourner. They are the people who are dispossessed and have no property, therefore, in this case, Yahweh is their defender. The Old Testament often times specify these group of people as His people and have special relationship with Him, for example, in Exod 22:24 (Eng. 25) He calls the poor “my people” and the moneylender should not demand interests from them. As they are the responsibility of the community, the king also ought to maintain justice on them, for example, in Psalm 72:1-2 the king asked God to grant His justice to him so that he would be able to apply justice to the poor. In the context of Zech 9:9, the description of the messianic king fits well with this concept, he is firstly describe as “righteous” and “saved” the

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

qualities that is needed for an ideal king to maintain justice for the people, especially the poor and afflicted ones (cf. Psalm 72). However, the difficulty arises when the term עֲנִי itself is being applied to this messianic king. On this issue Boda (2016) argues that when focus on the interpretation of עֲנִי as “humble” and “humility” it can be applied to people as a general inner quality. Accordingly, “humility is a key quality for one able to fulfill this role of submission to and reliance upon Yahweh as the high king” (p. 567). Therefore, the focus here is on the humbleness of the king, a king-regent, who submits himself to Yahweh, in contrast to other rulers who might not care for the people, this king-regent, out of humbleness to his divine King, ensures that there will be justice for his people. Carol L. Meyers and Eric M. Meyers (1993) recognize that:

pious and humble to their god, upon whom they depended for victory in battle. This king’s ability to ascend the throne and claim dominion over his (and other) people is the direct result of his having been “saved” by Yahweh, and so he must surely act humble and subservient to God. (p. 128)

In conclusion, the term עֲנִי, which has been used in Zech 9:9, though strangely applied to the king, portrays the royal messianic figure as a humble subordinate king before the divine king—Yahweh his God.

חֲמֹר, עֵיִר, and אֲתוֹן in Zech 9:9

These three terms are used to designate domestic donkey and it is very interesting that all of these are clustering within this messianic passage. Throughout the Old Testament, the most frequently used of these lexemes is חֲמֹר, which is used 96 times, followed by אֲתוֹן 34 times and then עֵיִר 8 times. Another term used in the Old Testament for a mule is פָּרְדָּה (male) and פָּרְדָּה (female) together appeared 17 times. And the terms for non-domestic, wild donkey, פָּרָא and עֲרוֹד are used 10 times and 1 time respectively.⁴ Accordingly, חֲמֹר seems to be a general use for donkey in the Old Testament, however, Kenneth C. Way (2010), in his article regarding the

⁴ OakTree Software, Inc. Accordance 11.2.4: Bible Software. 2016.

overlapping used of these terms in Zech 9:9, has argued that “the rendering of עֵיִר as ‘colt’ (or foal) is incorrect and that the term has nothing to do with the youngness of the animal,” moreover, the emphasis of the term בֶּן־אֲתָנֹת is rather “defines the animal as the ‘offspring’ of a female donkey” and therefore, “the string of donkey terms in Zech 9:9 moves from the general to the specific—the second and third terms each adds new information to the preceding term” (p. 106). That is, דָּמִי is a term for donkey in general and can be either male or female. For example, Gen 32:6 (5) tells us that Jacob has דָּמִי, which later on in Gen 32:16 (15) being identified as אֲתָנֹן and עֵיִר given to his brother. On the other hand, אֲתָנֹן is always referring to a female donkey, which according to Way’s observation, is being used in many contexts in the Hebrew Scripture: as indicator for wealth, as booty and tribute, as transportation, as beast of burden, and as a royal transportation. Finally, the term עֵיִר is only used with a male animal, which can be both male donkey and mule, but can be either young or old, therefore in this context of Zech 9:9 the noun בֶּן is used in the phrase בֶּן־אֲתָנֹת to specifically identify that this animal is young and it is a donkey, not a mule. Therefore, Way (2010) concludes against a popular translation of Zech 9:9 that the “Zion’s king is riding on a donkey (דָּמִי), but not just any donkey. He is riding on a jackass (עֵיִר), but not just any jackass. He is riding on a purebred (בֶּן־אֲתָנֹת) jackass” (p. 114). The distinctiveness of this “purebred” donkey gives more vibrant to the royal king regent, who will come to restore a covenant, justice, and peace with the people of God—the poor and the afflicted ones. According to Way (2011) the donkey was part of the life of nomadic people. It serves in all aspect of life, from religious ceremony, to transportation, to agricultural works. Therefore, it’s “establishing the symbiotic partnership between humans and donkeys. This relationship may have been a significant impetus for the unique status of the donkey in the biblical world” (p. 203).

Structure of Zech 9

From literary point of view Zech 9:1-17 can be structurally divided into three sections, following three markers presented within the text: first, the **o** (*s^eūmā*), a closed or minor Hebrew paragraph marker at the end of 9:8; then, secondly, the use of the imperative גִּילִי “rejoice” as the opening word in 9:9; and thirdly, the use of the expression גַּם־אַתָּה “Also you” with the adverb גַּם indicates the focus or attention given

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

to the noun that follows it, in this case “you.” The general use of this adverb is to modify the word or clause that follows and associates it to the preceding one (Arnold & Choi, 2003, pp. 132–133). Therefore, “you” here “shifts back [from the royal figure] to Jerusalem, declaring that there are benefits for her” (Boda, 2016, p. 575). Nevertheless, there is still a sense of connection throughout the entire unit, by having Yahweh as glue between the three sections. He is the one who speaks; He is continually speaking in the first person from verses 6-8, onto verse 9-10 and also in verses 11-13. And He is referred to in the third person form in verses 1-5 and 14-17. Therefore, though the unit can be divided into three sections, we could possibly say that it is still a coherent unit.

Another way to look at Zech 9 structurally is through its theme. In general, according to Petterson (2009), there is a theme of “restoration” embedded within these three sections: the restoration of the land (verses 1-8); the restoration of the king (verses 9-10); and the restoration of the people (verses 11-17) (p. 130). He is basically arguing that the cities that are mentioned in verses 1-7 may not be the references to a threatening “contemporary historical event” at the time of the prophecy, as some scholars do think they are, however, “they have been listed because they were the traditional enemies of Israel and because their geography was significant in circumscribing the ideal land of Israel” (Petterson, 2009, p. 131). Also the details of Yahweh’s speech “I will encamp at my house” (verse 8) and a reference of “all the tribes of Israel” (verse 1) reminded us to the time of the united kingdom, the time of David and Solomon, and “therefore that Yahweh is coming to re-establish the kingdom promised to David” (p. 135). Moreover, Douglas R. Jones (1962) suggests that it is out of place to make referent of “sling stones” in verse 15 as it is “archaistic” and so “These were the weapons of David against the Philistines, not the modern, devilish, destructive weapons of the fifth century B.C.!” (p. 249). Therefore, what we have here is another indication of the flashback to the time of David.

Furthermore, the king who is mentioned in verse 9 has been specifically designated to be the king of Jerusalem. The second feminine singular suffix ךַ attached to the term מְלִיךָ is pointing “your king” to be the king of Jerusalem and Zion mentioned at the beginning of the verse, both as a daughter. If the first person pronoun

in the later part of verse 8 “for now I see with my own eyes” refer to the prophet himself, then there might be an issue of who is actually the king in verses 9-10, since Yahweh can definitely take up the role of the king. However, when consider the facts that, firstly, this king will be “riding on a donkey” it is more obvious to identify this royal figure with the Davidic king. Secondly, the terms describe this king are קִדְּוֹ “righteous,” נִשְׁעַ (Niphal participle)⁵ “saved,” and עָנִי “humble” would fit more if the king is a humanly king and not Yahweh. Of course, Yahweh often referred to as the righteous and just, however, when consider together with being saved and humble, which suited more with a humanly king.

Finally, with the shifting of the oracle from the king in verses 9-10 back to “the people” of Zion and Jerusalem in verses 11-17 by the use of אֲנִי-דָם marker (see discussion above), here Yahweh will set the prisoners free (verse 11); they will be restored doubly (verse 12); they are reminded or restored of their strength as Yahweh’s bow, arrow, and sword (verse 13); the relationship between Yahweh and the people is restored as He takes up the role of the protector of the flock of His people once again (verse 16). Therefore, these pointers give us the picture that the people of Zion and Jerusalem is restored back with Yahweh, as He is now fighting for them, restored back their lands, and will rule over them through His righteous regent king.

Divine Warrior Hymn Motif

Paul D. Hanson (1973) approaches the structure of Zech 9 in a different perspective as he classifies the texts as hymn with a ritual pattern of a mythic chaos and having Yahweh as a divine warrior. Therefore, he sees the whole Zech 9 text as one unit based on the idea of a Divine Warrior Hymn.

The depiction of Yahweh as a Divine Warrior can be seen throughout the Hebrew Scripture, the most well known one is the “Song of the Sea” a song of Moses in Exod 15:3 describing specifically that הַיְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה! “The Lord is a man of war” and like most of the other motifs within the Old Testament, its ideology can be traced

⁵ Scholars translate this Niphal participle variously, most as passive “saved” as we use it here, while some translate it as “victorious” considering the close relationship between Yahweh and the king, so the victory of Yahweh is also a victory of the king. Some take it as a reflexive and therefore translate it as “having salvation.”

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

back or parallel with that of their Ancient Near Eastern neighbors. The discoveries at Ras Shamra (ancient Ugarit) shed light on our understanding of the concept of the Biblical Divine Warrior. The Baal cycle, “a mythic literature common to the Canaanites and to those who shared their culture in the Middle and Late Bronze Age” (Cross, 1997, p. 113). The following is a synopsis of one of the series of mythic adventurous stories of Baal:

When first the content of this complex of myths becomes clear, we find a conflict developing between Prince Sea and mighty Baal-Haddu. The scene portrays Yamm, Sea, sending his divine pair of messengers to the assembly of the gods held at the tabernacle of El located at the source of the double-deep, at the cosmic mountain, that is, at the gates to heaven and the entry into the abyss. Prince Yamm, alias Judge River, demands that Baal be given over to him as a captive and that his Yamm's lordship be acknowledged. The council is cowed, and despite Baal's rebuke, El, patriarch of the gods, replies to the terrible ambassadors of Yamm: Baal is thy slave, O Sea, Baal is thy slave forever, The son of Dagan thy prisoner. Baal in this decree of the assembly comes under the sway of Prince Sea. After a break in the text we hear Kôtar, craftsman of the gods, predicting a victory of Baal over his captors... Kôtar fashioned two clubs for Baal and gave them magical names.... With clubs, Baal overcomes Yamm... the next major episode is the assembly of the gods at which it is decreed by El, father of the gods, that a temple be built for Baal, king of the gods. The craftsman Kôtar constructs a palace.... The completion of the palace on Mt. Sapon is the occasion then of a great feast of the gods, celebrating Baal's installation and inaugurating the temple cult... (Cross, 1997, pp. 113–118)

Therefore, Baal in this mythic story was presented as divine warrior over gods and mythic beast. This divine warrior and battle motif is significantly parallel to that of the Old Testament. For example, by observing Psalm 24:7-10 (also Exod 15 and some other passages of Isaiah), Cross (1997) once again summarizes:

Such an interpretation assumes a Canaanite myth-and-ritual pattern standing behind the Israelite rite reflected in the psalm. Psalm 24:7-10 can be fitted into the Canaanite pattern, provided we assume that it was modified somewhat in the Israelite context.... Returning to Psalm 24, we find the Divine Warrior recognized as the “glorious king”; and the procession of the Warrior-King into his temple may be said to reenact the founding of the Temple (at the fall New Year) and the choice of Zion as the shrine of the Ark. (p. 93-97)

Patrick D. Miller (1973) recognizes that this Divine Warrior motif is present in Zech 14:

The passage re-echoes the language and themes of the ancient holy wars... and is, in fact, a kind of recapitulation of the pattern we discerned in several pieces of the early Israelite poetry, modified by other themes and influences coming out of the royal theology and eschatology: Yahweh go forth (v.3) to fight against the enemies of Israel and returns victorious with his hosts (v.5). The result is Yahweh’s kingship over all the earth (v.9), Israel’s salvation and secure dwelling (vv.5 and 11), Yahweh’s established sanctuary (the elevation of Jerusalem, v.10). Finally, all the nations, not just Israel, shall go up to the sanctuary to worship Yahweh the king. (p. 140-41)

Though Miller does not mention Zech 9 in his study, however, I would argue that as Zech 9-14 is being categorized as a one coherent unit as Deutero-Zechariah, Zech 9 is certainly contain a divine warrior theme. This is clearly seen through the themes present within Zech 9: battle and warfare, Yahweh as the Divine Warrior, the reference of the Temple [my house], the procession of the coming king, the victory and the feast, and the reference to the Day of the Lord [on that day].

According to Hanson (1975), based on this Divine Warrior motif, the unit of Zech 9 can be divided into eight parts: conflict–victory (1-7); temple secured (8); victory shout and procession (9); manifestation of Yahweh's universal reign (10); salvation:

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

captives released (11-13); theophany of Divine Warrior (14); sacrifice and banquet (15); and fertility of restored order (16-17) (p. 315-16).

In conclusion, Zech 9:1-17 present Yahweh as a Warrior defeats His enemies and then guarding and securing His House, the Temple, and finally establishes His Kingdom. Regards the king who is coming in verses 9-10, according to Hanson’s assessment (1973): “without any sense of contradiction the divine king and his anointed ruler are together celebrated, a fluidity running throughout the royal psalms of the Old Testament” (p. 51) and in verse 10 “the newly established shalom is secured by destruction of the implements of war. In verses 11-13, the theme of restoration (cf. Isaiah 61:1-3) emerges, as “the captives are summoned to their stronghold, Zion,... the house secured and protected by Yahweh” (Hanson, 1975, p. 321). The description of the king as **קִדְיָא** “righteous” is clearly connect to the Davidic kingship, and “The Divine Warrior motif is used to express the promise of salvation to the nation as a whole” (Hanson, 1975, p. 324).

Matthew’s Christology: Jesus as The **πραύς King**

There are some other places in the Gospel of Matthew in which the author has focused on the quality of humbleness (Matt 5:5 and 11:29), together with the portrayal of Jesus as the humble king in Matt 21, these might implied that the idea of Jesus as being **πραύς** has always been in the author’s mind: in Matt 5:5, the author recorded the teaching of Jesus that the **πραεῖς** (meek) will be blessed as they “shall inherit the earth” and in Matt 11:29, as Jesus is **πραύς**, he promises that whoever comes to him he will give them rest. Nevertheless, both of these texts do not have Zech 9:9 as their direct source. Obviously the biblical source for Matt 5:5 is Psalm 37:11 “But the meek shall inherit the land” the Greek term here renders the plural form of **ἰσχυ** which according to Nolland (2005) “the common quality is, rather, the state of powerlessness: inability to forward one’s own cause; and in every case God either is, does, will, may be expected to, or should come to the rescue” (p. 201). However, he is also admitting that “possibly the very choice of **πραεῖς** is intended to inject a sense of humility before God” (p. 201, footnote 42) in which I think is relevant with my point in this study that the humbleness or meekness in context is the obedience to God, resulting from humility. In the case of Matt 11:29, Dale Allison (1988) claims that Matt 11:25-30

is parallel with Exod 33:12-14 and therefore the texts as a whole “was composed with Exod 33:12-14 in view... an awareness of Exod 33:12-14 seems very probably to have influenced the composition of Matt 11:25-30” (p. 481). Jesus’ meekness in Matt 11:29 is referring back to the meekness of Moses in Num 12:3 “Now the man Moses was very meek, more than all people who were on the face of the earth,” therefore, “when Jesus speaks of being meek, he is claiming for himself one of the outstanding qualities of Moses” (Allison, 1988, p. 483). However, this does not seem to fit with the context as the **πραύς** here is being used with Jesus and that he is the **πραύς** king in Matt 21:5. It is also interesting that the two terms **πραύς** and **ταπεινός** occur together in Zeph 13:12, considering that the texts of Zeph 13:14 and Zech 9:9 are very similar to each other, we might assume here that Matthew was somehow trying to combine between Isa 62:11, Zeph 13:12, and Zech 9:9, and used on Matt 21:5. Nevertheless, what matter here is that Matthew seems to emphasize on **πραύς** in his Christology. If Jesus is humble/meek (Matt 11:29) then it is fitting that he shall inherit the earth (Matt 5:5), considering also that in Matt 11:27 “All things have been handed over to me by my Father, and no one knows the Son except the Father, and no one knows the Father except the Son and anyone to whom the Son chooses to reveal him” Therefore, when we bring Zech 9:9 into this context, the messianic king-regent in Zech 9:9 is identified as being **πραύς** then one may assume that Jesus is this messianic **πραύς** king who inherited the earth from the Father, the Creator. In sum, I am assuming here that Zech 9:9 has an important part in the shaping of Matthew’s Christology: Jesus is the **πραύς** Messiah, who has authority over all things, given by the Father, just as Yahweh, the Divine Warrior King given authority to His royal messianic **πραύς** king-regent in Zech 9:9.

Moreover, the humbleness of this messianic king-regent in Zech 9:9 is being portrayed in the obedience unto death of Jesus in the Passion narrative: the king-regent in Zech 9:11 is described to set free the prisoners through “the blood of covenant” which is directly connect with Matt 26:28 where Jesus announces that “This is my blood of the covenant poured out for many for the forgiveness of sins”; and Jesus anticipate his own death by citing Zech 13:7 in Matt 26:31 that God will “strike

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

the shepherd, and the sheep of the flock will be scattered.”⁶ Matthew uses Zech 13:7 to affirm the skandalon the “fall away” of the disciples at the time of the arrest of Jesus. Douglas J. Moo (1983) regards Zech 13:7 as messianic and the figure in the text is “Messianic, or at least as an individual close to God and in His favor” (p. 186), he is “some sort of status as God’s vice regent” (Nolland, 2005, p. 1090). Jesus, though knows of all these predictions about himself, chose not to turn away from it. The humility of the Messiah, before God the Father, was resulting in his obedience, even unto death.

Conclusion: The Obedient King of Zech 9 in Matthew 21:5

In his article, Leroy A. Huizenga (2009) sees a typology between Jesus and Isaac within the gospel of Matthew, as Jesus being the new Isaac. He opines that

Indeed, the Matthean Jesus and Isaac of ancient Jewish tradition resemble each other to a remarkable degree: both are promised children conceived under extraordinary circumstances, beloved sons who, for redemptive purposes, willingly face their sacrifices at the season of Passover in obedience to their respective fathers. Thus, when rightly read as a narrative with attention to its first-century C.E. cultural location, the Gospel of Matthew presents a significant Isaac typology. (p. 508)

Though Isaac typology in Jesus is not our concern in this study, nevertheless, the theme of the obedient Son, who would be crucified, is implicitly presented within the gospel (cf. chapter 20:17-19). It is also somewhat interesting that the word for obedient ὑπακούω “to obey,” occurs only one time, in the gospel of Matthew, in which the writer happens to put it under the situation of Matt 8:23-27; Jesus rebukes and calms the storm. It could not help, for the picture of Yahweh as a Divine Warrior comes to mind. Obviously, according to Osborne (2010) “there are OT parallels for God’s controlling the dark powers of chaos behind the waters.... It is best to say there

⁶ Though in Zech 13:7 the verb עֲרִי “awake” is a feminine imperative, but Yahweh is clearly the subject.

may be an echo of cosmic conflict here, but the main thrust is Jesus' power over nature. Jesus was the agent of creation behind this world... and so controls the forces of nature" (p. 314). Furthermore, there are some thematic parallels and similarities between the narratives of Matt 8:23-27 and Matt 21:1-11. First, both narratives present Jesus as the Lord over all creations. He calms the raging sea in Matt 8:27 and in Matt 21:3 he tells his disciple to simply answer anyone who may have anything to say about the need of donkeys that "the Lord needs them," which some commentators suggest that this gives emphasis on Jesus' authority (Nolland, 2005, p. 834), "thus Matthew focuses attention on the following reference to Jesus' lordship" (Gundry, 1982, p. 407). Secondly, both narratives put an amazement about Jesus into the crowd or the people who are not so familiar with Jesus. In Matt 8:27 notice of **ἄνθρωποι** "the people" in contrast to **μαθηταὶ** "the disciples" could be significant, as the one who is questioning about Jesus here is the people, "which is not found in Mark or Luke, is best explained as designed to introduce here people other than the disciples to voice the coming question.... The language of question is designed to give strong guidance to the reader as to what might be the appropriate answer" (Nolland, 2005, p. 372). Therefore, also in Matt 21:10 the crowds of Jerusalem, who were not familiar with Jesus, asked, "Who is this?" Should it be right to say that Matthew has designed the question for an appropriate answer? Jesus, particularly in this context, is not only a prophet, but a king, and he is not just a generally typical king known in the ancient world, but a humble and obedient king-regent. Just as it is signified through riding on **בֶּן־אֲתוֹנָה** a purebred donkey and not just a **מִמֶּנּוּ** in general. According to Zech 9, Yahweh presents Himself as a Divine Warrior King, bringing the victory and restoration to His people: He restores His people with the land, the king, and the covenant. In the context of Matt 21:1-11, we recognize Jesus' entry into Jerusalem as a triumphant one, and contradicted with the idea of the humble king. Now, through the lens of Zech 9, we can have a clearer picture that Jesus is rather humble in obedience to his Father. As discuss above the term **עֲבָד** describes the royal king in Zech 9:9 as a humble king, the one who humble to Yahweh, the true King, in whom his salvation was provided to him as the king-regent who is being saved by his God. Therefore, in the context of Matt 21 the Father is the one who pronounce the victory and restoration to His people. Jesus here then takes

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

up the role of the king-regent presented in Zech 9:9. According to Brandon Crowe (2013), the Gospel of Matthew portrays Jesus as the consummate fulfillment of the Old Testament Scriptures. He is “the τέλος [the ultimate aim] of Israel, leads the nation toward and fulfills the prophetic hopes. This explains the prominence of Jesus’ obedience in Matthew, particularly as illustrated by the fulfillment formulae: Jesus is the true, obedient Israel who fulfills Scripture and reverses past failures” (p. 123-24).

Therefore, through the context and interpretation of Zech 9, he is truly the humble and obedient king-regent of the Father, the triumphant King, who exhibits this fulfillment of restoration from what was already spoken by the prophet Zechariah. This obedient king-regent, Jesus, enters Jerusalem, riding on a donkey, even though he knows that his death is awaiting and it will be violent one. Yet he still chooses to do it out of obedience to his Father and care for his flocks. Indeed, the knowledge on Zechariah 9, a **πραύς** king-regent, helps reveal on this aspect of Matthew’s Christology.

Bibliography

- Allison, D. C. J. (1988). Two Notes on a Key Text: Matthew 11:25-30. *The Journal of Theological Studies*, 39(2), 477-485.
- Arnold, B. T., & Choi, J. H. (2003). *A Guide to Biblical Hebrew Syntax*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Beale, G. K., & Carson, D. A. (Eds.). (2007). *Commentary on the New Testament Use of the Old Testament*. Grand Rapids, MI: Baker Academic.
- Black, M. (2008). The Messianic Use of Zechariah 9-14 in Matthew, Mark, and the Pre-Markan Tradition. In C. R. Holladay, P. Gray, & G. R. O’Day (Eds.), *Scripture and traditions: Essays on early Judaism and Christianity in honor of Carl R. Holladay*. Leiden ; Boston: Brill.
- Boda, M. J. (2016). *The Book of Zechariah*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Bornkamm, G., Barth, G., & Held, H. J. (1963). Matthew’s Understanding of the Law. In P. Scott (Trans.), *Tradition and interpretation in Matthew*. Philadelphia: Westminster Press.
- Botterweck, G. J., Ringgren, H., & Fabry, H.-J. (1974). *Theological Dictionary of the Old Testament* (Vol. 11). Grand Rapids: Eerdmans.

- Cross, F. M. (1997). *Canaanite Myth and Hebrew Epic: Essays in the History of the Religion of Israel* (1st Harvard University Press pbk. ed.). Cambridge: Harvard University Press.
- Crowe, B. D. (2013). Fulfillment in Matthew as Eschatological Reversal. *The Westminster Theological Journal*, 75(1), 111–127.
- Gundry, R. H. (1982). *Matthew: A Commentary on His Literary and Theological Art*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Hanson, P. D. (1975). *The Dawn of Apocalyptic*. Philadelphia: Fortress Press.
- . (1973). Zechariah 9 and the Recapitulation of an Ancient Ritual Pattern. *Journal of Biblical Literature*, 92(1), 37–59.
- Huizenga, L. A. (2009). Obedience Unto Death: The Matthean Gethsemane and Arrest Sequence and the Aqedah. *The Catholic Biblical Quarterly*, 71(3), 507–526.
- Jones, D. R. (1962). Fresh Interpretation of Zechariah 9-11. *Vetus Testamentum*, 12(3), 241–259.
- Keener, C. S. (1999). *A Commentary on the Gospel of Matthew*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Köhler, L., & Baumgartner, W. (1995). *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament* (1st English ed., Vol. 2). Leiden: Brill.
- Leske, A. M. (2000). Context and Meaning of Zechariah 9:9. *The Catholic Biblical Quarterly*, 62(4).
- Meyers, C. L., & Meyers, E. M. (1993). *Zechariah 9-14: A New Translation with Introduction and Commentary*. New York: Doubleday.
- Miller, P. D. (1973). *The divine warrior in early Israel*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Moo, D. J. (1983). *The Old Testament in the Gospel Passion Narratives*. Sheffield, England: Almond Press.
- Moss, C. M. (2008). *The Zechariah Tradition and the Gospel of Matthew*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Nolland, J. (2005). *The Gospel of Matthew: A commentary on the Greek text*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Osborne, G. R. (2010). *Matthew*. Grand Rapids, MI: Zondervan.

“Who is this” obedient king: a study on zechariah 9:9-10 royal messianic figure used in matthew 21:5 - Itthaphon Duangnapha

Petterson, A. R. (2009). *Behold Your King: The Hope for the House of David in The Book of Zechariah*. New York: T & T Clark.

Petersen, D. L. (1995). *Zechariah 9-14 and Malachi: A Commentary* (1st ed.). Louisville, KY: Westminster John Knox Press.

Pleins, J. D. (2001). *The Social Visions of the Hebrew Bible: A Theological Introduction* (1st ed.). Louisville, KY: Westminster John Knox.

Redditt, P. L. (2014). Prophecy and the Monarchy in Haggai and Zechariah. *Catholic Biblical Quarterly*, 76, 436–449.

Stendahl, K. (1968). *The School of St. Matthew, and Its Use of the Old Testament* (1st American ed.). Philadelphia: Fortress Press.

Way, K. C. (2010). Donkey Domain: Zechariah 9:9 and Lexical Semantics. *Journal of Biblical Literature*, 129(1), 105–114.

——— (2011). *Donkeys in the Biblical World: Ceremony and Symbol*. Winona Lake, IN: Eisenbrauns.

“Immanuel Journaling” and Thai Seminarians’ Relationship with God (Attachment, Awareness, and Quality)

Rev. Esther Wakeman, Ph.D.¹

ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน

Abstract

A quasi-experimental repeated measures within subjects design was used to investigate the effectiveness of a contemplative prayer protocol called “Immanuel Journaling” (Wilder, et al, 2015) in improving Thai undergraduate theology students’ relationships with God as measured by the Attachment to God Inventory (AGI) and the Spiritual Assessment Inventory (SAI). After a four-week control period (students were instructed to continue their usual spiritual practices), there was a significant increase ($p < .043$) in Quality of Relationship to God as measured by the combined scores on four scales of the SAI (Realistic Acceptance, Disappointment, Grandiosity, and Instability) contrary to the hypothesis that no change would occur during the control period. After four weeks of at least 10 times practice of “Immanuel Journaling” there was a significant increase in Awareness of God ($p < .004$); Anxiety about Abandonment did decrease at a level approaching significance ($p < .058$). Results support the contention of Immanuel Journaling’s developers that this prayer approach increases awareness of God. Further study should explore the increase in quality of relationship with God during the control period of the study and to examine the relationship of this type of prayer to decreased Anxiety about Abandonment in relation to God.

¹ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

During the past several decades, research on various aspects of spirituality has increased greatly (Ladd and Spilka, 2013). During this time, in the Christian community, attention to spiritual formation has been increasing (Willard, 1998). Prayer is an essential element of spirituality and spiritual formation. In their review of the empirical literature on prayer, Ladd and Spilka (2013) note that the number of empirical studies on prayer has grown significantly since the turn of this century. Before 1960 there were very few studies, but between 2000 and 2009, there were 885 publications, which accounts for 65% of all the documents until that time. They define prayer as “theistically oriented behavior.” They note that this definition “presupposes nothing about the content or function of prayer; it merely observes that the behavior has an intended ‘target’ or recipient. It further provides us with a way to separate prayer and meditation” as not all meditation includes an intended recipient (Ladd and Spilka, 2013, p. 293). They also note that “[i]t is imperative that researchers clearly articulate what aspects of prayer they are exploring and under what conditions their exploration is taking place” (p. 293). Furthermore, they assert that “[t]he theology that supports prayer commends the practice as a way for individuals to develop a relationship with God (cf. Baesler, 2003)” (Ladd and Spilka, 2013, p. 298). Kucinskas, Wright, Ray, and Ortberg (2017) explored the variations of spiritual awareness within people’s lives using a smartphone-based experience sampling method and found that spiritual practices such as praying and meditating are strongly related to spiritual awareness. They recommend further research on how specific activities, and the frequency with which they are engaged, might be related to spiritual and religious experiences.

The introduction of technologies that make it possible to examine the brain while it is working have led to exponential expansion of brain research in the past few decades, vastly increasing our understanding of the brain and its functioning. James Wilder and his colleagues are developing a variety of resources which integrate the findings of brain research with spiritual formation toward the goal of increasing the spiritual and emotional maturity of Christians (Friesen, J.G., Wilder, E.J., Bierling, A.M., Koepcke, R., Poole, M., 1999; Wilder, E.J., 2004). They have articulated 19 brain-based relational skills that are necessary for maturity, and have developed a relational skills

training course (Thrive Training) to teach these skills (Wilder, E. J., Khouri, E. M., Coursey, C. M., & Sutton, S. D., 2013).

The training includes assisting participants to develop their skills and capacity in “listening prayer,” a type of contemplative prayer during which the one praying becomes aware of thoughts and ideas from God. Wilder and colleagues hypothesize that this experience is mediated in the cingulate, the part of the brain that mediates “shared mind,” the experience people have in close relationships when thoughts and feelings are shared so deeply that it becomes impossible to know which thoughts began with whom. Thus, it is thought that in this type of contemplative prayer, humans may have the experience of “shared mind” with God so that we “hear” God’s thoughts being shared with us as indistinguishable from our own thoughts. Thus, this type of contemplative prayer involves attending to the thoughts and feelings that arise in our consciousness and assuming that if they are congruent with the character of God and scripture, then we may consider it likely that they are God’s thoughts being shared with our mind (Wilder, E.J., Kang, A., Loppnow, J., and Loppnow, S., 2015).

“Immanuel Journaling” is a prayer method developed by Wilder, Kang, Loppnow, and Loppnow (2015) to facilitate the experience of contemplative prayer or “shared mind” with God and to help people see their lives more in accord with how God sees them (Appendix A). In their book, *Joyful Journey: Listening to Immanuel*, which explains this prayer approach, they note that “Immanuel Journaling is a simple method for improving our awareness of God’s presence in both our thoughts and lives” (Wilder, et al, 2015, page 1). It is based on four different functions of the brain which include: relational attachment, personal reaction, relational synchronization, and identity (individual and group) (p. 35), and on the Bible’s description of God’s delight in people as well as God’s kindness and God’s readiness to provide help to those who seek it. It provides prompts that guide users to become open to and aware of God’s perspective on their physical sensations and state, their thoughts, and their emotions. Further prompts assist users to become aware of God’s delight in them, and kindness toward them, as well as God’s readiness to provide help of some kind in the life situation the person praying is reflecting upon. Extensive use of this prayer approach in the skills training workshops of Wilder and his colleagues, and in the

personal experience of the researcher with it individually, as well as using it in retreats both in Thailand and the United States, suggest that this direct experience of and focus on the loving, supportive, and affirming aspects of God in relationship should improve the quality of relationship with God. But no empirical research has been done to test the efficacy of Immanuel Journaling practice for enhancing the quality of relationship with God.

Bowlby and Ainsworth have developed an area of research on relationships focused on “attachment” (Bowlby,1969/1982; Ainsworth, 1985). Granqvist and Kirkpatrick (2013) provide a helpful explanation of “attachment” as follows:

Although the term attachment has broad connotations in everyday language, attachment relationships differ from other relationships (including close relationships in general) in important ways. Bowlby (1969/1982) and his close collaborator Mary Ainsworth (1985) used the term attachment relationship to denote a strong affectional bond between two individuals, in which no one is interchangeable with others. The attachment figure accomplishes two important functions for the attached person: (a) provides a safe haven in times of threat or stress and (b) serves as a secure base from which to explore the environment and develop new mental and physical skills. The attached person also resists separation from the attachment figure and experiences anxiety when involuntarily separated. Moreover, loss of the attachment figure leads to grief and mourning. Finally, the attachment figure is, at least implicitly, viewed as stronger and wiser by the attached person. (p. 140)

In their chapter on “Religion, Spirituality, and Attachment” in the APA Handbook of Psychology, Religion, and Spirituality: Vol. 1. Context, Theory, and Research, Granqvist and Kirkpatrick (2013) conclude that “believers’ perceived relationships with God can be characterized as symbolic attachment relationships” (p. 139).

An empirical measure of Attachment to God has been developed and used to assess this aspect of relationship to God (Beck and MacDonald, 2004) called the Attachment to God Inventory (AGI). Subjects are scored on two dimensions —the Anxiety score (which includes potential abandonment and lack of intrinsic lovability)

and Avoidance (avoidance of intimacy and compulsive self-reliance). Lower scores indicate more secure attachment to God (Beck and MacDonald, 2004, p. 100).

An additional useful measure of quality of relationship with God has been developed called the Spiritual Assessment Inventory (SAI) (Hall and Edwards, 2002). They note that their model of spiritual development includes both “a more ‘spiritual’ dimension (awareness), as well as a more traditional ‘psychological’ dimension (relational maturity) that [they] believe is a fundamental component of spiritual development” and thus are examining psycho-spiritual development (p. 353). It is a measure of psycho-spiritual development which is psychometrically sound, objective, multidimensional, and congruent with attachment theory, and which is useful for research and clinical applications by psychotherapists, counselors, chaplains, and pastors (pp. 341-342). It has been used in numerous studies (e.g., Chan and Edwards, 1997; Horton, 1998; Seatter, 2001; Tisdale, 1997; Warren, 1998).

The SAI provides scores on six dimensions including: Awareness, Instability, Grandiosity, Realistic Acceptance, Disappointment, and Impression Management. The first dimension, Awareness, is a measure of the spiritual dimension of relationship with God. Instability, Grandiosity, Realistic Acceptance, and Disappointment are measures of maturity in relation to God, and the final dimension is a measure of the degree to which those taking the questionnaire are trying to present themselves in a positive light. It can be used to facilitate interpretation of the results.

The research sample was undergraduate theology students in two Protestant universities in Thailand. Ideally, an experimental design would involve a control group and an experimental group, but using the students of one university as the controls and the students of the other university as the experimental group would introduce error variance due to possible different characteristics of the two groups. Creating control and experimental groups within each school was considered, but due to the group orientation of Thai culture, and the fact that the students at each school live together in dormitories, the researcher was concerned that students would be sharing their experiences between the control and experimental groups and contaminating the data. Thus, a quasi-experimental approach was selected, using first a control period

for all the students, in which they were asked to simply continue their usual spiritual practices, followed by an experimental period.

As noted above, extensive use of the “Immanuel Journaling” prayer approach in the skills training workshops of Wilder and his colleagues, and in the personal experience of the researcher, suggest that it should improve the quality of relationship with God, but this is anticipated only after some regular experience with it. Initially, the researcher hoped to use a 40-day period for subjects to use the prayer approach, as there are several references in the bible to this period of time being associated with significant spiritual experiences, e.g. 40 days and nights of the flood, which led to a new covenant between God and humanity (Genesis 6:9-9:17), 40 days of fasting by Elijah when he fled from King Ahab, and had an epiphany of God’s presence as a still small voice (1 Kings 19), 40 days of Jesus’ testing in the wilderness at the start of his ministry (Matthew 4:1-11), and 40 days from Jesus’ resurrection until his ascension, during which time he trained his disciples in the new way they would need to relate to him (Willard, 1997). But due to time constraints in the academic calendar of the students involved in the study, the maximum time available was four weeks for each period (control and experimental). In the experience of the researcher, the prayer approach can be used daily, but in order to provide what was hoped to be adequate experience without overtaxing the subjects, the frequency of use was set at a minimum of three times per week, for four weeks, during which subjects were asked to practice Immanuel Journaling at least 3 times per week.

It was hypothesized that

- 1) no significant improvement would be found in scores on the AGI and SAI measures after the first 4 weeks of the control period when students used their usual spiritual practices (no significant decreases between pre-test & mid-test scores on the AGI, and no significant increases on the SAI), and that
- 2) significant improvement would be found after four weeks of using Immanuel Journaling at least 3 times per week (significant changes between mid-test and post-test scores (at a $p < .05$ level of significance)) on measures of:
 - a) Students’ attachment to God (as measured by the AGI) (i.e. lower scores on Avoidance and Anxiety)

- b) Students' awareness of God (as measured by the SAI) (i.e. higher scores on Awareness of God), and
- c) Quality of relationship with God of the students (as measured by the SAI) (i.e. higher scores on a combined score of the four scales of Quality of Relationship with God (Realistic Acceptance (RA), Disappointment (D), Grandiosity (G), and Instability (I) after reverse scoring D, G, and I).

METHOD

Participants

The research proposal was approved as ethical by the Human Research Ethics Committee of Christian University, and the deans of both divinity schools from which subjects were recruited gave permission to recruit their undergraduate students for the study. This was the population of the study.

At each institution the students met with the researcher who explained the study and its purpose to investigate their relationships with God and a specific kind of prayer practice. It was explained that if they participated, they would be committing to using this prayer practice for four weeks, at least 3 times each week. They were informed that there was no remuneration for participation (except for a snack after each session), that it was completely voluntary, and they could withdraw from the study at any time. They were also given the researcher's contact information and told they should feel free to express any concerns or questions they had. Eighty students signed the consent form for participation. This was the initial sample for the study.

Measures

The Attachment to God Inventory (AGI) developed and validated by Beck and MacDonald (2004) is a 28-item inventory which produces scores on two dimensions, Anxiety and Avoidance (14 items for each dimension answered on a 7-point Likert scale). Seven items are reverse scored. Lower scores on each dimension indicate a more secure or positive attachment to God in that dimension. Alpha coefficients reported by Beck and McDonald (2004) were 0.86 for the Avoidance dimension and 0.84 for the Anxiety dimension.

“Immanuel Journaling” and Thai Seminarians’ Relationship with God

Rev. Esther Wakeman, Ph.D.

The Spiritual Assessment Inventory (SAI) developed by Hall and Edwards (2001) provides scores on six dimensions including: Awareness, Instability, Grandiosity, Realistic Acceptance, Disappointment, and Impression Management. Alpha coefficients of internal consistency of the scales reported by Hall and Edwards were: Awareness, 0.95; Instability, 0.84; Grandiosity, 0.73; Realistic Acceptance, 0.83, Disappointment, 0.09 (Hall & Edwards, 2001). The first dimension, Awareness, is a measure of the spiritual dimension of relationship with God. Instability, Grandiosity, Realistic Acceptance, and Disappointment are measures of maturity in relation to God. These four dimensions of quality of relationship with God were combined into a composite score for quality of relationship with God, by reverse scoring Disappointment, Grandiosity, and Instability. The final dimension is a measure of how those taking the questionnaire are trying to present themselves in a positive light. For the current study, this final dimension, Impression Management, was not used.

The copyright holders of both measures gave permission to use their measures. As the subjects were Thai-speakers, the Immanuel Journaling questions (Appendix B), the AGI (Appendix C), and the SAI (Appendix D) were translated by a team of translators who are fluent in both English and Thai according to the protocol suggested by Beauford, Nagashima, and Wu (2009). The goal was for dynamic translation of meaning rather than direct word for word translation. The team included two Thai professional translators, and the researcher. The team worked together until it reached consensus that a good dynamic translation had been found.

A one-page form for students to fill in with the date and their signature each time they practiced Immanuel Journaling was created with the intent to assist the students in keeping track of how often they were using the practice, and to heighten student accountability and honesty in doing the practice at least 3 times a week for the 4-week experimental period.

An additional follow-up questionnaire (Appendix E) to informally gather qualitative information and feedback on the study was created to be given to the students at the end of the study. Students were asked open-ended questions about what, if any, benefits they had received, what concerns they had, whether they

intended to continue the practice themselves, whether they would encourage others to use the practice, and any suggestions they had about the research.

Data Collection

Pre-test Sessions: Students at each institution were given the Thai translations of the Attachment to God Inventory (AGI) and the Spiritual Assessment Inventory (SAI). They were instructed to practice their usual spiritual practices for the following 4 weeks, at which time they would take the AGI and SAI again, and learn “Immanuel Journaling,” a contemplative prayer approach. During the period between pre-test and mid-test the students were contacted by the researcher once to remind them of the upcoming mid-test and training session.

Mid-test and Immanuel Journaling Training Sessions: Approximately 4 weeks after the Pre-test session, the students were given the AGI and SAI for the second time. When all students had completed the measures, the researcher explained the background of Immanuel Journaling and led the students through the protocol step by step, excluding the 7th step, so all participants practiced it once before beginning the experimental period. For this study, students were instructed that it was not required for them to do the seventh step, but they could if desired.

The Immanuel Journaling prayer protocol is a seven-step prayer method intended to help people see their lives the way God does. Participants first connect to God through expressing their gratitude to God in writing, and then listening to God’s response to their gratitude, by noticing and writing the thoughts which come into their minds. The following five steps are five more prompts, which are written as if God is speaking. Participants notice the thoughts that come to mind in response to the prompts and write them down. In the seventh step, they speak out loud what they wrote or share what they wrote with another person. The seven steps as shown in the protocol are:

STEP ONE — Gratitude. Write anything I appreciate and then write God’s response to my gratitude. Dear God, I’m thankful for

Dear child of mine

“Immanuel Journaling” and Thai Seminarians’ Relationship with God

Rev. Esther Wakeman, Ph.D.

STEP TWO — I can see you. Write from God’s perspective what he observes in you right now, including your physical sensations. e.g. I can see you at your desk. Your breathing is shallow and your shoulders are tight

STEP THREE — I can hear you. Write from God’s perspective what he hears you saying to yourself.

e.g. You are wondering if I will speak to you and how you would ever know. You are discouraged and tired OR: You woke up full of energy this morning. You are ready to take on the world. Your mind is buzzing

STEP FOUR — I understand how big this is for you. How does God see your dreams, blessings or upsets and troubles?

e.g. I want you to know that I care about what matters to you. Your desire to honor me brings me great pleasure OR: I understand how intimidated you feel. This situation feels all-consuming to you as if you are about to sink

STEP FIVE — I am glad to be with you and treat your weakness tenderly. How does God express his desire to participate with your life?

e.g. Your dreams are precious to me. I fill you with life each day and really enjoy your desire to OR: I see your discouragement after yelling again. Times when you are frustrated and tired are when I want to be closer to you

STEP SIX — I can do something about what you are going through. What does God give you for this time?

e.g. Come away with me. I offer you times of refreshing, new energy and vision OR: I will strengthen you. Remember how your friend encouraged you last week? With me you are not alone

STEP SEVEN — Read what you have written aloud (preferably to someone.)

Participants’ questions were answered to clarify any concerns about the prayer method. The students also received 15 Immanuel Journaling protocol forms for their use during the following 4 weeks (to do at least 3 times per week). And they received the log-form to fill out the dates when they did Immanuel Journaling, which they were asked to sign after each time.

Immanuel Journaling practice period: The researcher sent a weekly mass email message to the students greeting them and reminding them to continue their Immanuel Journaling process and offering to answer any questions or concerns.

Post-test and debriefing sessions: Approximately 4 weeks after the mid-test and Immanuel Journaling training session, the students were given the AGI and SAI for the third time. The log-forms for recording Immanuel Journaling practice were collected. The students were also given the informal qualitative questionnaire as an opportunity to express their experience of Immanuel Journaling and make suggestions to the researcher. The researcher reviewed the purpose of the research and offered an opportunity for the students to learn the results when the analysis had been completed. The students were thanked verbally, and received a snack, as they had after every session.

RESULTS

Out of a total population of approximately 100 undergraduate theology students who were recruited from the two government-recognized Protestant seminaries in Thailand, 80 signed a consent form agreeing to participate in the study. The form assured the students they were free to drop out of the study at any time. By the final phase of the study a total of 26 students had participated in all phases of the study, completing the AGI and SAI on all three testing occasions—pre-test, mid-test, given after 4 weeks of continuing their usual spiritual practices, and the post-test, given after 4 weeks of using Immanuel Journaling for a total of at least 10 times. The original plan had been that students must complete the protocol at least 3 times per week for 4 weeks, which would total a minimum of 12 times, but the total number of students who did this was too low for statistical analysis. Therefore, any students whose log-form showed they had done Immanuel Journaling at least 10 times over the four-week period were included in the analysis. The completion rate was 33%, which may be typical for a study that takes two months to complete with a fair amount of personal discipline required.

Scores on both scales of the AGI (Anxiety and Avoidance) and the Awareness of God scale of the SAI were recorded for all three administrations (Pre-test, Mid-test, and Post-test). Scores on Realistic Acceptance, Disappointment, Grandiosity, and

Instability, from the SAI, were combined into one score (after reverse scoring Disappointment, Grandiosity, and Instability) which was named Quality of Relationship with God. Matched pair t-tests were computed for each period of the study for both scales of the AGI (Anxiety and Avoidance), the Awareness of God scale of the SAI, and on the combined scales of the SAI (Quality of Relationship with God), comparing pre-test and mid-test scores on all the variables (predicting no improvement) and comparing mid-test and post-test scores on all the variables (predicting change in a direction of improved relationship with God). Because the t-test is two-tailed, but the hypotheses predict change in one direction, all significance results are divided by 2 to ascertain the one-tailed result. The level of significance was set at $p < .05$.

Informal qualitative data were gathered in order to provide more information on the subjective experiences of the students in the research study (Appendix F). The data was collected from more students than those included in the quantitative analysis, so it reflects the experience of a broader group, including those who did not complete the protocol.

Hypothesis 1 predicted no significant improvement would be found in scores on the AGI and SAI measures after the first 4 weeks of the control period when students used their usual spiritual practices (no significant decrease between pre-test & mid-test scores on the AGI, and no significant increase on the SAI scores). As can be seen in Table 1, this hypothesis was supported for both sub-variables of Attachment with God (Anxiety and Avoidance), and for Awareness of God, but there was a significant increase in Quality of Relationship with God ($p < .043$), which was not predicted and contradicted the null hypothesis.

Hypothesis 2 predicted significant changes in a positive direction would be found after four weeks of using Immanuel Journaling at least 3 times per week (significant changes between mid-test and post-test scores (at a $p < .05$ level of significance)) on all variables. The following results can be seen in Table 2. Hypothesis 2 (a) that students’ attachment to God (as measured by the AGI) (i.e. lower scores on Avoidance and Anxiety) would improve was not supported. However, scores on Anxiety about Abandonment did decrease at a level approaching but not reaching significance ($p < .058$). Hypothesis 2 (b) that students’ awareness of God (as measured by the SAI)

(i.e. higher scores on Awareness of God), would increase was supported ($p < .004$). Hypothesis 2 (c) that students' quality of relationship with God (as measured by the SAI) (i.e. higher scores on a combined score of the four scales of Quality of Relationship with God (Realistic Acceptance (RA), Disappointment (D), Grandiosity (G), and Instability (I) after inverting the scores of D, G, and I) would improve was not supported.

DISCUSSION

The first hypothesis that there would not be any significant changes on any scores during the control period of the first 4 weeks when students simply continued using their usual spiritual practices, was supported for all variables but one. There was a significant improvement in scores on Quality of Relationship with God for this period. This may be due to something similar to the Hawthorne Effect, where simply knowing they were involved in a study about their relationship with God influenced their attention and interest in positive ways. It is also possible that testing effects contributed to this result, whereby completing the questionnaires in the pre-test phase became an unintended intervention that enhanced quality of relationship with God for the initial period of the study.

Responses to an open-ended informal qualitative questionnaire indicated that participation in the research had many positive aspects for many students. Most of these seem to be connected to the Immanuel Journaling phase of the research, but simply participating in the study may have heightened students’ awareness of their relationship with God, and the request to continue their usual spiritual practices may have encouraged more awareness and use of those practices during the control period which then resulted in significant improvement in quality of relationship with God.

The second hypothesis that there would be significant changes in scores in a positive direction for Attachment with God (decreases in Avoidance and Anxiety), Awareness of God, and Quality of Relationship with God was supported for only one of the variables: there was a significant increase in scores on Awareness of God. The first sentence of the book *Joyful Journey: Listening to Immanuel*, which explains this prayer approach, states, “Immanuel Journaling is a simple method for improving our awareness of God’s presence in both our thoughts and lives” (Wilder, et al, 2015, page 1). This research lends support to this contention of the developers of Immanuel Journaling; it has been shown to increase awareness of God among Thai seminary students. This result suggests that it is worth promoting as a useful tool for spiritual formation in students. Informal qualitative responses strongly supported this outcome, and also provide a fuller picture of the students’ experience. About half of the students noted that learning to listen to God rather than doing all the talking in prayer was a benefit. Almost

half also mentioned feeling closer to God and experiencing God's presence and help as benefits. One fourth expressed experiencing God more fully as having help and answers for their problems and concerns of daily life.

However, there were no other significant changes in positive directions on the other measures used in the study. Scores on Anxiety about Abandonment (an element of Attachment with God) were lower, and approached the level of significance, but did not meet it. Further research could explore whether Anxiety might be reduced further through using Immanuel Journaling for a longer period of time than was available for this study.

Generalizability of this study is limited by its use of undergraduate theology students as subjects. It is also not clear how repeated testing with the AGI and SAI may have influenced the results. Additionally, it would be ideal if separate control and experimental groups could be used. These concerns could be addressed by doing further study with a larger sample of ordinary church members.

Further study of Immanuel Journaling would be worthwhile. From the qualitative feedback on the research provided by the students, it would be important to make sure that participants clearly understand how to use the prayer protocol and are comfortable using it before the experimental period begins. In addition, for research done in Thailand, the Thai translation of the Immanuel Journaling protocol and the questionnaires should also be improved, using Thai examples in the prayer protocol. Future study should include formal qualitative research that would enhance understanding of participants' experience of this kind of prayer.

Bibliography

- Ainsworth, M.D.S. (1985). Attachment across the lifespan. *Bulletin of the New York Academy of Medicine*, 61, 792-812.
- Baesler, E. J. (2003). *Theoretical explorations and empirical investigations of communication and prayer*. Lewistown, NY: Edwin Mellen Press.
- Beauford, J.E., Nagashima, Y, & Wu, MH (2009). Using Translated Instruments in Research, *Journal of College Teaching and Learning*, 6(5), 77-81.

“Immanuel Journaling” and Thai Seminarians’ Relationship with God

Rev. Esther Wakeman, Ph.D.

- Beck, R. & McDonald, A. (2004). Attachment to God: The Attachment to God Inventory, Tests of Working Model Correspondence, and an Exploration of Faith Group Differences. *Journal of Psychology and Theology*, 32(2), 92-103.
- Bowlby, J. (1969). Attachment and loss: Vol. 1. Attachment. New York: Basic Books.
- Chan, J. and Edwards, K.J. (1997). Acculturation, marital adjustment, and spiritual functioning for Chinese couples. Paper presented at the annual convention of the Christian Association for Psychological Studies, Seattle, WA.
- Friesen, J. G., Wilder, E. J., Bierling, A. M., Koepcke, R., Poole, M. (1999). *The Life Model: Living from the Heart Jesus Gave You*. Shepherds House.
- Granqvist, P. and Kirkpatrick, L.A. (2013). Religion, Spirituality, and Attachment. In K.I. Pargament (Editor-in-Chief), *APA Handbook of Psychology, Religion, and Spirituality* (Vol. 1, Context, Theory, and Research, pp. 139-155). American Psychological Association.
- Hall, T. W., & Edwards, K. J. (2002). The Spiritual Assessment Inventory: A Theistic Model and Measure for Assessing Spiritual Development. *J Scientific Study of Religion Journal for the Scientific Study of Religion*, 41(2), 341-357.
doi:10.1111/1468-5906.00121
- Horton, T.G. (1998). The relationship between extrinsic religiosity, intrinsic religiosity, and spiritual maturity to level of life satisfaction and coping resources. Unpublished doctoral dissertation. Stillwater, OK: Oklahoma State University.
- Kucinskis, J., Wright, B.R.E., Ray, D.M., and Ortberg, J. (2017). States of Spiritual Awareness by Time, Activity, and Social Interaction, *Journal for the Scientific Study of Religion* (2017) 56(2):418–437.
- Ladd, K. L. and Spilka, B. (2013), Prayer: A Review of the Empirical Literature. In K.I. Pargament (editor-in-Chief), *APA Handbook of Psychology, Religion, and Spirituality* (Vol. 1, Context, Theory, and Research, pp. 293-310). American Psychological Association.
- Seatter, R. B. G. (2001). The relationship between the Spiritual Assessment Inventory and the Rorschach. Unpublished doctoral dissertation. La Mirada, CA: Rosemead School of Psychology, Biola University.

- Tisdale, T. C. (1997). A comparison of Jewish, Muslim, and Protestant faith groups on the relationship between level of object relations development and experience of God and self. Unpublished doctoral dissertation. La Mirada, CA: Rosemead School of Psychology, Biola University.
- Warren, E. M. (1998). Spiritual maturity within an attachment framework. Unpublished doctoral dissertation. La Mirada, CA: Rosemead School of Psychology, Biola University.
- Wilder, E. J. (2004). *The Complete Guide to Living with Men*. Pasadena, CA: Shepherd's House.
- Wilder, E.J., Kang, A., Loppnow, J., and Loppnow, S. (2015). *Joyful Journey: Listening to Immanuel*. East Peoria, IL: Shepherd's House.
- Wilder, E. J., Khouri, E. M., Coursey, C. M., & Sutton, S. D. (2013). *Joy starts here: The transformation zone*. East Peoria, IL: Shepherd's House Inc.
- Willard, Dallas A. (1997). *The Divine Conspiracy: Rediscovering Our Hidden Life in God*. New York, NY: HarperCollins Publishers.
- Willard, Dallas A. (1998). Spiritual Disciplines, Spiritual Formation and the Restoration of the Soul. *Journal of Psychology and Theology*, Spring 1998, Vol. 26, #1, pp. 101-109.

ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

Discipleship and Characteristics of Chinese Diaspora Residing in Thailand

อาภรณ์ แชนท์¹

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกในหมู่ชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทยและเพื่อเป็นแนวทางสำหรับคริสตจักรไทยในการประกาศสร้างสาวกในหมู่ชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย เนื่องด้วยปัจจุบันประเทศไทยโดยเฉพาะเมืองเชียงใหม่ได้มีชาวจีนพลัดถิ่นจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามาพำนักเป็นจำนวนมาก จำนวนประชากรเหล่านี้ไม่เพียงเข้ามาท่องเที่ยวช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น แต่ได้เข้ามาพำนักนานเป็นระยะเวลา 1 ปี – 10 ปีขึ้นไป และในจำนวนดังกล่าวมีผู้ที่เป็นคริสเตียนด้วย แต่จากที่สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นคริสเตียนชาวจีนที่มาพำนักในประเทศไทยจำนวน 20 ท่าน พบว่าส่วนใหญ่เคยไปร่วมนมัสการและสามัคคีธรรมกับคริสตจักรท้องถิ่นในไทยหลายครั้ง แม้จะมีการแปลภาษาจีนก็ตาม แต่เมื่อพวกเขาไปร่วมกลับรู้สึกปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรม ธรรมเนียมคริสตจักรท้องถิ่นในไทยไม่ได้ จึงทำให้พวกเขาไม่ออกไปร่วมสามัคคีธรรมกับคริสตจักรท้องถิ่นในไทยอีก และบวกกับคริสตจักรท้องถิ่นในไทยเองก็ขาดความรู้ทางด้านภาษา วัฒนธรรมจีนและขาดความเข้าใจถึงลักษณะของชาวจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงทำให้ทั้งคริสตจักรท้องถิ่นและคริสเตียนชาวจีนพลาดโอกาสที่จะเสริมสร้างกันและกัน และพลาดโอกาสร่วมมือประกาศสร้างสาวกกับชาวจีนพลัดถิ่นมากมายที่ยังไม่เป็นคริสเตียนที่พำนักในประเทศไทย และประกอบกับความสนใจของผู้ทำวิจัยชิ้นนี้ที่มีภาระใจในการทำพันธกิจกับชาวจีน จึงเป็นที่มาของการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ที่ต้องการศึกษาลักษณะและวิธีการที่เหมาะสมในการสร้างสาวกในหมู่ชาวจีนพลัดถิ่นที่เข้ามาพำนักในประเทศไทย

จากการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ได้พบสาระสำคัญสองประเด็นหลักคือ ลักษณะและรูปแบบของคริสเตียนชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย 8 ลักษณะ คือ เป็นเอกพันธ์ (Homogeneity), เป็นเอกเทศ (Independence), ต้องการสร้างความมั่นคงในชีวิต (Need for life stability), เน้นความสัมพันธ์ (Relationship-Oriented), ขับเคลื่อนโดยพระคัมภีร์ (Bible-driven), ยึดมั่นในสิ่งดั้งเดิม (Tradition), พร้อมตอบสนองต่อมิติฝ่ายวิญญาณ (Openness to the spiritual dimension), การหล่อเลี้ยงฝ่ายวิญญาณ (Spiritual nourishment)

¹ เจ้าหน้าที่สำนักมิชชันนารีและการตลาดต่างประเทศ มหาวิทยาลัยพายัพ

ประเด็นที่สองที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แนวทางสำหรับผู้นำและคริสตจักรไทยที่ทำพันธกิจกับชาวจีนพลัดถิ่นในประเทศไทย และเพื่อประกอบเป็นองค์ความรู้ด้านพันธกิจวิทยา

คำสำคัญ : ชาวจีนพลัดถิ่น พำนัก

Abstract

The objectives of this independent study is to research the discipleship methods and characteristics of The Chinese diaspora in Thailand and to create discipleship models for the local church to minister with them. Because At in the present time there are many Chinese residing in Thailand, especially in Chiang Mai. This group of Chinese do not visit only for short periods, but normally resides for 1-10 years or more. There are Chinese Christians among this group. The researcher has received a calling to minister to the Chinese, and therefore desires to study the appropriate methods for disciplining to the Chinese diaspora. From doing in-depth interviews with 20 Chinese Christians residing in Thailand, the researcher found that most interviewees had previously attended worship services at local churches. Even though there was Chinese translation they struggled to adapt to the Thai churches' culture and traditions, In addition, the local church added lack of knowledge of Chinese culture and language made it so that the Chinese diaspora did not want to continue joining the local church.

For the results of this study, the researcher First found 8 characteristics of The Chinese diaspora in Thailand. These include: which are Homogeneity, Independence, Need for life stability, Relationship-Orientation, Bible-driven, Tradition, Openness to spiritual dimension, Spiritual nourishment.

Second, the researcher designed guidelines for Thai church leaders to carry out ministry with The Chinese diaspora and also to contribute to the body of knowledge in missiology.

Key Word : Chinese Diaspora, Residing

ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

อาภรณ์ แซ่หู

บทสรุปผลการค้นคว้า

ลักษณะและรูปแบบของคริสเตียนชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทยซึ่งประกอบด้วย 8 ลักษณะ

1. เป็นเอกพันธ์ (Homogeneity)
2. มีความเป็นเอกเทศ (Independence)
3. ต้องการสร้างความมั่นคงในชีวิต (Need for life stability)
4. เน้นความสัมพันธ์ (Relationship-orientation)
5. ขับเคลื่อนโดยพระคัมภีร์ (Bible-driven)
6. ยึดมั่นในสิ่งดั้งเดิม (Tradition)
7. พร้อมตอบสนองต่อมิติฝ่ายวิญญาณ (Openness to spiritual dimension)
8. หล่อเลี้ยงฝ่ายจิตวิญญาณ (Spiritual nourishment)

เป็นเอกพันธ์ (Homogeneity)

จากการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าคริสเตียนชาวจีนนิยมผู้สอนเช่นเดียวกับคนในท้องถิ่นของตน ซึ่งพูดภาษาเดียวกัน มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน โดยจะมีสัมพันธ์ใกล้ชิดและพึงพอใจที่จะใช้เวลาาร่วมกันกับชาวจีนด้วยกันหรืออาจเป็นคนในทวีปเอเชียที่เหมือนกันมากกว่าจะคบหากับชาวตะวันตก เช่นชาวอเมริกาหรือยุโรป เพราะคนที่มิถุมิหลังไกลเคียงกันทำให้พวกเขาไว้ใจ เข้าถึงได้ง่าย อยู่ด้วยแล้วรู้สึกสบายใจ ผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนยังกล่าวเพิ่มเติมว่าชาวจีนส่วนใหญ่ยังมีลักษณะนิสัยไม่ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่โดยเฉพาะภาษาและวัฒนธรรมใหม่ ๆ ดังนั้นเมื่อพวกเขาพำนักในประเทศไทยพวกเขายังคงชอบอยู่ร่วมกันกับชาวจีนที่มาจากเมืองจีนด้วยกัน ทำอาหารทานด้วยกัน เพราะทำให้พวกเขารู้สึกเป็นกันเอง โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งสนับสนุนประเด็นเดียวกันนี้ว่า ชาวจีนมีวัฒนธรรมพูดคุยกันบนโต๊ะอาหาร ดังนั้นเมื่อมีธุระพวกเขาจะนัดทานอาหารด้วยกัน และจากผู้ให้สัมภาษณ์มิชชันนารีชาวจีนที่มาทำพันธกิจข้ามวัฒนธรรมที่ประเทศไทยมีความเห็นว่า ชาวจีนมีวัฒนธรรมพบปะพูดคุยกันบนโต๊ะอาหาร ดังนั้นพวกเขาชอบเปิดบ้านเชิญคนมาทานข้าวร่วมกันเพื่อรู้จักสร้างสัมพันธ์กัน แล้วพวกเขาก็ชอบคนที่มีความคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับพวกเขาเชิญพวกเขาไปทานข้าวที่บ้านด้วย เพราะนี่หมายถึงการยอมรับและแสดงถึงการให้เกียรติ

แก่พวกเขา เช่นเดียวกับในอดีตที่มีชนนารีเข้าไปประเทศจีนใหม่ ๆ ฮัดสัน เทเลอร์ก็ได้ทำเช่นเดียวกัน โดยการแต่งตัว ไว้ผมยาวเหมือนชาวจีน และพูดภาษาจีนเช่นเดียวกับชาวจีน

มีความเป็นเอกเทศ (Independence)

เนื่องจากลักษณะคริสเตียนชาวจีนที่เข้ามาพำนักในประเทศไทยมีความหลากหลาย และมีความสนใจที่แตกต่าง ดังนั้นลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกของแต่ละกลุ่มจึงมีความหลากหลาย และมีสิ่งที่ท้าทายแตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่เกิดในยุคศตวรรษที่ 21 จะไม่ชอบอยู่ในกรอบมักเป็นคนที่มีใจตนเอง สอนยาก และพวกเขาจะมีความคิดที่จะทำลงสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะนักศึกษาที่จบใหม่ก็อยากสร้างธุรกิจใหม่ ๆ ขึ้นเอง ไม่ชอบสิ่งที่ติดกรอบเดิม ๆ และมีผู้สัมภาษณ์หลายท่านได้กล่าวว่า ชาวจีนที่เข้ามาพำนักในประเทศไทยปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นคนที่มีความดี ไม่เดือดร้อนด้านการเงิน มีความเป็นตัวเองสูง ดังนั้นพวกเขาคิดว่าอยากทำอะไรก็ได้ที่พวกเขาจะได้รับประโยชน์มากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองที่มาอยู่ดูแลลูกเรียนในประเทศไทย กลางวันจะมีเวลาว่างมากเพราะไม่มีญาติที่ต้องดูแล ไม่มีงานประจำที่ต้องทำ ดังนั้นการที่คริสตจักรจะจัดให้มีการเรียนพระคัมภีร์ อบรมหลักสูตรต่าง ๆ ประกาศเยียมเยียนระหว่างวัน เพื่อพัฒนาความเชื่อและชีวิตของเขาเหล่านั้นก็สามารถทำได้ และผู้เชื่อส่วนใหญ่ก็มีใจร้อนรนในการประกาศ อยากมีส่วนร่วมในการรับใช้ ดังนั้นพวกเขาจะมีเวลามากเพื่อรับใช้ง่ายกว่าตอนอยู่ประเทศจีน และยังมีผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านเล่าว่ามีชาวจีนมากมายที่ยังไม่เป็นคริสเตียนที่มาพำนักในประเทศไทยก็ยินดีไปร่วมกิจกรรมที่โบสถ์ และเมื่อพวกเขาไปโบสถ์ก็ได้เห็นรูปแบบชีวิตคริสเตียนที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นอีกแบบหนึ่งที่พวกเขาไม่เคยเจอในประเทศจีน คำสอนในพระคัมภีร์ที่มีเหตุผล ถ้าพวกเขาชอบพวกเขาก็ยินดีมาร่วมเรื่อย ๆ บางคนก็เริ่มสนใจ ยอมเปิดใจเรียนรู้พระคัมภีร์และตัดสินใจเป็นคริสเตียนง่ายกว่าตอนอยู่ประเทศจีน

ต้องการสร้างความมั่นคงในชีวิต (Need for life stability)

เมื่อชาวจีนมาพำนักในประเทศไทยใหม่ๆ โดยเฉพาะหกเดือนแรก พวกเขาจะรู้สึกชีวิตขาดความมั่นคง ขาดความปลอดภัยอย่างมาก เพราะพวกเขาได้ออกจากสิ่งแวดล้อมเดิมที่เขาคุ่นเคยในประเทศจีน บางคนก็เกิดความกลัว โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่พาลูกมาเรียนในประเทศไทย บอกว่าพวกเขามีความกลัวว่าจะโดนคนไทยหลอกตลอดเวลา เพราะต้องเช่าบ้าน ซื้อรถ หาโรงเรียนให้ลูก การไปซื้อของตามท้องที่ต่าง ๆ เพราะพวกเขาส่วนใหญ่สื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ได้ มีผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านก็ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าเมื่อพวกเขามาอาศัยในประเทศไทยนอกจากมีความกลัวแล้วยังรู้สึกโดดเดี่ยวมากด้วย เพราะไม่มีเพื่อนและสังคมเหมือนตอนอยู่ประเทศจีน ดังนั้นพวกเขาต้องการมี

ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

อาภรณ์ แซ่หู

คนที่ไวใจได้มาหวังใย ให้ความช่วยเหลือ ถ้าเพื่อนผู้นั้นที่มาช่วยเหลือพวกเขาเป็นคริสเตียน พวกเขาจะเกิดความประทับใจและเชื่อในตัวผู้นั้นอย่างง่ายดาย และถ้าเพื่อนที่เป็นคริสเตียนผู้นั้นชวนพวกเขาไปโบสถ์ พวกเขาจะตัดสินใจได้ง่ายที่จะไปโบสถ์และยินดีเปิดใจเรียนรู้เรื่องพระเจ้าได้ง่ายกว่าตอนอยู่ประเทศจีน มีผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เมื่อชาวจีนขาดความมั่นคงในชีวิตพวกเขาจะเริ่มแสวงหาความมั่นคงในชีวิต โดยบางคนก็ไปวัดไปไหว้พระ บางคนก็ไปโบสถ์ถ้าพวกเขาได้รับการตอบสนองจากสิ่งใดที่พวกเขาไปแสวงหา พวกเขาก็จะเชื่อและเอาจริงเอาจังในการติดตามสิ่งนั้น

เน้นความสัมพันธ์ (Relationship - Orientation)

ในอดีตที่ผ่านมาชาวจีนมาเป็นคริสเตียนกันมากขึ้น สาเหตุหนึ่งก็คือเห็นชีวิตของมิชชันนารีหรือนักประกาศมากมาย ไปประกาศตามหมู่บ้านตามชนบทที่ห่างไกลความเจริญโดยไม่กลัวความยากลำบาก ไม่ถือเนื้อถือตัว เห็นตัวอย่างดาวิด ฮิวไม่รังเกียจฉีที่ติดฝิ่น (เจอร์ราลดีน เทย์เลอร์, 1997). และเชิญชวนมาร่วมพันธกิจด้วยกัน (รูธ เอ. ทักเกอร์, 2006) จึงดึงดูดให้ผู้คนอยากรู้จักพระเจ้า เช่นเดียวกับชาวจีนในสมัยปัจจุบันที่มาเป็นคริสเตียนเนื่องด้วยสาเหตุจากการที่ได้รับการดึงดูดจากชีวิตของคริสเตียนที่อุทิศ เสียสละ มีความยินดีในการให้ความช่วยเหลือและมีความสัมพันธ์ที่ดี มีความหวังใยต่อพวกเขา โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้สนับสนุนประเด็นเดียวกันนี้ว่า “ลักษณะนิสัยของชาวจีนถ้าเขายอมรับในตัวผู้ใด เขาก็จะเชื่อสิ่งที่ผู้นั้นสอน และกล้าเปิดเผยทุกเรื่องกับผู้นั้นอย่างหมดเปลือก” ดังนั้นเมื่อเริ่มต้นด้วยความเชื่อใจ ความสัมพันธ์ที่ดีก็จะตามมา และจากคำพยานชีวิตของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งซึ่งมาเป็นคริสเตียนตอนมาพำนักในประเทศไทยกล่าวว่า ก่อนรับเชื่อได้มีโอกาสไปโบสถ์ได้สัมผัสว่าคนที่เป็คริสเตียนนั้นจริงใจและเปิดเผยไม่เหมือนคนทั่วไปที่เอารัดเอาเปรียบ หลอกลวง ไม่จริงใจ ยังมีผู้ให้สัมภาษณ์อีกหลายคนได้เสริมประเด็นนี้ว่า คนจีนสมัยนี้ขาดความรักจากครอบครัวมากเพราะครอบครัวส่วนใหญ่หย่าร้างกัน ครอบครัวมีแต่เงินให้ แต่ไม่มีความรักให้ เจอแต่ความสัมพันธ์ที่แตกร้าง ดังนั้นถ้าคนแบบนี้ได้รู้จักพระเจ้าจะยินดีเปิดใจมาเชื่อในพระเจ้าอย่างง่ายดาย

ขับเคลื่อนโดยพระคัมภีร์ (Bible-driven)

หนังสือเล่มแรกที่คริสเตียนชาวจีนต้องมีคือพระคัมภีร์ ชาวจีนมองว่าพระคัมภีร์เป็นหนังสือที่ทรงคุณค่า ซึ่งเปิดเผยความเข้าใจเรื่องของพระเจ้าให้กับมนุษย์ และเต็มไปด้วยสติปัญญา สอนมนุษย์ในการดำเนินชีวิต เพราะจากผู้ให้สัมภาษณ์มากกว่าครึ่งหนึ่งได้กล่าวว่าพวกเขารู้จักพระเจ้าผ่านการอ่านพระคัมภีร์โดยตรง พระคัมภีร์ดึงดูดให้พวกเขาอยากรู้จักพระเจ้า ดังนั้นพวกเขาชอบอ่านพระคัมภีร์มากกว่าหนังสืออื่น ๆ และผู้ปกครองหลายท่านบอกว่าเด็กสมัยนี้เลี้ยงและสอนยาก พวกเขา

ค้นพบว่าพระคัมภีร์เป็นแหล่งสติปัญญาในการสอนลูก ดังนั้นจึงชอบอ่านพระคัมภีร์กับลูกประจำทุกวัน เพื่อใช้หลักการในพระคัมภีร์สอนลูกในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติต่อพ่อแม่ ผู้อื่น และให้ลูกมีชีวิตที่ยาเกรงพระเจ้าตั้งแต่เด็ก ซึ่งหลังจากที่ทำเช่นนั้นก็เห็นลูกมีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สอนลูกง่ายขึ้น และปลูกฝังให้ลูกมีนิสัยอ่านพระคัมภีร์และท่องพระคัมภีร์ตั้งแต่เด็ก ในชีวิตคริสเตียนชาวจีนได้รับอิทธิพลอย่างมากจากตัวอย่างผู้นำฝ่ายวิญญาณที่เอาจริงเอาจังต่อพระคัมภีร์เช่น Dr. John Song หลังจากที่เขายังเกิดใหม่ “เขาได้โยนหนังสือเกี่ยวกับศาสนศาสตร์ทุกเล่มทิ้งไป และอุทิศชีวิตทั้งหมดให้กับการอ่านพระคัมภีร์ที่ถูกกละเลย และใช้เวลา 193 วัน อ่านพระคัมภีร์จบ 40 รอบและบันทึกสิ่งที่ได้รับการตลใจเป็นสิ่งที่นำมาเทศนา ฟันฟู โดยเน้นพระคัมภีร์เป็นหลัก” (Leslie T. Lyall, 2005) Wang Ming Dao ได้กล่าวไว้ว่า “ด้วย 20 ปีที่ท่านติดอยู่ในคุก ท่านได้รับบทเรียนอันยิ่งใหญ่ที่สุดคือ ชีวิตที่มั่นคงในพระวาทะของพระเจ้าเป็นสิ่งสำคัญที่แท้จริง” (เลสลี ไลอัลล์, 2001). และฮัตสัน เทเลอร์ได้กล่าวว่า “ตอนรับใช้ที่จีนได้จัดให้มาประชุมกับผู้เชื่อทุกคืน หลังประชุมก็มีสอนพระคัมภีร์ต่อ และวันอาทิตย์ก็มีการศึกษาพระคัมภีร์กับผู้เชื่อทั้งวัน”

ยึดมั่นในสิ่งดั้งเดิม (Tradition)

คริสเตียนชาวจีนในอดีตที่อยู่ตามชนบทจะอ่านหนังสือไม่ค่อยได้ ส่วนใหญ่ก็จะเรียนรู้เรื่องราวของพระเจ้าผ่านการท่องจำพระคัมภีร์ ร้องเพลงนมัสการแบบท่องจำ บางคนก็ฝึกเขียนภาษาจีนผ่านการเขียนตามพระคัมภีร์ แต่คนจีนในสมัยนี้แม้ว่าส่วนใหญ่จะอ่านภาษาจีนได้ แต่ก็ยังเน้นการท่องจำ การเขียนพระคัมภีร์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า เพราะระบบการศึกษาของชาวจีนในโรงเรียนต้องท่องจำหนังสือเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเมื่อพวกเขาศึกษาพระคัมภีร์จึงชอบท่องจำข้อพระคัมภีร์เพื่อเป็นวิธีที่ดีในการจดจำพระคำของพระเจ้า ดังนั้นเมื่อผู้เชื่อมีนิสัยรักพระคำของพระเจ้า ชอบจดจำพระคำของพระเจ้าไว้ในใจ พวกเขาก็มีความคาดหวังต่อผู้นำฝ่ายวิญญาณของพวกเขาที่ต้องเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญด้านพระคัมภีร์ มีชีวิตที่เป็นแบบอย่าง ยกตัวอย่างจากแบบอย่างชีวิตและการรับใช้ของ ดร.จอห์น ชง, หวัง หมิงเต้า, วอร์ชแมน นี ที่เอาจริงเอาจังกับพระคำของพระเจ้า เนื้อหาการเทศนาของพวกเขาจึงได้เข้มข้น ลึกซึ้ง แร่ง ๆ ตรง ๆ เติมด้วยฤทธิ์อำนาจของพระวิญญาณบริสุทธิ์ ในประเด็นนี้ได้มีผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า ผู้นำฝ่ายวิญญาณต้องเป็นคนที่เอาจริงเอาจังใช้เวลากับพระคำของพระเจ้าอย่างดี และผู้ให้สัมภาษณ์อีกสามท่านได้เสนออีกประเด็นว่าผู้นำฝ่ายวิญญาณไม่จำเป็นต้องเรียนจบพระคริสตธรรมก็ได้ แต่ต้องมีชีวิตตามแบบอย่างตามที่พระคัมภีร์สอน และใช้พระคำของพระเจ้าอย่างถูกต้อง เพราะชีวิตของ ดร.จอห์น ชง, หวัง หมิงเต้า, วอร์ชแมน นี ทั้งสามท่านไม่มีใครเรียนจบพระคริสตธรรมเลย แต่เป็นผู้ที่เอาจริงเอาจังใช้เวลากับพระคำของพระเจ้าอย่างสัตย์ซื่อ

ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

อาภรณ์ แซ่หู

พร้อมตอบสนองต่อมิติฝ่ายวิญญาณ (Openness to the spiritual dimension)

ชาวจีนในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมภายใต้การรณรงค์เพื่อกำจัด “สี่เก่า” อันประกอบด้วย อุดมคติ จารีต วัฒนธรรม และสันดาน (อติเทพ พันธุ์ทอง, 2559) ดังนั้นเมื่อสิ่งพื้นฐานที่เป็นชีวิตและมิติฝ่ายวิญญาณของพวกเขาถูกทำลาย ชีวิตชาวจีนได้ขาดสมดุล ด้วยจากเหตุการณ์นี้ทำให้ชาวจีนไม่กล้านับถือศาสนาใด ๆ และอีกเหตุผลหนึ่งคือ คนในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมนั้นยากจนมาก จำเป็นต้องแก้ไขเรื่องปากท้องให้ได้ก่อน ผู้คนจึงมุ่งหาแต่เงินทอง ยึดผลประโยชน์ของตนเป็นหลัก เพื่อการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จนทำให้ชาวจีนไม่มีเวลาคิดเรื่องพระเจ้าและไม่สนใจที่จะแสวงหาสิ่งซึ่งเป็นมิติฝ่ายวิญญาณของชีวิต ดังนั้นการช่วยเปิดต่อมิติฝ่ายวิญญาณที่ถูกทำลายของชาวจีนนั้นใหม่จึงเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพื่อนำเขากลับมาหาพระเจ้า

จากข้อความข้างต้นได้มีผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า ชาวจีนส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่ตาบอดฝ่ายวิญญาณ พวกเขาไม่สนใจว่าโลกนี้มีพระเจ้าหรือไม่ แต่เชื่อว่าโลกนี้มีผีหรือวิญญาณอาศัยอยู่ด้วย เพราะยังคงมีความเชื่อนับถือบรรพบุรุษอยู่ และเชื่อว่าบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วจะกลายเป็นผีหรือวิญญาณที่ดี จะคอยมาปกป้องคุ้มครองพวกเขา แต่อย่างไรก็ตามชาวจีนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจคุณธรรม จริยธรรม ไม่สนใจศาสนา รวมทั้งการศึกษาของประเทศจีนยังสอนว่าโลกนี้ไม่มีพระเจ้า ถ้าใครเชื่อเรื่องศาสนาจะถูกมองว่าเป็นพวกมกมาย ดังนั้นจึงไม่แปลกใจที่คนในชาติอื่น ๆ มองว่าชาวจีนรวยก็จริงแต่ไม่มีศีลธรรม ไม่มีวัฒนธรรมและไม่มีมโนธรรม เวลาทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องก็ไม่กลัวฟ้ากลัวดิน เพราะจริง ๆ แล้วพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเกิดจากเบื้องหลังมิติฝ่ายวิญญาณแห่งการยำเกรงพระเจ้านั้น ถูกทำลายไปตั้งแต่สมัยปฏิวัติวัฒนธรรม ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามท่านได้กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า คนจีนส่วนมากจะถือวลีของเต็งเสี่ยวผิงที่กล่าวว่า **"ไม่ว่าแมวขาวหรือแมวดำ ขอเพียงจับหนูได้ก็คือแมวที่ดี"** เป็นหลักในการดำเนินชีวิตและทำธุรกิจของพวกเขา ดังนั้นพวกเขาจึงไม่สนใจสิ่งที่ทำนั้นจะผิดหลักจริยธรรม คุณธรรมหรือเปล่า เพราะพวกเขาสนใจแค่ได้กำไรหรือไม่ แม้จะมีคำสอนของขงจื้อ เต๋า พุทธ คริสต์ศาสนาก็ตาม ผู้คนมากมายมักจะคิดว่าสิ่งเหล่านั้นไม่เกี่ยวกับพวกเขา

ดังนั้นเมื่อมีคนประกาศสร้างสาวกกับชาวจีน สิ่งแรกที่ต้องบอกกับเขาคือ โลกนี้มีพระเจ้า สรรพสิ่งในโลกนี้รวมทั้งมนุษย์มาจากพระเจ้า พระเจ้าทรงรอบรู้ทุกอย่าง และทรงเห็นทุกสิ่งที่มีมนุษย์กระทำ เมื่อเขาเชื่อว่าโลกนี้มีพระเจ้า พวกเขาจะเริ่มแสวงหาความจริงอย่างร้อนรนซึ่งเป็นการเปิดต่อมิติฝ่ายวิญญาณ และถ้าเขาได้มีประสบการณ์กับพระเจ้า พวกเขาจะเชื่อและติดตามพระเจ้าอย่างสัตย์ซื่อ ร้อนรน เปลี่ยนเป็นผู้ที่ยำเกรงพระเจ้า และจะไม่ละทิ้งความเชื่อง่าย ๆ

หล่อเลี้ยงฝ่ายจิตวิญญาณ (Spiritually nourishment)

จากผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า ชาวจีนที่แสวงหาพระเจ้ามีลักษณะสองประเภท ซึ่งประเภทที่หนึ่งคือคนที่มีชีวิตเลศทรูที่สุด ร่ำรวย ชีวิตไม่ขาดสิ่งใด แต่แท้จริงแล้ว จิตใจของเขาว่างเปล่าหรือวัตถุไม่สามารถมาเติมเต็มสิ่งที่ว่างเปล่านี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์อีกสองท่านได้กล่าวเพิ่มเติมว่าหลังจากเหมาเจ๋อตงเสียชีวิต คนในประเทศจีนเริ่มรู้สึกจิตใจว่างเปล่าเหมือนพระเจ้าของพวกเขา (เหมา เจ๋อ ตง) ละทิ้งพวกเขาไป พวกเขาเริ่มรู้สึกจิตใจไม่มั่นคง คนมากมายเริ่มแสวงหาสิ่งที่จะมายึดเหนี่ยวจิตใจ และคุ้มครองพวกเขา ถ้าเจอแล้วพวกเขาก็จะยึดมั่นและติดตามสิ่งนั้นอย่างสัตย์ซื่อ และคนอีกประเภทหนึ่งที่แสวงหาพระเจ้าคือ คนที่มีชีวิตเลวร้ายที่สุด เพราะเขาต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยเฉพาะคนยากจน ที่ต้องการแสวงหาสิ่งที่มีอำนาจเหนือกว่ามาช่วยเหลือพวกเขาออกจากความทุกข์ยากลำบาก ซึ่งมีผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านกล่าวเพิ่มเติมว่า ชาวจีนมากมายเมื่อชีวิตเจอปัญหา ก็จะแสวงหาสิ่งที่มีอำนาจเหนือกว่ามาช่วยเหลือ หลายคนก็หลอกใช้ศาสนาเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เช่นอธิษฐานขอสิ่งนี้สิ่งนั้น ถ้าได้ก็จะเชื่อ แต่ถ้าไม่ได้ก็มองว่าสิ่งนั้นไม่จริง

แต่อย่างไรก็ตามชาวจีนสมัยใหม่ก็มีจิตใจที่เปิดกว้างกับการเรียนรู้เรื่องศาสนามากขึ้น และมองว่าศาสนาเป็นสิ่งที่ดี ทุกคนควรมีศาสนา เพื่อเป็นคำตอบสำหรับมิติต่าง ๆ ในชีวิตที่พวกเขายังไม่รู้ ดังนั้นถ้าชาวจีนคนใดที่ได้รู้จักกับพระเจ้าแท้ ได้รับการเลี้ยงดูฝ่ายจิตวิญญาณจากผู้นำฝ่ายวิญญาณที่ดี พวกเขาจะมีชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณที่เจริญเติบโตเร็วมาก บวกกับลักษณะของชาวจีนที่โดดเด่นคือ ความขยัน เอาจริงเอาจัง ความกระตือรือร้น และถ้าตัดสินใจทำอะไรสักอย่างก็จะทำจริง ทุ่มเทเต็มที่

อภิปรายผลและแนวทางสำหรับผู้สนใจทำพันธกิจกับชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

1. แนวทางสำหรับผู้สร้างสาวกท่ามกลางชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

ผู้สร้างสาวกที่นอกจากเป็นผู้ที่รักพระเจ้า รักพระวจนะ รักในการอธิษฐาน รักลูกแกะ มีชีวิตที่เป็นแบบอย่างทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและด้านครอบครัวแล้ว ยังต้องเป็นคนที่มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับชาวจีนทั้งการใช้ภาษาต้องเป็นภาษาจีนแมนดารินซึ่งเป็นภาษากลางของประเทศจีน โดยเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมเหมือนหรือคล้ายคลึงกับชาวจีนด้วย เช่น ชาวจีนมีวัฒนธรรมชอบดื่มชา น้ำอุ่น หรือน้ำเปล่าที่ไม่ใส่น้ำแข็ง ชอบทานอาหารจีนที่ทำเอง โดยมีวัฒนธรรมชอบพูดคุยกันบนโต๊ะอาหาร สามารถใช้เวลาสอนสร้างสาวกผ่านการรับประทานอาหารจีน ทำอาหารจีนด้วยกัน ด้วยว่า “ลักษณะนิสัยของชาวจีนถ้าเขายอมรับในตัวผู้ใด เขาก็จะเชื่อและยอมรับสิ่งที่ผู้นั้นสอน” เพราะจากอดีตที่ผ่านมาชาวจีนมาเป็นคริสเตียนกันมากขึ้น สาเหตุหนึ่งก็คือเห็นชีวิตของมิชชันนารีที่เป็นแบบอย่าง ดังนั้นลักษณะผู้สร้างสาวกจึงต้องเป็นผู้ที่คนไว้วางใจได้ นอกจากนั้นผู้สร้างสาวกยังต้องเป็นผู้ที่เชื่อวางใจในพระคัมภีร์เป็นอย่างดี เนื้อหาการเทศนาเข้มข้น ลึกซึ้ง แรง ๆ ตรง ๆ เติมด้วยฤทธิ์อำนาจของพระวิญญาณบริสุทธิ์ ไม่จำเป็นต้องเรียนจบพระคริสตธรรมก็ได้

ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

อาภรณ์ แซ่หู

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและการเติบโตฝ่ายวิญญาณมากที่สุดคือ “การศึกษาพระคัมภีร์” ซึ่งคริสเตียนชาวจีนมองว่าพระคัมภีร์เป็นหนังสือดีเลิศ ล้ำค่ามากกว่าหนังสือใด ๆ ซึ่งเปิดเผยความเข้าใจเรื่องของพระเจ้าให้กับมนุษย์ และพระคัมภีร์ยังเต็มไปด้วยสติปัญญา ดังนั้นคริสเตียนชาวจีนจึงชอบศึกษาพระคัมภีร์ ชอบนำหลักการในพระคัมภีร์ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตส่วนตัว โดยเฉพาะผู้ปกครองหลายท่านบอกว่าเด็กสมัยนี้เลี้ยงและสอนยากมาก พวกเขาค้นพบว่าพระคัมภีร์เป็นแหล่งสติปัญญาในการสอนลูกมากกว่าตำราอื่นใด ๆ ดังนั้นจึงชอบอ่านพระคัมภีร์กับลูกประจำทุกวันโดยเฉพาะช่วงเวลาก่อนนอน เพื่อใช้หลักการในพระคัมภีร์ปลูกฝังให้ลูกมีชีวิตที่ยำเกรงพระเจ้าตั้งแต่เด็ก ซึ่งหลังจากที่ทำเช่นนั้นก็เห็นลูกมีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ลูกไม่เพียงมีชีวิตที่ยำเกรงพระเจ้า ยังเป็นเด็กที่เชื่อฟัง เคารพพ่อแม่ สอนง่ายขึ้น มีความรักต่อผู้อื่น และยังปลูกฝังให้ลูกมีนิสัยอ่านพระคัมภีร์ ท่องพระคัมภีร์ เขียนข้อพระคัมภีร์ เช่นเดียวกับคริสเตียนชาวจีนในอดีตที่อยู่ตามชนบทที่อ่านหนังสือไม่ค่อยได้ พวกเขาจะเรียนรู้เรื่องราวของพระเจ้าผ่านการฟัง ท่องจำข้อพระคัมภีร์ ร้องเพลงนมัสการแบบท่องจำ แม้ว่าชาวจีนที่เข้ามาพำนักในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการศึกษา มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี แต่พวกเขาก็ยังใช้หลักการเดียวกับคริสเตียนในอดีต

และเนื่องจากผู้ที่มาพำนักในประเทศไทยโดยเฉพาะผู้ปกครองที่มาอยู่ดูแลลูก นอกจะตอนเช้าและตอนเย็นต้องไปรับส่งลูกที่โรงเรียนแล้ว กลางวันจะมีเวลาว่างมาก ดังนั้นการที่คริสตจักรจะมีการจัดเรียนพระคัมภีร์ อบรม เยี่ยมเยียนตอนกลางวัน ผู้ปกครองเหล่านี้ก็สามารถร่วมได้และพวกเขาส่วนใหญ่มีความยินดีที่ได้ร่วมด้วยเพราะอยู่ที่บ้านก็ไม่มีอะไรทำ และยังรู้สึกโดดเดี่ยวด้วย ส่วนนักเรียน นักศึกษา เนื่องจากระหว่างสัปดาห์มีการเรียน ดังนั้นเวลาจัดกิจกรรมจะว่างเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งการสร้างสาวกในกลุ่มเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ท้าทาย จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับวัยรุ่นเฉพาะที่พวกเขาสนใจ อาจจะมีกิจกรรมนอกสถานที่ การทำอาหารทานด้วยกัน และกิจกรรมดนตรีเข้ามาช่วยเหลือ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นต้องคิดวิธีที่ท้าทายให้พวกเขาไปคิด และให้หาคำตอบจากสิ่งที่เราจะสอนมากกว่าป้อนคำตอบให้พวกเขา

2. แนวทางสำหรับคริสตจักรที่สนใจทำพันธกิจกับชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

คริสตจักรต้องมีนิมิตและภาระใจที่มาจากพระเจ้า ที่อยากจะทำพันธกิจประกาศสร้างสาวกกับชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย และมีความพร้อมทางด้านทีมผู้ร่วมงานที่มีภาระใจต่อกลุ่มชาวจีนที่สามารถสื่อสารภาษาจีน-ไทยได้ดี และพร้อมยินดีช่วยเหลือชาวจีนที่มีความต้องการทางด้านปัจจัยสี่เสมอ

การเตรียมความพร้อมสำหรับคริสตจักรไทยอยากจะทำพันธกิจประกาศสร้างสาวกกับชาวจีน

1. สรรหาผู้นำฝ่ายวิญญาณหรือศิษยาภิบาลกลุ่มชาวจีนที่เชี่ยวชาญพระคัมภีร์เป็นชาวจีนหรือคนเอเชียซึ่งพูดภาษาเดียวกัน มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน และมีความพึงพอใจที่จะใช้เวลาร่วมกันกับชาวจีน
2. ถ้าคริสตจักรมีจำนวนคริสเตียนชาวจีนน้อยอยู่ ช่วงนมัสการอาจมีการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนซึ่งใช้หูฟังช่วย แต่ถ้าชาวจีนมากขึ้นควรแยกห้องนมัสการ เทศนาสำหรับกลุ่มชาวจีนเฉพาะ
3. ด้านพันธกิจกับวัยรุ่น ซึ่งระหว่างสัปดาห์ควรมีกิจกรรมสำหรับวัยรุ่น 1 ครั้ง เพื่อใช้เวลาเรียนหลักการดำเนินชีวิตตามพระคัมภีร์หรือบทเรียนสร้างสาวกเป็นต้น และที่สำคัญควรให้วัยรุ่นมีโอกาสทำอาหารจีนรับประทานด้วยกันหรือจัดกิจกรรมนอกสถานที่ที่พวกเขาสนใจ
4. ด้านรวีวารศึกษาของเด็ก เพราะเนื่องจากเด็กชาวจีนส่วนใหญ่เรียนโรงเรียนนานาชาติสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย ถ้าเด็กมีไม่มากก็สามารถเรียนร่วมกับรวีเด็กคนไทยได้ แต่ควรมีหลักสูตรที่ใช้มากกว่าภาษาไทย คือภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษเพื่อให้เด็กชาวจีนเข้าใจ ถ้ามีเด็กชาวจีนมากกว่า 10 คนขึ้นไปก็ควรแยกเรียนเฉพาะหลักสูตรจีน
5. ครูสอนรวีเด็กนอกจากจะใช้ภาษาไทยแล้ว ควรสามารถสื่อสารภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษได้ด้วย เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเข้ามาร่วมเรียนของเด็กรวีชาวจีน
6. ถ้าหากคริสตจักรที่มีสามัคคีธรรมอาหารกลางวันในวันอาทิตย์ ควรเตรียมอาหารจีนหรืออาหารที่มีรสชาติจัด ๆ บ้าง เพราะชาวจีนบางส่วนไม่กินเผ็ดโดยเฉพาะชาวจีนที่มาจากภาคเหนือของจีน
7. การจัดงานประกาศและงานพิเศษตามเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลตรุษจีน ไหว้พระจันทร์ คริสต์มาส เพราะเทศกาลเหล่านี้ชาวจีนจะคิดถึงบ้าน การมีสามัคคีธรรมด้วยกันเป็นช่วงเวลาที่ดี บวกกับชาวจีนชอบทานอาหารจีน อาจเชิญชวนมาห่อเกี๊ยว นำอาหารพิเศษมาทานด้วยกัน มีการแบ่งปันสั้น ๆ เกี่ยวกับความหมายเทศกาลนั้น ๆ และเน้นการประกาศผ่านการเป็นพยานชีวิตของผู้เชื่อ
8. สำหรับผู้ใหญ่ที่ติดตามลูกมาเรียนในไทย นอกจากตอนเช้าและตอนเย็นส่งลูกไปโรงเรียนแล้ว ระหว่างวันพวกเขาจะว่างมาก ดังนั้นคริสตจักรสามารถจัดกลุ่มศึกษาพระคัมภีร์ หรืออบรมบทเรียนต่าง ๆ และเสริมสร้างพวกเขาให้มีส่วนร่วมในการรับใช้ในทีมนมัสการ ดูแลผู้เชื่อใหม่ เยี่ยมเยียน และสอนรวีวารศึกษาได้ตามความสามารถและขอบเขตของแต่ละคน
9. สามารถเปิดชั้นเรียนการสอนภาษาจีน - ภาษาไทยให้กับพี่น้องที่สนใจ เมื่อคริสตจักรมีเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถทางด้านภาษามากขึ้น ควรจัดการเรียนภาษาจีน-ไทยแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อลดช่องว่างความแตกต่างระหว่างคนไทยและคนจีน

ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

อาภรณ์ แซ่หู่

10. พี่น้องในคริสตจักรที่สนใจงานมิชชัน สามารถฉวยโอกาสเรียนรู้การรับใช้ข้ามวัฒนธรรมระหว่างพี่น้องคนจีนและพี่น้องคนไทยด้วยกัน เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการขยายแผ่นดินของพระเจ้าให้กว้างไกลออกไป

3. แนวทางสำหรับเป็นองค์ความรู้ด้านการทำพันธกิจวิทยาที่ได้จากการศึกษา

ชาวจีนในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะภาคภูมิใจในตัวเองอย่างมาก เพราะประเทศจีนเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจ ประเทศมีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า คนในประเทศมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ผู้คนมากมายจึงนิยมโยกย้ายถิ่นฐานไปอาศัยในประเทศต่าง ๆ ที่ดีกว่า หรือส่งลูกหลานออกไปเรียนต่อต่างประเทศและประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งซึ่งได้รับความนิยมนักจากชาวจีนมาก เพราะเนื่องจากค่าครองชีพถูก สภาพแวดล้อมดี มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติก็ไม่แพ้ประเทศจีนแล้วยังสามารถเป็นสะพานข้ามไปสู่ประเทศที่สามได้ง่ายกว่าประเทศจีนด้วย และมีอีกสาเหตุหนึ่งเนื่องจากประเทศจีนปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมด้านการทำมิชชันสำหรับชาวต่างชาติเข้มงวดมากขึ้นเรื่อย ๆ มิชชันนารีมากมายที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนถูกยกเลิกวีซ่า แต่ชาวจีนกลับอาศัยอยู่ทั่วโลก ซึ่งเราสามารถประกาศและสร้างสาวกชาวจีนได้ทุกที่ แต่รูปแบบต้องปรับเปลี่ยนซึ่งจะใช้ความศิวิไลซ์เหมือนในอดีตที่มิชชันนารีทำอาจไม่เกิดผลเท่าที่ควร ดังนั้นจากวิจัยครั้งนี้ได้สรุปลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนไว้ 8 ลักษณะ เพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับการทำพันธกิจวิทยากับชาวจีนต่อไป

1. เป็นเอกพันธ์ (Homogeneity)

คือ ผู้ทำมิชชันต้องใช้ภาษาเดียวกันกับเขา วางตัวคล้ายคลึงกับเขา และเข้าใจวัฒนธรรมของชาวจีนอย่างดี

2. มีความเป็นเอกเทศ (Independence)

คือ ชาวจีนมีความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกของแต่ละกลุ่มจึงมีความหลากหลาย อาจเป็นการใช้ตัวต่อตัว กลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ ตามความสนใจ

3. ต้องการสร้างความมั่นคงในชีวิต (Need for life stability)

คือ ไม่เพียงดูแลด้านจิตวิญญาณเท่านั้น ยังต้องดูแลความต้องการทางด้านปัจจัยสี่ของผู้เชื่อด้วย ยิ่งถ้า 6 เดือนแรกที่เขาย้ายมาใหม่ ๆ ยิ่งต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะด้านภาษา การปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมใหม่

4. เน้นความสัมพันธ์ (Relationship-Orientation)

คือ ความรัก ความเสียสละและความจริงใจของผู้เลี้ยงฝายวิญญาณ สามารถเอาชนะความภาคภูมิใจของชาวจีนได้ เพราะลักษณะของชาวจีนอย่างหนึ่ง ถ้าเขายอมรับในตัวคุณ เขาก็จะยอมรับในสิ่งที่คุณสอน

5. ขับเคลื่อนโดยพระคัมภีร์ (Bible-driven)

คือ ยึดพระคัมภีร์เป็นพื้นฐานแห่งความเชื่อ สอนในสิ่งที่พระคัมภีร์สอน และให้ผู้เชื่อดำเนินชีวิตตามสิ่งที่พระคัมภีร์ตรัสสอน เพราะชาวจีนมองว่าพระคัมภีร์เป็นหนังสือที่มีคุณค่า เต็มด้วยสติปัญญา

6. ยึดมั่นในสิ่งดั้งเดิม (Tradition)

คือ ประเพณีนิยมที่ส่งต่อ ๆ กันมาจากผู้นำฝ่ายวิญญาณที่เป็นแบบอย่างรุ่นสู่รุ่น โดยการเน้นสติปัญญาที่มาจากพระคัมภีร์ผ่านวิธีการอธิบายโดยไม่เน้นคู่มืออรรถอธิบายพระคัมภีร์ประกอบและนิยมใช้วิธีการท่องจำข้อพระคัมภีร์เพราะชาวจีนชอบท่องจำ และการคัดพระคัมภีร์ ยังคงมีผลต่อผู้เชื่อในยุคสมัยนี้

7. พร้อมตอบสนองต่อมิติฝ่ายวิญญาณ (Openness to the spiritual dimension)

คือ สิ่งแรกให้รู้ว่าโลกนี้มีพระเจ้าก่อน ถ้ามิติฝ่ายวิญญาณเขาเปิดออก เขาถึงจะเข้าใจเรื่องความบาป การกลับใจใหม่ การต้อนรับพระเยซูคริสต์เป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดและเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าของเขา

8. หล่อเลี้ยงฝ่ายจิตวิญญาณ (Spiritually nourishment)

คือ สำหรับผู้เชื่อใหม่อาจใช้บทเรียน New life , New living ที่คริสตจักรจีนใช้อย่างแพร่หลายเพื่อเป็นพื้นฐานก้าวสู่ชีวิตจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง เติบโตสู่ความไพบูลย์ และสร้างเขาเพื่อให้อ่านผู้เชื่อต่อไป

4. คำแนะนำจากคริสตจักรท้องถิ่นที่กำลังประกาศสร้างสาวกกับชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทยกับผู้ที่เคยมีประสบการณ์รับใช้กับชาวจีนพลัดถิ่น

ผ.ป.สมโภชน์ ตั้งนิมิตโชค ผู้ปกครองคริสตจักรสะพานเหลืองผู้ดูแลพันธกิจด้านภาษาจีน

ได้กล่าวว่าปัจจุบันคริสตจักรสะพานเหลืองได้เริ่มประกาศสร้างสาวกกับคนจีนพลัดถิ่น ได้ 3-4 ปีแล้ว กลุ่มคนจีนที่เข้ามาในคริสตจักรมีทั้งนักธุรกิจ นักศึกษา เนื่องจากคนเหล่านี้เป็นกลุ่มคนที่มีการศึกษา ถ้าเชื่อแล้วก็จะเชื่อจริงและเอาจริงเอาจัง ดังนั้นทางคริสตจักรจึงได้ให้สมาชิกผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาจีนและผู้ที่มีภาระใจซึ่งเป็นเจ้าของภาษาร่วมรับใช้พันธกิจภาษาจีนเป็นหลัก จึงทำให้พันธกิจสามารถขับเคลื่อนไปเรื่อยๆ และในวันที่ 26 มีนาคม 2017 ที่ผ่านไป ทางคริสตจักรสะพานเหลืองภาคภาษาจีนได้มีศิษยาภิบาลประจำมาดูแลพันธกิจด้านภาษาจีนเฉพาะ ดังนั้นปัจจุบันภาคภาษาจีนมีผู้ร่วมนมัสการประจำประมาณ 40-50 คนต่ออาทิตย์ โดยมีนมัสการเวลา 13:00-15:00 หลังนมัสการมีแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเทศนาจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร และใช้กลุ่มเซลล์ระหว่างสัปดาห์สอนผู้เชื่อและสร้างสาวกโดยใช้หลักสูตรที่ใช้สร้างสาวก: New life , New living บางครั้งก็มีปรับหลักสูตรตามความเหมาะสม

ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย

อาภรณ์ แซ่หู

คุณกรรณิกา ศรีศิลป์วงศ์ผู้ร่วมงานภาคภาษาจีนคริสตจักรพระคุณ (คณะแบปติสต์กรุงเทพฯ)

ได้กล่าวว่าปัจจุบันคริสตจักรได้ทำพันธกิจประกาศสร้างสาวกกับคนจีนพลัดถิ่นได้ 7-8 ปีแล้ว คริสตจักรพระคุณได้จัดนมัสการทั้งภาคภาษาไทยและภาคภาษาจีนพร้อมกัน ส่วนภาคภาษาจีนก็มีศิษยาภิบาลและทีมผู้ร่วมรับใช้ดูแลเฉพาะ โดยมีนมัสการ เทศนาโดยใช้ภาษาจีนทุกอาทิตย์ แต่ทุกอาทิตย์แรกของต้นเดือนจะมีนมัสการร่วมกับภาคภาษาไทย มีการแปลจีน-ไทย เวลา 10:30-12:00 น. ปัจจุบันผู้มาร่วมนมัสการ เฉพาะภาคภาษาจีนประมาณ 100 คนต่ออาทิตย์ ด้านการดูแลสร้างสาวกชาวจีนนั้นได้ใช้หลักสูตร: New life , New living , รวีผู้ใหญ่ โดยสอนช่วงเช้าเวลา 9:00-9:45 น. ของวันอาทิตย์ เป็นการสอน เป็นกลุ่ม แต่จะสอนตัวต่อตัวเฉพาะผู้ที่มีใจรับใช้เท่านั้นดังนั้นจากประสบการณ์ของผู้สอนชั้นเรียนผู้เชื่อใหม่กล่าวว่า เรื่องการกลับใจสำคัญที่สุด ถ้าไม่กลับใจ ผู้เชื่อก็ไม่สามารถบังเกิดใหม่ สู่ผลแห่งการ เติบโตฝ่ายวิญญาณได้ ดังนั้นการสร้างสาวกก้าวแรกคือการกลับใจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีนพลัดถิ่นที่พำนักในประเทศไทย เฉพาะเจาะจงในแต่ละช่วงวัย เพราะแต่ละช่วงวัยก็มีลักษณะและรูปแบบสร้างสาวกที่แตกต่างกัน เช่น ลักษณะการสร้างสาวกที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองที่ติดตามบุตร นักธุรกิจ นักท่องเที่ยว เป็นต้น

บรรณานุกรม

- แกริสัน, เดวิด(2005). กระแสการตั้งคริสตจักร. พิมพ์ครั้งที่ 1. แปลจาก Church Education and Development. แปลโดย ศิลา. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียน ศึกษาและพัฒนาคริสตจักร.
- เทย์เลอร์, เจอรัลดีน. (1997). ศิษยาภิบาลณี. พิมพ์ครั้งที่ 1. แปลจาก Pastor Hsi. ทรงแปลโดย สนทนีย์ สุขประเสริฐ. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- เทเลอร์,โอเวิร์ดและเจอรัลดีน. (2003). ฮัลสัน เทเลอร์ เคล็ดลับแห่งพลังฝ่ายจิตวิญญาณ. แปลจาก Hudson Taylor's Spiritual Secret. แปลโดย วาสนา อยู่กิมและแพ็ท คอนเนลล์. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- รูธ เอ, ทักเกอร์. (2006). จากเยรูซาเล็มสู่ปลายแผ่นดินโลก. พิมพ์ครั้งที่ 2. แปลจาก From Jerusalem To IRIAN JAYA. แปลโดย ธนาภรณ์ ธรรมสุจริตกุล. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- ลาร์รี่ ไครเดอร์. (2005). เครือข่ายคริสตจักรตามบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 1. แปลจาก House Church Networks. แปลโดย ปภินันท์ ทวีสิน. กรุงเทพฯ:สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร.
- ลีปรีชา, ประสิทธิ์. (2559). ศิวีไลซ์ข้ามพรมแดน การเผยแพร่ศาสนาของม้งโปรเตสแตนต์ในเอเชียอาคเนย์. เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ และศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เลสลี่ ที, ไลอัลล์. (2005). ชีวิตประวัติของ จอห์น ซง. แปลจาก Life of John Sung. แปลโดย วชิราวรรณ วรณละเอียด. กรุงเทพฯ: คริสตจักรอิมมานูเอลแบ็บติสต์.
- เลสลี่, ไลอัลล์. (2001). สองวีรบุรุษแห่งจีนแผ่นดินใหญ่. แปลโดย สนทนีย์ สุขประเสริฐ. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร .
- ศรุตม์ เพชรสกุลวงศ์. "การปฏิวัติวัฒนธรรมครั้งใหญ่ของชนชั้นกรรมาชีพในสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ.1966-1969." สารนิพนธ์,ภาควิชาประวัติศาสตร์เอเชีย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, , จาก บทความของLiu Suinian; & Wu Qungan. China's Socialist Economy, n.d. สืบค้นจาก[http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/His\(M.A.\)/Sarut_P.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/His(M.A.)/Sarut_P.pdf).

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 - ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพยวรรณการุญ

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12

ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ¹

อศจ.ดร.วิริยะ ทิพยวรรณการุญ²

บทคัดย่อ

บทความนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอว่าผู้เขียนพระธรรมฮีบรูได้ใช้ลักษณะการสื่อสารแบบการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อให้คำตักเตือนที่รุนแรงในเรื่องผลของการละทิ้งความเชื่อนั้นมีน้ำหนัก และสามารถจูงใจให้ผู้รับที่กำลังอยู่ในสภาพที่อ่อนล้าทางความเชื่อ ได้หันกลับมาดำเนินชีวิตในความเชื่อ ประการที่สอง ผู้เขียนต้องการตักเตือนผู้รับให้เห็นถึงผลเสียของผู้ที่ไม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณว่าเขาจะได้รับผลที่รุนแรงและน่ากลัวอย่างไร และประการที่สาม ผู้เขียนต้องการกำชับและหนุนใจให้ผู้รับแสดงความกระตือรือร้นในการติดตามพระคริสต์และรับพระสัญญาแห่งความรอดจากพระเจ้า โดยผู้เขียนไม่ได้ต้องการนำเสนอประเด็นศาสนศาสตร์เรื่องความรอดเป็นหลัก

คำสำคัญ ตักเตือน หนุนใจให้อดทน และมุ่งมั่นที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณ

¹ นักวิจัยอิสระ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Abstract

The purpose of this study is to present that the author of Hebrews employs the ancient rhetoric in Hebrews 6:1-12. The aim of the use of rhetoric is follows. First, the author intends to admonish the recipients with strong words as the terrible consequence of apostasy. These could motivate the recipients who were in the state of debilitating on their belief so that they may turn to recommit their lives to Jesus Christ. Second, the author aims to warn the recipients to see how the consequences of not growing in spirit is devastating and fearful. Third, the author intends to urge the recipients to show enthusiasm in following Christ in order to receive the promise of salvation from God. So the author does not mainly intend to put emphasis on the issue of apostasy.

Keywords: Admonish, encourage to endure and strive to grow in spiritual maturity.

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 - ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพยวรรณการุญ

บทนำ

“เพราะว่าคนเหล่านั้นที่ได้รับความสว่างมาครั้งหนึ่งแล้ว และได้ลิ้มรสของประทานจากสวรรค์ ได้มีส่วนร่วมในพระวิญญูณามบริสุทธิ ... แล้วยังหลงไป ก็เหลือวิสัยที่จะนำพวกเขา มาสู่การกลับใจอีกได้ เพราะพวกเขาเองได้ตรึงพระบุตรของพระเจ้าอีก และได้ประจานพระองค์ให้อับอายต่อสาธารณชน” (ฮีบรู 6:4-6)

พระธรรมฮีบรู 6:4-6 ดูเหมือนมีคำสอนที่เกี่ยวกับเรื่องการสูญเสียความรอด ซึ่งนำไปสู่การโต้แย้งในหมู่นักวิชาการอย่างกว้างขวาง เนื่องจากนักวิชาการบางส่วนเห็นว่าผู้ที่เชื่อในพระเยซูคริสต์ก็สามารถสูญเสียความรอดได้ หากไม่ได้รับการรักษาความสัมพันธ์กับพระองค์อย่างต่อเนื่อง (Witherington, 2018, pp. 1) ในขณะเดียวกัน นักวิชาการบางส่วนกลับเห็นตรงกันข้าม คือเห็นว่าพระคริสตธรรมคัมภีร์หลายตอนกลับสนับสนุนว่าความรอดนี้เป็นของประทานจากพระเจ้า และหากพระองค์ประทานให้แล้วเราก็ไม่จำเป็นต้องกังวลเรื่องการสูญเสียความรอด ส่วนพระธรรมฮีบรูตอนนี้อาจไม่ได้กล่าวถึงคริสเตียนที่บังเกิดใหม่อย่างแท้จริงก็ได้ (Witherington, 2018, pp. 1) แท้จริงประเด็นเรื่องศาสนศาสตร์เรื่องความรอดจากพระธรรม ฮีบรู 6:1-12 ยังเป็นข้อถกเถียงกันอยู่ในหมู่นักวิชาการจนถึงทุกวันนี้ อย่างไรก็ตามผู้ศึกษามีความเห็นว่าการด่วนสรุปว่าผู้เขียนพระธรรมฮีบรู กำลังกล่าวถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนศาสตร์เรื่องความรอดอาจจะคาดเคลื่อนไปจากเจตนาของผู้เขียนฮีบรูก็เป็นไปได้ ในบทความนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอพระธรรมฮีบรู 6:1-12 โดยเน้นที่ความตั้งใจหรือจุดประสงค์หลักของผู้เขียน ว่าเขาต้องการสื่อสารอะไรไปถึงผู้อ่านดั้งเดิม ผู้ศึกษามีความเห็นว่าคุณเขียนพระธรรมฮีบรู จงใจเลือกวิธีการสื่อสารด้วยวิธีแบบเชิงวาทศิลป์ (Rhetoric) อย่างมีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งเน้นการโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและทัศนคติความเชื่อและการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้องในอนาคต โดยไม่ได้มุ่งเน้นการให้ความสำคัญหลักต่อเรื่องศาสนศาสตร์เรื่องความรอด

ระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology)

ผู้ศึกษาเลือกการวิเคราะห์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) เพื่อพยายามเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนพระธรรมฮีบรูกำลังสื่อและวิธีการที่ผู้เขียนจะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว แท้จริงการใช้วาทศิลป์ในการสื่อสารเป็นรูปแบบการสื่อสารที่แพร่หลายตั้งแต่สมัยก่อนคริสตกาล

George A. Kennedy (2007) ได้ให้ความหมายของการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ว่าเป็นการสื่อสารโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อจะให้สิ่งที่ผู้เขียนหรือผู้พูดสื่อสารไปยังผู้อ่าน

หรือผู้ฟังนั้นสำเร็จ นอกจากนี้ยังมุ่งความสำคัญไปที่ผู้เขียน และประเด็นมุมมองที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารและการรับรู้ของผู้อ่าน (pp. 15-16)

Kennedy (2007) กล่าวถึง ปัจจัย (Factor) ที่สำคัญสำหรับการจูงใจผู้ฟังหรือผู้อ่าน ว่ามี 3 ปัจจัยที่ผู้พูดใช้ในการจูงใจให้ผู้ฟังคล้อยตามหรือเพื่อให้การสื่อสารนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด 3 ปัจจัยนี้คือ 1) ผู้พูดหรือผู้เขียน 2) ผู้ฟังหรือผู้อ่าน และ 3) การถ่ายทอด โดยที่อริสโตเติลได้เป็นผู้ให้นิยามของ 3 ปัจจัยไว้ดังนี้

1.Ethos (อีโตส) หรือ บุคลิกภาพ (Character) ความน่าเชื่อถือของผู้เขียนหรือผู้พูดที่ปรากฏอยู่ต่อผู้อ่านหรือผู้ฟัง

2.Pathos (พาโตส) หรือ อารมณ์ (Affection) การรู้จักผู้อ่านหรือผู้ฟัง วัฒนธรรมของพวกเขา และสภาพอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขา จะทำให้ทราบว่าสื่อสารให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังอย่างไร

3.Logos (โลโกส) เป็นเรื่องของ ความคิด (Idea), โครงสร้าง (Structure) และตรรกะ (Logic) ของการเขียนหรือการพูด ซึ่งสามารถประเมินได้จากกระบวนการในการโน้มน้าว (pp. 15-16)

Burton L. Mack (1990) นักวิชาการด้านวาทศิลป์อีกท่านหนึ่ง ได้ช่วยให้เราเข้าใจถึงโครงสร้างของการเตรียมการพูด โดย Mack ได้แบ่งโครงสร้างของการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ออกเป็น 4 ขั้นตอน (Divisions) ดังนี้ 1.Exordium หรือ บทนำ (Introduction) 2.Narratio หรือ การนำเสนอเป้าหมาย (Proposition) และ เหตุผล (Reason) 3.Comfirmatio หรือตัวอย่างเปรียบเทียบ (Analogy / Example), 4.Conclusio หรือ บทสรุป (Conclusion) (pp. 31-33)

จุดประสงค์หลักของงานเขียนแบบการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) จึงเป็นการค้นพบจุดประสงค์หลักของผู้เขียนภายใต้การเขียนเชิงวาทศิลป์ (Rhetoric) แท้ที่จริงไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้เขียนเมื่อ 2000 ปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ในคนละยุคคนละสมัย คนละวัฒนธรรม (Gooder, 2008, pp. 71-79)

อรรถาธิบาย (Exegesis) พระธรรมฮีบรู 6:1-12

เนื่องด้วยพระธรรมฮีบรู 6:1-12 มีการใช้ภาษาที่สวยงาม เป็นเหตุเป็นผล มีการใช้ภาษาที่รุนแรง มีตัวอย่างเปรียบเทียบและอื่น ๆ ผู้ศึกษาเห็นว่าผู้เขียนฮีบรูไม่น่าจะเน้นหนักไปที่คำสอนเชิงศาสนศาสตร์ (โดยเฉพาะในเรื่องของการละทิ้งความเชื่อหรือการสูญเสียความรอด) แต่น่าจะ

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 - ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพย์วารการกุล

มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือปรารถนาให้ผู้รับได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณ

ผู้ศึกษาจึงได้ทำการวิเคราะห์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) โดยแบ่งตอนของการทำการอธิบาย (Exegesis) ตามโครงสร้างของการเตรียมการพูดแบบวาทศิลป์พระธรรมฮีบรู 6:1-12 โดยสามารถแบ่งตอนไว้เป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

1. ฮีบรู 6:1-3 ตักเตือนให้เป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณ - บทนำ (Introduction) หรือ การนำเสนอเป้าหมาย (Proposition)

“เพราะฉะนั้นขอให้เราผ่านหลักคำสอนเบื้องต้นเกี่ยวกับพระคริสต์ ไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยไม่วางรากฐานซ้ำอีก คือเรื่องการกลับใจจากการประพาศที่นำไปสู่ความตาย และเรื่องความเชื่อในพระเจ้าและคำสอนเรื่องพิธีล้างชำระต่าง ๆ การวางมือ การเป็นขึ้นจากความตาย และการลงโทษชั่ววินัยนรก ถ้าพระเจ้าทรงอนุญาต เราก็จะได้เดินหน้าต่อไป” (ฮีบรู 6:1-3)

ดูเหมือนว่าเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ถูกเขียนไว้อย่างชัดเจนในฮีบรู 6:1-3 ว่าต้องการเน้นการให้ความสำคัญเรื่องการเติบโตสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ คือขอให้ผู้อ่านผ่านหลักคำสอนเบื้องต้นไปได้แล้วเพื่อที่จะได้เดินหน้าต่อไป ผู้เขียนได้เขียนวิธีการต่าง ๆ เพื่อจูงใจผู้อ่านดังนี้

สิ่งแรกที่เรเห็นคือผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการใช้สรรพนามว่า “เรา” ซึ่งมาจากคำในภาษากรีกว่า $\phi\epsilon\rho\acute{\omega}\mu\epsilon\theta\alpha$ ซึ่งแปลได้ว่า “we bear” คำว่า “เรา” ที่ผู้เขียนใช้ น่าจะมีความหมายรวมถึงทั้งตัวผู้เขียนเองและตัวผู้รับด้วย ทั้งนี้ผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็นว่า “เราทุกคน” รวมถึงผู้เขียนด้วย ต่างก็จำเป็นต้องเติบโตไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับทุกคน

นอกจากนี้ผู้เขียนเน้นเรื่องการผ่านหลักคำสอนเบื้องต้น ไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ โดยที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงรายละเอียดของคำสอนเบื้องต้นต่าง ๆ (The elementary doctrines of Christ) ซึ่งมีอยู่ 6 ประการ คือ 1.การกลับใจจากความประพาศที่นำไปสู่ความตาย 2. เรื่องความเชื่อในพระเจ้า 3.เรื่องคำสอนในพิธีล้างชำระต่าง ๆ 4.เรื่องการวางมือ 5.เรื่องการเป็นขึ้นจากความตาย 6.เรื่องการพิพากษานินทรีย์ (Brown, 1982, pp. 105-107) เพื่อไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ

คำถามที่สำคัญคือ เพราะเหตุใดผู้เขียนจึงปรารถนาให้ผู้รับผ่านหลักคำสอนเบื้องต้น อาจเป็นได้ที่ผู้เขียนได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นในตัวผู้รับซึ่งได้สะท้อนออกมาให้เห็นผ่านบทที่ 5:11-14 ได้กล่าวไว้ว่า “... เพราะพวกท่านเรียนรู้ได้ช้า ถึงแม้ว่าขณะนี้ท่านทั้งหลายควรจะเป็นครูได้แล้ว แต่ท่านก็ต้องให้คนอื่นสอนท่านอีกในเรื่องหลักการเบื้องต้น ...” ข้อที่น่าสังเกตคือ ในตอนนี้อย่างไรก็ตามผู้เขียนได้ใช้สรรพนามว่า “พวกท่าน” และ “ท่านทั้งหลาย” และ “ท่าน” ซึ่งมีความหมายโดยตรงถึงผู้รับที่ขณะนี้ยังไม่ได้เป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ แต่ยังเป็นทารกที่ต้องการกินน้ำนม ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะการไม่เติบโต ว่าเป็นพวกที่เรียนรู้ช้าและไม่สามารถรับอาหารแข็ง ผลก็คือพวกเขาไม่สามารถทำอะไรได้ไปมากกว่าสิ่งที่มากไปสิ่งที่เกินหลักคำสอนเบื้องต้น ถ้าเช่นนั้นดูเหมือนว่าผู้เขียนน่าจะใช้เวลากับสิ่งที่พื้นฐานเหล่านี้ไปอีกต่อไป

แต่ในบทที่ 6:1 ผู้เขียนกลับได้กล่าวต่อไป “เพราะฉะนั้น ให้เราผ่านหลักคำสอนเบื้องต้นเกี่ยวกับพระคริสต์...” จะเห็นได้ว่าผู้เขียนกลับหนุนใจให้ผู้รับก้าวต่อไปสู่สิ่งที่สำคัญกว่าสำหรับผู้รับ ทั้งนี้เพื่อผู้รับจะได้ก้าวหน้าไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ ดังนั้นในทัศนะของผู้เขียนนั้นการที่จะทำซ้ำ สอนซ้ำ ๆ ในเรื่องหลักการพื้นฐานเหล่านี้อาจไม่ได้เป็นสิ่งที่ประโยชน์ และช่วยให้ผู้รับไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ แม้ว่าหลักคำสอนเบื้องต้นเหล่านี้เป็นสิ่งที่ประโยชน์และสำคัญอย่างมาก แต่ไม่จำเป็นที่จะต้องวางรากฐานซ้ำแล้วซ้ำอีก และไม่สามารถนำไปสู่การเติบโตที่มากกว่าพื้นฐาน นั่นคือไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักที่ผู้เขียนมีใจปรารถนาที่จะเห็นผู้รับเป็นเช่นนั้น (Brown, 1982, pp. 105-107)

Guthrie ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้โดยกล่าวว่า เป็นไปได้ว่าหลักคำสอนเบื้องต้นที่ผู้เขียนกล่าวอ้างถึง อาจเป็นเรื่องของ ทฤษฎี หลักการ พิธีกรรม ในยูดาอิสซึม³ แต่ไม่ใช่การนำไปสู่การเติบโตในพระคริสต์อย่างแท้จริง ดังนั้น มันจึงเป็นสิ่งที่ดีกว่าที่ผู้เขียนจะสอนในสิ่งที่จะนำไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ คือเรื่องของพระเยซูคริสต์ (Bruce, 1983, pp. 110-118) พระบุตรผู้ทรงยิ่งใหญ่กว่าทูตสวรรค์ ผู้ทรงยิ่งใหญ่กว่าโมเสส ผู้ทรงเป็นมหาบุรุษที่ยิ่งใหญ่ ผู้บุกเบิกสู่ทางแห่งความรอดแต่เพียงผู้เดียว ที่ผู้เขียนได้กล่าวมาตั้งแต่เริ่มต้นจดหมายในบทที่ 1 จนถึงบทที่ 6 และได้กล่าวต่อไปอีกในบทต่อไป (Guthrie, 1983, pp. 136-137)

³ ยูดาอิสซึม (Judaism) ศาสนายูดาห์ ลัทธิยูดาห์ ความเชื่อของชาวยิว ข้อปฏิบัติและพิธีกรรมของชาวยิว ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีขึ้นหลังจากที่ชาวยิวกลับจากการเป็นเชลยที่บาบิโลน (พงษ์ศักดิ์ ลิ้มทองวิรัตน์).

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 - ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพยวรรณการ

สุดท้าย ผู้เขียนยังได้สรุปในตอนนี่ว่า การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณเป็นงานของพระเจ้า ผู้เขียนได้จับส่วนนี้ลงในข้อที่ 3 เมื่อกล่าวว่า “ถ้าพระเจ้าทรงอนุญาต เราก็จะเดินหน้าต่อไป” (ฮีบรู 6:3) คำว่า “ถ้าพระเจ้าทรงอนุญาต” เป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารไปยังผู้รับว่า การเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณนั้นเป็นงานของพระเจ้า โดยที่เรารู้อยู่แล้วว่าทุกคนต้องอนุญาตให้พระองค์ทรงกระทำในชีวิตของเรา ไม่ใช่ผ่านสิ่งที่เรากระทำด้วยตนเอง ไม่ใช่ผ่านทางหลักการ พิธีกรรม ธรรมเนียมบัญญัติต่าง ๆ ที่กระทำไปตามทัศนะของยูคาลิซิม (Dewalt, 2009, pp. 10)

ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอวัตถุประสงค์หลักของผู้เขียน นั่นคือการให้ผู้รับได้เจริญเติบโตขึ้นไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ ก่อนที่ผู้เขียนจะเชื่อมโยงเข้าสู่สิ่งที่ป็นเนื้อหาสาระที่สำคัญที่เป็นปัญหา ซึ่งปรากฏอยู่ในข้อที่ 4-6 ต่อไป

2. ฮีบรู 6:4-6 อย่าหลงไป - การนำเสนอเป้าหมาย (Proposition) และการให้เหตุผล (Reason)

“เพราะว่าคนเหล่านั้นที่ได้รับความสว่างมาครั้งหนึ่งแล้ว และได้ลิ้มรสของประทานจากสวรรค์ ได้มีส่วนร่วมในพระวิญญาณบริสุทธิ์ และได้ลิ้มรสความดีงามแห่งพระวอนของพระเจ้า และฤทธิ์เดชแห่งยุคที่จะมาถึงนั้น แล้วยังหลงไป ก็เหลือวิสัยที่จะนำพวกเขามาสู่การกลับใจอีกได้ เพราะพวกเขาเองได้ตรึงพระบุตรของพระเจ้าอีก และได้ประจานพระองค์ให้อับอายต่อสาธารณชน” (ฮีบรู 6:4-6)

หลังจากบทนำแล้ว ในฮีบรู 6:4-6 เป็นส่วนของการนำเสนอเป้าหมาย (Proposition) หรือเป็นส่วนของเหตุผล (Reason) โดยเราจะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้ตรรกะหรือเหตุผล การนำเอาข้อเท็จจริง และหลักฐานต่าง ๆ มาประกอบ จุดมุ่งหมายเพื่อจูงใจผู้รับให้ตระหนักถึงอันตรายของการไม่เจริญเติบโตขึ้นในการเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ โดยผู้เขียนได้การนำเสนอเป้าหมายและให้เหตุผล โดยการนำเสนอต่อไปนี้

การเปลี่ยนสรรพนามของผู้เขียน เพื่อแสดงออกให้เห็นตัวอย่างเปรียบเทียบ ผู้เขียนได้เปลี่ยนสรรพนามจาก สรรพนามบุรุษที่ 1 “เรา” มาใช้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 “คนเหล่านั้น” โดยกล่าวว่า คนเหล่านั้นได้รับความสว่างมาครั้งหนึ่งแล้ว ได้ลิ้มรสของประทานจากสวรรค์ ได้มีส่วนร่วมในพระวิญญาณบริสุทธิ์ ได้ลิ้มรสความดีงามแห่งพระวอนของพระเจ้าและฤทธิ์เดชแห่งยุคที่จะมาถึงนั้น

จากข้อที่ 1-3 สรรพนามบุรุษที่ 1 ถูกใช้เพื่อเป็นการเน้นว่า การเติบโตเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน แต่ตอนนี้ผู้เขียนเปลี่ยนมาใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 “คนเหล่านั้น” ในข้อที่ 4-6 จึงกลายมาเป็น

คำถามว่า “คนเหล่านั้น” หมายถึงใครกันแน่ นักวิชาการมากมายพยายามหาคำตอบด้วยทัศนะที่แตกต่างกัน เช่น คนที่เชื่อพระเจ้าแต่ยังไม่รับบัพติศมา หรือ คนที่อยู่ในคริสตจักรแล้ว บัพติศมาแล้วแต่ยังไม่ได้บังเกิดใหม่จริง ๆ หรือคนที่เคยบัพติศมาแล้ว บังเกิดใหม่อย่างแท้จริงแล้ว แต่ก็ยังหลงออกไปจากคริสตจักร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้ศึกษา หากเราพิจารณาในมุมมองของงานเขียนแบบวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) เราสามารถเห็นได้ว่า ผู้เขียนอาจไม่ได้มุ่งเน้นที่จะสื่อสารอย่างเจาะจงไปว่า คนเหล่านั้นเป็นใครหรือเป็นคนกลุ่มใด แต่ผู้เขียนเจตนาที่จะเปลี่ยนจากสรรพนามอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เพื่อมุ่งหมายที่จะบรรยายลักษณะของคนเหล่านั้น ว่าเป็นตัวแทนของคนทีครั้งหนึ่งได้รับความสว่าง ได้รับพระคุณและความรอด ได้รับพระวิญญาณบริสุทธิ์ ได้รับพระวามะของพระเจ้าแล้ว แต่ยังคงหลงไป โดยไม่ได้มีเจตนาต้องการสื่อสารว่าผู้รับเป็น “คนเหล่านั้น” แต่อย่างไร แต่ผู้เขียนได้มุ่งชี้ให้เห็นสิ่งที่สำคัญกว่าคือ ผลของการไม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ

ผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงว่า ยังหลงไป (fall away) คำสำคัญคำที่สองในตอนนี้เป็นคำว่า ยังหลงไป ในภาษากรีกใช้คำว่า **παραπεσόντας** (Aorist Active Participle) แปลได้ว่า หลงไป (fall away) , ท้อถอย (fall back into the unbelieving and godless ways of the old time) ผู้เขียนได้กล่าวต่อไปโดยการใช้หลักการและเหตุผลว่า คนเหล่านั้น แม้ว่าครั้งหนึ่งได้รับความสว่าง ได้รับพระคุณและความรอด ได้รับพระวิญญาณบริสุทธิ์ ได้รับพระวามะของพระเจ้าแล้ว แต่ก็ยังคงกลับหลงไป จึงเป็นเหตุให้ผู้เขียนกล่าวต่อไปว่า ก็เหลือวิสัย (Impossible)

ด้วยการให้เหตุผลที่เป็นเหตุเป็นผล โดยใช้คำว่า ก็เหลือวิสัย (impossible) หมายถึง “เหลือวิสัย ที่จะนำพวกเขามาสู่การกลับใจได้อีก” Craig R. Koester (2001) กล่าวว่า ก็เหลือวิสัยที่จะการกลับไปสู่จุดเดิมที่เคยมีความเชื่อด้วยการกลับใจใหม่ได้อีก เพราะพวกเขาเองได้ตรึงพระบุตรของพระเจ้าอีก และได้ประจานพระองค์ให้อับอายต่อสาธารณชน อาจเป็นการเปรียบเทียบว่าการทำเช่นนี้ คือการหลงไป ละทิ้งไป ก็เป็นเหมือนการตรึงพระบุตรซ้ำแล้วซ้ำอีก ด้วยตัวของเขาเอง เป็นการทำให้พระองค์ตายไปอีกครั้งจากความเชื่อของพวกเขา และประจานพระองค์ให้อับอายต่อสาธารณชน หมายถึงการที่พวกเขาได้ประกาศต่อสาธารณะว่าตนเองได้ละทิ้งความเชื่อในพระเยซูคริสต์ไปแล้ว (pp. 314-316)

สิ่งที่สำคัญคือผู้เขียนไม่ได้มีเจตนาพูดถึงศาสนศาสตร์ ว่าผู้เหล่านั้นจะสูญเสียความรอดอย่างถาวรหรือไม่ แต่ผู้เขียนต้องการให้สิ่งที่ เป็นเหตุเป็นผลของผู้ที่เคยมีประสบการณ์กับพระเจ้า แต่ก็ยัง

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 - ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพยวรรณการ

สามารถทิ้งพระเจ้าไป ก็ยากนักที่พวกเขาจะกลับมาใหม่ได้ ดังนั้นเราอาจเห็นได้ว่าผู้เขียนมีเจตนาที่จะให้กรณีของ “คนเหล่านั้น” เป็นกรณีศึกษาด้วยการให้เหตุผล (Reason) เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้รับจำเป็นต้องเติบโต เพราะผลของการไม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณอาจทำให้เขาหลงออกไปอย่างไม่อยากกลับเข้ามาใหม่ได้

ดังนั้นคำกล่าวนี้จึงเป็นคำตักเตือนที่แรง เพื่อให้ผู้รับหันกลับมาดำเนินชีวิตคริสเตียนอย่างเอาจริงเอาจัง ไม่เฉื่อยชา ก้าวไปข้างหน้าจนถึงการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณ ไม่ต้องกลับมาเรียนรู้ถึงหลักคำสอนพื้นฐานซ้ำแล้วซ้ำอีก ผู้เขียนไม่ได้เจตนาให้ความสำคัญกับการสอนด้านศาสนศาสตร์ในเรื่องความรอด และไม่ได้เป็นการสื่อสารว่าผู้รับเป็น คนเหล่านั้นที่ได้หลงไป ต่อจากนั้นผู้เขียนจึงเข้าสู่การให้ตัวอย่างเปรียบเทียบ (Analogy) ในข้อที่ 7-8

3. ฮีบรู 6:7-8 ผลของการไม่เติบโต - การให้ตัวอย่างเปรียบเทียบ (Analogy)

“เพราะว่าแผ่นดินที่ได้รับน้ำฝนอยู่เสมอ และทำให้เกิดพืชผักอันเป็นประโยชน์แก่คนที่เพาะปลูก ก็ได้รับพระพรจากพระเจ้า แต่ถ้าแผ่นดินนั้นผลิตต้นหนามใหญ่และหนามย่อย มันก็ไร้ค่าจนเกือบจะถูกแช่งสาป แล้วในที่สุดก็จะถูกเผาไฟ” (ฮีบรู 6:7-8)

ฮีบรู 6:7-8 เป็นการให้ตัวอย่างเปรียบเทียบ (Analogy) โดยผู้เขียนได้ใช้ภาพเปรียบเทียบของแผ่นดินที่เกิดผลและแผ่นดินที่เกิดหนามใหญ่และหนามย่อยจนในที่สุดถูกนำไปเผาไฟ ทั้งนี้เพื่อต้องการชี้ให้เห็นผลเสียที่รุนแรงของการไม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ และผลดีของการเติบโตสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ เพื่อจูงใจให้ผู้รับได้เลือกตัดสินใจในทางเลือกที่ถูกต้อง

กลุ่มแรก คือแผ่นดินที่ได้รับน้ำฝนอยู่เสมอ และทำให้เกิดพืชผักอันเป็นประโยชน์แก่คนที่เพาะปลูก คือแผ่นดินที่ชุ่มและดูดซึมน้ำฝนก็จะเกิดพืชผักสมบูรณ์ เกิดเป็นต้นหญ้า พืชพันธุ์ที่สามารถเป็นประโยชน์สำหรับสัตว์เลี้ยงของผู้ที่เพาะปลูก ดังนั้นชีวิตของคนที่ได้รับพระคุณของพระเจ้า ซึมซับในพระคุณนั้นก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิต ก่อให้เกิดผลของชีวิตและการกระทำที่ไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น แต่เป็นที่สรรเสริญแด่พระเจ้าซึ่งเปรียบเหมือนเป็นผู้ที่เพาะปลูกนั้น

Koester (2001) ได้ให้ความเห็นในทัศนะเดียวกันว่า แท้จริงแล้วฝนไม่สามารถทำให้เกิดโดยมนุษย์ มันเป็นของที่ประทานมาจากพระเจ้า ซึ่งเป็นพระพรจากพระเจ้าที่ให้ลงมาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งก่อให้เกิดพืชผัก และให้ประโยชน์แก่คนทั้งหลาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นโดยพระเจ้า (pp. 314-316)

Scot Mcknight (1992) ได้ให้ความเห็นในเรื่องแผ่นดินที่ได้รับน้ำฝนและเกิดพืชผักที่เป็นประโยชน์ เปรียบเหมือนผลของชีวิตของคนที่ไม่เติบโตในฝ่ายวิญญาณ (pp. 35-36)

กลุ่มที่สอง พื้นดินนั้นผลิตต้นหนามใหญ่และหนามย่อย มันก็ไร้ค่าจนเกือบจะถูกแข่งสาปแล้วในที่สุดก็ถูกเผาไฟ พื้นดินที่ได้รับน้ำฝนเช่นเดียวกัน แต่แทนที่จะเกิดพืชผักกลับเกิดเป็นหนามใหญ่หนามย่อยแทน (thorns and thistles) หมายถึง หรือพืชที่เติมด้วยหนาม อาจพูดได้ว่าเป็นพืชที่ไร้ประโยชน์ จนในที่สุดผู้ที่เพาะปลูกนั้นต้องถอนทิ้งและนำไปเผาไฟเสีย

Mcknight (1992) ได้ให้ความเห็นในเรื่องพื้นดินที่ผลิตหนามใหญ่หนามย่อย ก็เปรียบเสมือนผลของชีวิตของคนที่ไม่เติบโตในฝ่ายวิญญาณ (pp. 35-36)

ถ้าเช่นนั้นอะไรคือวัตถุประสงค์ของผู้เขียนต่อผู้รับในการกล่าวภาพเปรียบเทียบทั้งสองภาพนี้ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวว่าผู้รับเป็นเหมือนพื้นดินประเภทที่สอง เช่นเดียวกับที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวว่าผู้รับเป็น “คนเหล่านั้น” ที่ได้หลงไปและไม่สามารถนำสู่การกลับใจได้อีก ผู้เขียนเพียงนำเสนอให้เห็นว่าผลของการไม่เติบโตในฝ่ายวิญญาณนั้นรุนแรง เพื่อผู้รับจะได้พิจารณาและเลือกหนทางที่ถูกต้อง ซึ่งนั่นคือการเจริญเติบโตสู่การเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์นี้ตั้งแต่แรก ผู้เขียนมีเจตนาที่จะตักเตือนผู้รับถึงผลร้ายของผู้ที่ไม่เติบโตในฝ่ายวิญญาณ โดยชี้ให้เห็นผลที่รุนแรง ผ่านการเขียนเชิงวาทศิลป์ (Rhetoric) เป็นภาษาภาพพจน์ ภาษาที่ดูรุนแรง ทั้งนี้เพื่อให้คำตักเตือนของตนเองนั้นมีน้ำหนัก และสามารถจูงใจให้ผู้รับได้ตระหนักถึงคำเตือนนี้ และขณะเดียวกันใช้ตัวอย่างเปรียบเทียบถึงผลดีของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ เพื่อให้ผู้รับพิจารณาและเลือกหนทางที่ถูกต้อง ต่อจากนั้นผู้เขียนจึงเข้าสู่ขั้น การสรุป ในข้อที่ 9-12

4. ฮีบรู 6:9-12 มุ่งมั่นที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณ - บทสรุป (Conclusion)

“แต่ท่านที่รักทั้งหลาย แม้พวกเราจะพูดอย่างนั้นเราก็เชื่อมั่นว่า ในกรณีของพวกท่านนั้นมีสิ่งที่ดีกว่า นั่นก็คือสิ่งที่เกี่ยวกับความรอด เพราะว่าพระเจ้าไม่ทรงรอธรรมที่จะทรงลืมหางงานของพวกท่านและความรักที่พวกท่านแสดงต่อพระนามของพระองค์ คือการปรนนิบัติพวกธรรมิกชนนั้น ดังที่พวกท่านยังปรนนิบัติอยู่ และเราปรารถนาให้ท่านแต่ละคนแสดงความกระตือรือร้นอย่างเดียวกันจนถึงที่สุด เพื่อจะพบความสำเร็จตามที่หวังไว้ เพื่อไม่ให้พวกท่านเป็นคนเฉื่อยช้า แต่ให้เลียนแบบคนเหล่านั้นที่โดยทางความเชื่อและความอดทน จึงได้รับสิ่งที่ทรงสัญญาไว้เป็นมรดก” (ฮีบรู 6:9-12)

ฮีบรู 6:9-12 เป็นส่วนที่เป็น บทสรุป (Conclusion) ว่าแท้ที่จริงแล้วเจตนาหรือวัตถุประสงค์หลักของผู้เขียนนั้น คือการปรารถนาให้ผู้รับเติบโตขึ้นสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ ผู้เขียนได้เปลี่ยนโทนของการเขียน อารมณ์ ความรู้สึก จากการตักเตือน การชี้ให้เห็นถึงอันตรายอย่างร้ายแรง

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 - ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพยวรรณการ

ของการไม่เติบโตในชีวิตฝ่ายวิญญาณ มาเป็นการหวนใจในข้อที่ 9-10 และเป็นคำกำชับในข้อที่ 11-12

คำหวนใจของผู้เขียนถึงผู้รับ ในฮีบรู 6:9-10

ผู้รับเป็นผู้ที่พระเจ้าทรงรัก ผู้เขียนได้เปลี่ยนสรรพนามที่ใช้อีกครั้ง เป็นคำว่า ท่านที่รัก ทั้งหลาย ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Beloved หมายถึงว่าผู้รับเป็นผู้ที่พระเจ้าทรงรัก และปรารถนาให้ถึงซึ่งความเป็นผู้ใหญ่ในชีวิตฝ่ายวิญญาณ การเปลี่ยนสรรพนามอีกครั้งของผู้เขียนเป็นการสื่อให้เห็นอีกครั้งว่า ผู้รับไม่ได้เป็นคนเหล่านั้นที่ได้หลงไป แต่ผู้รับเป็นผู้ที่พระเจ้าทรงรักและเป็นผู้ที่ผู้เขียนปรารถนาให้ไปสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในชีวิตฝ่ายวิญญาณ

พระสัญญาของพระเจ้า ผู้เขียนใช้คำว่า เราเชื่อแน่ว่า ซึ่งเป็นความมั่นใจในพระสัญญาของพระเจ้าที่มีต่อผู้รับ แม้ว่าลักษณะการใช้คำตลอดมาข้างต้นจะดูมีความรุนแรง แต่ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นว่าความปรารถนาที่แท้จริง คือความต้องการให้ผู้รับไปถึงซึ่งความเป็นผู้ใหญ่ในชีวิตฝ่ายวิญญาณ และได้รับความรอดตามพระสัญญา

ผู้ศึกษาเห็นว่าสิ่งที่พระเจ้าได้ทรงจัดเตรียมไว้สำหรับผู้รับนั้นคือความรอด ที่เกิดจากความหวังที่ผู้เขียนฮีบรูได้ปรารถนาให้ผู้รับ เปลี่ยนแปลงจากความเฉื่อยช้าเป็นความกระตือรือร้นและยืนหยัดมั่นคง ในการติดตามพระเยซูคริสต์ แม้ว่าผู้เขียนได้ใช้ลักษณะการเขียนที่ดูรุนแรงเพื่อโน้มน้าวผู้รับให้ไปสู่การเติบโตขึ้นในการเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ และพระเจ้าผู้เป็นแหล่งแห่งความหวังใจ จะประทานความรอดตามพระสัญญาของพระองค์

พระเจ้าทรงสัตย์ซื่อ ผู้เขียนได้สะท้อนให้ผู้รับเห็นถึงคุณลักษณะของพระเจ้า นั่นคือความสัตย์ซื่อที่ผู้เขียนใช้คำว่า พระเจ้าไม่ทรงธรรมดาที่จะละเลยหรือเพิกเฉย คือพระเจ้าจะไม่ทรงเพิกเฉยที่จะตอบสนองต่อผู้รับในทางที่ตรงกันข้ามกับสิ่งที่ผู้รับได้แสดงออกเป็นการปรนนิบัติต่อธรรมิกชน แม้ในเวลานี้ ซึ่งเป็นเวลาที่ต้องเผชิญกับการทุกข์ยากและการถูกข่มเหง ก็เป็นไปไม่ได้ที่พระเจ้าจะทรงลืมการงานต่าง ๆ นี้ของผู้รับ

จากนั้นผู้เขียนได้แสดงออกถึงการกำชับ ความตั้งใจและวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ผ่านข้อที่ 11-12

กำชับให้กระตือรือร้น ผู้เขียนใช้คำว่า เราปรารถนา คือความปรารถนาอย่างแรงกล้าและต่อเนื่องของผู้เขียน แสดงให้เห็นวัตถุประสงค์ของผู้เขียนที่แสดงออกเป็นคำกำชับ และนี่น่าจะเป็นเหตุผลว่าเหตุใดผู้เขียนจึงจงใจใช้ถ้อยคำที่ดูรุนแรงในการกล่าวเตือนสติ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับทุกคน

แสดงออกถึงความกระตือรือร้น ความพากเพียร ความมุ่งมั่น จนกว่าความหวังนี้จะประสบผลสำเร็จ คือพระสัญญาแห่งความรอด

กำชับให้คอยรับพระสัญญาแห่งความรอดด้วยความอดทนและความหวัง ไม่ใช่อย่างเฉื่อยช้าและเกียจคร้าน ผู้เขียนฮีบรูกำลังหนุนใจว่า โดยความกระตือรือร้น จะนำสู่ความมั่นคงในความหวัง และในความรอด เพราะความรอดเป็นภาระงานของพระเจ้าที่มนุษย์ไม่สามารถทำได้ เป็นความหวังที่จะได้รับจากพระเจ้า ผ่านการยืนยันความมั่นคงในการรักษาความเชื่อ และการเข้าสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณ

Koester (2001) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า ลักษณะของความเชื่ออย่างแรงกล้าว่าพระเจ้าจะทรงรักษาพระสัญญาของพระองค์ (ฮีบรู 6:11) จนถึงที่สุด ซึ่งในที่นี้ก็คือการเข้าสู่การพำนักที่พระเจ้าทรงสัญญา ดังนั้นผู้เขียนจึงไม่ยอมให้ผู้อ่านเป็นคนเฉื่อยช้า แต่ให้ตามเยี่ยงอย่างคนเหล่านั้นที่อาศัยความเชื่อและความเพียร ซึ่งหมายถึงบรรพบุรุษของอิสราเอล จึงได้รับสัญญาเป็นมรดก มรดกนี้จึงเป็นพระสัญญาที่พระเจ้าสัญญาจะประทานให้ตั้งแต่สมัยอับราฮัม รวมถึงการอวยพร (ฮีบรู 6:7) และการหยุดพักในแผ่นดินสวรรค์ (ฮีบรู 4:11 , 11:13-16) (pp. 317-318)

ดังนั้นคำกำชับที่สำคัญประการที่สองของผู้เขียน จึงเป็นการปรารภนาให้ผู้รับเห็นความแตกต่างระหว่างคนที่เฉื่อยช้า เกียจคร้าน และคนที่อดทนและรอคอยพระสัญญาด้วยความเชื่อและความหวัง ซึ่งผู้เขียนปรารภนาที่จะเห็นผู้รับตอบสนองด้วยการยืนยันความมั่นคงในความเชื่ออย่างอดทนด้วยความกระตือรือร้นอันก่อให้เกิดความมั่นคงในความหวังใจในความรอด จนได้รับสิ่งที่ได้ทรงสัญญาไว้คือพระสัญญาแห่งความรอดที่พระเจ้าทรงโปรดประทานให้

สรุปผลการศึกษา

จากการที่ผู้ศึกษาได้พยายามใช้วิธีการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) มาวิเคราะห์พระธรรมฮีบรู 6:1-12 โดยเปรียบเทียบกับโครงสร้างของการเตรียมพุดแบบวาทศิลป์ ผู้ศึกษามีข้อสรุปดังต่อไปนี้

ประการแรก ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอประเด็นศาสนศาสตร์เรื่องความรอดเป็นหลัก แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำตักเตือนของตนเองนั้นมีน้ำหนัก และสามารถจูงใจให้ผู้รับที่กำลังอยู่ในสภาพที่อ่อนล้าทางความเชื่อ ได้ตระหนักถึงคำเตือนนี้และมุ่งมั่นกลับมาดำเนินชีวิตในความเชื่อในองค์พระเยซูคริสต์

การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการสูญเสียความรอดผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 - ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพย์วารการกูร

ประการที่สอง ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อตักเตือนผู้รับ ให้เห็นถึงผลเสียอย่างรุนแรงของการไม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ เพื่อให้ผู้รับให้ตระหนักถึงความสำคัญของทางเลือกของการเติบโตและไม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ ว่าผลที่ได้รับนั้นมันรุนแรงและน่ากลัวอย่างไร เพื่อจูงใจ ตักเตือน ให้ผู้รับหันกลับมาพิจารณาตนเอง และดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องในการติดตามพระคริสต์

ประการที่สาม ผู้เขียนต้องการกำชับและหนุนใจให้ผู้รับ ให้แสดงความกระตือรือร้นในการติดตามพระคริสต์ และรับพระสัญญาแห่งความรอดจากพระเจ้า อันจะนำผู้รับไปสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ โดยการหนุนใจผู้รับให้เห็นถึงว่าผู้รับเป็นผู้ที่พระเจ้าทรงรัก และพระเจ้าทรงเป็นพระเจ้าที่สัตย์ซื่อและไม่ทรงละเลยต่อพระสัญญาของพระองค์

ผู้ศึกษายังเห็นว่า การวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ยังสามารถเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรมต่อการศึกษาพระคัมภีร์ หรือการรับใช้อื่น ๆ ทั้งในเชิงการสอน การเทศนาได้อีกด้วย

ประการแรก การศึกษาพระคัมภีร์ผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ช่วยทำให้ผู้อ่านพระคัมภีร์ไม่หลงประเด็นไปจากสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารไปถึงผู้รับดั้งเดิม เพราะถ้าเราไม่ได้เข้าใจเรื่องการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ ก็ง่ายที่จะตีความและเข้าใจเจตนาของผู้เขียนผิดเพี้ยนไป และอาจไปเน้นมากเกินไปที่ศาสนศาสตร์ หรือสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้มีเจตนามุ่งเน้น

ประการที่สอง การเขียนแบบวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ช่วยให้เห็นว่าผู้เขียนไม่ได้มีเจตนาเพื่อตัดสินหรือพิพากษาผู้ใดหรือสอนหลักข้อเชื่อแต่อย่างใด แต่จุดประสงค์หลักของผู้เขียนคือ เพื่อสร้างให้ผู้รับได้รับแรงจูงใจหรือการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้รับ ดังเช่นฮีบรู 6:1-12 ผู้เขียนไม่ได้กล่าวว่าผู้รับเป็น “คนเหล่านั้น” ที่เคยมีประสบการณ์ที่ดีกับพระเจ้าแล้วหลงออกไป แต่เจตนาของผู้เขียนที่แท้จริงคือการสร้างเป็นกรณีศึกษา เพื่อให้ผู้รับได้เกิดการตระหนักถึงผลเสียของคนที่ไม่สามารถไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ในฝ่ายวิญญาณ เพื่อจะได้จูงใจให้ผู้รับหันกลับมาเอาใจจริงเอาใจกับการเติบโตฝ่ายวิญญาณ

ประการที่สาม การวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) สามารถนำไปใช้ในการสอนและการเทศนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ หลักการทางวาทศิลป์สามารถช่วยให้ผู้รับการสอนได้รับการกระตุ้นทางความคิดผ่านการตักเตือนด้วยถ้อยคำที่อาจจะรุนแรง แต่ไม่ใช่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำ

ร้าย แต่ตรงกันข้ามเพื่อให้เกิดการกลับใจใหม่ การพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองใหม่ นำไปสู่การตอบสนองด้วยความกระตือรือร้น เอาจริงเอาจัง ไม่ใช่เพียงแคร์รับฟังเฉย ๆ

บรรณานุกรม

พงษ์ศักดิ์ ลิ้มทองวิรัตน์. (2557). *สารานุกรมคริสต์ศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: หน่วยงานคริสเตียนศึกษาและบรรณศาสตร์ สภาคริสตจักรในประเทศไทย.

Brown, Raymond. (1982). *The Message of Hebrews Christ Above All*. Illinois: Inter-Varsity Press.

Bruce, F. F. (1990). *The Epistle to the Hebrews (The New International Commentary on the New Testament)*. Grand Rapids: Eerdmans Publishing.

Dewalt, Michael M. (2009). *Looking at Hebrews 6:1-8*. Puritan Reformed Theological Seminar: Grand Rapids, Michigan.

Gooder, Paula. (2008). *Searching for Meaning An Introduction to Interpreting the New Testament*. Louisville: Westminster John Knox Press.

Guthrie, Donald. (1983). *Tyndale New Testament Commentary*. Grand Rapids, Eerdmans Publishing.

Kennedy, George A. (1984). *New Testament Interpretation through Rhetorical Criticism*. United State of America: The University of North Carolina Press.

Koester, Craig R. (2001). *Hebrews, A New Translation with Introduction and Commentary*.

Random House: Yale University Press.

Mack, Burton L. (1990). *Rhetoric and the New Testament*. Minneapolis: Augsburg Fortress.

Mcknight, Scot. (1992). *The Warning Passages of Hebrews: A Formal Analysis and Theological Conclusions*. Trinity Journal: Trinity Evangelical Divinity School.

Witherington, Ben. (2017). *Is Apostasy Possible for Christians? Hebrews 6 says Yes*. (สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2018).

การศึกษาความหมายของคำอิชฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย - ครุศาสนางภช ทุ่มโมง

การศึกษาความหมายของคำอิชฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย

ครุศาสนางภช ทุ่มโมง¹

บทคัดย่อ

คำอิชฐานของพระเยซูในกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 - 13 เป็นสิ่งที่ผู้เชื่อต่างมีความคุ้นเคยและรู้จักเป็นอย่างดีว่าเป็นต้นแบบของคำอิชฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงมอบให้ งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาความหมายของคำอิชฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6:9 -13 ในมุมมองของคนไทย โดยงานวิจัยนี้ได้รวบรวมเครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัย คือการศึกษาต้นฉบับ การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ และการศึกษาวรรณกรรม การทำอรรถวิเคราะห์และการตีความหมาย ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้จะเป็นตัวช่วยในการศึกษาที่จะสะท้อนถึงแนวคิดของคนไทยในปัจจุบันได้ต่อไป

คำสำคัญ : คำอิชฐาน กิตติคุณมัทธิว มุมมองของคนไทย

¹ เจ้าหน้าที่หน่วยงานประทีปของไทย สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอธิษฐาน คือ การสนทนากับพระเจ้า เป็นลมหายใจของผู้เชื่อทั้งยังเป็นการเปิดเผยของพระเจ้าที่มาสู่มนุษย์อีกด้วย ในปัจจุบันคำอธิษฐานของพระเยซูยังคงถูกใช้ในคริสตจักรโดยเฉพาะการใช้เป็นส่วนหนึ่งของการนมัสการตามทีสืบทอดกันมา ดังนั้นคำอธิษฐานของพระเยซูจึงเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวที่ไม่ควรมองข้าม คำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงตรัสสอนมักถูกถ่ายทอดมาในรูปแบบของการท่องจำให้ขึ้นใจ อีกทั้งการให้ความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงตรัสสอนส่วนใหญ่เกิดขึ้นผ่านทางมุมมองนักวิชาการทางตะวันตก ผู้ทำงานวิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาความหมายและแนวความคิดของคำอธิษฐานของพระเยซูในกิตติคุณมัทธิว 6:9 - 13 โดยผ่านสายตาและมุมมองของคนเอเชีย เพื่อที่จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการสอนที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เชื่อต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาต้นฉบับเพื่อหาความหมายของคำหรือประโยคที่ตรงตามต้นฉบับเก่าแก่ (NA28)
2. ศึกษาด้านประวัติศาสตร์และทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสภาพสังคมของผู้เขียน
3. ศึกษางานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษามาก่อนเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาแนวความคิดหรือมุมมองที่ขาดหายไปของการศึกษาที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้
4. นำผลการศึกษาความหมายและแนวความเข้าใจมาปรับใช้ในบริบทของคนไทยในปัจจุบัน
5. บทสรุป ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต

เครื่องมือที่ใช้ในการตีความหมาย (Biblical Interpretation Methods)

1. **Textual Method การศึกษาต้นฉบับ** เป็นการศึกษาสำเนาต้นฉบับของพระคัมภีร์ คือ การแปลคำ ข้อความหรือประโยคออกมาให้ตรงตามต้นฉบับ (NA28) ให้มากที่สุด โดยการทำการแปลออกมาเป็นภาษาของตนเองก่อนเพื่อที่จะได้ความหมายที่ตรงตามต้นฉบับมากที่สุด

2. **Historical Method การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์** เป็นการพิจารณาถึงสถานการณ์ในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ผู้เขียนกำลังเขียนอยู่ เพื่อสามารถเข้าใจความมุ่งหมายของผู้เขียนได้ (เฮนรี เอ. เวิร์คเลอร์, 2009) Friedrich Schleiermacher (2006) ได้กล่าวว่า ปัญหาของการตีความหมายคือการไม่เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน จึงต้องกลับไปศึกษาถึงผู้เขียนเพื่อที่จะเข้าใจถึงสิ่งที่บันทึกไว้

3. **Literary Method การศึกษารูปแบบวรรณกรรม** คือการตีความโดยศึกษาความหมายของคำศัพท์ตามรากศัพท์เดิม คือภาษากรีกและการศึกษาไวยากรณ์ เป็นการศึกษาโครงสร้างของภาษาที่ปรากฏอยู่ในประโยค

การศึกษาความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย - ครุศาสนางคช ทุ่มโม่ง

หลักการตีความหมายพระคัมภีร์ (Hermeneutics) ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและพัฒนาการของการตีความพระคัมภีร์โดยหลักการทั่วไปแล้วรวบรวมเอาทุกวิธีของการตีความและการทำอรรถวิเคราะห์ไว้ด้วย เพื่อค้นหาความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันจากสิ่งที่เขียนขึ้นแต่โบราณ

ขั้นตอนการตีความพระคัมภีร์ (ภาคพันธสัญญาใหม่)

- **ขั้นตอนที่ 1** การสำรวจเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์โดยการอ่านทั้งตัวบทที่ต้องการทำอรรถวิเคราะห์ ดูการแปลว่ามีข้อความ คำศัพท์ หรือประโยคขัดแย้งกับภาษาต้นฉบับหรือไม่
- **ขั้นตอนที่ 2** กำหนดขอบเขตของตัวบทและเรียบเรียงตัวบทด้วยภาษาของตนเอง โดยแปลจากภาษาต้นฉบับหรือภาษาอังกฤษว่าผู้เขียนต้องการจะสื่อสิ่งใด
- **ขั้นตอนที่ 3** วิเคราะห์โครงสร้างของประโยคและคำเชื่อมต่าง ๆ ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย
- **ขั้นตอนที่ 4** วิเคราะห์คำศัพท์สำคัญและศึกษาเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม
- **ขั้นตอนที่ 5** การศึกษาลักษณะหรือรูปแบบวรรณกรรมที่ปรากฏ
- **ขั้นตอนที่ 6** วิเคราะห์เนื้อหาที่ผู้เรียบเรียงเลือกมาบันทึกไว้ในกิตติคุณ
- **ขั้นตอนที่ 7** วิเคราะห์หน้าที่ (ความหมาย) ของตัวบทในบริบทหรือเรื่องเล่า
- **ขั้นตอนที่ 8** วิเคราะห์ตัวบทให้สอดคล้องกับศาสนศาสตร์ของพระคัมภีร์ทั้งหมด
- **ขั้นตอนที่ 9** ศึกษาข้อมูลที่รองลงมาจากแหล่งข้อมูลหลัก และประยุกต์ความหมายที่ได้ (ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย, 2559)

การอรรถวิเคราะห์

Textual Method การศึกษาต้นฉบับ

⁹Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ¹⁰ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς·

¹¹τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·

¹²καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·

¹³καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμῶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμῶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

มัทธิว 6:32 : πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἀπάντων. (Nestle-Aland, 2012)

ทำการแปลด้วยภาษาของตนเองจากต้นฉบับ

9 ดังนั้นให้ท่านอธิษฐานว่า ข้าแต่พระบิดาของข้าพระองค์ทั้งหลาย ผู้สถิตในสวรรค์ ขอให้พระนามของพระองค์บริสุทธิ์ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่สักการะ¹⁰ ขอให้แผ่นดินของพระองค์มาถึง ให้สำเร็จตามน้ำพระทัยของพระองค์เหมือนในสวรรค์ และเช่นเดียวกับในแผ่นดินโลก¹¹ ขอประทานอาหารให้แก่ข้าพระองค์ทั้งหลายในวันนี้ และขอทรงอภัยในการละเมิด (หนี้) ของข้าพระองค์ทั้งหลาย ดังที่ข้า

พระองค์ทั้งหลายอภัยผู้ที่เป็นหนี้ข้าพระองค์ทั้งหลายและขออย่าทรงนำข้าพระองค์ทั้งหลายเข้าสู่การทดลอง แต่ขอให้ข้าพระองค์ทั้งหลายรอดพ้นจากสิ่งชั่วร้าย (doxology)*[เหตุว่าราชอำนาจ และฤทธิ์เดช และพระสิริเป็นของพระองค์สืบๆไปเป็นนิตย์ อาเมน]² (เลริม) มัทธิว 6:32 : เพราะว่าพวกต่างชาติแสวงหาสิ่งของทั้งปวงนี้ แต่ว่าพระบิดาของท่านผู้ทรงสถิตในสวรรค์ทรงทราบแล้วว่าท่านต้องการสิ่งทั้งปวงเหล่านี้

Historical Method การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์

1. ผู้เขียน (Authorship) ปรากฏอยู่ 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ที่ได้รับความสนใจและมีความสำคัญคือ

1. กลุ่มที่เชื่อว่า ผู้เขียนคือมัทธิวคนเก็บภาษี Osborne (2010) ได้กล่าวว่า หลักฐานภายนอกที่ให้การสนับสนุนทฤษฎีนี้มาจาก Papias (Eusebius, n.d.) ในช่วงต้นศตวรรษที่สองได้กล่าวไว้ว่า “Matthew compiled the oracles (logia) in the Hebrew language and each one interpreted them as he was able.” โดยได้โยงคำกล่าวนี้ให้เข้ากับกิตติคุณมัทธิว โดยยังกล่าวว่า logia นั้นคือ Q จากแหล่ง Q (คำพูดที่เป็นภาษาอารามค) โดยมีนักวิชาการให้การสนับสนุนทฤษฎีนี้คือ W. F. Albright เป็นต้น

2. กลุ่มที่เชื่อว่าผู้เขียนคือคริสเตียนยิวที่นิยมกรีก โดยส่วนที่ปรากฏในมัทธิวยืนยันถึงความเป็นยิวของผู้เขียนที่เป็นยิวร่วมสมัยที่เข้าใจในประเพณีของคนยิวตามพันธสัญญาเดิม หากมัทธิวถูกเขียนขึ้นหลังจากปี คศ.70 จึงเป็นไปได้เลยที่สาวกจะยังคงมีชีวิตอยู่ หากยังมีชีวิตอยู่ก็คงอายุมากทีเดียว อีกทั้งในช่วงเวลานี้เยรูซาเล็มเกิดการล่มสลาย และเป็นไปไม่ได้เลยที่คำอธิษฐานของพระเยซูจะเกิดขึ้นในช่วงวิกฤตแบบนี้ มีนักวิชาการที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ Hans Dieter Betz เป็นต้น

2. สภาพสังคม (Matthew's Community)

Judith Lieu กล่าวว่า สภาพสังคมของผู้เชื่อในกิตติคุณมัทธิวในช่วงศตวรรษที่ 1 ปรากฏภาพของคริสเตียนที่ถูกแยกออกจากลัทธิยิวอย่างชัดเจน กล่าวคือในช่วงศตวรรษที่ 1 เป็นช่วงที่พระเยซูทรงมีชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมของยิวเป็นส่วนใหญ่ ทรงดำเนินชีวิตตามวิถีของคนยิว ทรงอธิษฐานในธรรมศาลาและทรงรักษาธรรมบัญญัติเช่นคนยิว เรื่องการแยกตัวของสังคมคริสเตียนกับยิวนั้นไม่ได้เกิดขึ้นได้อย่างง่ายดายในเวลาอันสั้น แต่การแยกตัวนี้ได้กลับกลายเป็นรอยร้าวที่สร้างความเจ็บปวดที่ยังปรากฏให้เห็นสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และสภาพสังคมที่ปรากฏแยกได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพสังคมที่เป็นคนยิวและคนต่างชาติ แต่เมื่ออาณาจักรเข้ามาทำลายกรุงเยรูซาเล็มให้ล่มสลายลงในปี คศ.70 ในช่วงหลังจาก 40 – 45 ปีที่มีเรื่องราวการสิ้นพระชนม์ของพระเยซู คริสเตียนบางกลุ่มเชื่อว่าพระเจ้าทรงอนุญาตให้พวกเขาสร้างพระวิหารขึ้นแทนหลังเก่าที่ถูกทำลายลงไป ในเวลานั้นยิวกับคนต่างชาติยังคงอยู่ในชุมชนเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงภาพของชุมชนที่เกิดขึ้น

² ข้อความนี้ยกมาจากพระคัมภีร์ฉบับ 1971 ซึ่งในสำเนาต้นฉบับเก่าแก่หลายฉบับ และพระคัมภีร์ฉบับมาตรฐาน 2011 ไม่มีส่วนนี้ปรากฏ แต่เพื่อการวิจัยจึงขอทำกรยกส่วนนี้มาประกอบการแปล

การศึกษาความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย - ครุศาสนางคช ทุ่มโมง

2. ลักษณะของชุมชนที่มีคริสเตียนยิวและคริสเตียนต่างชาติอยู่ร่วมกัน พึ่งพาซึ่งกันและกัน ในส่วนนี้เองที่อาจเป็นที่มาของการสะท้อนภาพของคำอธิษฐานที่เรียกว่า “we petition” คือการปรากฏคำขอในรูปของพหูพจน์ที่แสดงความเป็นหนึ่งเดียวกันของชุมชนของมัทธิวในเวลานั้นเอง

Literary Method การศึกษารูปแบบวรรณกรรม การศึกษาคำศัพท์ เพื่อศึกษาถึงความหมายตามรากศัพท์เดิม และการแปลความจะไม่คลาดเคลื่อนไปตามต้นฉบับที่แท้จริง ดังนี้

1. “บิดา” **πάτερ** มาจากรากศัพท์คำว่า **πατήρ** หรือ **אבא** (Abba) ในภาษาอารามิค (มก. 14:36; โรม 8:15; กท.4:6) มีความหมายว่า *father, (Heavenly) Father, พ่อ (บิดา)* แบบทั่วไป คือผู้ให้ชีวิต ผู้มีสิทธิอำนาจสูงสุดเหนือผู้เป็นบุตร (อสย. 40:10-23) (บุญรัตน์ บัวเย็น, ม.ป.ป.) การใช้สรรพนามว่า “ของข้าพระองค์ทั้งหลาย” (**πάτερ ἡμῶν** /pater hēmōn) ซึ่งตามต้นฉบับเดิมคำนี้ปรากฏแต่ในมัทธิวซึ่งถือว่าเป็นลักษณะเฉพาะของมัทธิว ซึ่งสำนวนที่กล่าวว่า “ข้าแต่พระบิดาแห่งข้าพระองค์” ได้ปรากฏถึงความพิเศษคือ คำสรรพนามที่ใช้ คือคำว่า “เรา/ข้าพระองค์ทั้งหลาย” (Our) ในส่วนของ “ข้าพระองค์ทั้งหลาย” (มธ.6:11-13) ซึ่งหากจะเปรียบกับในลูกา ก็จะพบถึงความพิเศษของส่วนนี้ในมัทธิว การอธิษฐานจึงไม่ใช่เรื่องส่วนบุคคลอีกต่อไปแต่เป็นเรื่องส่วนรวม

2. bread (**ἄρτον**) มาจากรากศัพท์ภาษากรีกว่า **ἄρτος** คำ ๆ นี้ถูกใช้อย่างแพร่หลายในพันธสัญญาใหม่ ซึ่งให้ความหมายตามศาสนศาสตร์เอาไว้มากมายคือแปลว่า ขนมปังจริง ๆ ที่ใช้รับประทานกันเป็นประจำของคนยิว คือ อาหารที่บำรุงเลี้ยงชีวิต ในมัทธิว 6:11 “อาหารประจำวัน” ที่ไม่ใช่เพียงขนมปัง และหมายถึงการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมซึ่งกันและกัน “พระเยซูตรัสกับพวกเขาว่า “เราเป็นอาหารแห่งชีวิต” (ยน.6:35) เปรียบเทียบให้เห็นถึงอาหารฝ่ายวิญญาณ

3. “การทดลอง” temptation มาจากรากศัพท์ภาษากรีก **πειρασμός** “และขออย่าทรงนำพวกข้าพระองค์เข้าไปในการทดลอง” (มธ.6:13) หากเปรียบเทียบกับในลูกา 11:4 ซึ่งมีข้อความที่ตรงกัน โดยเป็นคำร้องทูลที่ขอให้พระเจ้าช่วยปกป้องจากการทดลอง (Seesmann, 1995)

โครงสร้างและรูปแบบ ในมัทธิว 6:9 -13 นี้ ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนและประกอบไปด้วย 7 คำทูล ส่วนแรกประกอบด้วยสามคำทูลขอที่กระทำโดยพระเจ้า ในข้อ 9-10 และในส่วนที่สองเป็นคำทูลขออีกสี่ประการเพื่อความจำเป็นในชีวิตอยู่ในข้อที่ 11-13

แหล่งข้อมูล (Source) กล่าวถึงแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง ที่เชื่อว่าเป็นแหล่งข้อมูลของมัทธิว

1. มาจากแหล่ง Q (Quelle) Grant R. Osborne (2010) กล่าวถึงโครงสร้างและรูปแบบไว้ว่า มัทธิวและลูกามีที่มาจากแหล่ง Q เพราะเป็นแหล่งข้อมูลเก่าแก่และดั้งเดิมที่สุด เพราะมีปรากฏในมัทธิวและลูกา แต่ไม่มีปรากฏในมาระโก

2. มาจากมาระโก (Mk) มัทธิวและลูกาเองใช้ข้อมูลที่มาจากมาระโกร่วมกันเป็นหลัก แต่ในมาระโกไม่พบคำอธิษฐานของพระเยซูที่ปรากฏตามแหล่งข้อมูลดั้งเดิมเหมือนอย่างที่มีมัทธิวบันทึกไว้

3. มาจากแหล่งข้อมูล M คือเนื้อหาเฉพาะที่มัทธิวใช้เป็นข้อมูลส่วนตัว Carter กล่าวว่าข้อมูลในแหล่ง M มีความเชื่อมโยงกันกับเอกสารจากคริสตจักรในเยรูซาเล็มที่ถูกเขียนขึ้นในปี 60 มีเนื้อความถึง 48 ข้อจากแหล่ง M ที่ปรากฏในคำเทศนาในมัทธิว โดยจะเป็นแหล่งข้อมูลของคำอธิษฐานทั้งสิ้น

การตีความหมาย (Hermeneutics) ในส่วนของการตีความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจนี้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สามารถเริ่มทำได้จากการดูโครงสร้างของคำอธิษฐานที่ปรากฏ และการศึกษา คำทูลขอ 7 ประการ และสุดท้ายคือส่วนของคำสรรเสริญ (ปิดท้าย) ที่ถูกเพิ่มเติมเข้ามาจากต้นฉบับ

1. โครงสร้างของคำอธิษฐาน

1.1. ต้นแบบการอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงตรัสสอน (มธ.6 : 9 -13)

- คำสรรเสริญ/นมัสการพระเจ้า (9a)

- คำทูลขอ 7 ประการ (9b -13)

1. คำอธิษฐานทูลเพื่อเทิดพระเกียรติพระเจ้า : (9b - 10) (The Thou-petitions) เป็นคำขอในส่วนที่หนึ่งเกี่ยวกับพระเจ้า (Thou) ทั้งสิ้น ประกอบไปด้วย 3 คำขอ ดังนี้

- ขอให้พระนามของพระองค์เป็นที่เคารพสักการะ
- ขอให้แผ่นดินของพระองค์มาตั้งอยู่
- ขอให้เป็นไปตามพระทัยของพระองค์

2. คำอธิษฐานทูลขอเพื่อความต้องการร่วมกัน : (11 - 13) (The We-petitions) เป็นคำขอในส่วนที่สองที่เกี่ยวกับตัวของผู้นับถือหรือร่วมกันขอ โดยในที่นี้มีผู้ขอที่มากกว่า 1 คน

ในภาษาอังกฤษจึงใช้คำว่า We-petition ประกอบไปด้วย 4 คำขอ ดังนี้

- โปรดประทานอาหารประจำวัน
- โปรดยกโทษความผิดบาป
- โปรดอย่านำเข้าไปในการทดลอง
- โปรดให้พ้นจากซึ่งชั่วร้าย หรือ มารร้าย

- คำสรรเสริญปิดท้าย (13) Doxology

2. คำทูลขอ 7 ประการ

2.1 “ขอให้พระนามของพระองค์เป็นที่เคารพสักการะ” 6:9 คำกล่าวขึ้นต้นในช่วงนี้กล่าวถึงพระเจ้าผู้ทรงเป็นพระบิดาของผู้ที่อธิษฐานต่อพระองค์ แสดงถึงสถานะและความสัมพันธ์ที่ชัดเจนของ

การศึกษาความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย - ครุศาสนางภช ทุ้มโม่

สองฝ่ายคือผู้ที่อธิษฐานกับพระเจ้า อีกทั้งยังเป็นการยกย่องสรรเสริญและสะท้อนถึงสถานะของพระเจ้าที่ทรงเป็นในฐานะพระบิดา ในพันธสัญญาใหม่พระเยซูทรงเรียกพระเจ้าว่าพระบิดา พระองค์ทรงใช้คำนี้เพื่อบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ของพระองค์กับพระบิดา ถือเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในพันธสัญญาเดิมในการเรียกพระเจ้าในฐานะพระบิดาเลย คำอธิษฐานนี้จึงเป็นคำอธิษฐานของบรรดาบุตรของพระองค์ที่หมายถึงชุมชนคริสเตียนของมัทธิว ให้มีความเชื่อมั่นว่าพระองค์คือพระบิดาของเรา และเราทั้งหลายเป็นบุตรของพระองค์

2.2 “ขอให้แผ่นดินของพระองค์มาตั้งอยู่” 6:10 ในส่วนนี้ยังคงเป็นส่วนคำอธิษฐานที่เกี่ยวข้องกับพระเจ้า ซึ่งคำสอนเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าของพระเยซูนั้นถือเป็นหัวข้อหลักที่พระองค์ทรงใช้สอนประชาชนขณะที่พระองค์ทรงกระทำพันธกิจที่กาลิลี นักวิชาการหลายคนให้การยอมรับว่า คำสอนเรื่องแผ่นดินของพระเจ้านั้นถือเป็นศูนย์กลางของคำสอนของพระเยซูเลยทีเดียว ส่วนมากคำว่า “แผ่นดินของพระเจ้า” ปรากฏในกิตติคุณทั้ง 4 เล่ม โดยให้ความหมายถึง “การปกครองของพระเจ้า” ที่จะมาถึงผ่านทางพระเยซูคริสต์เป็นเรื่องอำนาจการปกครองของพระองค์ ในฐานะผู้ครอบครอง (สดุดี 103 : 19)

2.3 “ขอให้เป็นที่ไปตามพระทัยของพระองค์” 6:10 ในส่วนนี้ไม่มีในลูกา เมื่อนำมาเทียบกับลูกา 22:42 “แต่อย่างไรก็ดีอย่าให้เป็นที่ไปตามใจข้าพระองค์ แต่ให้เป็นที่ไปตามพระทัยของพระองค์เถิด” ในกิจการฯ 21:14 “ขอให้เป็นที่ไปตามพระทัยพระเจ้าเถิด” เป็นคำขอในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งคำขอในข้อที่สามนี้เป็นการกล่าวสรุปให้กับสองคำขอแรก ให้ทุกอย่างเป็นที่ไปตามพระประสงค์ของพระเจ้าทั้งสิ้น เพื่อพระเกียรติและแผ่นดินของพระเจ้าจะมาถึงอย่างสมบูรณ์

2.4 “ขอทรงโปรดประทานอาหารประจำวันแก่ข้าพระองค์ทั้งหลายในวันนี้” 6:11 ซึ่งเล็งถึงความจำเป็นต่าง ๆ ในชีวิตของผู้เชื่อโดยทูลขอให้พระเจ้าประทานตามความจำเป็นต่าง ๆ สำหรับชีวิตของมนุษย์ (ความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตวิญญาณ) นั้นหมายถึงพระเจ้าทรงทราบความต้องการและความจำเป็นชีวิตของเราเป็นอย่างดี และจะทรงประทานอาหารประจำวัน (สิ่งจำเป็น) แก่เราตามความเหมาะสม ถูกต้องและทันเวลา

2.5 “ขอทรงโปรดยกบาปผิดของข้าพระองค์” 6:12 ในคำอธิษฐานทูลขอการอภัยถือว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญของประโยค Luz ได้กล่าวว่า หากจะพิจารณาไปถึงภาษาอารเมคในประโยคนี้นั้นมัทธิว คำว่า “อภัยหรือยกโทษ” “forgive” เป็นสิ่งที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ตามปกติหากไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข มัทธิวได้ชี้ให้เห็นถึงเงื่อนไขไว้ใน มัทธิว 5:23 “มิเหตุขัดเคืองข้อหนึ่งข้อใด” หรือ “ไม่ยกความผิดของเพื่อนมนุษย์” (มธ.6:15) และ “อย่ากล่าวโทษ” (มธ.7:1) เงื่อนไขเหล่านี้แสดงถึงความสัมพันธ์ที่มนุษย์พึงควรจะมีต่อกันเพื่อแสดงถึงความเมตตาและการรักษาความสัมพันธ์ (Carter, n. d.)

2.6 “ขอย่านำข้าพระองค์เข้าไปในการทดลอง” 6:13 ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับบทอธิษฐานในเวลาเช้าและเย็นของคนยิวที่บันทึกไว้ในคัมภีร์ Talmud ด้วยเช่นกัน หากจะกล่าวให้ชัดเจนว่า พระเจ้าไม่ได้ทรงนำเราเข้าสู่การทดลอง เพราะนี่ไม่ใช่หน้าที่ของพระเจ้าที่จะเปิดโอกาสให้เราทำ ความผิดบาปหรือพบเจอกับความทุกข์ยากโดยไม่มีสาเหตุ แต่บางครั้งที่เราต้องพบเจอหรือตกอยู่ใน การทดลองก็เพื่อที่จะให้เราเข้มแข็งขึ้นเป็นคนที่ใช้การได้ และในท่ามกลางการทดลองที่เกิดขึ้นกับเรา นั้นพระเจ้าจะทรงสถิตอยู่กับเราด้วย

2.7 “ขอให้พ้นจากซึ่งชั่วร้าย” ในตัวเราทุกคนมีจุดอ่อนในชีวิตซึ่งเป็นเป้าหมายของมารซาตาน ที่จะเข้ามาล่อลวงเรา และจากจุดอ่อนนี้เองที่การทดลองพร้อมจะโจมตีเราได้ง่าย ๆ เราจึงต้องขอ อธิษฐานขอการครอบครองและการพิทักษ์รักษาและปกป้องเราทั้งหลายจากการโจมตีของสิ่งชั่วร้าย ในทุกรูปแบบ

3. Doxology คำขอพระพรในส่วนท้ายที่ไม่มีปรากฏ

สำเนาต้นฉบับเก่าแก่หลายฉบับไม่มีข้อความในส่วนนี้ พระคัมภีร์ภาษากรีก NA28 และในพระ คัมภีร์ภาษาไทยฉบับมาตรฐาน 2011 ก็ไม่มีปรากฏในส่วนนี้เช่นเดียวกัน คำสรรเสริญ (Doxology) ยังคงเป็นส่วนของการสรรเสริญพระเจ้า (Lochman, 1993)

ความเกี่ยวโยงของคำอธิษฐานของพระเยซูกับมุมมองของคนไทยในปัจจุบัน

1. การนมัสการ ไม่ว่าจะในรูปแบบ โครงสร้างของคำอธิษฐาน แม้กระทั่งการให้ความหมาย ของคำ หรือประโยคที่พบต่างกันไปเพื่อการตอบสนองต่อชุมชนของมัทธีวโดยเกี่ยวข้องกับศาสนพิธี คือ สิ่งเหล่านี้ถูกเจาะจงเพื่อใช้ในการนมัสการของชุมชนยิวที่มีการนมัสการร่วมกันในคริสตจักรใน ศตวรรษที่ 1 ความเกี่ยวโยงของคำอธิษฐานของพระเยซูกับมุมมองของคนไทยในปัจจุบันดังนี้

1.1 เป็นการหนุนใจให้ตระหนักถึงความสำคัญของการนมัสการ คำอธิษฐานของพระเยซู ในมัทธีวที่มีโครงสร้างแตกต่างจากต้นฉบับเก่าแก่และในลูกา เป็นเพราะผู้เขียนตั้งใจปรับโครงสร้าง เพื่อใช้ในการนมัสการของชุมชนมัทธีวอย่างเจาะจง โดยเฉพาะในข้อที่ 13 ชุมชนมัทธีวจะใช้ประโยคนี้ เป็นส่วนของการตอบรับในช่วงการนมัสการเป็นมาตรฐานเดียวกันหมด เพื่อคงความเป็นหนึ่งเดียวกัน ในสังคมผู้เชื่อ ซึ่งในส่วนนี้ให้ความรู้สึกถึงการนมัสการอย่างชัดเจน

1.2 สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในชุมชน (คริสตจักร) คำอธิษฐานของพระเยซูถูกใช้ในชุมชน ผู้เชื่อของมัทธีวที่มีทั้งคนยิวและคนต่างชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน เช่นเดียวกับในคริสตจักรไทยที่มีความ หลากหลาย การนมัสการจึงเป็นสิ่งที่นำคนเหล่านี้มารวมกันเป็นหนึ่งเดียวเช่นเดียวกับชุมชนในกิตติ คุณมัทธีว ซึ่งเป็นการบอกว่าทูลขอที่ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องส่วนตัวเท่านั้นแต่เป็นเรื่องของส่วนรวมด้วย เช่นกัน อีกทั้งยังเป็นการแสดงอัตลักษณ์ของความเป็นหนึ่งเดียวกันของชุมชนผู้เชื่ออย่างชัดเจน

การศึกษาความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย - ครุศาสนางภกช ทุ่มโม่ง

2. เรื่องของการยกยอ ประเทศไทยนั้นถือเป็นประเทศต้น ๆ ในแถบเอเชียที่มีปัญหาในเรื่องภาวะหนี้สินที่เกิดขึ้นในสังคม โดยภาวะหนี้สินในประเทศไทยมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาในเรื่องความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในประเทศไทยและทำให้ความยากจนทวีรุนแรงมากยิ่งขึ้น (ศุภเจตน์ จันทรสาส์น, 2551) เราในฐานะที่เป็นผู้เชื่อที่อาศัยอยู่ท่ามกลางสังคมไทย เราจะสามารถยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือหรือสำแดงความรักของพระเจ้าได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงสรุปได้เป็นประเด็นดังนี้

2.1 เป็นการหนุนใจและให้กำลังใจต่อผู้อ่าน มัทธิวจึงหนุนใจผู้เชื่อที่อธิษฐานในเวลานั้นให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการอภัยการยกโทษซึ่งกันและกัน และถ้าแม้มีใครที่ติดหนี้สินหรือกระทำความผิดต่อเรา เราก็ควรอภัย (ยกยอ) ให้ต่อกัน (มธ. 6:12) และเมื่อคำอธิษฐานของพระเยซูปรากฏในชุมชนไทย คำอธิษฐานนี้ไม่ใช่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นการหนุนใจให้คริสเตียนไทยให้นึกถึงสิ่งที่พึงกระทำต่อกันเมื่ออาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชนแห่งความเชื่อเดียวกัน

2.2 เป็นการกระตุ้นทำชวนให้คำอธิษฐานกลายเป็นการกระทำที่เห็นภาพได้จริง คริสตจักรเองควรมีส่วนในการกระตุ้นให้ผู้เชื่อได้ลงมือปฏิบัติตามคำอธิษฐานด้วยเช่นเดียวกัน คริสตจักรควรมีส่วนในการทำชวนและหนุนใจให้ผู้เชื่อไม่ควรเป็นหนี้สิ่งใด แต่หากเกิดการเป็นหนี้แล้วหรือเป็นเจ้าหนี้ไปแล้ว ก็ควรปฏิบัติต่อกันด้วยความเมตตาและยกโทษให้ต่อกันและกัน เหมือนดังที่พระเจ้าทรงโปรดอภัยในความผิดบาปทุกอย่างของเรา ผู้เชื่อเองก็ควรจะดำเนินชีวิตแบบนั้นเช่นเดียวกันท่ามกลางชุมชนผู้เชื่อที่ตนอาศัยอยู่

3. สังคมแห่งการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ลักษณะหนึ่งที่พบในชุมชนของมัทธิว คือการเกื้อหนุนและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติหรือฐานะ แต่ผู้เชื่อทั้งยิวและต่างชาติต่างอยู่ร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว ภาพเหล่านี้ไม่แตกต่างจากภาพของสังคมคริสเตียนในประเทศไทยมากดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงสรุปได้เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมุมมองของคนไทย (ในคริสตจักร) ได้ดังนี้

3.1 เป็นการหนุนใจและให้กำลังใจ จากการวิจัยพบว่าสังคมของมัทธิวนั้นยังเป็นสังคมที่คอยช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน โดยมีการกล่าวถึง “ข้าพระองค์ทั้งหลาย” (มธ.6:11-12) นอกจากคำนี้จะเป็นการบ่งบอกถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันของชุมชนผู้เชื่อในเวลานั้นแล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความห่วงใยในความต้องการของกันและกัน ผู้เขียนจึงได้หนุนใจและให้กำลังใจผู้อ่านในขณะที่พวกเขาอธิษฐานว่าผู้อธิษฐานควรระลึกถึงความต้องการของกันและกันด้วย

3.2 เป็นการกระตุ้นทำชวนผู้เชื่อให้แสดงความรักสู่สังคมภายนอก ในสังคมมัทธิวพวกเขาใช้ชีวิตอยู่กับคนหลายชาติและศาสนา เช่นเดียวกับบริบทในสังคมไทยที่ปัจจุบันคริสตจักรมีกลยุทธ์ในการช่วยเหลือชุมชนในแบบที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นศูนย์การเรียนภาษา ดนตรี ฯลฯ คริสตจักรเองควรกระตุ้นและทำชวนให้ผู้เชื่อสำแดงชีวิตของตนสู่สังคมนอก ๆ คริสตจักร และเพื่อที่จะได้เห็นภาพของสังคมแห่งการช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เพราะพระเจ้าทรงเป็นพระบิดาของคนทั้งโลกที่พระองค์สร้าง ผู้ที่ไม่เชื่อเองก็ควรได้รับความรักจากพระเจ้าผ่านทางชุมชนของผู้เชื่อด้วยเช่นเดียวกัน

บทสรุปผลการค้นคว้า

1. คำอธิษฐานของพระเยซูมีความเกี่ยวข้องกับการนมัสการของชุมชนผู้เชื่อ เป็นส่วนที่จะทำให้ผู้เชื่อทุกคนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นจุดศูนย์กลางรวมผู้เชื่อเข้าไว้ด้วยกัน
2. ไม่ว่าเราจะเป็นคนสัญชาติใด เชื้อชาติใด แต่เมื่อผู้อธิษฐานเรียกพระเจ้าว่าพระบิดา เมื่อนั้นเราก็เป็นครอบครัวแห่งความเชื่อเดียวกัน เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน มีพระบิดาองค์เดียวกัน เพราะฉะนั้นคำอธิษฐานของพระเยซูจึงไม่สิ่งที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นพิเศษ
3. วางใจในการจัดเตรียมของพระเจ้า ผู้ประทานสิ่งจำเป็นให้กับบรรดาผู้เชื่อทั้งหลายเสมอ
4. ผู้ที่ร้องขอการอภัยจากพระเจ้าจะได้รับการอภัยเสมอ เราต้องสารภาพความผิดบาปของตนเอง และรับการยกโทษ พระเจ้าก็ปรารถนาให้เราที่จะยกโทษให้คนอื่นเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะจะนำไปต่อยอดในอนาคต

1. การนำคำอธิษฐานของพระเยซูไปใช้ในโอกาสที่ต่างกันได้ เพราะคำอธิษฐานของพระเยซูไม่ได้มีความสำคัญแค่นั้นตอนนมัสการในวันอาทิตย์เท่านั้น
2. สร้างความเข้าใจใหม่ว่าคำอธิษฐานของพระเยซูนั้นสามารถเป็นได้ทั้งคำอธิษฐานส่วนตัวของผู้อธิษฐานเอง และสามารถเป็นคำอธิษฐานส่วนชุมชนได้ที่ผู้อธิษฐานจะอธิษฐานเพื่อผู้อื่นได้เช่นกัน
3. การนำความเข้าใจนี้ไปต่อยอดให้กับคริสเตียนในประเทศไทยให้ระลึกถึงปัญหาเรื่องการให้อภัย การยกหนี้ ความเหลื่อมล้ำที่ปรากฏในสังคมไทยมากขึ้น เพราะนี่เป็นการอธิษฐานเพื่อชุมชนของพระเจ้าแห่งพระเจ้าผู้สร้างสำหรับโลกนี้
4. การนำการศึกษาความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6:9-13 ในมุมมองของคนไทยตามทีผู้วิจัยได้ทำการวิจัยไปเผยแพร่ในคริสตจักรไทยต่อไป เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตามพระวจนะและตามบริบทของคนไทยได้มากขึ้น

Bibliography

- กอร์ดอน ดี. พี, (2001). ตักลาส สดวอร์ท. *อ่านพระคัมภีร์อย่างไรให้คุ้มค่า*. กรุงเทพฯ : กนกบรรณสาร.
- บุญรัตน์ บัวเย็น, (1990). *คำอธิษฐานของพระเยซูคริสต์ หนังสือชุด คุณภาพชีวิตคริสตจักร*. หน่วยงานศิษยาภิบาล สภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สุริยบรรณ.
- ไพบูลย์ พงษ์แสงพันธ์, และอนันต์มา ปิ่นแก้ว, (2557). *ความสำคัญของเครือข่ายเกื้อหนุนผู้สูงอายุในชุมชน*, ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- ดอน เฟลิมมิง, (1992). *สารานุกรมพระคัมภีร์ เล่มที่ 1*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : คริสเตียน แบ็บติสต์, ธันวาคม.
- ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น, (2551). *เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตประจำวัน*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Betz, Hans Dieter, (1995). *The Sermon on the Mount*. Augsburg Fortress. Minneapolis.

การศึกษาความหมายของคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนในบริบทกิตติคุณมัทธิว 6 : 9 -13 ในมุมมองของคนไทย - ครุศาสนางภช ทุ้มโฌง

Boring, M. Eugene, (1994). *The New Interpreter's Bible : A Commentary in twelve volumes : The Gospel of Matthew*, Abingdon Press. Nashville.

Carter, Warren, (2001). *Recalling the Lord's Prayer: The Authorial Audience and Matthew's Prayer as Familiar Liturgical Experience*. St Paul School of Theology Kansas. MO.

Dube, Musa W, (1997). "Praying the Lord's Prayer in a Global Economic Era." *The Ecumenical Review* 49, no 4 (October): 439-450.

Jeremias, Joachim, (1964). *The Lord's Prayer*. translation of Das Vater-Unser im Lichte der Neueren Forschung. Fortress Press.

Luz, Ulrich, (1989). *Matthew 1 – 7 A Commentary*. Translated by William C. Linss. Augsburg Fortress. Minneapolis.

Osborne, Grant R., (2010). *Matthew Zondervan Exegetical Commentary Series : New Testament*. Clinton E. Arnold. general editor. Grand Rapids. Michigan.

Patte, Daniel, (1987). *The Gospel According to Matthew*. Fortress press. Philadelphia.

Schweizer, Eduard, (1975). *The Good News According to Matthew*. translated by David E. Green. John Knox Press. Atlanta.

Solon, Dennis. T. Theol, (2016). *Rediscovering and Reaffirming the Liturgical Heritage of the UCCP: Liturgical and Creation*. 55th Church Workers Convocation: Silliman University Divinity School. August 29-31.

Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary: Volume 1. Matthew, Mark, Luke, (2002). Clinton E. Arnold. general editor. Zondervan. Grand Rapids. Michigan.

ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน

ครูศาสนาสุภัทรา อินตะเทพ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่ส่งผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต และสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือสมาชิกคริสตจักรภาคที่ 1 เชียงใหม่ เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่จำนวน 5 คริสตจักร ซึ่งมีอายุระหว่าง 40 – 60 ปี จำนวนทั้งหมด 100 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนเอกสาร ใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์กลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบดนตรีของเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนจากมากไปหาน้อยคือ ด้านเนื้อร้อง ร้อยละ 59.40 ด้านทำนอง ร้อยละ 23.31 รวมทุกด้าน ร้อยละ 8.27 ด้านจังหวะ ร้อยละ 6.02 และด้านเสียงประสานร้อยละ 3.01 เมื่อศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบด้านเนื้อร้องพบว่าสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1)ลักษณะของเนื้อร้องที่ส่งผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยเนื้อร้องที่อยู่บนพื้นฐานสัจธรรมจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ ไม่ขัดแย้งกับหลักคริสต์ศาสนศาสตร์ มีลักษณะอัตวิสัย หรือจิตวิสัย (Subjectivity) มีการถ่ายทอดเจตคติที่ดี และมีเนื้อหาจัดอยู่ในกลุ่มเพลงฝ่ายจิตวิญญาณหรือเพลงจากใจ และ (2)ลักษณะเนื้อร้องที่สนับสนุนการมีเจตคติที่ดีต่อบทเพลง ประกอบด้วย มีการใช้ภาษาเข้าใจง่ายและตรงประเด็น มีการสื่อเนื้อหาของบทเพลงไปสู่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบการใช้คำพยางค์ที่แน่นอน (Metrical pattern) มีรูปแบบของการสัมผัสเสียง (Rhyme scheme) และ มีการใช้คำซ้ำ หรือคำที่สื่อความหมายเดียวกันเพื่อเน้นย้ำความคิดและความรู้สึกมีส่วนร่วมในบทเพลง

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงเสนอให้ผู้รับผิดชอบด้านดนตรีคริสตจักรให้ความสำคัญต่อการสอนเพลงคริสเตียน(เพลงนมัสการ) แก่สมาชิกคริสตจักรด้วยการคัดเลือกเพลงคริสเตียนโดยพิจารณาองค์ประกอบด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ พร้อมกับการสอนประวัติ ความหมาย และคริสต์ศาสนศาสตร์ที่ปรากฏในบทเพลงเพื่อย้ำให้เห็นถึงคุณค่าของบทเพลงคริสเตียน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำสำคัญ: คริสเตียน องค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียน เจตคติในการดำเนินชีวิต วิกฤต

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคคิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

ศึกษารองคค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน - ครุศาสนาสุภัทธา อินตะเทพ

Abstract

This research has as its purpose finding the components of Christian songs which most affect the attitudes of Christian believers living in crisis and having purpose of preparing a handbook for choosing songs which are of spiritual encouragement. The study group consisted of members from five churches in the First District (Chiang Mai) of the Church of Christ in Thailand. One hundred members participated in the study. They ranged in age from 40 to 60 years. Research methods included: literature review, questionnaire, and group interviews.

The study found that the musical component which had the strongest effect on members' attitudes was the text (lyrics) of the song (59.40 %). Next was the melody (23.31%). All components combined (8.27%) followed; then, rhythm (6.02%), and finally, harmonization (3.01%). These results were consistent with the opinions expressed in the group interviews. The study found that there are two senses in which attitudes are influenced.

- (1) Texts (lyrics) that encourage positive attitudes about life have the following characteristics: consistent with Scripture, no conflict with Christian theology, have subjectivity, express good attitudes and in the category of "spiritual songs".
- (2) Texts (lyrics) that encourage a positive attitude about the song itself have the following characteristics: language that is easy to understand and to the point, clear order of communication, clear metrical pattern, attractive rhyme scheme, and repetition of words or ideas that attract the listeners' interest.

The results of this study suggest that pastors and others responsible for worship music in the church consider the importance of teaching Christian hymnody, giving special attention to the text (lyrics) of hymns and spiritual songs. They should teach the historical background of the composers, together with the meaning and theology of the texts. Thus, the church members will see the value of Christian songs and gain attitudes which will strengthen them, especially in times of crisis.

Keywords: Christian, Components of Christian songs, Attitudes for living life, Crisis

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ความเป็นมาของการวิจัยเรื่อง “ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน” เกิดจากประสบการณ์ในการเยี่ยมเยียนผู้ป่วยคริสเตียนที่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ที่ต้องการให้ผู้ป่วยเยี่ยมเยียนร้องเพลงนมัสการหรือเพลงคริสเตียนที่ตนเองชื่นชอบก่อนที่จะมีการอธิษฐาน ซึ่งหลายครั้งหลังจากที่ร้องเพลงจบลง ผู้ป่วยจะเล่าเรื่องราวประสบการณ์ชีวิตของตนเองที่คล้าย ๆ กับบทเพลงเหล่านั้น และถึงแม้ว่าในขณะนั้นผู้ป่วยกำลังเผชิญกับช่วงเวลาวิกฤตของชีวิต แต่ยังมีเจตคติที่ดี โดยมีความหวังว่าตนเองจะสามารถผ่านพ้นกับวิกฤตชีวิตครั้งนี้ไปได้ จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชาดนตรีคริสตจักร วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ จึงมีความสนใจว่ามืองค์ประกอบใดในบทเพลงคริสเตียนที่ช่วยให้มนุษย์สามารถเผชิญกับวิกฤตของชีวิตได้อย่างมีความหวังและมีเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิต และมีใช้เพียงวิกฤตในเรื่องของความเจ็บป่วยเท่านั้น แต่อาจส่งผลต่อวิกฤตชีวิตในด้านอื่นๆด้วย จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

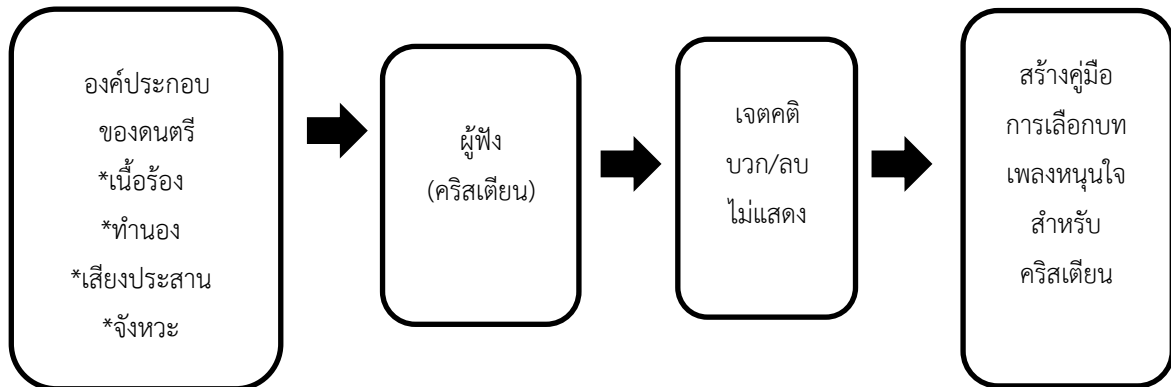
1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่ส่งผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต
2. เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาจากสมาชิกคริสเตียน สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 5 คริสตจักร ดังนี้ คริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่ คริสตจักรพายัพ คริสตจักรศิริวัฒนา คริสตจักรธรรมประทีป คริสตจักรห้วยแก้ว คริสตจักรละ 20 คน รวมทั้งหมด 100 คน ช่วงอายุระหว่าง 40-60 ปี เนื่องจากกลุ่มนี้อยู่ในวัยกลางคนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่อาจเผชิญกับช่วงเวลาวิกฤตของชีวิตมาหลายรูปแบบ
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะองค์ประกอบทางดนตรีด้านเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะและเสียงประสานของเพลงคริสเตียนที่ส่งผลต่อเจตคติการดำเนินชีวิตประจำวันในช่วงวิกฤต ที่อยู่ในลำดับ 1-10 จากการตอบแบบสอบถามและคัดในลำดับที่ 1-5 เพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่ม

ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยาม
วิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน - ครุศาสนาสุภัทรา อินตะเทพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อทราบว่ามียุคประกอบใดในบทเพลงคริสเตียนที่ส่งผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤติ
2. สามารถนำผลการวิจัยไปสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน
3. ศิษยาภิบาล ทีมเยี่ยมเยียน อนุศาสนิก หรือผู้สนใจ สามารถนำคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียนไปใช้ประโยชน์ได้
4. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาดนตรี คริสตจักรวิชาการใช้เพลงนมัสการในการนมัสการและศาสนพิธี วิชาพันธกิจอนุศาสนิก และวิชาคริสเตียนศึกษา เป็นต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์ประกอบของเพลง หมายถึง ส่วนสำคัญพื้นฐานทางดนตรีที่ประกอบกันเป็นรูปร่างหรือเป็นบทเพลง มีเนื้อร้อง (Lyrics) ทำนอง (Melody) จังหวะ(Rhythm) และเสียงประสาน (Harmony)
2. วิกฤต หมายถึง สถานการณ์ของชีวิตที่อยู่ในขั้นล่อแหลมต่ออันตราย เช่น การเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรง อุบัติเหตุ การประสบปัญหาชีวิตที่ยากต่อการแก้ไข ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้มีเจตคติหรือพฤติกรรมบางอย่างออกมาเพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
3. เพลงคริสเตียน หมายถึง บทเพลงที่มีเนื้อหายกย่องสรรเสริญพระเจ้า หรือบรรยายประสบการณ์ชีวิต และความเชื่อศรัทธาที่มีต่อพระเจ้า เพื่อหนุนใจและให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต ใช้ร้องเพื่อการนมัสการพระเจ้าหรือในชีวิตประจำวัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือสมาชิกคริสตจักรสังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 5 คริสตจักร อายุระหว่าง 40-60 ปี จำนวนทั้งหมด 100 คน ประกอบด้วยสมาชิกคริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่ คริสตจักรพายัพ คริสตจักรศิริวัฒนา คริสตจักรธรรมประทีป คริสตจักรห้วยแก้ว

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การทบทวนเอกสาร ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเรื่ององค์ประกอบของดนตรี ความทุกข์และการใช้ดนตรีเพื่อบรรเทาความทุกข์ในคริสต์ศาสนา เจตคติ ดนตรีกับการฟัง ผลของเพลงที่มีต่อ เจตคติและพฤติกรรมมนุษย์ และคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความทุกข์และการใช้ดนตรีเพื่อบรรเทาความทุกข์ในคริสต์ศาสนา

2.2 การใช้แบบสอบถาม เรื่อง ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน คริสตจักรละ 20 ชุด รวมทั้งหมดจำนวน 100 ชุด

2.3 การสัมภาษณ์กลุ่ม เกิดจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้มาจัดทำแบบสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อหาความสอดคล้อง จากกลุ่มประชากรทั้ง 5 คริสตจักรที่ได้แสดงความจำนงยินดีให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากส่วนท้ายของแบบสอบถาม ซึ่งการวิจัยนี้มีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มจำนวนทั้งหมด 33 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ผู้ศึกษาวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแบบสอบถาม

3.2 ผู้ศึกษาวิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม โดยการจัดลำดับเพลงที่ถูกเลือกซ้ำได้ทั้งหมด 6 ลำดับ และสร้างแบบสัมภาษณ์กลุ่ม ตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้ไปจัดทำเป็นคู่มือการเลือกเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน

ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยาม
วิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน - ครุศาสตร์สุภัทรา อินตะเทพ

**แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของเพลงนมัสการ ดนตรีกับการฟัง อิทธิพลของเพลงที่มี
ต่อเจตคติและพฤติกรรมมนุษย์ คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความทุกข์และการใช้ดนตรีเพื่อบรรเทา
ความทุกข์ในคริสต์ศาสนา และเจตคติ**

1. องค์ประกอบของเพลงนมัสการ เพลงนมัสการมีองค์ประกอบหลักสำคัญอยู่ 2 ส่วนคือเนื้อ
ร้องและทำนอง วิศรุต จินดารัตน์ (ม.ป.ป.,1-2) กล่าวว่า ส่วนประกอบสำคัญที่เพิ่มสีสันและทำให้เกิด
ความประทับใจในบทเพลงมีสองอย่างคือ (1) เนื้อร้อง (Hymn text) เป็นส่วนหนึ่งของบทประพันธ์ที่
ผู้แต่งเนื้อร้อง (Author) ต้องการสื่อความหมายในบทเพลง เป็นการสะท้อนความคิด ความเชื่อ และ
ประสบการณ์อันเป็นที่มาของบทเพลง นอกจากนั้นยังเป็นการแสดงถึงจุดยืนทางศาสนศาสตร์ของ
ผู้ประพันธ์ในรูปของบทกวี (2) ทำนอง (Hymn tune) หมายถึง ส่วนของดนตรีที่ผู้ประพันธ์ทำนอง
(Composer) แต่งขึ้นโดยให้ลีลาทำนองของเพลงสอดคล้องกับเนื้อร้องอย่างลงตัวและกลมกลืน ทำนอง
ของเพลงจะเป็นส่วนที่ช่วยถ่ายทอดความหมาย อารมณ์และความประทับใจในเนื้อหาของบทเพลง
ทำนองที่ง่ายต่อการร้องประกอบกับเนื้อร้องที่มีความหมายจะทำให้บทเพลงนั้นมีคุณค่าและเป็นการ
ถวายเกียรติแด่พระเจ้า

2. ดนตรีกับการฟัง เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีเป็นการสื่อสารระหว่างผู้ประพันธ์ นักร้อง และ
ผู้ฟัง การที่ผู้ฟังจะสามารถรับรู้ความหมายของเสียงที่ได้ยินมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นกับระดับของการ
ฟัง ไชแสง สุขวัฒน์ (2535, 48-49) ได้ให้คำจำกัดความของการฟังไว้ดังนี้ การฟังดนตรีก็เหมือนกับการ
การกระทำกิจกรรมอย่างอื่น ๆ คือ จะต้องมียุทธศาสตร์หรือขั้นตอนเพื่อที่จะให้เกิดผลดีแก่ผู้กระทำ ขั้นตอน
ของการฟังดนตรีมีดังต่อไปนี้ (1) การได้ยิน (Hearing) ในขั้นแรกผู้ฟังจะต้องได้ยินเสียงดนตรีเสียก่อน
ต่อมาเมื่อเกิดความสนใจก็จะผ่านไปถึงขั้นที่สอง คือ ขั้น “การฟัง” (2) การฟัง (Listening) ในขั้นนี้ก็
จะเป็นการวัดได้ว่า เขาเริ่มแบ่งความสนใจมาให้กับเสียงของดนตรีบ้างแล้ว และถ้าเขายังมีใจจดจ่อที่
จะได้ยินต่อเนื่องกันไปก็หมายความว่า เขาได้สนใจที่จะฟังดนตรีแล้ว (3) การคิด (Thinking) ขณะที่
เขากำลังฟังดนตรีอยู่ เขาก็จะเริ่มคิดในเสียงดนตรีที่เขาได้ยิน การคิดนี้ลึกซึ้งแค่ไหนขึ้นอยู่กับ
ความรู้และประสบการณ์ของผู้ฟังดนตรีแต่ละคน (4) การรู้สึก (Feeling) การคิดย่อมนำมาซึ่ง
ความรู้สึกหวั่นไหวทางอารมณ์ซึ่งเรียกว่า “การรู้สึก” การรู้สึกนี้เป็นขั้นตอนสำคัญของการฟังดนตรี
ผู้ฟังจะเริ่มรู้คุณค่า (Appreciate) บทเพลงที่ฟังมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนี้ (5) การจำ
(Remembering) เป็นขั้นสุดท้ายของการฟังดนตรี เพลงบทใดถ้าผู้ฟังสนใจและได้ฟังซ้ำบ่อย ๆ ก็
จะจำได้ เมื่อจำได้และยังสนใจอยากฟังเพลงนั้นอีกก็เท่ากับว่าผู้ฟังผู้นั้นได้รู้คุณค่าของเพลงบทนั้นแล้ว
เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ฌูร์ท สุธจิตต์ (2547,277-278) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ที่ได้จากการรู้เชิง
คุณภาพจากการฟัง สามารถสรุปได้คือ เมื่อผู้นั้นฟังเพลงด้วยความรู้สึกแล้วตอบสนองต่อสิ่งที่ได้ยิน
โดยไม่นำไปเปรียบเทียบกับเพลงอื่นจะทำให้ผู้นั้นสัมผัสกับความงดงามลึกซึ้งของดนตรีและเกิด
สุนทรียรสในดนตรีภายในความรู้สึกหรือจิตใจของตน ซึ่งเรียกว่า สุนทรียประสบการณ์ ซึ่งเป็น

ประสบการณ์ที่ผู้นั้นได้รับเพียงผู้เดียวไม่สามารถใช้ประสบการณ์ของผู้อื่นมารับรู้ได้ แต่มาจากกระบวนการตอบสนองต่อดนตรีที่ตนได้รับฟังซึ่งถือเป็นกระบวนการทางปัญญา

3. อิทธิพลของเพลงที่มีต่อเจตคติและพฤติกรรมมนุษย์ จากผลการศึกษาของ ฐาปกรณ์ กระแสทิพย์ (2554, 116) เรื่อง การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย ในส่วนของการนำเพลงนมัสการมาใช้ในพิธีนมัสการมีผลคือ “เพลงคริสเตียนมีผลต่อผู้ฟังใน 2 ระดับ คือ ระดับปัจเจกบุคคล อันประกอบด้วยผลด้านอารมณ์ความรู้สึก ทำให้ผู้รับสารรู้สึกมั่นใจและวางใจที่จะขอให้พระเจ้าช่วยเหลือปัญหาและนำชีวิตไป ผลด้านความรู้ความคิด ทำให้ผู้รับสารได้เรียนรู้และเป็นตัวช่วยย้ำความเชื่อเกี่ยวกับคริสตศาสนาให้มากยิ่งขึ้นและพัฒนาไปเป็นความศรัทธาได้ในระดับพฤติกรรม เพลงคริสเตียนมีผลต่อทัศนคติในการดำเนินให้ใช้ชีวิตประจำวันตามคำสอน”

4. แนวคิดคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความทุกข์และการใช้ดนตรีเพื่อบรรเทาความทุกข์ในคริสตศาสนา มนุษย์ทุกคนเกิดมาในโลกล้วนเคยมีประสบการณ์กับวิกฤตหรือความทุกข์ในชีวิต สาธัญญ บุญเกียรติ อ้างถึงหนังสือ Tragic Vision and Divine Compassion เวนดี้ ฟาลีย์ ความว่า “แบบแผนที่ทำให้สิ่งมีชีวิตและมนุษย์ดำรงอยู่ในโลกนี้ทำให้เราต้องพบกับความทุกข์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้” เมื่อความทุกข์เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นวิธีการตอบสนองต่อความทุกข์จึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อจะช่วยให้มนุษย์ตอบสนองต่อความทุกข์ได้อย่างเหมาะสม สาธัญญ บุญเกียรติ (2008, 857-863) กล่าวว่า การตอบสนองของพระเจ้าต่อความทุกข์ที่ชัดเจนที่สุดปรากฏในพระเยซูคริสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความทุกข์และการตายบนไม้กางเขนของพระองค์ โดยพระเยซูพระเจ้าก้าวเข้ามาในสิ่งทรงสร้างเพื่อมีส่วนร่วมในความทุกข์ของมนุษย์และช่วยเราจากความทุกข์ พระองค์ทรงมาอยู่เคียงข้างมนุษย์เมื่อพระองค์ “ทรงบังเกิดเป็นมนุษย์ และทรงอยู่ท่ามกลางเรา” (ยอห์น 1:14) ดังนั้นจึงไม่มีความทุกข์ของมนุษย์คนไหนที่ไม่ได้อยู่บนกางเขน ไม่มีความตายของมนุษย์คนไหนที่ไม่ได้อยู่บนกางเขน ไม่มีน้ำตาของมนุษย์คนไหนที่ไม่ได้อยู่บนกางเขน หากเราเผชิญความทุกข์ที่ไม่สามารถอธิบายได้และรู้สึกว่าถูกพระเจ้าทอดทิ้ง ขอให้เรารู้ว่าแท้จริงแล้วพระเจ้าเองเคยผ่านประสบการณ์นั้นมาแล้ว และในวันนี้พระองค์ทรงทนทุกข์ร่วมกับเราด้วย เพราะพระองค์ทรงอยู่ในชีวิตของเรา นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอว่า “คริสตชนควรตอบสนองต่อความทุกข์ด้วย 3 สิ่ง คือ ความเชื่อ การมีส่วนร่วมในความทุกข์ของผู้อื่น และการกลับใจ” ในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ได้บันทึกเกี่ยวกับวิธีการตอบสนองต่อความทุกข์ของบรรดาผู้เชื่อไว้มากมาย และดูเหมือนว่าดนตรีได้เข้าไปมีส่วนในวิถีชีวิตของชนชาติอิสราเอลอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ตัวอย่างเช่น การใช้ดนตรีเพื่อการนมัสการพระเจ้า (สดุดี 150) การใช้ดนตรีเพื่อปลุกฝังความเชื่อ (อพยพ 15: 1-21) การใช้ดนตรีเพื่อการสงคราม (โยชูวา 6 : 2-5 , 12-16, 20-21) การใช้ดนตรีเพื่อการบำบัด (1 ซามูเอล 16-17) และ การใช้ดนตรีในยามวิกฤตของชีวิต “เพลงคร่ำครวญของคันทัน” (2 ซามูเอล 1:17) ถูกประพันธ์ขึ้นจากการ

ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยาม
วิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน - ครุศาสตร์สุภัทรา อินตะเทพ

สูญเสียเพื่อนรักและบุคคลที่เคารพ ดนตรีและเพลงนมัสการกับการดำเนินชีวิตของคริสเตียนเป็นสิ่งที่
อยู่ควบคู่กันมานาน เพราะการนมัสการพระเจ้าถือเป็นหัวใจสำคัญของคริสต์ศาสนา จากพระคริสต์
ธรรมคัมภีร์ทำให้เราเห็นว่าดนตรีในคริสต์ศาสนามีใช้ให้เพียงความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่ช่วย
ให้ คริสตชนมีความเชื่อศรัทธาที่เข้มแข็งและเติบโตขึ้น เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในความ
ทุกข์ของผู้อื่น การนำคนกลับใจ ดนตรีในคริสต์ศาสนาจึงเป็นสิ่งที่เสริมสร้างมนุษย์ทั้งทางร่างกาย
จิตใจและอารมณ์ รวมทั้งจิตวิญญาณ

5. ความหมายของเจตคติ การเกิดเจตคติ องค์ประกอบของเจตคติ ประเภทของเจตคติ และ
การวัดเจตคติ

5.1 เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือสภาพความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมิน
ของบุคคลซึ่งส่งผลทางพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นๆออกมาในทางที่พึงพอใจหรือไม่พอใจ ต่อ
บุคคลอื่นหรือต่อเหตุการณ์และสิ่งต่างๆในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของเจตคติที่มี
อยู่

5.2 การเกิดเจตคติ ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531, 4) อ้างถึง ความคิดเห็นของ กอร์ดอน อัลพอร์ท
ว่าเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ประการคือ(1) เกิดจากการ
เรียนรู้ (2) เกิดจากความสามารถแยกแยะความแตกต่าง คือ แยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดี (3)
เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป (4) เกิดจากการเลียนแบบ
หรือรับเอา เจตคติของผู้อื่นมาเป็นของตน

5.3 องค์ประกอบของเจตคติ เจตคติเป็นระบบที่มีลักษณะมั่นคงอันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย
องค์ประกอบ 3 ประการ คือ (ศักดิ์ สุนทรเสณี, 2531 อ้างถึง Freeman) องค์ประกอบ
ทางด้านความรู้ (Cognitive Component) องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective
Component or Feeling component) องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิง
พฤติกรรมหรือการกระทำ (Action Tendency Component or Behavioral
Component)

5.4 ประเภทของเจตคติ บุคคลสามารถแสดงเจตคติแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ เจตคติ
ทางบวก เจตคติทางลบ และการไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหา
หนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การและอื่นๆโดยสิ้นเชิง บุคคลคนหนึ่งอาจ
เกิดเจตคติได้เพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมั่นคงใน
ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมอื่น ๆที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือ
สถานการณ์

5.5 การวัดเจตคติ เนื่องจากเจตคติประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ซึ่งมีความสัมพันธ์
เชื่อมโยงกัน ดังนั้นการวัดเจตคติที่องค์ประกอบหนึ่ง จึงสามารถบอกถึงเจตคติของบุคคล

ได้ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2530, 9-22) กล่าวว่า การศึกษาเจตคติประกอบด้วย 6 วิธี ดังนี้ (1) การสังเกต (2) การสัมภาษณ์ (3) แบบสอบถาม (4) การสร้างจินตภาพ (5) การวัดแบบผู้ถูกศึกษาไม่รู้ตัว และ(6) การวัดทางสรีระ

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยจากการตอบแบบสอบถามพบว่าองค์ประกอบของดนตรีด้านเนื้อร้อง เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนมากที่สุด เมื่อนำบทเพลงที่ถูกเลือกเข้ามาจัดลำดับสามารถจัดลำดับได้ทั้งหมด 6 ลำดับจากจำนวนผู้เลือกเพลงซ้ำ 50 คน และผลการศึกษาวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่มพบว่ามีความสอดคล้องกันคือ องค์ประกอบด้านเนื้อร้องส่งผลต่อเจตคติของคริสเตียนมากที่สุดโดยผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางดนตรีที่ส่งผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤตคือ องค์ประกอบด้านเนื้อร้องของบทเพลงคริสเตียนเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.40 รองลงมาคือด้านทำนอง คิดเป็นร้อยละ 23.31 ทุกด้าน(รวมทุกองค์ประกอบ) คิดเป็นร้อยละ 8.27 ด้านจังหวะ คิดเป็นร้อยละ 6.02 และเสียงประสาน คิดเป็นร้อยละ 3.01
2. บทเพลงที่ถูกเลือกซ้ำมากที่สุดจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน มีจำนวนผู้เลือกเพลงซ้ำทั้งสิ้น 50 คนซึ่งเพลงที่ถูกเลือกซ้ำสามารถนำมาจัดลำดับได้มากไปหาน้อยได้ดังนี้ (1) เพลงพระคุณพระเจ้า ร้อยละ 22 (2) เพลงมีสหายเลิศคือพระเยซู ร้อยละ 16 (3) เพลงพระคริสต์อยู่ข้างฉัน ร้อยละ 12 (4) เพลงพระเจ้าเป็นความรัก ร้อยละ 10 (5) เพลงพรุ่งนี้ เพลงพระเจ้าประทานหนทางแก่ฉันเสมอ เพลงพระคริสต์อยู่ข้างฉัน เพลงนับพระพร ร้อยละ 6 (6) เพลงกิจการพระเจ้าได้เริ่มต้นไว้นั้น เพลงพระเจ้าทรงสัมผัสฉันวันนี้ เพลงพระองค์เจ้าข้าใจข้ายำเกรงพระองค์เจ้า และเพลงพักพิงในพระเจ้า ร้อยละ 4
3. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามคือ องค์ประกอบด้านเนื้อร้องส่งผลต่อเจตคติของคริสเตียนมากที่สุด
4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านเนื้อร้องของเพลงคริสเตียนที่ถูกเลือกซ้ำพบว่าเนื้อร้องมีลักษณะดังนี้
 - (1) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและตรงประเด็น ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน วิศรุต จินดารัตน์(ม.ป.ป. 2) กล่าวว่า “เนื้อร้องของเพลงนมัสการโดยทั่วไปจะตรงประเด็นและเข้าใจง่ายสำหรับบุคคลทุกระดับการศึกษา”

ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยาม
วิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน - ครุศาสตร์สาธิตสุภัทรา อินตะเทพ

- (2) อยู่บนพื้นฐานสัจธรรมจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ไม่ขัดแย้งกับหลักคริสต์ศาสนศาสตร์ เมื่อพิจารณาเนื้อหาของบทเพลงที่ถูกเลือกแม้จะถูกประพันธ์ขึ้นจากประสบการณ์หรือความเชื่อส่วนบุคคลแต่ก็ล้วนแสดงออกถึงหลักคริสต์ศาสนศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของพระคริสตธรรมคัมภีร์ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการขัดเกลากิจใจ สอนการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมตามน้ำพระทัยพระเจ้า และการเสริมสร้างให้มีเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิตแม้เผชิญกับช่วงเวลาที่ยากลำบาก สอดคล้องกับงานเขียนของวิศรุต จินดารัตน์(ม.ป.ป.) กล่าวว่า“เนื้อร้อง(Hymn Text) เป็นการสะท้อนความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์อันเป็นที่มาของบทเพลง นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงจุดยืนทางคริสต์ศาสนศาสตร์ของผู้ประพันธ์ในรูปของบทกวีอีกด้วย”
- (3) มีลักษณะอัตวิสัย หรือจิตวิสัย (Subjectivity) มุ่งไปที่ประสบการณ์ส่วนบุคคลที่มีต่อพระเจ้า บทเพลงคริสเตียนบรรยายถึงประสบการณ์ชีวิตส่วนบุคคลที่มีต่อพระเจ้าซึ่งสามารถพบเห็นการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง (First person) ปรากฏในเนื้อเพลงและมีท่อนร้องรับที่เป็นการเสริมและสนับสนุนท่อนร้องได้อย่างลงตัว สอดคล้องกับบทความเรื่องการวิเคราะห์เพลงรวีวารศึกษาและองค์ประกอบด้านดนตรีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ โดย ชนนภรณ์ ใจเสารัตติ, สุกุณี เกรียงชัยพร และสันติภาพ วิริโยทัย(2017) กล่าวว่า “เนื้อเพลงโดยภาพรวมมีเนื้อหาที่เป็นลักษณะอัตนัย (Subjective) มุ่งเน้นไปที่ประสบการณ์การส่วนบุคคลที่มีต่อพระเจ้าจึงพบเห็นการใช้สรรพนามบุคคลที่หนึ่งอยู่บ่อยครั้งในเนื้อเพลง นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นไปที่หลักคริสต์ศาสนศาสตร์และคำสอนเพียงเรื่องเดียว โดยมีท่อนร้องรับช่วยเสริมในการสรุปแนวคิดด้านศาสนศาสตร์หรือคำสอนที่อยู่ในข้อของเนื้อเพลง”
- (4) มีการถ่ายทอดเจตคติที่ดี บทเพลงคริสเตียนที่ถูกเลือกเข้าส่วนใหญ่มีเนื้อร้องส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิต ถึงแม้ว่าจะต้องเผชิญกับวิกฤตในการดำเนินชีวิต แต่ยังคงมีความหวังอยู่เสมอ และมีเนื้อหาชี้ไปที่พระเจ้ามากกว่ามองที่ปัญหา สิ่งเหล่านี้เป็นการถ่ายทอดเจตคติที่ดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ช่วยให้ผู้ฟังนำไปคิดวิเคราะห์จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือสร้างเจตคติที่ดีต่อตนเอง บุคคลรอบข้าง หรือต่อสถานการณ์ได้
- (5) บทเพลงจัดอยู่ในกลุ่มเพลงฝ่ายจิตวิญญาณหรือเพลงจากใจ การร้องเพลงเป็นการอธิษฐานรูปแบบหนึ่ง เพราะต้องแสดงท่าทีแบบเดียวกัน คือ ด้วยจิตวิญญาณและด้วยความคิดความเข้าใจ สันติภาพ วิริโยทัย (2558, 17) การร้อง

เพลงในที่ชุมนุมนมัสการจึงเป็นการอธิษฐานรูปแบบหนึ่ง เมื่อเราร้องเพลงจากใจ “ถวายองค์พระผู้เป็นเจ้า” ดังนั้นการร้องเพลงจึงเป็นการสื่อสารระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าผ่านบทเพลงคริสเตียนที่ถูกประพันธ์ขึ้นจากประสบการณ์ชีวิตของผู้ประพันธ์ด้วยการสะท้อนความคิดและมุมมองความเชื่อศรัทธาของตนต่อพระเจ้า

- (6) มีการสื่อเนื้อหาของบทเพลงไปสู่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบ บทเพลงคริสเตียนมีการแบ่งเนื้อร้องออกเป็นหลายข้อ(Stanza) เพื่อสื่อเนื้อหาของบทเพลงไปสู่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบคือ การอธิบายจากง่ายไปหายาก จากสิ่งที่มองเห็นไปหาสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ การจัดลำดับเนื้อหาที่ดีจึงช่วยให้ผู้รับสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ตรงกันกับผู้ประพันธ์ และสามารถใช้ความรู้นี้เป็นฐานเพื่อสามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ตนเองกำลังเผชิญได้
- (7) มีรูปแบบการใช้คำพยางค์ที่แน่นอน (Metrical pattern) และใช้โน้ตหนึ่งตัวต่อหนึ่งคำหรือหนึ่งพยางค์ บทเพลงที่ถูกเลือกในลำดับที่ 1-4 ซึ่งเป็นบทเพลงที่มีจำนวนผู้เลือกจำนวนมากนั้นเป็นบทเพลงมีรูปแบบการใช้คำพยางค์ที่แน่นอน และใช้หนึ่งคำต่อหนึ่งตัวโน้ต พบการเอื้อนเสียงเพียงเล็กน้อยในบางเพลง ลักษณะของการใช้คำพยางค์ที่แน่นอนนี้เป็นหนึ่งในบรรทัดฐานของเพลงนมัสการที่ดีซึ่ง วิศรุต จินดารัตน์ (ม.ป.ป., 4) กล่าวว่า “ในแต่ละบรรทัดของบทเพลงแต่ละข้อจะมีการใช้คำพยางค์ที่แน่นอนเป็นระบบทำให้เห็นจังหวะและการเน้นถ้อยคำ”
- (8) มีรูปแบบของการสัมผัสเสียง(Rhyme scheme) การประพันธ์เนื้อร้องของบทเพลงมีการคำนึงรูปแบบการสัมผัสเสียง ช่วยให้เนื้อร้องมีความสอดคล้องกันและจดจำได้ง่าย วิศรุต จินดารัตน์ (ม.ป.ป., 5) กล่าวว่า ในแต่ละบรรทัดของเพลงจะมีการสัมผัสเสียงสุดท้ายของคำพยางค์ เป็นการตอบสนองของคำประพันธ์ในแต่ละบรรทัดที่ก่อให้เกิดจังหวะ ทำให้จำได้ง่าย
- (9) มีการใช้คำซ้ำ หรือคำที่สื่อความหมายเดียวกันเพื่อเน้นย้ำความคิดและความรู้สึกมีส่วนร่วมในบทเพลง บทเพลงมีลักษณะของการใช้คำซ้ำเพื่อเน้นย้ำความคิด การเชิญชวนให้ทำตาม สร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมในบทเพลง และช่วยให้สามารถจดจำจนสามารถเกิดความซาบซึ้งในบทเพลงได้ ไชแสง ศุขวัฒน์ (2535, 49) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการฟังดนตรี เรื่องการจำ (Remembering) ว่าเป็นขั้นสุดท้ายของการฟัง โดยเพลงบทใดถ้าผู้ฟังสนใจและได้ฟังซ้ำบ่อย ๆ ก็

ศึกษาองค์ประกอบของบทเพลงคริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยาม
วิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน - ครุศาสนาสุภัทธา อินตะเทพ

จะจำได้ เมื่อจำได้และยังสนใจอยากฟังเพลงนั้นอีกก็เท่ากับว่าผู้ฟังผู้นั้นได้รู้
คุณค่าของเพลงบทนั้นแล้วเป็นอย่างดี

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านเนื้อร้องดังกล่าวสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ
(1) เนื้อร้องที่ส่งผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีโดยตรง คือ เนื้อร้องตั้งอยู่บนพื้นฐานสัจธรรมจากพระคริสต
ธรรมคัมภีร์ ไม่ขัดแย้งกับหลักคริสตศาสนศาสตร์ มีลักษณะอัตวิสัยหรือจิตวิสัย มุ่งไปที่ประสบการณ์
ส่วนบุคคลที่มีต่อพระเจ้า มีการถ่ายทอดเจตคติที่ดี อยู่ในกลุ่มเพลงฝ่ายจิตวิญญาณหรือเพลงจากใจ
และ (2) เนื้อร้องที่สนับสนุนการมีเจตคติที่ดีต่อบทเพลง ช่วยให้ผู้ฟังสามารถจดจำได้ และเน้นย้ำ
ความรู้สึกมีส่วนร่วมในบทเพลง คือ มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและตรงประเด็น มีการสื่อเนื้อหาของ
บทเพลงไปสู่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบการใช้คำพยางค์ที่แน่นอน (Metrical pattern) โดยใช้โน้ต
หนึ่งตัวต่อหนึ่งคำหรือหนึ่งพยางค์ มีการสัมผัสเสียง(Rhyme scheme) และมีการใช้คำซ้ำ

ข้อเสนอแนะ

1. เสนอให้ผู้รับผิดชอบด้านดนตรีคริสตจักรซึ่งประกอบด้วย ศิษยาภิบาล ผู้นำนักร้อง
นักร้อง และนักดนตรีคริสตจักรได้สอนบทเพลงคริสเตียน(เพลงนมัสการ) แก่สมาชิกคริสตจักรให้มาก
ขึ้น โดยพิจารณาองค์ประกอบด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ เพราะเป็นส่วนหนึ่งในการการอภิบาลและ
เสริมสร้างความเชื่อศรัทธาให้แก่สมาชิกของคริสตจักร ซึ่งบทเพลงคริสเตียนหลายบทถูกประพันธ์ขึ้น
บนพื้นฐานความเชื่อศรัทธาตามหลักคริสตศาสนศาสตร์ที่ถูกต้อง อีกทั้งสามารถส่งผลต่อเจตคติในการ
ดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตของชีวิต บทเพลงที่สอนไม่ควรจำกัด
แหล่งที่มาหรือสอนร้องให้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองเท่านั้น แต่ควรเน้นการสอนประวัติความ
เป็นมา เบื้องหลัง ความหมาย และคริสตศาสนศาสตร์ในบทเพลงเพื่อจะเห็นถึงคุณค่าและเกิดความ
ซาบซึ้งในบทเพลงจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวัน

2. เสนอให้พัฒนา “คู่มือการเลือกบทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน” เป็นบทเรียนคริสเตียน
ศึกษาในคริสตจักร โดยอาจเพิ่มประเด็นคำถามเพื่อการอภิปราย การคิดใคร่ครวญ และการ
ประยุกต์ใช้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

ไขแสง ศุภวัฒน์. (2535). สังคตินิยมว่าด้วย: ดนตรีตะวันตก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ชนันภรณ์ ใจเสาร์ดี, สุกัญญา เกรียงชัยพร และ สันติภาพ วิริโยทัย. (2560). การวิเคราะห์เพลงรวิวาร

- ศึกษาและองค์ประกอบด้านดนตรีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์. รายงาน
สืบเนื่องการประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ปี 2017
วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2017 ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ฐาปกรณ์ กระแสทิพย์. (2554). “การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ใน
ประเทศไทย”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php>. (วันที่ค้นข้อมูล :
18 พฤษภาคม 2559).
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2547). สังคตินิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน (2530). การวัดและการวิจัยเจตคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ. ในเอกสาร
ประกอบการบรรยายพิเศษในวิชาสัมมนาสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนคริน
วิโรฒประสานมิตร
- วิศรุต จินดารัตน์. (ม.ป.ป.). เพลงนมัสการความเป็นมาและความหมาย. ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). เจตคติ. กรุงเทพฯ: ดี. ดี. บุ๊คส์ไตร์.
- สันติภาพ วิริโยทัย. (2558, กรกฎาคม). บทความเรื่อง การร้องเพลงในที่ชุมนุมนมัสการ: หัวใจของ
ดนตรีคริสตจักร. วารสารข่าวคริสตจักร. 83(781), หน้า 1-18.
- Boonyakiat, Satanun. (2008). “Suffering,” in Global Dictionary of Theology: A Resource
for the Worldwide Church. Edited by William A. Dyrness and Veli-Matti
Kärkkäinen. Downers Grove, IL: IVP Academic,

การบูรณาการมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์

ดร.สกุณี เกรียงชัยพร

การบูรณาการมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์

ดร.สกุณี เกรียงชัยพร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพื้นฐานโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาว่ามิติจิตวิญญาณและหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์สามารถบูรณาการกันได้อย่างไร โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือการสัมภาษณ์ส่วนตัวและการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์ของวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ และ คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน จำนวนทั้งหมด 15 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ตามกระบวนการวิจัยผลที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้และความเข้าใจเรื่องการบูรณาการระหว่างมิติจิตวิญญาณในหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์อันประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ลักษณะการบูรณาการ 2) รูปแบบบูรณาการ และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการ เมื่อได้ผลการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบูรณาการในสถาบันคริสตศาสนศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

คำสำคัญ การบูรณาการ มิติจิตวิญญาณ หลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์

¹ หัวหน้าสาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

1. บทนำ

สถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์เป็นแหล่งผลิตบัณฑิตออกไปทำงานในลักษณะพิเศษซึ่งแตกต่างจากงานในสายวิชาชีพอื่น กล่าวคือเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมิติจิตวิญญาณของผู้คนโดยใช้หลักธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนา ด้วยเหตุนี้สถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญในการฝึกฝน อบรม และผลิตนักศึกษาไม่เพียงในด้านวิชาความรู้ แต่ให้เป็นผู้มีวุฒิภาวะด้านจิตวิญญาณควบคู่กันไป แต่ถึงกระนั้น สถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ต้องเผชิญกับความท้าทายในการผลิตนักศึกษาที่ทั้งเป็นเลิศในด้านวิชาการและมีวุฒิภาวะฝ่ายวิญญาณ เนื่องจากมิติฝ่ายวิญญาณซึ่งเป็นนามธรรมซึ่งไม่สามารถสอนได้โดยการบรรยายหรือบอกกล่าว จากที่ผ่านมา มิติจิตวิญญาณในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์กระทำการจัดการกิจกรรมด้านจิตวิญญาณให้กับนักศึกษา เช่น การอธิษฐานและอ่านพระคัมภีร์ในตอนเช้า การนมัสการในภาคต่าง ๆ การเข้ารับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา การปฏิบัติฝ่ายวิญญาณเหล่านี้แม้จะเป็นสิ่งที่พึงกระทำ แต่ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียนและแยกส่วนจากการเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการในมิติจิตวิญญาณและด้านวิชาการในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์พบว่ามีหนังสือ บทความ และงานวิจัยมากมายให้ความสำคัญกับหัวข้อดังกล่าว ประเด็นเรื่องการแยกส่วนโดยขาดองค์รวมระหว่างมิติจิตวิญญาณและวิชาการ สะท้อนให้เห็นในคำพูดและวาทกรรมที่บ่งบอกแนวคิดสองขั้วที่แยกออกจากกันเช่น จิตวิญญาณกับวิชาการ นักทฤษฎีกับนักปฏิบัติ วิชาการกับวิชาชีวิต ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีวาทกรรมเสียดสีและบ่งบอกทัศนคติในแง่ลบ เช่น *seminary or cemetery?* (โรงเรียนพระคริสต์ธรรมหรือสุสาน?) หรือชื่อหนังสือที่มุ่งจัดการกับความท้าทายดังกล่าวเช่น *How to Stay Christian in Seminary* (วิธีคงความเป็นคริสเตียนในโรงเรียนพระคริสต์ธรรม) เป็นต้น คำกล่าวเหล่านี้บ่งบอกถึงแนวคิดที่ขาดการบูรณาการระหว่างการพัฒนาจิตวิญญาณกับหลักสูตรการศึกษาทั้งที่ทั้งสองด้านเป็นสิ่งจำเป็นในการผลิตนักศึกษาออกไปรับใช้สังคม ซึ่งต้องการผู้มีวุฒิภาวะฝ่ายวิญญาณและความเป็นเลิศด้านวิชาการ

อย่างไรก็ดี แม้ว่าหัวข้อมิติฝ่ายวิญญาณและด้านวิชาการจะถูกกล่าวถึงไว้มากมายในวรรณกรรม แต่สิ่งที่ขาดหายไปในวรรณกรรมเหล่านี้คือ ลักษณะการบูรณาการที่เฉพาะเจาะจงในระดับเนื้อหาวิชาและในชั้นเรียน รวมถึงการทำความเข้าใจในบริบทประเทศไทย กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ลักษณะการบูรณาการมิติจิตวิญญาณที่เข้าไปสู่ระดับเนื้อหาการเรียนการสอนรายวิชาในชั้นเรียน ยังไม่เห็นชัดเจน เหตุผลดังกล่าวเป็นที่มาของความสนใจศึกษาวิจัยการบูรณาการมิติฝ่ายวิญญาณกับหลักสูตรการเรียนการสอน โดยงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ที่มีต่อการบูรณาการมิติจิตวิญญาณในหลักสูตรการศึกษาในระดับกลุ่มวิชาที่เปิดสอนในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์

2. นิยามศัพท์เฉพาะ

2.1 บูรณาการ

งานวิจัยครั้งนี้ใช้นิยามความหมายของมิติจิตวิญญาณในบริบทสถาบันคริสตศาสนศาสตร์ ดังนี้

- 1) ความเข้าใจและยอมรับว่าพระเจ้าทรงเป็นศูนย์กลางของชีวิต (Knowing)
- 2) สำแดงชีวิตอย่างพระเยซูคริสต์ (Being)
- 3) อุทิศตนเพื่อสังคมและชุมชน (Doing)

2.2 หลักสูตร

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ความหมายคำว่าหลักสูตรที่ครอบคลุมลักษณะหลักสูตร ได้แก่

- 1) หลักสูตรแกน (**Core curriculum**) หลักสูตรแกนในสถาบันคริสตศาสนศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาพระคัมภีร์ พระคัมภีร์ศึกษา ประวัติศาสตร์ คริสตจักร คริสตศาสนศาสตร์ พันธกิจ ดนตรีประสบการณ์สนาม และการค้นคว้า
- 2) หลักสูตรแฝง (**Hidden curriculum**) เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้กำหนดแผนการเรียนรู้อะไรไว้ล่วงหน้าและเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถาบันไม่ได้วางแผนอย่างเป็นทางการ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในบริบทของสถาบันนั้นๆ เช่น สิ่งแวดล้อม ค่านิยม บรรยากาศ
- 3) หลักสูตรเกลียวสว่าน หรือบันไดวน (**Spiral curriculum**) หมายถึงการจัดเนื้อหาหรือหัวข้อเนื้อหาเดียวกันในทุกระดับชั้น แต่มีความยากง่ายและความลึกซึ้งที่แตกต่างกันไป
- 4) หลักสูตรสูญ (**Null curriculum**) หมายถึงเนื้อหาที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในแผนการเรียนรู้อะไรและไม่มีการเรียนการสอน แต่การขาดเนื้อหาเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนในการนำองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิต

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์ของวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ และ คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน รับรู้และเข้าใจเรื่องการบูรณาการระหว่างมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์อย่างไร

4. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบอ้างอิงของงานวิจัยหัวข้อ “การบูรณาการมิติจิตวิญญาณในหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์” ประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้ 1) แนวคิดด้านจิตวิญญาณ 2) แนวคิดด้านการบูรณาการ และ 3) แนวคิดด้านหลักสูตร

4.1 แนวคิดด้านจิตวิญญาณ

Cunningham และ Egan (1996) ให้ความหมายของจิตวิญญาณว่าเป็นมิติด้านในของบุคคล เป็นแก่นและศูนย์กลางชีวิตของมนุษย์ เป็นส่วนที่มนุษย์ได้สัมผัสและมีประสบการณ์กับสิ่งหรือผู้อยู่เหนือธรรมชาติ นอกจากนี้ Augsberger (2006) ให้แนวคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิญญาณในแง่ความสัมพันธ์กับด้านต่าง ๆ ในชีวิตของคริสต์ศาสนิกชนโดยใช้คำว่า *Tripolar spirituality* หรือจิตวิญญาณสามขั้วว่าเป็นการเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกันของลักษณะความสัมพันธ์สามฝ่าย คือ การค้นพบตัวตน การรู้จักพระเจ้า และการเห็นคุณค่าของมนุษย์ ในทำนองเดียวกัน Hamilton และ Jackson (1998) กล่าวว่า จิตวิญญาณเป็นมากกว่าความเชื่อและประสบการณ์ส่วนบุคคลที่มีกับอำนาจเบื้องบนหรือจุดประสงค์ยิ่งใหญ่ของชีวิต แต่เป็นการพัฒนาความตระหนักรู้ภายในตนเอง การมีจิตที่เชื่อมโยงกับโลกภายนอกและภายใน และการมีสัมพันธ์ภาพกับพลังหรือผู้มีอำนาจเหนือโลกสามัญ ซึ่งในบริบทนี้คือพระเจ้าของคริสตชน

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ นำมาสู่คำนิยามของมิติจิตวิญญาณในการวิจัยครั้งนี้ว่าเป็นส่วนประกอบของมนุษย์ที่ควบคุมชีวิตและแสดงคุณลักษณะออกมาในสามด้านคือ ชีวิตที่แสดงคุณลักษณะแบบพระเยซูคริสต์ ความรักที่มีพระเจ้า และความสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์

4.2 แนวคิดด้านการบูรณาการ

ความเชื่อกับการเรียนรู้ (Integration of Faith and Learning - IFL) เป็นเรื่องที่สถาบันการศึกษาคริสเตียนในระดับอุดมศึกษาให้ความสำคัญเนื่องจากแนวคิดดังกล่าวครอบคลุมการศึกษาในบริบทสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ในแง่ที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณกับวิชาการ อันเป็นหัวข้อการวิจัยครั้งนี้ ในบทนี้จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและวิธีต่าง ๆ ในการบูรณาการด้านความเชื่อกับความรู้ เพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการวิจัยหลังจากนั้นจะกล่าวถึงการบูรณาการในขอบเขตที่แคบลง คือการบูรณาการระหว่างจิตวิญญาณและวิชาการในด้านหลักสูตร

4.3 แนวคิดที่ว่าด้วยการบูรณาการระหว่างความเชื่อกับความรู้

คำว่าบูรณาการถูกนำมาใช้ในหลายในความหมาย McKay (2012) ใช้ภาพศิลปะบรรยายความหมายคำว่า “บูรณาการ” ว่าเปรียบเสมือนภาพวาดสีน้ำมันที่แต่ละสีมีเอกลักษณ์ความเป็นแก่นสีของตนเอง แต่ก็ผสมผสานกับสีอื่น ๆ จนเป็นภาพเดียวกันที่มีสีสันหลายหลาก คำอธิบายนี้เปรียบเทียบให้เห็นภาพบูรณาการของสีแห่งจิตวิญญาณและวิชาการที่สามารถทำงานตามจุดประสงค์

การบูรณาการมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์

ดร.สกุณี เกรียงชัยพร

ของแต่ละด้านเพื่อประกอบเป็นภาพใหญ่ภาพหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ได้ให้คำจำกัดความเฉพาะของการบูรณาการระหว่างความเชื่อกับความรู้ไว้ดังนี้

1) คำจำกัดความ

ความหมายของการบูรณาการความเชื่อกับความรู้คืองานด้านวิชาการที่มีเป้าหมายในการสร้างความมั่นใจและพัฒนาความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างความเชื่ออย่างคริสเตียนกับศาสตร์ความรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดังที่ปรากฏในวิชาการสาขาต่างๆ ในงานวิจัยครั้งนี้เน้นความเชื่อในความหมายของแก่นสาระคำสอนและความเข้าใจในคริสต์ศาสนา แต่ก็รวมถึงความหมายในแง่ความวางใจและความเชื่อมั่นในศรัทธาด้วย ส่วนคำว่าความรู้ใช้ในความหมายกว้าง หมายถึงสาระเนื้อหาความรู้ ศาสตร์สาขาต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาเรียนรู้ด้วย โดยในงานวิจัยครั้งนี้จะใช้สลับกันไปตามความเหมาะสม

2) ความเป็นมาของแนวคิดด้านการบูรณาการ

การบูรณาการระหว่างความเชื่อกับความรู้เป็นหัวข้อที่สถาบันระดับอุดมศึกษาคริสเตียนให้ความสำคัญมาก โดยการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคริสเตียนส่วนใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ หลายแห่งได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อรับผิดชอบโดยตรง ภารกิจหลักคือเพื่อสรรหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนการบูรณาการฯ เพื่อสร้างสะพานเชื่อมระหว่างคริสต์ศาสนศาสตร์กับวิชาการในสาขาต่าง ๆ มีการสร้างภาษาและวิธีการสื่อสารเพื่อความเข้าใจร่วมกัน รวมทั้งหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อสามารถปฏิบัติได้จริง ในการศึกษาเรื่องการบูรณาการระหว่างความเชื่อกับความรู้ ได้มีความพยายามที่จะอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสองด้านดังกล่าว โดยแยกตามแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

แนวคิดที่ว่าพระคัมภีร์เป็นแหล่งความจริงเพียงหนึ่งเดียว: ความเชื่อขัดแย้งกับความรู้

แนวคิดนี้กล่าวว่า พระคัมภีร์เป็นแหล่งที่มาเพียงแหล่งเดียวเท่านั้นของความจริง แต่ปัญหาที่เกิดจากแนวคิดดังกล่าวนี้ก็คือ หากแนวคิดเช่นนี้ยอมรับพระคัมภีร์เป็นความจริงหนึ่งเดียว การเปิดเผยพิเศษ (special revelation) ก็จะไปลดทอนคุณค่าของแหล่งความจริงอื่น ๆ ที่เป็นการเปิดเผยทั่วไป (general revelation) อันรวมถึงความรู้ที่มีอยู่จำนวนมากในศาสตร์ความรู้อื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ฯลฯ แนวคิดนี้ไม่ยอมรับวัฒนธรรมมนุษย์ที่มีส่วนหล่อหลอมให้เกิดศาสตร์ต่าง ๆ รวมถึงไม่ให้ความสำคัญกับความรู้ในศาสตร์แขนงอื่น ๆ เนื่องจากถือว่าขัดแย้งกับความเชื่อ

แนวคิดที่แยกแยะระหว่างความเชื่อและความรู้: ความเชื่อกับความรู้

แนวคิดนี้กล่าวว่า ความเชื่อกับความรู้คู่ขนานกันและสร้างเสริมกัน ทั้งสองด้านจำเป็นต่อกันและกัน แต่ไม่มีส่วนร่วมใดต่อกัน เช่น สิ่งที่เราเรียนรู้ในคริสตจักรเป็นเรื่องจิตวิญญาณ ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน แนวคิดนี้มีจุดอ่อนคือ เป็นเหตุทำให้ความคิดและชีวิตของคนแยกออกเป็น

ส่วนๆ นำไปสู่ความเชื่อแบบเหรียญสองด้าน แม้ว่าการบูรณาการอาจเข้ากันได้ดีกับบางศาสตร์เช่น ประวัติศาสตร์และจิตวิทยา แต่ความเชื่อก็กระทบกับทุกศาสตร์ที่มนุษย์ศึกษาไม่ว่าจะเป็น คริสเตียนศึกษา ดนตรีคริสตจักร ประวัติศาสตร์คริสตจักร ฯลฯ อันเป็นศาสตร์ที่อาศัยการค้นพบของมนุษย์ และเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ นอกจากนี้ยังเป็นการแยกในทางปฏิบัติ เช่น แยกกิจกรรมฝ่ายวิญญาณว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตวิญญาณ ส่วนการเรียนหรือกิจกรรมด้านการเรียนเป็นด้านวิชาการ

แนวคิดที่ว่าความเชื่อและความรู้เท่าเทียมกัน: ความเชื่อร่วมกับความรู้

แนวคิดนี้เชื่อว่าความเชื่อและความรู้สัมพันธ์กัน โดยยอมรับทั้งการเปิดเผยพิเศษและการเปิดเผยทั่วไป และเชื่อว่าแหล่งที่มาของความจริงอาจผสมผสานกันในชั้นเรียนได้ ซึ่งแนวคิดนี้ใกล้เคียงกับการบูรณาการ อย่างไรก็ตาม ปัญหาก็คือ สิ่งที่ได้มักแสดงออกให้เห็นในผลผลิตทางวิชาการที่มีรูปลักษณะบิดเบี้ยวด้วยการพยายามหารายละเอียดจากพระคัมภีร์บางข้อมาอธิบายสนับสนุนศาสตร์บางเรื่อง ซึ่งในความเป็นจริงพระคัมภีร์อาจไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนในเรื่องนั้น ๆ

แนวคิดที่ว่าโลกทัศน์เป็นพื้นฐานของความรู้: ความเชื่อสนับสนุนความรู้

แนวคิดนี้เชื่อว่าพระคัมภีร์เป็นพื้นฐานในการมองโลกและเป็นกรอบในการทำความเข้าใจศาสตร์วิชาแขนงต่าง ๆ โดยตระหนักว่าความเชื่อจะทำให้วิธีการเข้าถึงความรู้แตกต่างจากโลกที่ไม่มีความรู้ในพระเจ้าและไม่มีพระคัมภีร์เป็นพื้นฐาน ความเชื่อหรือโลกทัศน์ที่คนมีต่อพระเจ้าเป็นตัวกำหนดวิธีการเรียนรู้และทำความเข้าใจในวิชาการความรู้ต่าง ๆ (Cosgrove, หน้า 57) เนื่องจากโลกทัศน์พระคัมภีร์เป็นหน้าต่างในการมองและตีความเนื้อหาวิชา รวมถึงกำหนดเป้าหมายการเรียนและการให้คุณค่ากับการเรียน เป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยความเข้าใจที่ว่า สังคมและวัฒนธรรมประกอบไปด้วยศาสตร์ความรู้แขนงต่าง ๆ และเมื่อโลกทัศน์ของคนได้รับการเปลี่ยนแปลงแล้ว เขาก็จะสามารถออกไปเปลี่ยนแปลงสังคมบนรากฐานพระกิตติคุณโดยมีโลกทัศน์ของพระคัมภีร์เป็นตัวขับเคลื่อน

3) ลักษณะและวิธีการบูรณาการความเชื่อกับความรู้

ตลอดเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมาได้มีการศึกษาเรื่องวิธีการปฏิบัติเพื่อเชื่อมโยงและปิดช่องว่างระหว่างความเชื่อกับการศึกษาเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยการศึกษาปฏิบัติและความพยายามดังกล่าวครอบคลุมถึงการศึกษาในบริบทสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณกับวิชาการ ในหัวข้อนี้จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิธีการต่าง ๆ ที่มีการศึกษาเพื่อบูรณาการระหว่างความเชื่อกับการศึกษา

Sluiters (2019) นำเสนอวิธีการ 5 ประการในการบูรณาการความเชื่อกับการศึกษา

- 1) ปัญหาทางจริยธรรม (Ethical Considerations)
- 2) ความจริงแท้ (Metaphysical)
- 3) เนื้อหาเกี่ยวกับคริสเตียน (Christian content)

- 4) บุคลิกลักษณะและความสัมพันธ์ (Character and Relationships)
- 5) เบื้องหลังทางประวัติศาสตร์ (Historical Background)

นอกจากนี้ Cosgrove (2006) อธิบายหน้าที่ของการบูรณาการ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง เป็นตัวกลั่นกรอง โลกทัศน์อย่างคริสเตียนทำหน้าที่เป็นตัวกลั่นกรองเพื่อช่วยคนในการประเมินสิ่งที่ผู้้นั้นกำลังศึกษาเรียนรู้ โดยการใช้ความจริงจากพระคัมภีร์เป็นตัวประเมินการตีความทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในวิชาการต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น วิทยาศาสตร์สังคมกล่าวว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาเหมือนผ้าขาว แต่พระคัมภีร์บอกไว้ในทางตรงกันข้ามว่ามนุษย์ทุกคนเป็นคนบาปตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา แม้จะมีพระฉายของพระเจ้า เช่นนี้เป็นตัวอย่างแสดงถึงการใช้พระคัมภีร์ตีความและอธิบายศาสตร์ต่าง ๆ เป็นต้น (Cosgrove, 2006)

ประการที่สอง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง "โลกทัศน์คริสเตียนไม่ใช่หลักข้อเชื่อที่หยุดนิ่งไว้ให้ท่องจำ แต่เป็นระบบความเชื่ออันมีชีวิตที่นำชีวิตของเราเข้าไปอยู่ภายใน" (Cosgrove, หน้า 60) และได้เพิ่มเติมถึงบทบาทของพระคัมภีร์ว่า "พระคัมภีร์เป็นตัวก่อร่างสร้างความคิดให้ผู้เชื่อเป็นเหมือนพระคริสต์มากขึ้นทั้งในความคิดและการกระทำ มุมมองความเชื่อที่มีต่อชีวิตส่งผลกระทบต่อทุกสิ่งที่เราศึกษาเรียนรู้ เป็นตัวส่งเสริมความเมตตาและความปรารถนาที่จะทำตนเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและต่อโลก "ความเชื่อยังสามารถเปลี่ยนแปลงเราและวิธีที่เราคิด เพื่อที่เราจะพัฒนาวิธีการที่ใหม่กว่าและดีกว่าในวิชาการแขนงต่าง ๆ" (Cosgrove, p. 61)

ประการที่สาม เป็นกระบวนการเติบโตสองทาง ความเชื่อและการศึกษาเป็นการเติบโตและขยายออกสองทาง กล่าวคือความเชื่อควรส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษา ในขณะที่เดียวกันการศึกษาก็ควรส่งผลกระทบต่อความเชื่อในทางบวกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า "ความรู้ในหลักไวยากรณ์ ตรรกะ ประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์ปัจจุบันทำให้พระคัมภีร์มีชีวิตในเรา" ตัวอย่างเช่น ความเข้าใจในดาราศาสตร์และฟิสิกส์ที่พัฒนาขึ้นควรส่งเสริมความชื่นชมในการเปิดเผยของพระเจ้าที่สำแดงพระองค์ผ่านธรรมชาติ ตามที่พระคัมภีร์หลายตอนได้พูดถึงธรรมชาตินั้นไว้แล้ว (Cosgrove, p. 61)

4) ระดับการบูรณาการ

Rasmussen และ Roberta Hernandez (2005) อธิบายการบูรณาการระหว่างความเชื่อกับการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 6 ระดับตามการปฏิบัติของผู้สอนในชั้นเรียนดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ขาดความรู้ ขาดความสนใจ

ผู้สอนมีความเข้าใจหรือไม่มีเลยเกี่ยวกับการบูรณาการ และไม่มีกปฏิบัติใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการในวิชาและชั้นเรียนของตน ไม่เห็นความสำคัญ อีกทั้งไม่คิดว่าความเชื่อกับการศึกษาสามารถกระทำได้ผ่านทางการเรียนในรายวิชา โดยคิดว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างสองมิตินี้

ระดับที่ 2 สนใจบ้าง

ผู้สอนรู้ว่าจะบูรณาการอย่างไรในบางหัวข้อที่ตนสอน มีการวางแผนเพื่อบูรณาการความเชื่อกับการศึกษาในชั้นเรียน หรือบรรจุแผนบูรณาการไว้ในแผนการสอนของหลักสูตร

ระดับที่ 3 มีความพร้อม

ผู้สอนอยากให้มีการบูรณาการ แต่โดยทั่วไปจะไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า ยังไม่มีการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาโดยใช้โลกทัศน์แบบคริสเตียนมาเป็นกรอบกำหนดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติบ้างบางครั้งในบางหัวข้อตลอดทั้งรายวิชาเนื่องจากมีเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการเข้ามาเกี่ยวข้องกับการวางแผนการสอนทำให้การบูรณาการไม่ราบรื่น

ระดับที่ 4 ปฏิบัติเป็นประจำ

มีการบูรณาการอยู่เสมอ แต่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องประสานกลมกลืนกัน

ระดับที่ 5 มีการขับเคลื่อน

ผู้สอนปฏิบัติบูรณาการหลากหลายวิธีเพื่อสร้างผลกระทบให้เกิดกับนักเรียน นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงที่ทำได้ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ รวมถึงบอกแผนการที่ตนมีในระยะสั้นได้ นอกจากนี้ยังมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์หรือหัวข้อตามความจำเป็นหรือความสนใจของนักศึกษา

ระดับที่ 6 ปฏิบัติอย่างเข้าใจอย่างแท้

ผู้สอนมีการร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในการพัฒนาการบูรณาการเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงไม่เพียงแต่ในวิชาของตน แต่ได้ปฏิบัติการบูรณาการร่วมกับวิชาอื่น ๆ ด้วยเพื่อเป็นการสร้างผลกระทบให้กับนักศึกษา ทั้งสถาบันฯ (หรืออย่างน้อยกลุ่มย่อย) ได้สะท้อนโลกทัศน์อย่างคริสเตียนออกมาให้เห็นได้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาตระหนักได้ว่าความเชื่อกับการดำเนินชีวิตด้านการเรียนของตนสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

5) แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณกับการศึกษาในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์

หลักสูตรที่มีการบูรณาการจะเป็นเครื่องมือหล่อหลอมความเชื่อให้แก่นักศึกษา บทบาทของผู้สอนคือการช่วยให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงจุดต่าง ๆ ของแต่ละวิชาที่อยู่ในภาคการศึกษาเดียวกันเข้าหากัน (แนวนอน) และวิชาที่กระจายอยู่ตามชั้นปีที่ต่างกัน (แนวตั้ง) นอกจากนี้การบูรณาการระดับหลักสูตรที่ดีจะช่วยให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตส่วนตัว

ในด้านการจัดหลักสูตร John Dewey (1974) นำเสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่เรียกว่า “วิธีการทางจิตวิทยา” (psychological method) หรือ “วิธีเรียงตามลำดับ” (chronological method) โดยมีแนวคิดหลักคือการสร้างหลักสูตรบนพื้นฐานประสบการณ์ของผู้เรียน แล้วจึงพัฒนาไปสู่ “วิธีตรรกะ” (logical method) แนวคิดนี้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของเขาเองที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มากกว่าเน้นสาระ

การบูรณาการมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์

ดร.สกุณี เกรียงชัยพร

วิชาเป็นหลัก อย่างไรก็ตามแนวคิดการจัดหลักสูตรยังคงมีข้อถกเถียงมาจนถึงปัจจุบัน แม้กระนั้น การจัดหลักสูตรในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ควรใส่ใจกับแนวคิดที่ว่ามานี้ กล่าวคือ ในด้านที่เน้นผู้เรียนก็ต้องใส่ใจกับชีวิตและประสบการณ์ของผู้เรียนที่ผ่านมา พื้นฐานความรู้เดิม รูปแบบการเรียนรู้ และที่สำคัญคือพื้นฐานสภาพจิตวิญญาณของเขา ส่วนในด้านเนื้อหาคือการเน้นความรู้ด้านศาสนศาสตร์ พระคัมภีร์ และอื่น ๆ ที่ควรมีการเรียงลำดับก่อนหลังตามลำดับ ทั้งสองด้านนี้ควรอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและสร้างทฤษฎีจากฐานราก (Grounded theory) ใช้วิธีการสัมภาษณ์รายบุคคล (personal interview) ผู้ให้ข้อมูลคือผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ และคณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนที่จบการศึกษาในช่วงปี 2551-2561 การเลือกประชากรที่นำมาศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือการกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการแล้วนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้เลือกประชากรที่สามารถให้ความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการศึกษา และสามารถให้ข้อมูลได้ตรงประเด็นและชัดเจน โดยเป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะฝ่ายวิญญาณและใช้ความรู้ในทางศาสนศาสตร์ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมาจากสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ได้อย่างถูกต้องเป็นจำนวน 20 คน

5.1 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้คำถามในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ผู้วิจัยติดต่อกันนัดหมายการสัมภาษณ์โดยการโทรศัพท์และการส่งอีเมลอธิบายจุดประสงค์ในการศึกษาและการขอสัมภาษณ์ รวมถึงนัดหมายวันเวลาที่สัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์มีการจดบันทึกและบันทึกไว้ในรูปแบบเสียง แล้วนำไปถอดเป็นบทความสัมภาษณ์อย่างละเอียดเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นแบบเจาะลึกโดยการกำหนดประเด็นและคำถามหลักล่วงหน้า แล้วให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นตามความรู้และประสบการณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้สัมภาษณ์ทำหน้าที่ป้อนคำถามให้ตรงตามประเด็นที่เตรียมไว้โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ การสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณหนึ่งชั่วโมง

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded theory) การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการนำบทสัมภาษณ์ประกอบกับบันทึกที่ได้มาในระหว่างสัมภาษณ์ตามกระบวนการดังต่อไปนี้

1) อ่านข้อมูลโดยละเอียด

2) ใส่รหัสให้ข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นสำคัญที่ปรากฏในเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์รายบุคคลและการสนทนากลุ่ม โดยการใส่รหัสจะใช้เพื่อเป็นการแยกแยะข้อมูลตามประเด็นด้วยคำหนึ่งคำที่กระชับและเข้าใจง่าย โดยจะทำเช่นนี้กับบทสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน โปรแกรมซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลคือ NVivo

3) หลังจากใส่รหัสให้กับบทสัมภาษณ์ตามประเด็นครบทุกชุดแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์รายละเอียดอีกครั้งโดยการใส่รหัสที่ละเอียดยิ่งขึ้น ทำเช่นนี้ซ้ำจนกระทั่งสามารถสรุปใจความและอธิบายข้อมูลดิบที่กระจัดกระจายในตอนเริ่มต้นได้เป็นเรื่องราวและมีเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

4) หลังจากผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผลสรุปที่ได้จะนำมาอธิบายเป็นหลักการหรือทฤษฎีโดยอ้างอิงกับวรรณกรรม แนวคิด หรือทฤษฎีที่มีอยู่แล้วในรูปแบบของคำบรรยาย

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อการบูรณาการมิติจิตวิญญาณในหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์ แนวคิดหลักที่ค้นพบจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้คือ 1) ระดับการบูรณาการ 2) วิธีการบูรณาการ และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดบูรณาการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 ลักษณะการบูรณาการ

เมื่อถามว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมิติจิตวิญญาณในการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างไร ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความเห็นว่า รายวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนในหลักสูตรมีความสัมพันธ์ด้านจิตวิญญาณเข้ามาเกี่ยวข้องมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเนื้อหาของรายวิชา แม้กระทั่งมีบางวิชาที่วิชาการกับจิตวิญญาณไม่มีการผสมผสานกันเลย จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถแบ่งการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อการบูรณาการมิติจิตวิญญาณในการเรียนทั้งในระดับรายวิชาและหลักสูตรดังต่อไปนี้

1) ไม่มีการบูรณาการเลย (Dichotomy)

แม้ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนจะเห็นพ้องกันว่าการศึกษาในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบทั้งสองด้านคือ ชีวิตจิตวิญญาณและวิชาการ ซึ่งสำคัญทั้งสองด้านและต้องมียุทธศาสตร์ควบคู่กัน

การบูรณาการมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์

ดร.สุกัญญา เกรียงชัยพร

อย่างไรก็ดี ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนไม่เห็นจุดเชื่อมโยงว่าทั้งสองด้านสัมพันธ์กันอย่างไร โดยให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เนื้อหารายวิชาและชีวิตจิตวิญญาณเป็นสิ่งที่แยกจากกัน เนื้อหาวิชาเป็นเรื่องวิชาการ ความรู้ และเป็นการบรรยายเนื้อหา ส่วนด้านจิตวิญญาณปรากฏอยู่ในกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น การเฝ้าเดี่ยว การนมัสการ เป็นต้น

2) บูรณาการแบบเชื่อมโยง (Spectrum)

กล่าวคือมีการปะปนกันอยู่บ้างในรายวิชาหนึ่งๆ บางวิชาเน้นหนักชีวิตจิตวิญญาณมากกว่า วิชาการ ในทางตรงข้าม บางรายวิชาเน้นวิชาการด้วยเนื้อหาแต่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตจิตวิญญาณอยู่บ้างหรือมีน้อย ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งยกตัวอย่างว่า วิชาพระคัมภีร์ศึกษาเน้นหนักด้าน วิชาการ จึงมีเรื่องชีวิตจิตวิญญาณน้อยกว่าบางวิชาที่เน้นการปฏิบัติ เช่น วิชาสนาม วิชาพันธกิจ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งเห็นว่าในวิชาประวัติศาสตร์คริสต์จักรเขาได้เห็นพระเจ้าผู้ควบคุมอยู่ในประวัติศาสตร์ทำให้สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนการของพระองค์

3) บูรณาการแบบสัมพันธ์ (Intersection)

กล่าวคือมีส่วนทับซ้อนกันระหว่างเนื้อหาด้านวิชาการกับมิติด้านจิตวิญญาณ รายวิชาเช่นนี้ ได้แก่ วิชาชีวิตจิตวิญญาณที่พูดถึงเนื้อหาและความรู้ทฤษฎีของจิตวิญญาณ การประเมินพัฒนาการ ด้านจิตวิญญาณ รูปแบบความเชื่อ และอื่น ๆ ขณะที่ฝึกฝนและให้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติ กิจกรรมฝ่ายวิญญาณ เช่น การใคร่ครวญภาวนาพระวจนะ การพักสงบ การอธิษฐาน การเข้าเงียบ หรือวิชาด้านการทำพันธกิจข้ามวัฒนธรรมที่สอนโดยมิชชันนารี ที่เนื้อหาของรายวิชาประเภทนี้ได้มาจากประสบการณ์และชีวิตจริงของมิชชันนารีที่ทุ่มเทในพันธกิจ ในขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้หลักการ พันธกิจวิทยาด้วย นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนแสดงความห่วงใยเอาใจใส่ ชีวิตส่วนตัวนักศึกษาแม้ว่าจะอยู่นอกห้องเรียน อันเป็นมิติจิตวิญญาณที่เห็นในงานด้านวิชาการ

4) บูรณาการแบบกลมกลืน (Whole)

เป็นการบูรณาการผสมกลมกลืนจนกลายเป็นหน่วยเดียวกัน ในการบูรณาการด้านนี้ไม่มี นักศึกษากล่าวถึงว่ามีรายวิชาใดที่เข้าข่ายการบูรณาการเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาให้ความเห็นว่า การบูรณาการที่ดีควรเป็นการผสมผสานด้านจิตวิญญาณและวิชาการโดยไม่แยกส่วน เพราะพระเจ้าเป็น เจ้าของวิชาการทั้งปวง และหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์ควรสามารถแสดงให้เห็นว่าการบูรณาการที่ดี ควรจะมีลักษณะเช่นใด

6.2 รูปแบบการบูรณาการ

เมื่อถามว่าผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าในรายวิชาต่าง ๆ มีการบูรณาการเข้ากับมิติจิตวิญญาณ อย่างไรก็ตาม คำตอบแสดงให้เห็นรูปแบบการบูรณาการที่เกิดขึ้นในรายวิชา โดยคำตอบที่ได้ หลากหลายตามประสบการณ์ในชั้นเรียนที่แต่ละคนได้รับ รูปแบบการบูรณาการสามารถจัดกลุ่มได้

ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านชีวิตผู้เรียน และ 3) ด้านวิธีการ โดยแต่ละด้านสามารถแบ่งเป็นประเด็นย่อยดังนี้

1) ด้านเนื้อหา

เนื้อหาพระคัมภีร์ ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับพระคัมภีร์ศึกษา คริสต์ศาสนศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ได้เห็นพระเจ้าเป็นผู้น่าสำคัญอย่างชัดเจน พระเจ้าเป็นผู้ควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้น ได้เห็นพระประสงค์ของพระเจ้าที่สำแดงผ่านพระคัมภีร์ ความยิ่งใหญ่ พระลักษณะของพระเจ้า ในอีกด้านหนึ่ง มีผู้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อเรียนหลักการหลายอย่างทำให้ต้องกลับมาทบทวนความเชื่อพื้นฐานของตน ซึ่งการเรียนเป็นเรื่องวิชาการที่สามารถทำให้สับสนได้เนื่องจากมีความคิดเห็นของนักทฤษฎีหลายฝ่าย

ประวัติศาสตร์ สิ่งที่พระเจ้าทำในประวัติศาสตร์เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์หลายคน ทำให้พวกเขาเห็นที่มาที่ไป และเห็นว่าผลออกมาอย่างไร และที่สำคัญได้เห็นว่าพระเจ้าควบคุมและมีอำนาจเหนือกาลเวลา

ชีวิตของผู้สอน ผู้สอนเองเป็นเนื้อหาสาระที่แสดงให้เห็นมิติจิตวิญญาณที่ปรากฏให้เห็นชัดในการเรียน อาจารย์เป็นตัวแทนของผู้มีวิชาการและจิตวิญญาณที่ดี การใช้เวลากับนักศึกษา การดำเนินชีวิตเรียบง่าย การใช้เวลา ความมีวินัยฝ่ายวิญญาณ บูรณาการในแง่ที่ใช้ความรู้เพื่อให้คำปรึกษา รวมถึงประสบการณ์และคำพยานชีวิตที่ทำให้พวกเขาได้รับการเสริมสร้างฝ่ายวิญญาณ และได้ “สัมผัสพระเจ้า” นอกจากนี้ผู้สัมภาษณ์กล่าวว่าเขาสามารถสัมผัสได้ว่าชีวิตของผู้สอนมีพลัง และทำให้ตื่นเต้นว่ามีจิตวิญญาณที่ลึกซึ้ง สิ่งนี้ทำให้เนื้อหาที่เรียนมีชีวิต

2) ด้านชีวิตผู้เรียน

ปลูกฝังจริยธรรม นอกเหนือจากเนื้อหาที่เป็นคริสเตียนแล้ว ในชั้นเรียนก็เกี่ยวข้องกับมิติด้านจิตวิญญาณ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ความสัตย์ซื่อในการสอบ การทำการบ้าน การลอกรายงาน การเชื่อฟัง ทำให้พวกเขาสามารถแยกแยะสิ่งที่ควรและไม่ควรทำ

สร้างอุปนิสัย ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าสถาบันมีเจตนาฝึกฝนให้นักศึกษามีความอดทน และมุ่งให้มีลักษณะนิสัยที่เหมาะสมในการเป็นผู้รับใช้พระเจ้าโดยผ่านทางกิจกรรม สนมศึกษา

ตอกย้ำการทรงเรียก เมื่อเวลาผ่านไป และเมื่อได้เรียนรู้มากขึ้นทำให้ผู้สัมภาษณ์มีความมั่นใจในการทรงเรียกมากขึ้น ในอีกด้านหนึ่ง สำหรับบางคน การได้ออกไปทำงานในสนามพันธกิจทำให้พวกเขาเติบโตฝ่ายจิตวิญญาณมากขึ้น

3) ด้านวิธีการ

ประยุกต์ใช้กับพันธกิจ ผู้สอนได้ตั้งคำถามเพื่อโยงเนื้อหาเข้ากับพันธกิจ เช่นการตั้งคำถามว่า “จากสิ่งทีเรียนนี้จะนำไปใช้กับพันธกิจได้อย่างไร” รวมทั้งมีการใคร่ครวญสะท้อนคิดภายใน

การบูรณาการมิติจิตวิญญาณกับหลักสูตรคริสต์ศาสนศาสตร์

ดร.สกุณี เกรียงชัยพร

ชั้นเรียนจากเนื้อหาแล้วเชื่อมโยงกับชีวิตส่วนตัว นอกจากนี้บางรายวิชาเป็นวิชาที่สอนทักษะ ช่วยให้
ผู้เรียนมีความมั่นใจในการนำไปใช้ในสนามพันธกิจ

กิจกรรมฝึกฝนจิตวิญญาณ ในที่นี้หมายถึงกิจกรรมฝ่ายวิญญาณที่ทำในชั้นเรียน
ได้แก่ การอธิษฐาน ที่ผู้สัมภาษณ์กล่าวว่าช่วยให้มีจิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่เรียน รวมถึงเป็นการให้
พระเจ้าทรงนำในการเรียน

สร้างความสัมพันธ์ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามี
ส่วนสำคัญ อาจารย์กับนักศึกษามีส่วนสำคัญมากในการทำให้พวกเขาเติบโตฝ่ายวิญญาณ อาจารย์ทำ
หน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา พี่เลี้ยงที่สนับสนุนไม่เพียงวิชาการ แต่ให้เติบโตในชีวิตสาวก

7. ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดบูรณาการ

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยบางประการที่ก่อให้เกิดกระบวนการบูรณาการระหว่างมิติจิต
วิญญาณในหลักสูตรการศึกษาได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านั้นได้แก่ 1) วินัยฝ่ายวิญญาณ
2) การเรียนรู้ฝ่ายวิญญาณ 3) การตระหนักรู้ฝ่ายวิญญาณ

1) วินัยฝ่ายวิญญาณ (Spiritual discipline)

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นส่วนมากพูดถึงชีวิตจิตวิญญาณในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ว่ามีส่วนช่วย
ในการเรียน โดยเห็นว่า การมีวินัยฝ่ายวิญญาณในสถาบันฯ ด้วยการใช้เวลากับพระเจ้าด้วยการ
อธิษฐาน อ่านพระคัมภีร์จะช่วยให้จดจ่ออยู่กับการเรียน การอธิษฐานเป็นการแสดงออกถึงการพึ่งพา
พระเจ้า เช่น ในช่วงสอบหรือทำรายงาน

2) การเรียนรู้ฝ่ายวิญญาณ (Spiritual learning)

ผู้ให้สัมภาษณ์มีวิชาที่ตนเองชอบและถนัดต่าง ๆ กัน เมื่อผู้สัมภาษณ์เผชิญกับสถานการณ์ต่าง
ๆ นอกจากนี้เห็นว่าเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับตน หรือเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะที่เกิดขึ้นจะทำให้
เขาพัฒนาจิตวิญญาณได้ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าหากเขาสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนเข้ากับชีวิต
ส่วนตัวหรือสถานการณ์ได้ก็จะทำให้เขาเติบโตขึ้น

3) ความตระหนักรู้ฝ่ายวิญญาณ (Spiritual awareness)

การตระหนักรู้ฝ่ายวิญญาณในที่นี้คือ ความชัดเจนในจุดมุ่งหมายของตนที่ตัดสินใจเข้ามา
ศึกษาทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและบากบั่นในการเรียนเพราะเห็นคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน ผู้ให้
สัมภาษณ์บางคนให้ข้อคิดเห็นว่า มีนักศึกษาบางคนไม่ตระหนักถึงการทรงเรียกของตน ไม่มีเป้าหมาย
ชัดเจนว่าจะจบการศึกษาเพื่อออกไปทำพันธกิจ จึงทำให้พวกเขาขาดแรงกระตุ้นในการเรียนเพราะ
มองไม่เห็นว่ามีสิ่งที่เขาเรียนนั้นสัมพันธ์กับอนาคตและเป้าหมายชีวิตอย่างไร

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิเคราะห์คือ ปัจจัยทั้งสามประการในการบูรณาการระหว่างมิติจิต
วิญญาณในรายวิชาในหลักสูตรฯ ไม่ใช่เป็นแบบ “สาเหตุ-ผลลัพธ์” (cause and effect) ที่มีสิ่งหนึ่ง
เกิดก่อนแล้วจะส่งผลที่ตามมา แต่เป็นเหมือนลูกศรที่สามารถย้อนกลับไปมาได้แทนที่จะเป็นการเกิด

ก่อนหลังตามลำดับ หรืออาจเรียกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบสองทาง ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า การมีวินัยฝ่ายวิญญาณที่ดีจะทำให้มีวินัยในการเรียนตามไปด้วย หรือวิชาพระคัมภีร์เกี่ยวข้องกับชีวิตจิตวิญญาณเพราะทำให้เข้าใจความจริงของพระเจ้า เมื่อเข้าใจและเกิดความซาบซึ้งในเนื้อหาของพระคัมภีร์ก็จะทำให้เขาอยากศึกษาพระคัมภีร์มากขึ้น แต่สำหรับผู้ที่เขาควินัยในการเรียนโดยใช้เวลาหมกมุ่นกับสื่อต่าง ๆ เขาก็มักจะไม่มีเวลาให้กับพระเจ้า

8. อภิปรายผลการวิจัย

- 1.1 ผู้สอนมีส่วนสำคัญในฐานะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้เกิดการบูรณาการระหว่างความเชื่อกับการศึกษา การบูรณาการส่วนใหญ่เกิดขึ้นในหลักสูตรแฝง ส่วนหลักสูตรแกนยังเห็นภาพไม่ชัดเจน
- 1.2 การบูรณาการเกิดขึ้นในลักษณะกิจกรรมฝ่ายวิญญาณ (Doing) และตัวอย่างชีวิตของผู้สอน (Being) แต่ความเข้าใจในด้านความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณกับความรู้ (Knowing) ยังปรากฏน้อย
- 1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการบูรณาการ ไม่ใช่แบบ “สาเหตุ-ผลลัพธ์” (cause-effect)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการบูรณาการมิติจิตวิญญาณที่ต้องมีการวางแผนยิ่งขึ้นในชั้นเรียนตามความหมายการบูรณาการที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ความหมายของการบูรณาการเป็นมากกว่าการทำกิจกรรมฝ่ายวิญญาณภายในชั้นเรียน (Doing) หรือใช้พระคัมภีร์เป็นหลักการใช้ดำเนินชีวิต (Being) แต่การบูรณาการที่สมบูรณ์ต้องเป็นการสร้างกรอบแนวคิดที่พระเจ้าเป็นเจ้าของความรู้และความจริงทั้งปวง (Knowing) ดังนั้นสถาบันควรสร้างความเข้าใจและวางแผนการศึกษาที่มีพระเจ้าเป็นศูนย์กลางในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาความรู้ การดำเนินชีวิต และการรับใช้สังคม นอกจากนี้ควรสร้างความเข้าใจว่า การเรียนในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ไม่ใช่เพียงการเตรียมตัวเพื่อรับใช้ แต่เป็นการรับใช้

ควรออกแบบบทเรียนที่บูรณาการมิติจิตวิญญาณในชั้นเรียน ผ่านวิธีการสอนและกิจกรรมในแผนการสอน ยกตัวอย่างเช่น พหุวิธีสู่การเรียนรู้ฝ่ายวิญญาณ (Sacred Pathway) และ การสะท้อนคิดเชิงศาสนศาสตร์ (Theological Reflection)

บรรณานุกรม

- Amirthan, S., Pryor, R. J., & World Council of Churches. (1990). *Resources for spiritual formation in theological education: The invitation to the feast of life*. Geneva: World Council of Churches, Programme on Theological Education.
- Augsburger, D. W. (2006). *Dissident discipleship: A spirituality of self-surrender, love of God, and love of neighbor*. Grand Rapids, MI: Brazos Press.
- Cosgrove, M. P. (2006). *Foundations of Christian Thought: Faith, Learning, and the Christian Worldview*. Grand Rapids, MI: Kregel.
- Cannell, L. (2006). *Theological education matters: Leadership education for the church*. Newburgh, IN: EDCOT Press for MorgenBooks.
- Cunningham, L., & Egan, K. J. (1996). *Christian spirituality: Themes from the tradition*. New York, NY: Paulist Press.
- Dewey, J. (1974). *The child and the curriculum: And, The school and society*. Chicago: University of Chicago Press.
- Dockery, D.S. (2000). Integrating faith & learning in higher education. *The Research Institute for Ethics & Religious Liberty Commission*.
- Garzon, Fernando L. (2012). Teaching Christian Integration in Psychology and Counseling: Current Status and Future Directions. *Journal of Psychology & Theology*.
- Hall, M. Elizabeth Lewis. (2009). The other Side of the Podium: Student Perspectives on Learning Integration. *Journal of Psychology and Theology*.
- Hamilton, D. M., & Jackson, M. H. (January 01, 1998). Spiritual Development: Paths and Processes. *Journal of Instructional Psychology*, 25, 4, 262.
- Harris, R. (2009). The integration of faith and learning. *VirtualSalt*.
- Lamoureux, P. A. (1999). An integrated approach to theological education. *Theological Education*, 36, no. 1: 141-56.
- MacKay, Brenda B. (2012). The integration of faith, learning and life. *Center for Biblical Integration: Digital Commons at Cedarville*, 1-12.
- Rasmussen, Jay B. and Rasmussen, Roberta Hernandez (2005) "The Challenge of Integrating Faith-Learning-Living in Teacher Education, "International Christian

Community of Teacher Educators Journal: Vol. 1:1, Article 8. Available at:<https://digitalcommons.georgefox.edu/icctej/vol1/iss1/8APU>, *Integration faculty handbook*. (n.d.). Azusa, CA: Azusa Pacific University.

Roller, R. H. (2013). Twenty-One Methods of Biblical Faith-Learning Integration. *Journal of Biblical Integration in Business*, 16(2), 29-40.

Sluiter, S. (2019, February 4). *5 Ways to Integrate Faith and Learning*. Retrieved 2019, from youtube:

https://www.youtube.com/watch?v=BubxzeNT0YM&list=PLhPyEFL5u-i3TxIYJF1arZjUtvN_AwouC&index=2&t=0s

Wilhoit, J. (2008). *Spiritual formation as if the church mattered: Growing in Christ through community*. Grand Rapids, MI: Baker Academic.

การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย

ครูศาสนานันทน์ ศิริสุจินต์

การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย

ครูศาสนานันทน์ ศิริสุจินต์¹

บทคัดย่อ

ปัญหาความยากไร้ยังคงเป็นปัญหาที่ซ่อนตัวอยู่ในสังคมไทยและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตอันใกล้ ในยุคสมัยกระแสสังคมผลักดันการขยายตัวของเศรษฐกิจและวัฒนธรรมและการใช้สื่อออนไลน์ที่นำเสนอเพียงมุมมองของชีวิตที่สุขสบาย ส่งผลให้คริสตจักรมากมายขาดความตระหนักและตื่นตัวในเรื่องปัญหาผู้ยากไร้ ซึ่งทำให้พันธกิจดังกล่าวไม่ได้รับการพัฒนาหรือดำเนินอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้ระบบหรือแบบแผนที่ดี โดยบทความนี้ได้ศึกษาความหมายและสาเหตุของความยากไร้ผ่านมุมมองของพระคริสตธรรมคัมภีร์ทั้งจากภาคพันธสัญญาเดิมและใหม่ และตามหลักสังคมศาสตร์ของประเทศไทยในยุคปัจจุบัน รวมถึงนำเสนอแนวทางปฏิบัติในการทำพันธกิจผู้ยากไร้ โดยการ

1. กำหนดเกณฑ์อย่างชัดเจน
2. มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงบูรณาการ และ
3. เริ่มต้นจากล่างขึ้นบน เพื่อนำมาซึ่งการประยุกต์ใช้ในคริสตจักรไทย

คำสำคัญ พันธกิจผู้ยากไร้ ความยากจน พันธกิจ

Abstract

Poverty remains a problem in Thai society. But because of economic growth and social media lifestyle that promotes wealth, the church seems to be less aware of the importance of welfare ministry. In this article, the author studies the meaning and causes of poverty from the perspective of the Bible and social science and suggests a framework for Thai churches to apply welfare ministry to their society.

Keywords welfare ministry, poverty, ministry

¹ อนุศาสนิก โรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่

บทนำ

ในรายงานเรื่อง “แนวโน้มการเติบโตแบบมีส่วนร่วมของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกในระยะยาว (Riding the Wave : An East Asian Miracle for the 21st Century)” ของธนาคารโลกที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ. 2017 ซึ่งระบุว่า ประเทศไทยเริ่มหลุดพ้นจากความยากจน และกำลังก้าวเข้าสู่ความมั่งคั่งแล้ว แต่จากรายงาน “การวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2559” โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2560) และสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม กลับเปิดเผยข้อมูลว่า แม้สถิติปัญหาความยากจนของประเทศไทยจะดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา โดยประเทศไทยมี “คนจน” ประมาณ 5.81 ล้านคน หรือเพียงร้อยละ 8.6 ในปี พ.ศ. 2559 และมี “คนเกือบจน” (Near poor) จำนวน 5.79 ล้านคน ทั้งนี้เมื่อรวม “คนจน” กับ “คนเกือบจน” พบว่ามีจำนวน 11.6 ล้านคน หรือร้อยละ 17.2 ของประชากรทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี พ.ศ. 2558 ส่วนปัญหา กลุ่ม “คนที่ยากจนมาก” หรือ “ความยากจนเรื้อรัง (Chronic poverty)” มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน แต่ยังคงเป็นกลุ่มที่มีโอกาสหลุดจากภาวะความยากจนได้ยากมาก ส่วนปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยตลอดระยะเวลา 30 ปี ที่ผ่านมา (ลิตตเทพ, 2017)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหาความยากไร้ยังคงเป็นปัญหาที่ซ่อนตัวอยู่ในสังคมไทย และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตอันใกล้ แต่ภายใต้กระแสสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและวัฒนธรรมการใช้สื่อออนไลน์ที่นำเสนอเพียงมุมมองชีวิตที่สุขสบาย ส่งผลให้คริสตจักรบางแห่งขาดความตระหนักและตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาผู้ยากไร้ ทำให้พันธกิจดังกล่าวไม่ได้รับการพัฒนาหรือลงมือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีระบบแบบแผนที่ดี

โดยบทความนี้จะศึกษาความหมายและสาเหตุของผู้ยากไร้ผ่านมุมมองของพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ทั้งจากภาคพันธสัญญาเดิมและใหม่ และตามหลักสังคมศาสตร์ของประเทศไทยในยุคปัจจุบัน รวมถึงนำเสนอแนวทางปฏิบัติในการทำพันธกิจผู้ยากไร้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในคริสตจักรไทย

ความยากไร้ในมุมมองพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

มีภาษาฮีบรูมีคำศัพท์มากมายที่ใช้แทนความยากไร้ เช่น **אָנע** (aw-nee') ปรากฏอยู่ 76 ครั้ง มีความหมายว่า “ผู้ทนทุกข์ ผู้ต่ำต้อย ผู้ถูกกดขี่”, **עבְיוֹנָה** (eb-yone') ปรากฏ 61 ครั้ง มีความหมายว่า “ผู้มีความต้องการ ผู้ที่ขาด”, **לָדָל** dal ปรากฏ 47 ครั้ง มีความหมายว่า “ต่ำ อ่อนแอ ผอมแห้ง”, **רוּשָׁה** (roosh) ปรากฏ 24 ครั้ง มีความหมายว่า “ราก ขาดแคลน”, คำว่า **מִסְכָּנִים** (mis-kane') ปรากฏอยู่ 4 ครั้ง มีความหมายอย่างเดียวกันคือ “ยากจน” (Rosner & Desmond & Goldsworthy, 2000)

จะเห็นได้ว่าความยากไร้ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมนั้นมีความหมายที่กว้าง ครอบคลุมถึงผู้ที่อ่อนแอทางร่างกาย ผู้ต่ำต้อย ผู้ถูกกดขี่หรือกระทั่งผู้ที่มีความขาดแคลนด้านปัจจัยพื้นฐานและ

การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย

ครูศาสนานันทน์ ศิริสุจินต์

ต้องรอความช่วยเหลือจากผู้อื่น (สามารถดูตัวอย่างจาก อพยพ 22.21-7, เลวีนิติ. 19.10, อิสยาห์ 3.14-15 และ ฮาบากู 3.14 เป็นต้น) นอกจากนั้นในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมยังมีคำอื่น ๆ อีกที่มีความหมายใกล้เคียงหรือเกี่ยวข้องกับความยากจน ผู้ที่ยากไร้ หรือผู้ขาดโอกาสการเข้าถึงปัจจัยต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น แม่หม้ายและเด็กกำพร้า **גַּמְלוּא דֹבָא** (al-maw-naw') (yaw-thome') ปรากฏอยู่ 55 และ 42 ครั้งตามลำดับ (สามารถดูตัวอย่างจาก อพยพ 22.22, เฉลยธรรมบัญญัติ 10.18, เยเรมีย์ 18.21 และ มาลาคี 3.5 เป็นต้น) คนต่างด้าว **גַּר** (gare) ปรากฏอยู่ 92 ครั้ง (สามารถดูตัวอย่างจาก อพยพ. 22.21 -25, เฉลยธรรมบัญญัติ 24.17-22 เป็นต้น) คนตาบอด **אִוְרָה** (iv-vare') คนหูหนวก **כַּחַד** (khay-rashe') และ คนง่อย **פִּסְיָא** (pis-say'-akh) ซึ่งหากนับรวมกันแล้วปรากฏ 48 ครั้ง (สามารถดูตัวอย่างจาก เลวีนิติ 19.14 เยเรมีย์ 31.8 เป็นต้น)

ในเบญจบรรณ แม้บางครั้งความยากไร้จะถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทน ผู้ล้าสมัยหรือ ผู้ที่ต้องการแสวงหาพระเจ้า แต่โดยรวมแล้วความยากไร้จะหมายถึง ผู้ที่มีน้อยในปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ตกเป็นเป้าหมายของการเอารัดเอาเปรียบได้ง่าย แต่พระเจ้าไม่ได้ทรงมีพระประสงค์ให้มนุษย์นั้นต้องพบกับความยากจน โดยจะเห็นได้จากบทบัญญัติต่าง ๆ เช่น ในพระธรรมเฉลยธรรมบัญญัติกล่าวอย่างชัดเจนว่า พระเจ้าไม่ประสงค์ให้มีคนยากจนในสังคมของอิสราเอล (เฉลยธรรมบัญญัติ 15.4-5) แต่พระองค์ทรงสะท้อนว่าในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น คนจนก็จะยังคงมีอยู่ในสังคม (เฉลยธรรมบัญญัติ 15.11) พระเจ้าจึงตั้งธรรมบัญญัติเพื่อให้ชนชาติอิสราเอลเรียนรู้ที่จะมีเมตตาและแสดงความกรุณากับผู้ยากไร้ และได้ออกบทบัญญัติเพื่อช่วยไม่ให้คนจนนั้นต้องยากจนตลอดไป (เฉลยธรรมบัญญัติ 15.12-14) ดังเช่นกฎที่ให้นายจ้างมีหน้าที่ให้ของขวัญในการเริ่มต้นชีวิตใหม่แก่เหล่าผู้คนที่ได้รับการปลดปล่อยจากการเป็นทาส (เฉลยธรรมบัญญัติ 15.13-14) หรือการยกหนี้ให้ กฎบัญญัติเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นความพยายามของพระเจ้าที่จะให้ผู้คนที่หลุดออกจากวงจรของความยากจน (Hoppe, 2011)

ส่วนในหมวดผู้เผยพระวจนะก็เช่นกัน เหล่าผู้เผยพระวจนะมักจะโจมตีความคดโกงของระบบการปกครอง ซึ่งก่อให้เกิดความยากจนในชุมชนอิสราเอล (อิสยาห์ 5.23, เยเรมีย์ 22.13-17 และ มีคาห์ 3.9-11) โดยผู้เผยพระวจนะได้ตักเตือนชนชาติอิสราเอลว่า พระเจ้าไม่ได้ต้องการให้ชาวียอดอาหารหรือถวายเครื่องบูชาแก่พระองค์ หากพวกเขายังปล่อยให้ผู้ที่อดอยากอยู่ในสังคมของตน (อิสยาห์ 58:3-10)

ฉะนั้นในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม การทำพันธกิจกับผู้ยากไร้ การพิทักษ์และดูแลผู้ที่อ่อนแอ นั้นมีค่ามากกว่ากฎธรรมเนียมประเพณีใด ๆ และเป็นหนึ่งในหน้าที่ของผู้คนที่ถูกเรียกให้แยกออกมาเป็นประชากรของพระเจ้า พระองค์ไม่ได้ต้องการให้มีคนยากไร้อยู่ในประชากรของพระองค์ แต่ด้วยความจำกัดและการตกอยู่ในบาปของมนุษย์ ทำให้หนึ่งในสาเหตุของความยากไร้ คือ การที่มนุษย์ขาดความรักซึ่งกันและกัน และเอารัดเอาเปรียบกันเอง

ความยากไร้ในมุมมองพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่

ส่วนในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ใช้คำว่า πτωχός ptóchos ที่มีความหมายว่า ยากจน การขาด ความไม่มี ความยากจนทางจิตวิญญาณ (ทั้งในความหมายที่ดีและไม่ดี) หรือมีความหมายตรงข้ามกับความร่ำรวย โดยปรากฏอยู่ทั้งหมด 34 ครั้งในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ และมีรากศัพท์มาจากคำกริยาที่หมายถึง การก้มลง หมอบหน้ากับพื้น หรือกราบด้วยความกลัว⁵

ในส่วนพระกิตติคุณ พระเยซูกล่าวว่า ผู้ที่จะติดตามพระองค์ต้องสละทรัพย์สินสมบัติให้ผู้ยากไร้ (มัทธิว 19.21) และการช่วยเหลือผู้ที่ยากไร้นั้นเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของผู้ที่กลับใจ (ลูกา 19.8) และพระเยซูก็ทรงเน้นย้ำว่าการช่วยเหลือผู้ที่ยากไร้นั้นเป็นสิ่งสำคัญเพราะในวันพิพากษานั้นผู้คนที่ถูกแบ่งแยกระหว่างผู้ที่เข้าสู่สวรรค์กับพระองค์ ซึ่งเป็นผู้แกะที่ช่วยเหลือผู้เล็กน้อย กับพวกที่ต้องทนทุกข์ในไฟที่ไหม้อยู่เป็นนิตย์หรือผู้แกะที่ละเลยที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกยาก (มัทธิว 25.31-46)

สำหรับในคริสตจักรยุคเริ่มต้นนั้น การทำพันธกิจกับผู้ยากไร้เป็นหนึ่งในพันธกิจแรกที่คริสตจักรเริ่มต้นขึ้นอย่างมีระบบ โดยการเลือกตัวแทนคนเจ็ดคนเป็นมัคนายก คอยแจกจ่ายอาหารแก่ผู้ยากไร้ (กิจการ 6) หรือการที่อาจารย์เปาโล กล่าวอย่างชัดเจนว่าท่านกระตือรือร้นในการทำพันธกิจกับผู้ยากไร้ (กาลาเทีย 2) และท่านยังเรียกร้องให้คริสตจักรต่าง ๆ เรี่ยไรทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากในกรุงเยรูซาเล็ม (1 โครินธ์ 16.1-3 และ โรม 15.26) หรือในจดหมายฝากของยากอบเองก็กล่าวเตือนผู้ที่ดูถูกและกดขี่ผู้ที่ยากไร้กว่า (ยากอบ 2.1-7 5.1-6)

พระเยซูคริสต์เองก็ทรงทำพันธกิจแบบองค์รวม (Holistic ministry) โดยพระองค์ทรงทำพันธกิจรักษาผู้คนที่ยากไร้ตามลักษณะสิ่งที่ขาด หรือการต้องการช่วยเหลือที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก ๆ คือ (1) ความต้องการทางจิตวิญญาณ เช่น การขับไล่ออกจากผู้ที่ถูกเข้าสิง (2) ความต้องการทางร่างกาย เช่น การรักษาคนตาบอด หูหนวก เป็นง่อย หลิงตกเลือด เด็กที่ป่วยหนัก หรือการเลี้ยงอาหารคนผู้มาติดตามพระองค์ และ (3) ความต้องการทางจิตใจหรือความคิด เช่น การที่พระองค์ไม่เห็นด้วยกับการตีความบทบัญญัติอย่างผิด ๆ ของเหล่าผู้นำศาสนาและสังคมในเวลานั้น การที่รื้อร้านค้าที่ขายของในพระวิหาร หรือสั่งสอนเรื่องการอธิษฐานและการถวายเป็นด้วยความจริงใจและถ่อมใจอย่างที่พระเจ้าต้องการ หรือแม้กระทั่งการเข้าสังคมกับผู้คนที่สังคมตราหน้าว่าเป็นคนบาปอย่างคนเก็บภาษีและโสเภณี ซึ่งหากวิเคราะห์พันธกิจทั้งสามด้านแล้วจะเห็นได้ว่าการทำพันธกิจทั้งสามด้านนั้นล้วนแต่มีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือเหล่าผู้คนที่ถูกสังคมกีดกัน เป็นคนชายขอบช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ขาดการหนุนทางที่จะเข้าถึงความบริสุทธิ์ของพระเจ้าในเวลานั้น

สาเหตุของความยากไร้ในพระคัมภีร์

ในพระธรรมเฉลยธรรมบัญญัติ (เฉลยธรรมบัญญัติ 15.11) ได้บันทึกไว้ว่า “ย่อมจะมีผู้ทุกข์ยากในแผ่นดิน” ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวก็ได้รับการกล่าวถึงในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ (มัทธิว 26.11 มาระโก 14.7 และยอห์น 12.8) โดยพระเยซูคริสต์เองก็ได้กล่าวคำในลักษณะเดียวกันใน

การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย

ครูศาสนานันทน์ ศิริสุจินต์

พระธรรมยอห์น แล้วเหตุใดคริสตจักรจึงต้องทำพันธกิจผู้ยากไร้ หากเรามองย้อนไปในพระคัมภีร์ทั้งภาคพันธสัญญาเดิมและใหม่ เราจะเห็นว่าได้ทั้งสองพันธสัญญาได้กล่าวถึงสาเหตุปัญหาความยากจนว่าแท้จริงแล้วมาจากระบบสังคมที่มนุษย์เป็นผู้ดูแล ไม่ว่าจะเป็นการฉ้อฉลของกษัตริย์และขุนนางในสมัยพระคัมภีร์เดิม หรือจะเป็นผู้นำทางศาสนาและการเมืองที่ดีความต้วทกกฎหมายเข้าข้างตนเองในสมัยของพระเยซูคริสต์ ความยากจนที่แท้จริงแล้วเป็นทางเลือกของผู้คนในสังคมที่ตอบสนองถึงความไม่เท่าเทียมซึ่งเกิดขึ้นจากระบบที่มนุษย์เป็นผู้สร้างเอง หากมนุษย์ยังคงอยู่ในโลกที่เต็มไปด้วยบาปสังคมเองก็จะมีวันยุติธรรม ส่งผลให้ตราบไคที่พระเยซูยังไม่ได้กลับมาเพื่อสถาปนาแผ่นดินสวรรค์ตราบนั้นความยากไร้ก็จะคงมีอยู่ในโลกเสมอไป

ฉะนั้นพระคัมภีร์ไม่ได้บอกว่าการยากไร้ ต้องเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ แต่เน้นย้ำถึงผลของความบาปที่ติดอยู่ในธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งคริสเตียนต้องรับรู้ถึงการคงอยู่ของความยากไร้และต้องเลือกว่าจะตอบสนองความยากไร้นั้นอย่างไร (ฉบบ 15.4) พระคัมภีร์ได้ทำชวนให้ผู้เชื่อทำตามพระลักษณะของพระเจ้าที่จะยื่นเคียงข้างผู้ที่ยากไร้และต่อสู้กับการกดขี่ข่มเหงที่พวกเขาประสบในชีวิต คริสตจักรจำเป็นต้องช่วยเหลือผู้ยากไร้ หากไม่เช่นนั้นคริสตจักรจะขาดเหตุผลที่จะคงอยู่ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของสังคมอิสราเอลและยูดาห์ ความยากไร้จึงเป็นเพียงหลักฐานหนึ่งที่ยืนยันว่าคริสตจักรยังไม่ได้ทำในสิ่งที่ได้รับมอบหมายไว้ (Hoppe, 2011)

ความยากไร้ในมุมมองสังคมไทย

สหประชาชาติ ภายใต้โครงการโปรแกรมการพัฒนา (UNDP – United Nations Development Program) ได้กำหนดนิยามของความยากไร้หลากหลายตัวบ่งชี้ Multidimensional Poverty Index (MPI) ซึ่งได้แก่ มิติด้านสุขภาพ โดยมีตัวบ่งชี้คือ โภชนาการ และการเสียชีวิตของเด็กเล็ก (อายุต่ำกว่า 5 ขวบ) มิติของการศึกษาโดยมีตัวชี้วัดคือ จำนวนปีที่เข้ารับการการศึกษา (ต้องไม่น้อยกว่า 10 ปี) และการสำเร็จการศึกษา (จบต่ำกว่ามัธยม 2) และมิติด้านคุณภาพชีวิต โดยมีตัวชี้วัดคือ การเข้าถึงเชื้อเพลิงสำหรับหุงต้ม สุขอนามัย น้ำดื่ม ไฟฟ้า บ้าน และเครื่องอำนวยความสะดวก (United Nations Development Program, 2018)

ซึ่งการมองปัญหาความยากจนในหลากหลายมิติดังกล่าวทำให้ UNDP ได้ตั้งเป้าหมายของโลก (Global Goals) สำหรับปี ค.ศ. 2030 ไว้ทั้งหมด 17 ด้านดังนี้ 1. ไร้ความยากจน 2. ไร้ความหิวโหย 3. การเข้าถึงสุขภาพที่ดี 4. การศึกษาที่มีคุณภาพ 5. ความเสมอภาคทางเพศ 6. การเข้าถึงน้ำและความสะอาด 7. พลังงานธรรมชาติที่เข้าถึงได้ 8. การงานและการเติบโตของเศรษฐกิจที่ดี 9. โครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรม และนวัตกรรม 10. ลดความเหลื่อมล้ำ 11. ชุมชนและเมืองที่ยั่งยืน 12. การผลิตและบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบ 13. การดูแลภูมิอากาศ 14. การดูแลทะเล 15. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 16. องค์การด้านสันติภาพและความยุติธรรม 17. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (United Nation Development Program, 2018)

โดยในบทความนี้จะขอเน้นถึงเป้าหมายที่ 1 คือ การไร้ความยากจน โดย UNDP ได้ให้คำจำกัดความยากจนในเชิงรายได้ว่าเป็นผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า US\$1.25 หรือประมาณ 40 บาท (หรือ 1,200 บาท ต่อ เดือน) ซึ่งการกำหนดตัวเลขรายได้ดังกล่าวตรงกับลักษณะของประเทศไทยที่มีแนวคิดการวัดความยากจนแบบ “สัมบูรณ์” คือ การแบ่งกลุ่มคนออกจากกัน โดยใช้เกณฑ์ค่าครองชีพขั้นต่ำสุดที่มนุษย์จะดำรงชีพได้เป็นตัวแบ่ง วิธีการนี้รู้จักกันในชื่อ “เส้นความยากจน” ใครที่มีรายได้น้อยกว่าเส้นดังกล่าว คนนั้นจะถือว่าเป็นคนจน ส่วนเกณฑ์ความยากจนขั้นรุนแรง (Extreme Poverty) วัดจากผู้ที่มีการรับต่อวันต่ำกว่าเส้นความยากจนสากลคือ \$1.90 คิดเป็นเงินไทยประมาณ 62 บาท (Knowledgefarm, 2017)

โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า "สภาพัฒน์" จะมีการคำนวณเพื่อกำหนดเส้นความยากจนทุกปี โดยการคำนวณจะพิจารณาจากค่าใช้จ่ายขั้นต่ำในการดำรงชีวิตซึ่งประกอบไปด้วย ค่าอาหารและสินค้า การบริการจำเป็นขั้นพื้นฐาน โดยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา เส้นความยากจนของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2550 อยู่ที่ 2,006 บาทต่อเดือน ปี 2555 อยู่ที่ 2,492 บาทต่อเดือน และปี 2559 อยู่ที่ 2,667 บาทต่อเดือน ตัวเลขปีล่าสุดสะท้อนว่าแต่ละวันคนไทยจะต้องหาเงินสร้างรายได้ให้ได้อย่างน้อย 89 บาทต่อวัน ถ้าคิดเป็นรายปีก็เท่ากับ 32,004 บาทต่อปี ผู้มีรายได้น้อยกว่านี้จะนับว่าเป็นคนจนในสังคมไทย โดยในภาคเหนือเส้นความยากจนในเขตเทศบาลอยู่ที่ 2,600 บาทต่อเดือน หรือ 31,200 บาทต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2018).

อย่างไรก็ดีในสังคมปัจจุบันตัวเลขรายได้ดังกล่าวถือว่าต่ำมาก รัฐบาลจึงให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยในรูปแบบของ “บัตรคนจน” โดยมีหลักเกณฑ์ผู้ที่เข้าข่ายยากไร้ดังนี้ (1) ต้องมีสัญชาติไทย (2) อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (3)ว่างงาน หรือมีรายได้ในปีไม่เกิน 100,000 บาท (หรือ 8,334 บาทต่อเดือน) (4) ไม่มีสินทรัพย์ทางการเงิน ได้แก่ เงินฝากธนาคาร สลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. พันธบัตรรัฐบาล และตราสารหนี้ หรือถ้ามีทรัพย์สินทางการเงินดังกล่าวจะต้องมีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง (5) ไม่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมาย หรือถ้าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ดังกล่าว จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้ กรณีที่มีบ้านพร้อมที่ดินที่อยู่อาศัยอย่างเดียว ต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 25 ตารางวา ส่วนห้องชุดต้องไม่เกิน 35 ตารางวา กรณีใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตร หรือหากเป็นที่ดินที่ไม่ทำการเกษตรต้องมีไม่เกิน 1 ไร่ (ศูนย์ข้อมูล & ข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง, 2017).

โดยผู้ถือบัตรคนจนมีสิทธิรับเงินช่วยเหลือจำนวน 200-300 บาทต่อเดือน บัตรรถสาธารณะประจำทาง รถขนส่งมวลชน รถไฟฟ้า และรถไฟฟ้า 500 บาทต่อเดือน, สินค้าอุปโภค-บริโภค เช่น อาหาร เครื่องดื่ม, ใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ผงซักฟอก และยารักษาโรค ฯลฯ, สินค้าเพื่อการศึกษา เช่น อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และสินค้าเพื่อเกษตรกรรม เช่น เมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย นอกจากนี้

การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย

ครูศาสนานันทน์ ศิริสุจินต์

ยังมีเงินสำหรับซื้อก๊าซหุงต้มจากร้านค้าที่กระทรวงพลังงานกำหนดอีกคนละ 45 บาทต่อ 3 เดือน (กรุงไทย-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน), 2017)

สาเหตุความยากไร้ในสังคมไทย

ในบทความวิชาการเรื่อง “ปัญหาความยากจนในสังคมไทย” ธนพล สราญจิตร ได้ให้สาเหตุความยากไร้ในสังคมไทยไว้ 2 ประการดังนี้ (ธนพล, 2015)

1. สาเหตุภายในตัวบุคคล

ซึ่งเรียกได้อีกอย่างว่า “ปัจจัยภายใน” หรือ “ปัจจัยภาคประชาชน” คือสิ่งที่ประชาชนต้องสัมผัสและดำเนินการอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในระดับปัจเจกชน ที่แต่คนมีไม่เหมือนกัน เช่น (1) การขาดความรู้และความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถที่จะหลุดพ้นจากวัฏจักรแห่งความยากจนไปได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการจัดการที่ผิดพลาด ขาดการวางแผนและการจัดการที่ดี ขาดความรู้และเทคโนโลยีการผลิต (2) วิถีชีวิตของแต่ละบุคคลก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาความยากจนได้ เช่นการหลงอบายมุขและยาเสพติด ค่านิยมด้านการบริโภค การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินตัว และปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่ส่งผลให้มีภาระค่าใช้จ่ายสูง รวมถึงการเลือกประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคงหรือมีการแข่งขันสูง (3) ปัญหาความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจระหว่างชนบทและเมือง โดยในชนบทหางานทำยากส่วนในตัวเมืองก็มีการแข่งขันที่สูงเกินไป

2. สาเหตุภายนอกตัวบุคคล

โดยพื้นฐานแล้วสมมติฐานของปัญหาความยากจนในประเทศไทยเกิดจากการกระจายอำนาจทางการเมืองที่ไม่เท่าเทียมกันประการหนึ่งและเกิดจากการกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกัน เพราะระบอบการปกครองที่อำนาจทางการเมืองตกแก่ชนชั้นผู้ปกครองเพียงไม่กี่คนยอมทำให้รายได้ของประเทศตกแก่อภิสิทธิ์ชนกลุ่มนี้เป็นสำคัญ ซึ่งอาจส่งผลต่อนโยบายต่าง ๆ ของประเทศที่ไม่ได้คำนึงถึงความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนมากนั่นเอง

แนวทางการทำพันธกิจกับผู้ยากไร้

จากการศึกษาถึงความหมายและสาเหตุของความยากไร้ทั้งในบริบทของพระคัมภีร์และสังคมศาสตร์ทำให้พอสรุปแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นกรอบในการทำพันธกิจกับผู้ยากไร้ได้ดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์ความยากไร้ที่ชัดเจน

จากการศึกษาข้างต้นทำให้เห็นว่าความยากไร้มีอยู่มากมายหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทางกายภาพหรือจิตวิญญาณ แต่ละคนมีความขาดแคลนหรือบกพร่องแตกต่างกันไป ซึ่งในความเป็นจริงคงเป็นการยากที่คริสตจักรจะสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ทุกคนที่เข้ามา ยกตัวอย่างเช่น หากมีชายคนหนึ่งเดินเข้ามาที่คริสตจักรแล้วกล่าวว่าตนเองทำกระเป๋ายาเงินหาย ไม่มีเงินไปซื้อตัวรถกลับบ้านที่อยู่

ต่างจังหวัด จึงขอร้องให้คริสตจักรถวายเงินให้ตนเองสัก 1,000 บาท เพื่อที่ตนจะไปจ่ายค่าตัวรถ เช่นนี้คริสตจักรถือว่าเป็นผู้ยากไร้หรือไม่

ดังนั้นกระบวนการช่วยเหลือต้องเริ่มต้นที่การกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เพื่อคัดกรองบุคคลที่เข้าข่ายการช่วยเหลือ เพราะในโลกนี้มีผู้ยากไร้อยู่มากมายหลากหลายรูปแบบ แม้กระทั่งพระเยซูเองก็มีชาวยิวเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนในสมัยที่พระองค์ทำพันธกิจในโลกนี้ คริสตจักรเองก็ควรมีการกำหนดนิยามที่ชัดเจนว่าใครผู้ยากไร้ที่โบสถ์อยากให้ความช่วยเหลือ ซึ่งคริสตจักรในแต่ละท้องถิ่นต้องพิจารณาตามความเหมาะสมตามพื้นที่ของตน ไม่ว่าจะเป็นรายได้หรือสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพที่แปรผันตามพื้นที่ เช่น คริสตจักรในตัวเมืองเชียงใหม่ อาจกำหนดเกณฑ์ผู้ยากไร้ว่า เป็นผู้รายมีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน (ต่อคน ไม่รวมบุตร) โดยยังไม่รวมค่าที่พักอาศัย หรือเป็นผู้ไร้ที่อยู่อาศัยและขาดแคลนเครื่องนุ่งห่มในฤดูหนาว

2. มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงบูรณาการ

Corbett and Fikkert ได้กล่าวเตือนไว้ในหนังสือ When Helping Hurts (Corbett & Fikkert, 2009) ของพวกเขาว่า กับดักที่คริสตจักรส่วนมากในทวีปอเมริกาเหนือติดอยู่คือ การให้ความช่วยเหลือระยะสั้น ที่มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือด้านวัตถุ (material) ซึ่งโดยทั่วไปจะอยู่ในรูปแบบของการจัดค่ายพัฒนาพื้นที่, ก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้าง หรือการออกหน่วยอาสาเพื่อบริจาคสิ่งตามเทศกาลต่าง ๆ โดย Corbett and Fikkert ไม่ได้กล่าวว่าการทำพันธกิจในลักษณะดังกล่าวไม่ดี เพียงแต่หากไม่ระวังแล้วอาจมีผลข้างเคียงคือ สร้างความรู้สึกด้อยค่าและไม่มีความมั่นใจในตนเอง (inferiority and lack of self-esteem) ซึ่งนำไปสู่วัฒนธรรมในการขอความช่วยเหลือจากภายนอกโดยไม่พยายามที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง

Ellen G. White ได้เน้นย้ำมุมมองดังกล่าวผ่านหนังสือ Welfare Ministry ว่าการพัฒนาที่คริสตจักรควรสนับสนุนที่สุดคือ การศึกษา โดยการศึกษาในที่นี้ไม่ได้ตีกรอบเพียงแค่การศึกษาในตำราหรือชั้นเรียนเพื่อให้สำเร็จหลักสูตรหรือปริญญาเท่านั้น แต่คือการสอนให้พึ่งพาตนเองได้ (self-reliant) (White, 2010) โดยแนวคิดดังกล่าวก็ตรงกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งพระองค์ได้วางแนวคิดว่าควรให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้สามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

คริสตจักรมีหน้าที่ประจำที่เล็งในการสนับสนุนและติดตามผลการพัฒนาดังกล่าว เพื่อที่จะสามารถช่วยให้ผู้ยากไร้หลุดพ้นจากความยากจน ยกตัวอย่างเช่น คริสตจักรที่เยอรมันที่ให้ที่พักอาศัยชั่วคราวแก่ผู้ยากไร้ในตอนกลางคืน แต่ตอนกลางวันผู้ยากไร้ต้องเข้าสู่ศูนย์ส่งเสริมอาชีพและจัดหางานที่คริสตจักรจัดตั้งขึ้นในบริเวณใกล้เคียง ๆ ที่พัก เพื่อให้พวกเขาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อที่จะสามารถหาอาชีพที่สร้างรายได้ในอนาคต (Caritas, 2018)

การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย

ครูศาสนานันทน์ ศิริสุจินต์

3. เริ่มต้นจากล่างขึ้นบน

หนึ่งในจุดยืนที่ชัดเจนของมูลนิธิ Ministry With The Poor คือการให้ความช่วยเหลือบนรากฐานความต้องการของผู้ยากไร้ เพราะบ่อยครั้งที่คริสตจักร (ซึ่งไม่ได้ยากไร้) ออกแบบโครงการตามความเข้าใจของตนเอง โครงการหรือพันธกิจในลักษณะดังกล่าวจึงมักจะไม่สามารถประสบความสำเร็จในระยะยาว เนื่องจากไม่ได้รับฟังปัญหาจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงได้ มูลนิธิ Ministry With The Poor จึงเริ่มต้นพันธกิจจากการพัฒนาผู้นำรากหญ้า (grassroots leadership) ที่มีความเข้าใจในปัญหาอันเป็นต้นตอของความยากจนที่แท้จริงและสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนโดยอาศัยความช่วยเหลือจากภายนอกเพียงบางส่วนในช่วงเริ่มแรกเท่านั้น (Kris, 2019)

โดยคริสตจักรเองต้องมีการทำงานอย่างลึกซึ้งหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มผู้ยากไร้อย่างใกล้ชิด ในระดับที่เข้าใจปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการที่แท้จริง ซึ่งแม้จะต้องใช้เวลานาน แต่มีโอกาสมากกว่าที่จะสามารถช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้หลุดพ้นจากปัญหาได้ ยกตัวอย่างเช่น บ่อยครั้งเมื่อมีพันธกิจการแพทย์ไปตรวจสุขภาพให้ผู้ยากไร้ในพื้นที่ห่างไกล สิ่งที่คุณเข้ารับการตรวจสุขภาพส่วนใหญ่ต้องการคือ ยาถ่ายพยาธิ หากพิจารณาอย่างผิวเผิน สิ่งที่คุณคริสตจักรสามารถทำได้ก็คือส่งยาถ่ายพยาธิจำนวนมากให้แก่ชุมชนดังกล่าว แต่หากใช้เวลาใคร่ครวญแล้ว สิ่งที่เป็นปัญหาอย่างแท้จริงคือ วิธีการรับประทานอาหารดิบของชาวบ้าน เช่น ลาบหลู้ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องการไม่มีเชื้อเพลิงสำหรับการหุงต้ม ในกรณีดังกล่าวคริสตจักรอาจต้องมีโครงการในการอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตซึ่งเป็นเรื่องยากและต้องใช้เวลาและความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้ง

สรุป

แม้ว่าในท้ายที่สุดความยากไร้จะไม่หมดไปจากสังคมมนุษย์ แต่พันธกิจผู้ยากไร้ก็เป็นหนึ่งในพันธกิจแรกที่พระเจ้าได้มอบหมายให้แก่ประชากรของพระองค์ ตั้งแต่ในสมัยชุมชนชาวยิวจนกระทั่งคริสตจักรยุคแรก คริสตจักรมีหน้าที่เป็นเกลือและแสงสว่างไปยังชุมชน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ชายขอบของสังคม คริสตจักรสามารถส่งเสริมพันธกิจดังกล่าวโดยการให้ความรู้เรื่องการทำให้พันธกิจผู้ยากไร้แก่สมาชิก ผ่านทางการเทศนา บทเรียน หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของพันธกิจผู้ยากไร้และปัญหาความยากจนที่ยังเป็นปัญหาที่สังคมไทยต้องเผชิญอยู่ และพัฒนาพันธกิจให้เป็นรูปธรรมโดย กำหนดเกณฑ์คัดกรอง เน้นการพัฒนาในระยะยาวที่เริ่มจากตัวผู้ยากไร้เอง

บรรณานุกรม

1. ลลิตเทพ ทรัพย์เมือง. (2017). “คนจนหมดประเทศ?”, ไทยโพสต์. สืบค้น 20 ธันวาคม 2018 จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/406>.
2. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม. (2560). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม.
3. Rosner S., Brian, Alexander, T. Desmond., and Goldsworthy, Graeme Goldsworthy. eds., (2000). *New Dictionary of Biblical Theology: Exploring the Unity Diversity of Scripture*. MI: IVP Academic.
4. Hoppe, Leslie (2011). “Poverty and Poor.” *Dictionary of Scripture and Ethics, New ed.* MI: Baker Academic.
5. Rosner. เรื่องเดียวกัน.
6. Hoppe. เรื่องเดียวกัน.
7. United Nations Development Program. (2018). “Goal 1: No Poverty,”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก <http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-1-no-poverty.html>.
8. United Nations Development Program. (2018). “Sustainable Development Goals,”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก <http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>.
9. Knowledgefarm. (2017). “รายงาน: ประเทศไทยกับ ‘การจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่’”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก <http://www.knowledgefarm.in.th/thailand-and-sdgs-1/>
10. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2018). “ตารางที่ 1.1 เส้นความยากจน (Poverty Line) จำแนกตามภาคและเขตพื้นที่ ปี พ.ศ. 2531 - 2560,”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=854&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=59.
11. ศูนย์ข้อมูล & ข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง. (2017). “แจกคุณสมบัติ 5 ข้อ ลงทะเบียนคนจนรอบใหม่,”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก <https://www.tcijthai.com/news/2017/09/current/6817>.

การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย

ครูศาสนานันทน์ ศิริสุจินต์

12. กรุงไทย-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน). (2017). “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐคืออะไร แบ่งเป็นแบบไหนบ้าง,”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก <https://wealthcare.krungthai-axa.co.th/poor-man-card/>.

13. ธนพล สราญจิตร. (2015). “ปัญหาความยากจนในสังคมไทย,”. EAU Heritage Journal 5, no. 2 (May-August 2015).

14. Corbett, Steve and Fikker, Brian. (2009). *When Helping Hurts*. IL: Moody Publishers

15. White, Ellen G. (2010) *Welfare Ministry*. MD: ePub publication

16. Caritas. (2018). “Caritas Is There When You Need Us,”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก <https://www.caritas-germany.org/aboutus/socialwork/socialwork.aspx>.

17. Kris, Mary Ellen Kris. (2019). “*Ministry with the Poor at Its Best: Ministry from the Margins*,”. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2018 จาก <https://www.umcmmission.org/Find-Resources/New-World-Outlook-Magazine/New-World-Outlook-Archives/2015/March-April/ministrywiththepoor>.

แมนแต้ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิทวัส ธรรมมา¹

บทคัดย่อ

ในวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1868 ได้พลิกประวัติศาสตร์คริสตจักรล้านนา “ปลายปี ค.ศ. 1868 มีเหตุการณ์สองอย่างเกิดขึ้น ซึ่งแม้จะดูแตกต่างกันอย่างมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด และยังมีผลสำคัญต่อคณะมิชชันนารีด้วย เรื่องหนึ่งก็คือ การเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1868 และอีกเรื่องก็คือการได้สนทนากับชายคนหนึ่งชื่อ หนานอินตี้ซึ่งเป็นผู้เข้ามาเชื่อในพระเจ้าเป็นคนแรกในเชียงใหม่” หนานอินตี้เป็นชาวล้านนาคนแรกที่รับบัพติศมาเหตุจากสุริยุปราคา ศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี เป็นผู้คาดคะเนถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติครั้งนี้ องค์ความรู้ใหม่จากวิทยาศาสตร์ได้เข้ามาแทนที่ระบบความเชื่อเก่าๆ เกี่ยวกับคตินิจกรวาลจากอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ และพุทธ

จากการศึกษาพบว่า คตินิจกรวาลนั้นมีอิทธิพลอย่างมากกับชาวล้าน ได้แก่ อิทธิพลทางศาสนา อิทธิพลด้านการเมืองการปกครอง และอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของพลเมือง เป็นเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับคำกล่าวของหนานอินตี้ที่ถูกบันทึกไว้ “แมนแต้ (จริงๆ) คำสอนของครูสอนความจริงที่เราเชื่อมาหมิ่นหมิต” จากคำพูดที่ไตร่ตรองมากกว่าหนึ่งคืนของหนานอินตี้หลังเหตุการณ์สุริยุปราคา เป็นที่น่าสังเกตว่า “คำสอนของครู” ที่หนานอินตี้กล่าวนั้น หมายถึงคำสอนทางศาสนา (ศาสนศาสตร์) หรือวิทยาศาสตร์ หรืออาจเป็นไปได้ว่า คำสอนทางวิทยาศาสตร์จะช่วยกระตุ้นกระบวนการความคิดแบบตรรกะของหนานอินตี้ในชัดเจนยิ่งขึ้นต่อศาสนา ความถูกต้องและแม่นยำของการทำนายทางวิทยาศาสตร์ จึงอาจเป็นเหตุผลประกอบที่ทำให้หนานอินตี้เกิดความเชื่อศรัทธาในคำสอนอื่นๆ เกี่ยวกับศาสนาในเวลาต่อมา “หนานอินตี้บอกข้าพเจ้าว่า ถ้าทุกอย่างเป็นดังที่ข้าพเจ้าอธิบายสิ่งที่เขาเรียนรู้มาก็หมิต ซึ่งถ้าอย่างนั้นก็อาจคาดหมายได้เช่นกันว่า สิ่งอื่นที่ข้าพเจ้าสอนเกี่ยวกับศาสนาของข้าพเจ้าคงจะเป็นสิ่งถูกต้องด้วย”

มี 3 มุมมองเกี่ยวกับปรากฏการณ์ครั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงความเชื่อของหนานอินตี้อาจเกิดจากความเชื่อศรัทธาที่แท้จริง ระบบตรรกะทางความคิด และการล้มล้างระบบความเชื่อเดิม ข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนา และดำเนินพันธกิจคริสตจักรในบริบทสังคมไทย จากพันธกิจของศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี กับหนานอินตี้ สู่การถอดบทเรียนสำคัญสำหรับคริสตจักรไทย การปรับเปลี่ยนทิศทางในการดำเนินพันธกิจเพื่อให้เข้าถึงคนท้องถิ่นอย่างแท้จริง การประสานระหว่างพระกิตติคุณกับความเชื่อท้องถิ่นที่มาจากความเข้าใจลึกซึ้ง

¹ เจ้าหน้าที่หน่วยงานอนุชน สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย

แม่แต้ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิฑวัส ธรรมมา

เบื้องหลังทางประวัติศาสตร์

วันที่ 18 สิงหาคม ค.ศ. 1868 ณ ตำบลหัวากอ จ.ประจวบคีรีขันธ์ ได้เกิดเหตุการณ์ที่สำคัญยิ่งแก่ทั้งประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ไทย กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ทรงคำนวณ และเสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวง ณ ตำบลนั้นร่วมกับบรรดานักวิทยาศาสตร์ และคณะทูตจากต่างประเทศ หากแต่ในดินแดนล้านนาวันใกล้เคียงกัน 17 สิงหาคม ค.ศ. 1868 (การบันทึกวันอาจมีการคาดเคลื่อน หรือเหตุการณ์เกิดถัดกันไป) ตามบันทึกของ ศจ.ดร.ดาเนียล แมคคิลวารี่ (1911) ศาสตราจารย์อเมริกันเพรสไบทีเรียนได้บันทึกว่า “ปลายปี ค.ศ. 1868 มีเหตุการณ์สองอย่างเกิดขึ้น ซึ่งแม้จะดูแตกต่างกันอย่างมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด และยังมีผลสำคัญต่อคณะมิชชันนารี เรื่องหนึ่งก็คือ การเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1868 และอีกเรื่องก็คือการได้สนทนากับชายคนหนึ่งชื่อ หนานอินตี้ซึ่งเป็นผู้เข้ามาเชื่อในพระเจ้าเป็นคนแรกในเชียงใหม่” (น. 101) การตัดสินใจดังกล่าวของหนานอินตี้จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่า ปัจจัยหรือสาเหตุใดที่ทำให้ชาวล้านนาคนแรกนี้ได้หันมาสนใจในศาสนาคริสต์ ประเด็นการศึกษาข้างต้นเกี่ยวเนื่องทั้งเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับทัศนจักรวาล (ไตรภูมิ) ของชาวล้านนา และวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับศาสนศาสตร์ในคริสต์ศาสนา ประเด็นเหล่านี้อาจเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจบริบทคริสต์จักรล้านนา และการทำพันธกิจข้ามวัฒนธรรมระหว่างความเป็นตะวันตกและตะวันออก

ทัศนจักรวาล (ไตรภูมิ) กับชาวล้านนา

หากศึกษาเชิงลึกจะพบว่า ชาวล้านนามีองค์ความรู้เกี่ยวกับโลกและจักรวาลผ่านคัมภีร์ทางศาสนาที่เรียกว่า “ไตรภูมิ” ซึ่งเป็นการอธิบายถึงส่วนประกอบของจักรวาล สวรรค์ โลกมนุษย์ (ทวีปต่างๆ) และนรก โดยอธิบายผ่านหลักความเชื่อของพุทธศาสนาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างความเชื่อเรื่องผี ศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธที่ลงตัว คติไตรภูมิได้นำเสนอว่า จักรวาลหนึ่งเป็น 3 ภพ ได้แก่ กามภูมิ รูปภูมิ และอรุภูมิ จักรวาลมีมหาสมุทรสี่พันตรล้อมรอบ แกนกลางคือ เขาพระสุเมรุที่สิงสถิตของพระอินทร์ ในมหาสมุทรที่ทวีป 4 ทวีป ลอยอยู่ซึ่งเราทั้งหลายอยู่ในชมพูทวีป ทวีปซึ่งจะมีพระพุทธรูปเจ้าตรัสรู้ นอกจากนี้มีกำแพงจักร พระจันทร์ และพระอาทิตย์โคจรรอบเขาพระสุเมรุ สิ่งนี้ทำให้ไตรภูมิมีอิทธิพลอย่างมากกับชาวล้านนา โดยเฉพาะกลุ่มชนที่ได้รับการศึกษาผ่านวัดอันเป็นศูนย์กลางของชุมชน อิทธิพลของไตรภูมิกับชาวล้านนา ได้แก่

1. **การเป็นส่วนหนึ่งของศาสนา** พุทธศาสนาเข้าสู่อาณาจักรล้านนาเมื่อพุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งเดิมพื้นที่บริเวณนี้มีพื้นฐานความเชื่อในการนับถือผีในระดับต่างๆ คือ ผีบ้าน (ครอบครัว) ผีหมู่บ้าน ไปจนถึงผีเมือง ซึ่งจะมีพิธีกรรมเช่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้เสมอ นอกจากนั้นในหมู่บ้านยังมี “ใจบ้าน” ตั้งอยู่กลางหมู่บ้านเป็นเสาหลัก ในระดับเมืองมี “ผีเสื้อเมือง” สถิตอยู่ที่ไม่เสื้อเมือง (สร้อยดี อ่องสกุล, 2558, น. 59) การเผยแพร่พุทธศาสนาเริ่มต้นในกลุ่ม

ผู้ปกครอง และมีการสร้างตำนานต่างๆ ที่สอดคล้องกับศาสนาใหม่เพื่อให้เกิดการยอมรับจากชนทุกระดับอย่างแนบแน่น เช่น การเปลี่ยนความศักดิ์สิทธิ์ของดอยสุเทพในฐานะที่สิ่งสถิตของวิญญูณศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระศาสดาจากศาสนาพุทธ

เมื่อศาสนาพุทธเข้าสู่ล้านนา ความเชื่อไตรภูมิซึ่งส่วนหนึ่งของคำสอนในศาสนานี้ก็ถูกถ่ายทอดสู่ผู้คนเพื่อให้กระทำตามคำสอนหลักของศาสนา *ความคิดไตรภูมิทำให้ผู้คนประพฤติดี ทำให้เห็นวิถีคิดของคนไทยที่รับอิทธิพลความเชื่อมาจากศาสนา และยังเป็นรากฐานสำคัญของภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคม และวัฒนธรรมไทย* (พระวิจิตร อธิโก, 2560, น. 26) โดยความเชื่อเรื่องไตรภูมิในประเด็นภพภูมิต่างๆ ในจักรวาลที่มนุษย์จะต้องเวียนว่ายตายเกิดตามผลแห่งการกระทำของตน ทำให้ผู้คนเกิดสำนึกที่จะกระทำความดีเพื่อวิญญูณจะได้เกิดในภพภูมิที่ดี โดยเฉพาะสวรรค์ นอกจากนี้ผังการสร้างวัดในพุทธศาสนายังรับอิทธิพลของผังจักรวาลตามคติไตรภูมิ เช่น การสร้างเจดีย์ให้เป็นจุดศูนย์กลางของวัดเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของเขาพระสุเมรุแกนกลางของจักรวาล หรือการทำขวงทราย หรือพื้นทรายในวัดเพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนมหาสมุทรสี่พันดระ เป็นต้น

- 2. การเสริมอำนาจการปกครอง** ชนชั้นปกครองได้ใช้คติไตรภูมิในการจัดการสังคมตั้งแต่ฐานะของกษัตริย์ การวางผังเมือง ไปจนถึงการขยายอำนาจในเชิงสัญลักษณ์ สิ่งนี้เห็นได้ชัดเจนจากการสร้างเมืองเชียงใหม่เพื่อเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา *เมืองเชียงใหม่ได้รับการลิตธิธรรมให้มีฐานะเหนือเมืองอื่นๆ ในอาณาจักร โดยสร้างตามคติจักรวาล คือ เมืองเชียงใหม่ประดิษฐานศูนย์กลางจักรวาล มีความสำคัญที่สุด ส่วนเมืองบริวารเป็นเมืองอนุจักรวาลอยู่รายรอบ ในเมืองเชียงใหม่เองก็ได้จำลองคติความเชื่อเรื่องโลกภูมิหรือจักรวาลวิทยา กำหนดให้พระเจดีย์หลวงเป็น “เขาพระสุเมรุ” เจดีย์สูงใหญ่ที่สุดในอาณาจักร เป็นศูนย์กลางของโลกและจักรวาล* (สร้อย อ่องสกุล, 2558, น. 132) โดยสิ่งหนึ่งที่ระบบการปกครองของล้านนาแตกต่างจากรัฐสยามลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในสมัยร่วมกัน คือ ผู้ปกครองหรือกษัตริย์ไม่ได้อยู่ในฐานะสมมุติเทพเหมือนอิทธิพลจากอาณาจักรขอม การปกครองอยู่ในลักษณะเครือญาติ และกระจายอำนาจ ตามระบบจักรวาลจากไตรภูมิ

สิ่งที่แสดงให้เห็นชัดเจนถึงอิทธิพลของไตรภูมิกับการปกครองมี 2 เหตุการณ์ คือ เหตุแผ่นดินไหวจนเจดีย์หลวงถล่มทำให้เกิดความวุ่นวายในชนชั้นปกครอง *ในช่วงมีศึกติดพันนั้นข้าเกิดแผ่นดินไหว เจดีย์หลวงรวมทั้งเจดีย์วัดพระสิงห์และเจดีย์อื่นๆ หักพังลงมาด้วย สร้างความยุ่งยากภายในเมืองยิ่งขึ้น* (สร้อย อ่องสกุล, 2558, น. 177) จากเหตุการณ์นี้ทำให้เกิดรัฐประหารโดยขุนนางจนทำให้อาณาจักรล้านช้างต้องเข้ามาจัดการในฐานะเครือญาติ หรือเหตุการณ์พิราลัยของพระเจ้ากาวิโลรสสุริยวงศ์ที่ทำให้เห็นถึงความสำคัญของพื้นที่เวียง (เมือง) ที่ศักดิ์สิทธิ์มากกว่าเกียรติยศของ

แมนแต่ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิหวัธ ธรรมมา

ผู้ปกครอง จากบันทึกของศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี (1911) เกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว พบว่าไม่สามารถนำพระศพของผู้ปกครองเข้าสู่เมืองได้เนื่องจากได้พิราลัยนอกเขตกำแพงเมือง ราว 10 นาฬิกาขบวนเคลื่อนมาถึงตัวเมืองเชียงใหม่ซึ่งมีความเชื่อต่อๆ กันมาว่าไม่อาจเปิดประตูเมืองรับศพได้ แม้ว่าจะจะเป็นศพของผู้มีอำนาจที่สุด และคำสั่งของผู้นั้นได้เป็นกฎหมายของเมืองมาเป็นเวลาหลายปีก็ตาม ช่างนำปลงสังเวทต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์และธรรมเนียมที่เต็มไปด้วยความเชื่อในเรื่องโชคกลางยี่งัก (น. 139)

3. **ความกลมกลืนในวิถีชีวิต** จากความเชื่อทางศาสนา และอิทธิพลการปกครอง จักรวรรดิวิทยาตามคติไตรภูมิจึงทรงอิทธิพลต่อชีวิตของชาวล้านนาอย่างแยกไม่ได้ สิ่งนี้ทำให้เกิดตำนานนิทาน พิธีกรรม และพฤติกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับองค์ความรู้หลัก ทำให้ทัศนะของธรรมะผสมกับทัศนะของโลกอย่างสมดุล การอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของชาวล้านนาจึงได้รับอิทธิพลเหล่านี้ พบว่า องค์ความรู้เกี่ยวกับสุริยุปราคาของชาวล้านนาถูกเล่าขานแบบนิทานที่เรียกว่า “กบกินตะวัน” โดยมีอำนาจของญาติปีศาจเข้ามาเกี่ยวข้อง ต่อมานิทานพื้นบ้านเหล่านี้ก็ผสมเข้ากับความเชื่อทางพุทธศาสนา เรื่องราหูอมจันทร์กับพระพุทธเจ้านี้สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการความเชื่อของคนไทยใน ประเทศไทย ที่เริ่มจากวัฒนธรรมความเชื่อดั้งเดิมในแบบเรื่องพื้นท้องทะเลและกันผสมผสานกับเรื่องราหู ซึ่งเป็นกระแสความเชื่อใหม่คือความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ที่เข้ามาในประเทศไทย ต่อจากนั้นมีการ รับเอาความเชื่อทางพุทธศาสนาเข้ามาภายหลัง ทำให้ศาสนาพราหมณ์ลดบทบาทความสำคัญลงไป เห็นได้จากการที่พระราหูเชื่อฟังและยอมทำตามที่พระพุทธเจ้าสั่ง (สุภาพร คงศิริรัตน์, ม.ป.ป., น. 8) ตามบ้านเรือนของชาวล้านนาตามธรรมเนียมดั้งเดิมจึงไม่พบศาลพระภูมิซึ่งเป็นอิทธิพลจากไทยภาคกลาง แต่บ้านเรือนชาวล้านนาจะมีการตั้งท้าวทังสี่ ซึ่งเป็นแบบจำลองคติจักรวรรดิประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ส่วนยอด คือ เขาพระสุเมรุ ส่วนแยกสี่ทิศ คือ เทพซึ่งสถิตที่เชิงเขา และส่วนล่างสุด คือ พระแม่ธรณีที่เป็นสัญลักษณ์ของแผ่นดินโลก ชาวล้านนามักบูชาท้าวทังสี่ด้วยกระทงใส่เครื่องเซ่นไหว้ตามโอกาสสำคัญต่างๆ

นอกจากนี้ อิทธิพลของไตรภูมียังส่งผลต่อทัศนะในการใช้ชีวิตของชาวล้านนา เป็นการตอกย้ำหลักธรรมทางพุทธศาสนา กล่าวคือ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” คติไตรภูมิเป็นคำอธิบายเกี่ยวกับผลแห่งชีวิตหลังความตายซึ่งผลแห่งการกระทำจะส่งผลต่อการไปเกิดใหม่ในภพภูมิต่างๆ แนวคิดไตรภูมิทำให้ผู้คนประพฤติดี และภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะงานพุทธศิลป์ล้านนาที่ล้วนสะท้อนถึงการสั่งสอนศีลธรรม และผลของการกระทำ (พระวิจิตร

อิทธิโก, 2562, น. 26-28) จากอิทธิพลดังกล่าวจึงทำให้ไตรภูมิกลายเป็นบรรทัดฐานของสังคมทั้งศาสนา การปกครอง และวิถีชีวิตอย่างแท้จริง

มิชชันนารีกับวิทยาศาสตร์

จากทฤษฎีดั้งเดิมพบว่า วิทยาศาสตร์ และศาสนาเป็นสิ่งที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่จำกัดเพียงการรับรู้ของประสาทสัมผัสทั้ง 5 สำหรับความเชื่อศรัทธาทางศาสนา วิทยาศาสตร์ไม่สามารถจับต้องได้ เนื่องจากเป็นการรับรู้ของประสาทสัมผัสที่ 6 (Sixth sense) นอกจากนี้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ยังเป็นศาสตร์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม (Non-moral) และเป็นเพียงองค์ความรู้ที่ไม่โน้มนำการตัดสินใจใดๆ ในเชิงคุณธรรม ดังนั้น ตั้งแต่อดีตคริสตจักรกับวิทยาศาสตร์จึงเกิดความขัดแย้งระหว่างกันเรื่อยมา แต่สำหรับประวัติศาสตร์คริสตจักรไทยในช่วงศตวรรษที่ 19 เป็นที่น่าสังเกตว่า วิทยาศาสตร์กำลังก้าวเข้าสู่ศาสนาในฐานะเครื่องมือในการเผยแผร์ศาสนา

การเผยแผร์คริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในสยามเริ่มแรกต้องพบกับอุปสรรคอย่างมาก หากแต่การเผยแผร์ศาสนาในล้านนาเกิดผลมากกว่าหากพิจารณาจากระยะเวลาระหว่างการเริ่มต้นจนถึงการมีคริสเตียนจากชุมชนท้องถิ่น และจำนวนคริสเตียนรุ่นแรก สิ่งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงแนวทางในการดำเนินพันธกิจของศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี ซึ่งเผยแผร์ศาสนาควบคู่กับการเข้าถึงชุมชนด้วยการแพทย์ และการศึกษา ท่านได้แสดงความเหนือกว่าทางศิลปะวิทยาการต่อคนเมือง (ชาวล้านนา) โดยกลุ่มมิชชันนารีภาคเหนือมีโอกาสสัมผัสกับความใกล้ชิดด้านศาสนาของคนพื้นเมืองมากกว่ามิชชันนารีส่วนกลาง (ประยูทธ สายต่อเนื่อง, ม.ป.ป., น. 142) สิ่งนี้ยังทำให้มิชชันนารีเกิดความสนใจหลักคำสอนของพุทธศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความมั่นใจในความยิ่งใหญ่ของชนชาติตนเอง (อเมริกัน) ในฐานะอิสราเอลใหม่ที่จะนำความรอดสู่ประชาชาติ

กระบวนการทำพันธกิจนี้เป็นเสมือนตัวกลางที่เชื่อมศาสนาให้เข้ากับวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะจากกรณีศึกษาที่หนานอินตี้ได้ตัดสินใจเป็นคริสเตียนจากการทำนายถึงปรากฏการณ์สุริยุปราคา สิ่งนี้แสดงว่า วิทยาศาสตร์อาจเป็นเสมือนสะพานที่จะนำผู้คนสู่ความเข้าใจพระเจ้าในฐานะพระผู้ทรงสร้างโลกและจักรวาลอย่างมีระบบ การแยกธรรมชาติกับพระเจ้าผู้ทรงฤทธิ์เป็นตรรกะที่หนักแน่นของจักรวาลที่สำแดงธรรมชาติของความเป็นพระเจ้า แต่สำหรับพระองค์ไม่มีการแบ่งแยกสิ่งตามธรรมชาติหรือปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ เพราะธรรมชาติของโลก คือ การสำแดงความยิ่งใหญ่เหนือธรรมชาติของพระองค์ (Day, 2005, p. 11) ข้อเท็จจริงนี้ จึงเป็นสิ่งที่ช่วยย้ำเตือนถึงความเชื่อมโยงของศาสนศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่มีธรรมชาติแห่งการทรงสร้างเป็นจุดเชื่อมโยงกันและกัน โดยแนวคิดแบบนี้ อาจเป็นทัศนคติที่สำคัญสำหรับการประกาศพระกิตติคุณของศาสนาจารย์ดาเนียล แมคกิลวารี ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษามาจากโรงเรียนที่เชื่อมโยงกับคริสตจักรทำให้เห็นว่า ศาสนามีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้อย่างใกล้ชิด

แม้นแต่ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิหวัธ ธรรมมา

เหตุแห่งการตัดสินใจสู่การเป็นคริสเตียน

แม้ว่าจากคำบอกเล่า หรือบันทึกที่เขียนไว้จะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า หนานอินตี้ได้ตัดสินใจเป็นคริสเตียนหลังเหตุการณ์สุริยุปราคา แต่หากพิจารณาเชิงลึกในหลากหลายมิติ กล่าวคือ ความเชื่อศรัทธา ตรรกะหรือระบบความคิด และการปะทะระหว่างโลกเก่า (ไตรภูมิ) กับโลกใหม่ (ระบบสุริยจักรวาล) จะทำให้สามารถสันนิษฐานเหตุต่างๆ ที่เกิดในชีวิตของหนานอินตี้ได้ 3 สาเหตุหลัก ได้แก่

1. **ความเชื่อศรัทธาในศาสนาอย่างแท้จริง** จากประสบการณ์ที่ศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี (1911) ได้บอกเล่าถึงบทสนทนาที่ท่านแลกเปลี่ยนกับชาวล้านนาต่างสถานะจะพบว่า ประเด็นหนึ่งที่พวกเขามีความกังวล และต้องการหลุดพ้น คือ กฎแห่งกรรม (การเวียนว่ายตายเกิด) และผลแห่งบาปกรรมซึ่งได้กระทำเมื่อยังมีชีวิตอยู่ *ข้าพเจ้า (ศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี) เชื่อว่าข่าวเรื่องความรอดพ้นจากบาปคงจะประทับใจของเจ้า (เจ้าบัวคำ) อยู่ไม่น้อย เนื่องจากชาวพุทธไม่มีความแน่ใจในเรื่องนี้เลย ... ดังที่เจ้าเองได้ยอมรับว่าบาปเป็นสิ่งที่ไม่สามารถได้รับการอภัยในวิถีความเชื่อของเจ้า (น. 86-87) ในฐานที่หนานอินตี้ได้ผ่านการบวช และศึกษาหลักธรรม ประเด็นนี้อาจเป็นแรงกระตุ้นให้ท่านเกิดความสนใจในศาสนาคริสต์ซึ่งให้คำตอบเกี่ยวกับการจัดการกับผลแห่งบาปกรรมซึ่งถูกสั่งสอนมาอย่างเป็นระบบผ่านศาสนา และวิถีชีวิตประจำวัน*

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารีกับหนานอินตี้เริ่มต้นครั้งแรกจากอาการป่วยของท่าน จนต้องมาขอรับยาจากมิชชันนารี สิ่งนี้ทำให้หนานอินตี้สนใจที่จะสนทนากับมิชชันนารีในประเด็น ความชัดเจนที่กล่าวถึงความศรัทธาในศาสนศาสตร์แห่งการไถ่บาปของหนานอินตี้ถูกบันทึกว่า *แม้ว่าเขาได้ศึกษามาทางศาสนาพุทธ และเป็นคนที่ถือศีลเคร่งครัด เขาเคยเป็นเจ้าอาวาสเทศนาในวัดมาแล้ว และขณะนั้นบุตรชายของเขาสองคนก็บวชอยู่ในวัด แต่อย่างไรพุทธศาสนาก็มิได้ให้คำตอบฝ่ายจิตวิญญาณที่ลึกซึ้งพอแก่เขา อย่างเช่นความผิดความบาปนับร้อยพันครั้งที่หลงผิดทำไปแล้วมีทางออกใหม่ ส่วนศาสนาใหม่ที่บอกถึงการอภัยโทษความผิดบาปทั้งปวงจึงน่าสนใจสำหรับเขา (ดาเนียล แมคกิลวารี, 1911, น. 101-102) คริสต์ศาสนาจึงไม่ใช่เพียงเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจแก่ผู้คนสำหรับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในเชิงจิตวิทยา หากแต่เป็นความหวังสำหรับชีวิตที่ดียิ่งขึ้นในอนาคตกาลที่เป็นทัศนคติหลักของผู้คนทุกความเชื่อ หากแต่ไม่มีความชัดเจนในเรื่องจุดจบที่มีกฎแห่งกรรมเป็นบรรทัดฐานร่วมกัน*

2. **ตรรกะทางความคิด** สาเหตุในประเด็นนี้มาจากคุณลักษณะของหนานอินตี้ซึ่งถูกบันทึกไว้ว่า เขาเป็นคนที่ใฝ่รู้ และประเด็นที่หนานอินตี้มักจะสนทนาแลกเปลี่ยนกับศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารีจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับวิทยาการสมัยใหม่ซึ่งมาจากโลกตะวันตก *เรา*

ถกเถียงกันหลายเรื่องรวมทั้งเรื่องทางวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ รูปทรงของโลก และเรื่อง
สุริยุปราคาว่าเกิดขึ้นอย่างไร เป็นต้น ... ข้าพเจ้าบอกเขาว่าเป็นไปไม่ได้ที่สุริยุปราคาจะ
เกิดขึ้นจากการที่มียักษ์ใหญ่พยายามจะกดดวงอาทิตย์ตามความเชื่อเดิมของเขา (ดาเนียล
แมคคิลวารี, 1911, น. 102) เนื้อความดังกล่าวทำให้เห็นว่า หนานอินตะอาจมีความสนใจ
และเชื่อถือในหลักการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นศาสตร์จากโลกใหม่

“ແ່ນແຕ້ (จริงๆ) คำสอนของครูสอนความจริงที่เราเชื่อมามั่นผิดหมด” จากคำพูดที่ไตร่ตรอง
มากกว่าหนึ่งคืนของหนานอินตะหลังเหตุการณ์สุริยุปราคา เป็นที่น่าสังเกตว่า “คำสอนของครู” ที่
หนานอินตะกล่าวนั้น หมายถึงคำสอนทางศาสนา (ศาสนศาสตร์) หรือวิทยาศาสตร์ หรืออาจเป็นไปได้
ว่า คำสอนทางวิทยาศาสตร์จะช่วยกระตุ้นกระบวนการความคิดแบบตรรกะของหนานอินตะในชัดเจน
ยิ่งขึ้นต่อศาสนา ความถูกต้องและแม่นยำของการทำนายทางวิทยาศาสตร์ จึงอาจเป็นเหตุผลประกอบ
ที่ทำให้หนานอินตะเกิดความเชื่อศรัทธาในคำสอนอื่นๆ เกี่ยวกับศาสนาในเวลาต่อมา หนานอินตะ
บอกข้าพเจ้าว่า ถ้าทุกอย่างเป็นอย่างนี้ที่ข้าพเจ้าอธิบายสิ่งที่เขาเรียนรู้มาก็ผิด ซึ่งถ้าอย่างนั้นก็อาจ
คาดหมายได้เช่นกันว่า สิ่งอื่นที่ข้าพเจ้าสอนเกี่ยวกับศาสนาของข้าพเจ้าคงจะเป็นสิ่งถูกต้องด้วย
(ดาเนียล แมคคิลวารี, 1911, น. 102)

3. การล้มล้างระบบความเชื่อเดิม จากข้างต้นแสดงถึงอิทธิพลของคติไตรภูมิที่มีผลต่อชีวิตของ
ชาวล้านนาในหลายมิติ ได้แก่ ความเชื่อทางศาสนา การเมืองการปกครอง และวิถีชีวิตทั่วไป
สิ่งเหล่านั้นล้วนครอบคลุมชีวิตของชาวล้านนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อประเทศสยามจะรวม
ล้านนาเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน การทำลายระบบคติไตรภูมิที่แฝงอยู่ในระบบการเมืองการ
ปกครองก็เกิดขึ้น มีการสร้างฐานอำนาจ พิธีกรรม และพื้นที่เชิงสัญลักษณ์ใหม่ เพื่อล้มลาย
ระบบเดิม ได้แก่ การทำให้เค้าสนามหลวงซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางของเมืองตั้งเขาพระสุเมรุให้
แทนที่ด้วยศูนย์ราชการ (ศาลากลางหลังเก่า) การเปลี่ยนพื้นที่เวียงแก้วให้กลายเป็นเรือนจำ
กลางจังหวัดเชียงใหม่ และการเจ้าหลวงซึ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลางของหัวเมืองน้อยใหญ่ใน
ล้านนาต้องถือน้ำพิพัฒน์สัจจาต่อกษัตริย์ไทย (สรสวดี อ่องสกุล, 2558, น. 451) และใน
เวลาต่อมาการเริ่มมีการยกเลิกระบบการปกครองเดิม จนเชียงใหม่ และดินแดนอื่นๆ
ในล้านนาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศสยามอย่างสันติวิธี และปราศจากการต่อต้านจาก
คนท้องถิ่น

สำหรับหนานอินตะ คติไตรภูมิ หรือระบบจักรวาลที่เขาได้เรียนรู้ และผูกพันตั้งแต่บวชเรียน
จวบจนได้ใช้ชีวิตอย่างฆราวาสผู้นำศาสนา องค์ความรู้เรื่องระบบจักรวาลอันเป็นการตอบคำถามต่อ
ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวของชาวล้านนา ระเบียบจากคติดังกล่าวที่สร้างระบบการปกครอง

แม้นแต่ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิทวัส ธรรมมา

การวางผังเมือง และเอื้อให้เกิดความชอบธรรมในการปกครองของเจ้าผู้ครองนคร รวมถึงอิทธิพลต่อ
แรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตด้วยการกระทำสิ่งดีงามเพื่อชีวิตที่ดีในภพภูมิต่อไป

จากหลักความเชื่อศรัทธาสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่นจนกลายเป็นบรรทัดฐานทางสังคมล้านนา เมื่อ
หนานอินตี้พบว่า “*เขาฮู้ว่ากำสอนของเขาคิด จากเรื่องพระอาทิตย์มีดนี้ ย้อนจะอันเมื่อพระกำปบอ
ว่า จะโปรดยกได้ชลล้างความผิดบาปหื้อเฮา แล้วยกหื้อเฮานี้มีสิทธิไปสวรรค์ ฟังผ่อเหมือนเหลือใจ
แต่แต่ๆ แล้วน่าจะเป็นไปได้ว่า มันเป็นกำของพระเจ้าแต่ะ บ่แม่นกำของคนเฮาบ่ตาย*” (ดาเนียล แมค
กิลวารี, 1911, น. 103) จากเหตุการณ์สุริยุปราคาที่ทำให้หนานอินตี้ได้พบว่า ความเป็นไปของโลก
และจักรวาลมีระบบระเบียบชัดเจน เนื่องจากมีพระผู้สร้าง และผู้ทรงโปรดยกโทษบาปกรรม
เหตุการณ์นี้เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เปรียบเหมือนน้ำที่ชะล้างความเชื่อ ความรู้ และวิถีชีวิตดั้งเดิมออกไป
จนหมดสิ้น แล้วแทนที่ด้วยความรู้จากโลกใหม่ทั้งศาสนา วิทยาศาสตร์ และวิทยาการอื่น ๆ จาก
ชาติตะวันตกซึ่งใช้เป็นกลยุทธ์ในการเผยแพร่ศาสนา

ไม่ว่าหนานอินตี้จะรับเชื่อเป็นคริสเตียนด้วยเหตุผลใด แต่สิ่งที่ยืนยันความเชื่อศรัทธาอันแรง
กล้า คือ ผลแห่งความเชื่อที่เขาได้ตัดสินใจ *ประสบการณ์ของข้าพเจ้า (ศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมค
กิลวารี) ในการมีผู้ช่วยทำงานเป็นพลังในการเผยแพร่พระศาสนา อย่างเช่นคนอย่างหนานอินตี้*
(ดาเนียล แมคกิลวารี, 1911, น. 249) โดยสิ่งนี้ต่อมากลายเป็นแรงบันดาลใจทำให้เกิดโรงเรียนศาสน
ศาสตร์ จนกลายมาเป็นวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารีในปัจจุบัน หนานอินตี้ผู้ได้เริ่มต้นเปิด
หัวใจของเขาจากความสนใจในองค์ความรู้ใหม่ สู่การพบสิ่งที่อยู่เหนือองค์ความรู้ เหล่านั้น คือ พระ
เจ้าผู้ทรงสร้างและผู้ทรงรักเมตตาไถ่บาปกรรม สิ่งเหล่านี้ได้หล่อหลอมจนเขามีประสบการณ์ และ
พัฒนาการทางความเชื่อจนกลายเป็นผู้นำคริสเตียนท้องถิ่นต้นแบบในเวลาต่อมา

จากหนานอินตี้สู่นาคตพันธกิจคริสตจักรไทย

ไม่ว่าปัจจัยใดจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรับเชื่อในพระเยซูคริสต์ของหนานอินตี้ ประเด็น
สำคัญที่เรียนรู้ และสังเคราะห์ได้จากกรณีศึกษาทางประวัติศาสตร์นี้ คือ แนวทางในการดำเนิน
พันธกิจตามบริบทคริสตจักรไทย (โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย) โดยสามารถสรุปได้
3 ประเด็น ได้แก่

1. **ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อท้องถิ่นกับพระกิตติคุณ** หากศึกษาและเรียนรู้วัฒนธรรม
และความเชื่อของชุมชน หรือพื้นที่ต่างๆ ในโลกจะพบว่า ล้วนมีเท็จจริงบางอย่างที่สอดคล้อง
หรือเอื้อต่อการอธิบายพระกิตติคุณ จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิล
วารี และท่านเจ้าอาวาสวัดอุโมงค์ ก็บรรอยต่อระหว่างความเชื่อท้องถิ่นกับพระกิตติคุณ *ท่าน
พระครูก็ยอมรับกับข้าพเจ้าว่า จักรวาลของเรานี้ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นมาได้เองอย่างที่สอนกันไว้
และเพราะความเคร่งครัดที่มีอยู่ในศาสนาทำให้ท่านพระครูรู้สึกถึงน้ำหนักแห่งบาปที่ตนเคย*

กระทำ และเท่าที่รู้ซึ่งในพระธรรมทั้งปวงที่ศึกษาและสั่งสอนมา ไม่มีการอภัยโทษบาปใดๆ ในคำสอนเลย (ดาเนียล แมคกิลวารี, 1911, น. 88) จากบันทึกนี้จะพบทัศนะของเจ้าอาวาส วัดอุโมงค์ที่สอดคล้องกับคริสต์ศาสนศาสตร์ คือ การทรงสร้างโลกและจักรวาลโดยพระเจ้า และหลักแห่งการอภัยบาปที่ไม่อาจมีสิ่งใดมาทดแทนได้นอกจากพระเยซูคริสต์

แต่อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยง หรือประสานความเชื่อเหล่านี้จะต้องมาจากการเปิดใจ และความเข้าใจอย่างแท้จริง ปัญหาที่พบในการเริ่มต้นของงานมิชชั่น การเริ่มงานที่ล้านนาล่าช้า เนื่องจากขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของชุมชน ปัญหาการขาดแคลนกำลังคน และการขาดองค์ความรู้ในเรื่องภาคเหนือของสยามเป็นอุปสรรคสำคัญในการขยายงานด้านศาสนา (ประยูร สายต่อเนื่อง, ม.ป.ป., น. 140) สิ่งสำคัญนอกจากกำลังคน คือ องค์ความรู้อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจ เมื่อเริ่มต้นทำพันธกิจกับชุมชนพื้นเมืองอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามสิ่งที่จำเป็นสำหรับการทำพันธกิจในต่างวัฒนธรรม คือ ความเข้าใจที่เกิดจากความรักเมตตาแบบพระเยซูคริสต์ สิ่งนี้ทำให้เกิดการยอมรับ การเรียนรู้ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องตามบริบททางวัฒนธรรมและความเชื่อ *แม้ว่าเราจะมีองค์ความรู้ที่ก้าวหน้าเพียงไร สิ่งสำคัญที่เราไม่ควรละทิ้งคือ ความพยายามในการเข้าใจผู้อื่น* (Bassilios, n.d., p. 1)

บทเรียนที่สำคัญสำหรับคริสตจักรสากลอีกประการ คือ ผลจากการสังคายนาครั้งที่ 2 ยังมีวัฒนธรรมอื่นนอกเหนือไปจากวัฒนธรรมโรมัน หรือฝรั่ง เป็นวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม มีคุณค่า ซึ่งมาจากน้ำพระทัยอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าเช่นกัน และคุณงามความดีเหล่านั้นต่างมีประโยชน์ในการนำมาเป็นเครื่องมือแห่งความรอดของเรามนุษย์เช่นกัน (บาทหลวงสำราญ วงศ์เสงี่ยม, 2533, น. 7) เราจะทำอย่างไรให้การทำพันธกิจในคริสตจักรไทยซึ่งได้รับอิทธิพลจากมิชชันนารีชาวตะวันตก ภาพของคริสตจักรแบบพื้นเมือง (Indigenous Church) จึงยังไม่ปรากฏ หากคริสตจักรเป็นมิตรกับวัฒนธรรมของชุมชน หรือท้องถิ่นบนพื้นฐานของพระวจนะจะทำให้คนท้องถิ่นมองคริสตจักรในฐานะมิตรมากกว่าฝ่ายตรงข้ามที่แตกต่าง และยังนำชุมชนสู่สัจจะแท้ตามมรดกแห่งความเชื่อของชุมชนที่สืบทอดต่อกันมา

- 2. นวัตกรรม และเทคโนโลยีสู่พันธกิจ** ประเด็นนี้สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน ที่เน้นการสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ จากกรณีศึกษาทางประวัติศาสตร์ระหว่างศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี และหนานอินต๊ะ องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หรือดาราศาสตร์เป็น นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการทำพันธกิจในฐานะสื่อกลางที่อธิบายศาสนศาสตร์ การทรงสร้างผ่านระบบสุริยจักรวาล จากประวัติศาสตร์ล้านนาในประเด็นการเปลี่ยนแปลงความเชื่อของชุมชนก็พบกรณีศึกษาในลักษณะนี้ ประมาณปี พ.ศ. 1500 แคว้นหริภุญไชย อาณาจักรหนึ่งบริเวณภาคเหนือตอนบน เกิดการเปลี่ยนแปลงจากศิลปวิทยาการ และศาสนา

แม่แต่ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิหวัธ ธรรมมา

หลักฐานจีนเรียกรัฐนี้ว่า หนิงหวังก๊ก พระนางจามเทวีมาพร้อมกับบริวารในลักษณะนำพา ความเจริญเข้ามา เพราะบริวารที่พระนางจามเทวีนำมาคือ ผู้เชี่ยวชาญในศิลปวิทยาการ แขนงต่างๆ เช่น พระภิกษุ นักปราชญ์ และช่างหลายด้าน การขึ้นมาของพระนางจามเทวีจึง เป็นสัญลักษณ์แห่งความเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่ (สร้อยสวดี อ่องสกุล, 2558, น. 72)

การเปลี่ยนแปลงที่กล่าวถึง คือ การสถาปนาพระพุทธศาสนาจากนครสวรรค์ถึงหริภุญชัย วิทยาการทางความเชื่อใหม่นี้ ยิ่งก่อให้เกิดเอกภาพในสังคมล้านนา เนื่องจากความเชื่อดั้งเดิมของคน ท้องถิ่นเป็นความเชื่อในผีซึ่งมีมากมาย แต่ละชนเผ่าล้วนมีผีของตน สิ่งนี้เป็นอุปสรรคต่อการรวมรัฐ เมื่อเกิดรัฐหริภุญไชยจึงต้องอาศัยความเชื่อในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีความเป็นสากลให้เป็นศาสนาของรัฐ พระพุทธศาสนาจึงเป็นเครื่องหล่อหลอมจิตใจผู้คนต่างเผ่าพันธุ์ให้มีความเชื่อร่วมกัน (สร้อยสวดี อ่อง สกกุล, 2558, น. 68) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พุทธศาสนาจึงเป็นนวัตกรรมใหม่สำหรับสังคม ล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 16 เป็นเครื่องมือที่สร้างเอกภาพ และปัจจัยที่เอื้อต่อการปกครองกลุ่มชน ต่างๆ ในบริเวณนี้ที่มีความหลากหลายทางเผ่าพันธุ์

นวัตกรรม และเทคโนโลยี เป็นเสมือนประตูที่ทำให้มิชชันนารี และกิจการของคริสต์ศาสนา เป็นที่ยอมรับในสังคมไทยทุกระดับ ตั้งแต่สามัญชนไปจนถึงชนชั้นปกครอง สมเด็จพระยาตากสินมหาราช ได้ทรงนิพนธ์บทนำจากหนังสือ หนึ่งศตวรรษในสยาม ค.ศ. 1828-1928 ความตอนหนึ่งได้ ทรงยอมรับไมตรีของ มิชชันนารีจากองค์ความรู้ใหม่ที่พวกเขาได้ร่วมสรรค์สร้างสังคมสยาม การจัดตั้ง มิชชันนารีครั้งแรกในสยามเกิดขึ้นพร้อมกับช่วงเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในอาณาจักรแห่งนี้ ทางด้านปัญหานโยบายต่างประเทศ (การล่าอาณานิคมจากชาติตะวันตก) ... ซึ่งก็ยี่งนำเราเข้าไปใกล้ มหาอำนาจต่างชาติมากขึ้น ชาวสยามที่มีตำแหน่งสูง โดยเฉพาะเชื้อพระวงศ์ที่ทรงมีพระชันษาน้อย ทรงมองเห็นความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาต่างชาติเพื่อให้ทันกับเวลา และเพื่อก้าวไปข้างหน้า ทางด้านการเรียนรู้ ... ไม่จำเป็นต้องกล่าวเลยว่า หมอสอนศาสนาอเมริกันเป็นผู้ถวายงานสอน (และ นำมาซึ่งการศึกษาศาสตร์อื่นๆ เช่น ประวัติศาสตร์ การเมือง วิทยาศาสตร์ การแพทย์ วิศวกรรม หรือการสร้างเรือ เป็นต้น) ... นอกจากนี้ยังมีการทำสนธิสัญญาพันธมิตรและการค้าระหว่างสยามกับ ประเทศส่วนใหญ่ในยุโรปและกับสหรัฐอเมริกา หมอสอนศาสนาอเมริกันให้ความช่วยเหลือแก่ชาว สยามอย่างหาค่ามิได้ในช่วงเริ่มต้นของการศึกษาเกี่ยวกับตะวันตก รวมทั้งความช่วยเหลือทางด้านการ ติดต่อกับโลกตะวันตก (จอร์จ แมคฟาร์แลนด์, 1928, น. 16-17) ภาษาศาสตร์ หรือองค์ความรู้ เกี่ยวกับตะวันตกจากมิชชันนารีจึงเครื่องมือที่เอื้อต่อการทำพันธกิจโดยเฉพาะการสร้างการยอมรับใน กลุ่มพระราชวงศ์ซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมในเวลาอย่างมาก รวมถึงการยอมรับของคนท้องถิ่นจากการเปิด โลกทัศน์ใหม่ ซึ่งสิ่งนี้ปรากฏชัดเจนในพันธกิจที่ศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี (1911) ได้เพียร พยายามถ่ายทอดกับหนานอินตี้ แต่เราก็ไม่เพียงแต่สอนเขาเกี่ยวกับศาสนาเท่านั้น แม้วานันจะเป็น ก้าวแรกบ่อยครั้งแม้จะไม่ทุกครั้งเราจะกล่าวถึงวิชาการอื่น ซึ่งที่สุดแล้วจะนำเราเข้าสู่การสอนเรื่อง

ศาสนา เช่น วิชาภูมิศาสตร์ หรือดาราศาสตร์ เป็นต้น ลูกโลกกลมลูกเล็กๆ ที่ข้าพเจ้านำติดตัวมาช่วย เป็นสื่อในการเริ่มต้นการสอน (น. 85)

ความท้าทายสำคัญของการทำพันธกิจในปัจจุบัน และอนาคต คือ คริสตจักรจะสรรค์สร้าง หรือแสวงหานวัตกรรม และเทคโนโลยีใดเพื่อนำสังคมสู่ความหมายแท้ของพระกิตติคุณนั้นคือ ชีวิตที่ครบบริบูรณ์ในองค์พระเยซูคริสต์ (ยอห์น 10:10) ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และศาสนาจึงเป็นสิ่งที่สามารถประสานกันเพื่อให้พันธกิจสัมฤทธิ์ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสองสิ่ง เป็นพันธกิจที่หลากหลายสำหรับชีวิตมนุษย์ ซึ่งจะต้องดำเนินบนหนทางที่แตกต่าง สองสิ่งนี้สามารถ เสริมสร้างซึ่งกันและกัน เพื่อขยายอิทธิพลทั้งในคริสตจักร และห้องทดลองที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นใน การตอบสนองของมนุษย์ โดยทั้งวิทยาศาสตร์และศาสนาเป็นแหล่งความหวังของมนุษย์เพื่อเติมเต็ม ชีวิตที่บริบูรณ์ (Bassilios, n.d., p. 3)

3. การทำพันธกิจประกาศพระกิตติคุณโดยกระบวนการศาสนิกสัมพันธ์ (Inter-faith)

ผลสำเร็จของการเผยแผ่ศาสนาโดยศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี ในล้านนาเริ่มต้น ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมิชชันนารีกับคนท้องถิ่น จากการเปรียบเทียบผลของการ ประกาศพระกิตติคุณระหว่างสยาม (ภาคกลาง) กับล้านนา (ภาคเหนือ) พบว่ามีความ แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยพื้นที่ภาคกลางใช้เวลากว่า 19 ปี (พ.ศ. 2383-2402) จึงมีคน ท้องถิ่นตัดสินใจรับเชื่อในพระเยซูคริสต์เพียง 1 คน แต่สำหรับพื้นที่ภาคเหนือ ศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี ใช้เวลาเพียงไม่กี่ปีจึงมีผู้ตัดสินใจรับเชื่อ นั่นคือ หนานอินตะ และ ตามมาด้วยกลุ่มคนท้องถิ่นอีก 5-6 คน ความแตกต่างนี้มาจากวิธีการใหม่ ซึ่งศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี ได้ใช้การแพทย์ การศึกษา ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนควบคู่ไปกับการ เผยแผ่ศาสนา กลุ่มมิชชันนารีภาคเหนือมีโอกาสได้สัมผัสกับความใกล้ชิดด้านศาสนาของคน พื้นเมืองมากกว่ามิชชันนารีส่วนกลาง ได้แก่ พุทธศาสนากับศิลปะ วัฒนธรรม และชนชั้นทาง สังคม (ประยูทธ สายต่อเนื่อง, ม.ป.ป., น.142) ความสนใจ และความเข้าใจในพุทธศาสนา บริบทล้านนาจึงเป็นความเชื่อมโยงสำคัญที่เกิดการสนทนาระหว่างมิชชันนารีกับคนท้องถิ่น

กระบวนการศาสนิกสัมพันธ์ของศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี เกิดขึ้นผ่านการสนทนา และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และความเชื่อ ซึ่งการสนทนาดังกล่าวเป็นการเน้นความสัมพันธ์ผ่าน การสนทนาประเด็นต่างๆ ตามที่อีกฝ่ายสนใจ เหมือนเนื้อความที่ศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคกิลวารี (1911) ได้บันทึกว่า ในแง่หนึ่งจึงกล่าวได้ว่างานในปีแรกของเรา นั้นไม่มีรูปแบบเลย สิ่งที่ข้าพเจ้าสอน ปรับไปตามแต่ที่คิดว่าเหมาะสมกับคนฟัง บ่อยครั้งที่เป็นการตอบคำถามว่าประเทศบ้านเกิดของ ข้าพเจ้าอยู่ที่ไหน ทิศใด จะเดินทางไปที่นั่นได้อย่างไร ... บางครั้งก็จะถามโดยตรงเรื่องศาสนาแต่ทุก เรื่องก็สามารถนำไปสู่เรื่องของพระเยซูคริสต์ กางเขนและการช่วยให้รอดขององค์พระผู้เป็นเจ้าได้

แม้นแต่ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิทวัส ธรรมมา

(น. 86) การสร้างสัมพันธ์กับศาสนิกชนต่อความเชื่อจึงเป็นตัวเชื่อมสำคัญที่จะนำสู่การทำพันธกิจร่วมกับพวกเขา

อย่างไรก็ตาม ทักษะที่เป็นตัวอย่างจากชีวิตของศาสนาจารย์ดาเนียล แมคคิลวารี คือ การฟัง การคิด และกระบวนการดำเนินการสนทนาให้เข้าสู่พระกิตติคุณได้อย่างเป็นธรรมชาติ หากศึกษาจากอัตชีวประวัติของท่านจะพบว่า ทักษะดังกล่าวอาจมาจากอิทธิพลของระบบการศึกษาในวัยเด็ก *ชาวสก็อตมักจะให้โรงเรียนอยู่คู่กับคริสตจักร ไม่เคยมีโรงเรียนที่แยกตัวโดดเดี่ยวจากคริสตจักร* ภายหลังฤดูเก็บเกี่ยวผ่านไปเมื่อได้สะสมอาหารไว้ในยุ้งฉางเรียบร้อยแล้ว พวกเราก็จะมีโอกาสเรียนหนังสือซึ่งบิดาของข้าพเจ้าผู้มีบุตรหลายคนให้ความสนใจอย่างมาก ครูผู้สอนจะหมุนเวียนไปพักตามบ้านของครอบครัวที่มีนักเรียน การบ้านที่พวกเราต้องทำเสมอยามค่ำคืนก็คือ *ศึกษาคำถาม-คำตอบ ครั่งละสามคำถามจากหนังสือ The Shorter Catechism (ดาเนียล แมคคิลวารี, 1911, น. 27) กระบวนการนี้เองจึงเป็นเหมือนรากฐานของการเสวนาทางศาสนาอันจะมาซึ่งความเข้าใจ สันติภาพ และการเข้าถึงความหมายแท้ของพระกิตติคุณตามการทรงนำของพระวิญญาณบริสุทธิ์เหมือนบทสนทนาเรื่องความเชื่อระหว่างศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคคิลวารีกับหนานอินตี้ คริสตชนคนแรกในแผ่นดินล้านนา*

บทสรุป

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 18-19 เป็นเครื่องมือสำคัญที่มีขั้วขนานรีใช้ในการทำพันธกิจ ทั้งนี้ การทำพันธกิจดังกล่าวจะต้องมีความเข้าใจในบริบททางความเชื่อและวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง ภูมิปัญญาหรือศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอาจเป็นเสมือนสะพานเชื่อมระหว่างคนท้องถิ่นกับพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ได้อย่างชัดเจน *สัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาซึ่งมาจากรากฐานของอารยธรรมอินเดียเป็นสัญลักษณ์ทำหน้าที่เป็นสะพานทางปัญญาที่เชื่อมสิ่งที่เรามองเห็นกับสิ่งที่เรามองไม่เห็น เชื่อมตัวตนกับสิ่งที่ไร้รูปแบบ เชื่อมสิ่งที่เราอธิบายได้กับสิ่งที่เราอธิบายไม่ได้ (ชิตพล โปตะวัฒน์, 2557, น. 89) การรวมผสานสิ่งเหล่านี้จึงก่อให้เกิดปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจรับพระเยซูคริสต์เป็นพระผู้ช่วยให้รอดในกรณีของหนานอินตี้ ได้แก่ ความเชื่อศรัทธาในหลักการอภัยบาป ตระกูลทางความคิดซึ่งพบแนวทางใหม่จากวิทยาศาสตร์ และการล้มล้างหรือแทนที่ระบบความเชื่อเดิม สุริยเทพบุตรผู้ซึ่งเป็นเทพแห่งความสว่างในทัศนะเดิมของหนานอินตี้จึงแทนที่ด้วยพระเยซูคริสต์แสงสว่างแท้ที่เข้ามาในโลก*

จากพันธกิจของศาสนาจารย์ ดร.ดาเนียล แมคคิลวารี กับหนานอินตี้ สู่อุบัติของบทรเรียนสำคัญสำหรับคริสตจักรไทย การปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินพันธกิจเพื่อให้เข้าถึงคนท้องถิ่นอย่างแท้จริง การผสานระหว่างพระกิตติคุณกับความเชื่อท้องถิ่นที่มาจากความเข้าใจลึกซึ้ง การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่มาเสนอสู่สังคมเพื่อนำพันธกิจชีวิตที่ครบบริบูรณ์ของพระเยซูคริสต์ และกระบวนการประกาศพระกิตติคุณที่เริ่มต้นจากกระบวนการศาสนิกสัมพันธ์ การเสวนา หรือการ

สนทนาด้วยความเข้าใจ และความรักกับศาสนิกชนต่างความเชื่อ ทศนะของผู้คนทั่วไปมักมองว่า คริสต์ศาสนาเป็นศาสนาของชาติตะวันตก หรือคนต่างชาติ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องลำบาก หรือยุ่งยาก สำหรับผู้คนที่ทำความเข้าใจ อย่างไรก็ตามเมื่อพระเยซูคริสต์ทรงกระทำงานมิชชั่นของพระองค์ พระองค์ก็ได้ทรงกระทำท่ามกลางประชากรของพระองค์โดยไม่แบ่งแยก “พระวาหะได้ทรงบังเกิดเป็น มนุษย์และทรงอยู่ท่ามกลางเรา บริบูรณ์ด้วยพระคุณและความจริง เราทั้งหลายได้เห็นพระสิริของ พระองค์ คือพระสิริอันสมกับพระบุตรองค์เดียวของพระบิดา”² พระเยซูคริสต์ทรงเดินท่ามกลางผู้คน พูดภาษาเดียวกับเขา ทำตามธรรมเนียมของเขา และใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมของเขาเพื่อ พระองค์จะจับความสนใจของผู้คน แต่พระองค์ทรงทำสิ่งเหล่านี้โดยไม่ลดทอนภารกิจของพระองค์ (ริค วอร์เรน, 2011, น. 221) ดังนั้น คริสตจักรก็ควรใช้ชีวิตท่ามกลางชุมชนรอบข้างโดยไม่แบ่งแยก เช่นเดียวกัน

² ยอห์น 1:14 (1971)

แมนแต่ หนานอินตี้ : พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากโลกทัศน์ใหม่สู่ความเชื่อ

ครูศาสนาวิหวัส ธรรมมา

บรรณานุกรม

Day, Allan. (2005). *Science and Christian Faith-Conceptions and Misconceptions*, n.d.: ISCAST.

Bassilios, George. (n.d.). *Christianity and Science Friends or Foes?*, San Francisco: St. Antonius Coptic Orthodox Church.

Haarsma, Loren. (2003). "Christianity as a Foundation for Science." In the National Conference for Christian Educators Association International, Calvin College.

Felipe, Pablo and Jeeves, Malcolm, (2017). "Science and Christianity Conflicts: Real and Contrived." *Perspectives on Science and Christian Faith*, no. 69(3).

จอร์จ แมคฟาร์แลนด์. (1928). *หนึ่งศตวรรษในสยาม ค.ศ. 1828-1928*,

แปลโดย จิตรารักษ์ ต้นรัตนกุล. กรุงเทพฯ: อินเตอร์ พับลิชชิง เอ็นเตอร์ไพรส์.

ชิตพล โปตะวัฒน์. (2557). "น้ำ: สัญลักษณ์ในงานสถาปัตยกรรมของไทย." *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

ดาเนียล แมคกิลวารี. (1911). *ทูตของพระคริสต์ กึ่งศตวรรษในหมู่ชนชาวสยามและลาว*,

แปลโดย วันเพ็ญ สีด. เชียงใหม่: คริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่.

ประยูทธ ศรีเจริญ. (2013). *คู่มือสำหรับสังคายนาชาติกัน ครั้งที่ 2*, กรุงเทพฯ: ปิตินาธิช.

ประยูทธ สายต่อเนื่อง. (ม.ป.ป.). *มิชชันนารีคณะอเมริกันเพรสไบทีเรียน: จากเพชรบุรีสู่เชียงใหม่*,

กรุงเทพฯ: ศิลปวัฒนธรรม.

ประสิทธิ์ พงศ์อุดม. (1995). "“หนานอินตี้” กับ “แมนแต่.” *ข่าวคริสตจักร สภาคริสตจักรในประเทศไทย*, ฉ. 64 (544).

ริค วอร์เรน. (2011). *คริสตจักรที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์*, แปลโดย วรพงศ์ จริยพทธิพงษ์

และพรเทพ คัดสุระ. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร.

วกุล มิตรพระพันธ์. (ม.ป.ป.). "ลักษณะร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับท้องถิ่นของ

ตำนานปฐมกัปป์/ ปฐมมูล ฉบับสิบสองพันนา ล้านนาและอีสาน." *วารสารวิชาการ*

มนุษยศาสตร์ และสังคมศึกษา.

วรุณญา อัจฉริยบดี. (ม.ป.ป.). *ไตรภูมิพระร่วง*, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วัชระ กว้างไชย์. (2557). *รัศมีเรืองรองแห่งวิมาน*, ศิลปะมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิชัย อธิโก. (2560) "ความเชื่อเรื่องไตรภูมิของคนในสังคมล้านนา." *มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*,

ฉ. 2 (3).

สร้อยดี อ่องสกุล. (2558). *ประวัติศาสตร์ล้านนา*, พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

สำราญ วงศ์เสงี่ยม. (2533). *พิธีกรรม 5 การดัดแปลงพิธีกรรมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น*, นครปฐม:
วิทยาลัยแสงธรรม.

สุภาพร คงศิริรัตน์. (ม.ป.ป.). *กบกินเดือน: คติความเชื่อดั้งเดิมเรื่องจันทรคราสของคนไทยที่ถูกลืมเลือน*
, พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่
หม่อมหลวง จตุรพิช ชมพูนุท

ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญา ใหม่

หม่อมหลวง จตุรพิช ชมพูนุท¹

บทคัดย่อ

แผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์เป็นเรื่องเดียวกัน เป็นหัวใจสำคัญของข่าวประเสริฐ เป็นศูนย์กลางคำสอนของพระเยซูคริสต์ และเป็นอรรถบทหลักในคำอุปมาของพระเยซูคริสต์

ข่าวประเสริฐ เริ่มต้นจากยอห์นผู้ให้บัพติศมาปรากฏตัวขึ้นในถิ่นทุรกันดาร แคว้นยูเดีย ประกาศว่า “จงกลับใจใหม่ เพราะว่าแผ่นดินสวรรค์มาใกล้แล้ว” (มัทธิว 3:2) จากนั้นพระเยซูคริสต์ก็เริ่มพันธกิจของพระองค์ด้วยคำสอนชุดเดียวกัน “แผ่นดินของพระเจ้ามาใกล้แล้ว” (มัทธิว 4:17 เทียบมาระโก 1:15 และลูกา 10:9) คำว่า “แผ่นดินของพระเจ้า” และ “แผ่นดินสวรรค์” ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่เป็นจำนวนข้อมากที่สุดหมวดสามานยนาม คือ 257 ข้อ

คำนี้แทรกอยู่ในบทต่างๆของพระกิตติคุณสัมพันธ์ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 74.90 (ร้อยละ 58.56 เมื่อนับรวมพระธรรมยอห์น) คำนี้ส่วนใหญ่อยู่ในคำสอนของพระเยซูคริสต์ในรูปแบบคำอุปมา เรียกว่า คำอุปมาของพระเยซูคริสต์ ซึ่งร้อยละ 80.00 ของคำอุปมาเป็นเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์ คำอุปมาของพระเยซูคริสต์ ใช้ภาษาภาพพจน์เชิงอุปมาและอุปไมย มิใช่อุปโลกน์ขึ้นมาจากจินตนาการแบบนิทานหรือเทพนิยาย แต่เป็นการอธิบายเชิงเปรียบเทียบถึงสิ่งซึ่งจริง โดยการโยงธรรมชาติที่เป็นจริงทางรูปธรรม อันเป็นที่รู้จักและรับรู้ในชีวิตประจำวัน ไปสู่อีกธรรมชาติหนึ่งที่ยังไม่รู้จัก ไม่เข้าใจ ทำให้ภาพความเป็นจริงของธรรมชาติที่ต้องการสอนกระจ่างชัดขึ้น บนสมมติฐานที่ว่า สิ่งซึ่งจริงในขอบเขตความรู้หนึ่งย่อมจริงในทุกที่

เหตุที่พระเยซูคริสต์ต้องสอนเป็นคำอุปมาก็เพราะ แผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์เป็นความรู้ใหม่ที่มาใกล้แล้ว แต่ยังไม่มาถึง ดังนั้น จึงต้องอุปไมยและอุปมาเป็นภาษาภาพพจน์ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจกระจ่างของธรรมชาติใหม่ที่ยังไม่เข้าใจ ด้วยการเปรียบเทียบกับธรรมชาติที่รับรู้อยู่ในชีวิตประจำวัน บนสมมติฐานที่ว่า สิ่งซึ่งจริงในขอบเขตความรู้หนึ่งย่อมจริงในทุกที่ ทำให้การเรียนรู้จากคำอุปมาของพระเยซูคริสต์ โดยการโยงธรรมชาติที่รู้จักรับรู้ในชีวิตประจำวันไปสู่อีกธรรมชาติหนึ่งที่ยังไม่เข้าใจ เพื่อให้ภาพความเป็นจริงทางนามธรรมกระจ่างชัดขึ้น โดยการนำคำอุปมาของพระเยซูคริสต์มาวางบนบริบทวัฒนธรรมไทยที่คนไทยรู้จักรับรู้ในชีวิตประจำวัน นับเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะนำคนไทยไปสู่ความรู้ความเข้าใจในอีกธรรมชาติหนึ่งที่ยังไม่เข้าใจ โดยสมมติฐานนี้ การนำเสนอความ

¹ ผู้ปกครองประจำการ คริสตจักรราชเทวีกรุงเทพฯ คริสตจักรภาคที่หก สภาคริสตจักรในประเทศไทย

เข้าใจเรื่องแผ่นดินในบริบทวัฒนธรรมไทย จึงนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้า ในบริบท คริสตศาสนศาสตร์ได้ ในทำนองเดียวกัน

คำสำคัญ แผ่นดิน แผ่นดินของพระเจ้า แผ่นดินสวรรค์ คำอุปมา บ้าน

ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่
หม่อมหลวง จตุรพิช ชมพูนุท

บทนำ

τὸ εὐαγγέλιον (พระกิตติคุณ พระวรสาร ข่าวประเสริฐ) เริ่มต้นจากยอห์นผู้ให้บัพติศมาประกาศว่า “จงกลับใจใหม่ เพราะ **ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν** มาใกล้แล้ว”² จากนั้นพระเยซูคริสต์ก็เริ่มพันธกิจของพระองค์ด้วย **τὸ εὐαγγέλιον** ชุดเดียวกัน คือ “**ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν** มาใกล้แล้ว”³ (เทียบ มก. 1:15 และลก. 10:9)

พระกิตติคุณสัมพันธ์ (The Synoptic Gospels) เรียกพันธกิจการประกาศข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์ว่า **τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας** ดังนั้น ข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์ก็คือข่าวประเสริฐเกี่ยวกับแผ่นดินของพระเจ้าหรือแผ่นดินสวรรค์ ซึ่งเรียกรวมๆว่า **ἡ βασιλεία**.

ความสำคัญของ **ἡ βασιλεία**

“นักศาสนศาสตร์เห็นพ้องต้องกันว่า **ἡ βασιλεία** มิเพียงเป็นอรรถบทหลัก (main theme) ของพระคัมภีร์ทั้งเล่มเท่านั้น ยังเป็นคำสอนที่โดดเด่นชัดเจนยิ่งของพระเยซูคริสต์อีกด้วย” (Sendriks, 2017)

“หัวใจคำสอนของพระเยซูคริสต์มีศูนย์กลางอยู่ในอรรถบทของ **ἡ βασιλεία**” (สืบค้นจาก <https://www.biblestudytools.com/dictionary/kingdom-of-god>)

“**ἡ βασιλεία** คือ จุดศูนย์กลางพันธกิจของพระเยซูคริสต์” (Wilkinson, 2009)

ความสำคัญของ **ἡ βασιλεία** เชิงสถิติ

ἡ βασιλεία ปรากฏในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ 257 ข้อ ครึ่งหนึ่งปรากฏในพระกิตติคุณทั้งสี่ (n=133, $\mu=51.75$) ในพระกิตติคุณสัมพันธ์ 130 ข้อ และในพระกิตติคุณยอห์น 3 ข้อ จำแนกย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม เรียงลำดับทางสถิติได้ ดังนี้

1. แผ่นดินของพระเจ้า **ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ** 65 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 58.56
2. แผ่นดินสวรรค์ **ἡ βασιλεία των ουρανῶν** 31 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 27.93
3. อื่นๆ อาทิ **ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς, ἡ βασιλεία σου, αὐτοῦ, ἐμῆ** และ **τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας** 15 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 13.51

หากนับตามจำนวนบท จะพบว่า **ἡ βασιλεία** แทรกอยู่ในบทต่างๆของพระกิตติคุณมากถึงสามในสี่ของจำนวนบทของพระกิตติคุณทั้งเล่ม คิดเป็นร้อยละ 74.90 ($\mu=74.90$, $\sigma=16.93$) เรียงลำดับทางสถิติได้ ดังนี้

พระกิตติคุณมัทธิว 28 บทมีคำ **ἡ βασιλεία** ปรากฏอยู่ 25 บท คิดเป็นร้อยละ 89.29

² มธ. 3:2 (THSV2011).

³ มธ. 4:17.

พระกิตติคุณลูกา 24 บทมีคำ **ἡ βασιλεία** ปรากฏอยู่ 19 บท คิดเป็นร้อยละ 79.17

พระกิตติคุณมาระโก 16 บทมีคำ **ἡ βασιλεία** ปรากฏอยู่ 9 บท คิดเป็นร้อยละ 56.25

เมื่อรวบรวมพระกิตติคุณยอห์นซึ่งแม้มีคำ **ἡ βασιλεία** ปรากฏเพียง 2 บทเท่านั้น คือ ใน บทที่ 3 และบทที่ 18 เข้ามาแล้ว สัดส่วนเฉลี่ยก็ยังเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนบทในพระกิตติคุณทั้งสิ้น ($\mu=58.56$, $\sigma=35.49$) หรือมีคำว่า **ἡ βασιλεία** ปรากฏอยู่ทุกๆสองบทโดยเฉลี่ย

แผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์เป็นเรื่องเดียวกัน

แม้พระกิตติคุณมาระโก ลูกาและยอห์นจะใช้คำว่า **ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ** ต่างกับพระกิตติคุณมัทธิวที่ใช้คำว่า **ἡ βασιλεία των ουρανών** แต่ทั้งสองคำต่างอ้างอิงถึงสิ่งเดียวกัน (Schrock, 2014, p. 10) ตัวอย่างเช่น

มธ 5:3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

ลก 6:20 Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρας ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ..

หรือ มธ 11:11 ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, μείζων αὐτοῦ ἐστὶν.

ลก 7:28 ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων αὐτοῦ ἐστὶ.

หรือ มธ 13:31 Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως,

มก 4:31 Τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,

ลก 13:19 Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ,

หลายครั้งที่พระกิตติคุณใช้ **ἡ βασιλεία** เพียงสั้นๆคำเดียว แต่พระคัมภีร์ฉบับแปลเป็นภาษาไทย (THSV2011) แปลว่า “แผ่นดินของพระเจ้า” ตัวอย่างเช่น

มธ 4:23 καὶ κηρύσσω τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας,

มธ 4:23 ทรงประกาศข่าวประเสริฐเรื่องแผ่นดินของพระเจ้า

และ มธ 24:14 κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ,

มธ 24:14 ข่าวประเสริฐเรื่องแผ่นดินของพระเจ้านี้จะถูกประกาศไปทั่วโลก

ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่
หม่อมหลวง จตุรพิช ชมพูนุท

ดังนั้น ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν มีความหมายเดียวกันกับ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ กล่าวถึงอย่างสั้นๆว่า ἡ βασιλεία ก็ได้ เพราะคำสอนของพระเยซูคริสต์เรื่อง “แผ่นดิน” มีเพียงอรรถบทเดียว ใจความเดียว (Schrock, 2014, p. 10)

ἡ βασιλεία ἐν παραβολαῖς

แม้ ἡ βασιλεία เป็นอรรถบทหลัก เป็นหัวใจสำคัญของข่าวประเสริฐ แต่กลับไม่ปรากฏความหมายหรือนิยามศัพท์ที่ชัดเจนในพระคัมภีร์ พระเยซูคริสต์เองก็ได้สร้างทฤษฎีหรือศาสนศาสตร์ว่าด้วยแผ่นดินไม่ว่าในเชิงรัฐศาสตร์ ปรัชญาหรืออวสานศาสตร์ (Eschatology) เพราะคำสอนเรื่อง ἡ βασιλεία ทั้งหมด (ร้อยละ 100) อยู่ในรูปคำอุปมา (ἐν παραβολαῖς) และร้อยละ 80 ของคำอุปมาเป็นคำอุปมาเกี่ยวกับ ἡ βασιλεία

ἡ βασιλεία ไม่เพียงปรากฏอยู่เป็นจำนวนมากลำดับต้นๆในข้อพระธรรม และปรากฏอยู่มากถึงสามในสี่ของจำนวนบทในพระกิตติคุณสัมพันธ์เท่านั้น ἡ βασιλεία ยังเป็นหัวใจสำคัญ (foundational concept) ของคำอุปมาของพระเยซูคริสต์ เพราะคำอุปมาของพระเยซูคริสต์เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ἡ βασιλεία มากถึงร้อยละ 80.00 (Wilkinson, 2009, p. 1)

เพื่อจะเข้าใจคำสอนของพระเยซูคริสต์เรื่อง ἡ βασιλεία ต้องเข้าใจวัตถุประสงค์และโครงสร้างของคำอุปมาที่พระเยซูคริสต์ใช้ (ἡ παραβολή)

คำอุปมาของพระเยซูคริสต์ในเชิงปริมาณยังไม่มีข้อสรุปที่ตรงกันว่า จำนวนที่แน่นอนมีเท่าใด Archibald Hunter อ้างถึงนักวิชาการที่พยายามกำหนดว่าคำตรัสชนิดใดของพระเยซูคริสต์ถือเป็นคำอุปมา เพื่อนับจำนวนคำอุปมาของพระเยซูคริสต์ ผลก็คือนับได้ไม่ตรงกัน Trench นับคำอุปมาได้ 30 เรื่อง, F.F. Bruce นับได้ 33 เรื่อง, Merrill Tenney นับได้ 32 เรื่อง, Alexander และ Alexander นับได้ 39 เรื่อง, Joichim Jeremias นับได้ 40 เรื่องเท่ากับ Miller และ Miller, Pierson นับได้ 48 เรื่อง, คณะบรรณาธิการผู้แปลพระคัมภีร์ฉบับ NIV นับได้ 52 เรื่อง, Julicher นับได้ 53 เรื่อง, Mowry นับได้ 55 เรื่อง, Dr. Hunter เองนับได้ 60 เรื่องเท่ากับ J.A.T. Robinson, B.T.D. Smith นับได้ 62 เรื่องและ Herbert Lockyer นับได้ถึง 89 เรื่องในพระกิตติคุณสัมพันธ์ และ 21 เรื่องในพระกิตติคุณยอห์น (Brown, 2012, p. 15)

พระเยซูคริสต์มิได้ใช้คำอุปมาในลักษณะอุปมาโวหาร มิได้ใช้เพื่อยกระดับคำสอนของพระองค์ให้เป็นงานวรรณกรรม และมีได้มุ่งหวังหลอกล่อให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลิน (มุขปาฐะ) พระเยซูคริสต์ใช้คำอุปมาเพื่อโยนสิ่งที่เข้าใจได้ในชีวิตประจำวันไปสู่สิ่งที่เกินขอบเขตความรู้เข้าใจในขณะนั้น

แต่ทั้งสิ่งที่เข้าใจได้และสิ่งที่เกินขอบเขตความรู้ เป็นสิ่งซึ่งจริงทั้งสองสิ่ง

คำอุปมาของพระเยซูคริสต์ตั้งอยู่บนฐานแห่งความจริง

โครงสร้างของคำอุปมา (ή παραβολή)

คำอุปมาของพระเยซูคริสต์ประกอบด้วยองค์ประกอบสองส่วน คือหนึ่ง Spiritual Truth - สัจธรรมฝ่ายจิตวิญญาณที่ประสงค์จะอธิบาย และสอง Analogy - การอธิบายด้วยวิธีอุปมาอุปไมย (Brown, 2012, p. 67)

ή παραβολή ประกอบด้วย significant factors 2 ภาคส่วน

ภาคส่วนแรก (1st factor) คือส่วน Spiritual Truth เป็นความจริงที่พระเจ้าประสงค์จะเปิดเผยแด่มนุษย์ไม่อาจเข้าใจได้ทั้งหมด (Full body of Truth) (Brown, 2012, p. 39)

ภาคส่วนหลัง (2nd factor) คือส่วน ordinary เป็นเรื่องที่ยกขึ้นมาจากโลกในชีวิตประจำวันของผู้ฟังรับรู้ (contextualized worldview) ซึ่งสามารถเข้าใจได้โดยง่ายไม่ต้องตีความ (Brown, 2012, pp. 25-26) ตัวอย่างเช่น

“แผ่นดินของพระเจ้าเปรียบเหมือนคนหนึ่งหว่านพืชลงในดิน”⁴

“แผ่นดินของพระเจ้า” คือส่วน Spiritual Truth เป็นสิ่งซึ่งมีอยู่จริงที่พระเจ้าประสงค์จะเปิดเผยแก่มนุษย์ แต่อยู่เหนือความเข้าใจ เนื่องการรับรู้ของมนุษย์ ไม่อาจสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสและสติปัญญาของมนุษย์

“คนหนึ่งหว่านพืชลงในดิน” คือส่วน ordinary ในชีวิตประจำวันของผู้ฟัง ที่ผู้ฟังมีประสบการณ์รับรู้ เห็นด้วยตา ทำด้วยมือ และคุ้นเคยด้วยสติปัญญา

ทั้งสองภาคส่วนเชื่อมโยงกันด้วย “เหมือน” (simile) หรือ “เป็น” (metaphor)

“แผ่นดินสวรรค์เปรียบเหมือน (ὁμοία ἐστὶν) เมล็ดมีสตาร์ดเมล็ดหนึ่ง”⁵

“(ชาวแผ่นดินสวรรค์) ท่านทั้งหลายเป็น (ἐστε) เกลือแห่งโลก”⁶

แผ่นดินสวรรค์และชาวแผ่นดินสวรรค์เป็นความจริงเหนือความเข้าใจ เมล็ดมีสตาร์ดและเกลือเป็นความจริงในชีวิตประจำวัน คำอุปมานี้เชื่อมโยงความจริงประจำวันที่เข้าใจสู่ความจริงที่ยังไม่เข้าใจ

คำอุปมาของพระเยซูคริสต์ ใช้ภาษาภาพพจน์ (figurative) เชิงอุปมา (metaphor) และเชิงอุปไมย (simile) มิใช่เพื่อความสละสลวยแห่งภาษาหรือเพื่อสร้างอุดมคติเชิงปรัชญา และมีใช้การอุปโลกน์เทพปรณัมขึ้นมาจากจินตนาการ แต่เป็นการอธิบายเชิงเปรียบเทียบ (analogy) สองสิ่งซึ่งจริง โดยการโยงธรรมชาติที่เป็นจริงทางรูปธรรมของสิ่งแรก อันเป็นที่รู้จักและรับรู้ในชีวิตประจำวัน ไปสู่อีกธรรมชาติหนึ่งของสิ่งหลังที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก ยังไม่เข้าใจ เพื่อสะท้อนภาพความเป็นจริงของธรรมชาติของสิ่งหลังที่ต้องการสอนให้กระจ่างชัดขึ้น

⁴ มก. 4:26.

⁵ มธ. 13:31.

⁶ มธ. 5:13.

ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่
หม่อมหลวง จตุรพิช ชมพูนุท

Wiersbe นิยามว่า คำอุปมาของพระเยซูคริสต์ หมายถึง เรื่องเล่าที่กล่าวถึงเรื่องหนึ่งโดยเปรียบ
กับเรื่องหนึ่งโดยมีจุดประสงค์ที่จะสอน จากสิ่งหนึ่งที่เป็นที่เข้าใจแล้วไปสู่อีกสิ่งหนึ่งที่ยังไม่เข้าใจ เพื่อ
ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ (Brown, 2012, p. 31)

โดยความเข้าใจธรรมชาติท่ามกลางเรา เราจึงรับรู้และเข้าใจถึงแผ่นดินของพระเจ้าที่อยู่
ท่ามกลางตัวเรานั้นเอง บนสมมติฐานที่ว่า สิ่งซึ่งจริงในขอบเขตความรู้หนึ่งย่อมจริงในทุกที่ (What is
valid in one sphere is valid also in the other) (Brown, 2012, p. 31)

“และเขาจะไม่พูดกันว่า ‘มาคู่นี้’ หรือ ‘ไปคู่นั้น’ เพราะนี่แน่ะ แผ่นดินของพระเจ้านั้นอยู่ท่าม
กลางพวกท่าน”⁷

ἡ βασιλεία ἐν ἡ παραβολή ปรียบแผ่นดินสยาม

การศึกษาครั้งนี้จะทำการแทนภาคส่วนหลังของคำอุปมา (ordinary) ด้วยประวัติคริสตจักรใน
ภาคเหนือ เพื่อโยง contextualized worldview ของท้องถิ่นล้านนาไปสู่ Spiritual Truth เรื่อง
แผ่นดินของพระเจ้า

ἡ βασιλεία ไม่ใช่สถานที่ที่เรียกว่าสวรรค์ ไม่ใช่คริสตจักร แต่หมายถึงขอบเขตแห่งพระ
ราชอำนาจ (realm ruled by a monarch) Ern Baxter นิยามแผ่นดินของพระเจ้าคือการปกครอง
โดยพระเจ้า (Wilkinson, 2009, p. 13)

นิยามนี้สอดคล้องกับคติความเชื่อเรื่องแผ่นดินในวัฒนธรรมไทย คำว่าแผ่นดินใช้เรียกแทน
พระมหากษัตริย์ (ἄνθρωπῳ βασιλείᾳ ในคำอุปมาของพระเยซูคริสต์)

“แผ่นดินนี้ ท่านจะไม่เข้าไปประทับในวังบ้างเลยทีเดียวหรือ” (คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2000, น.
455)

ธรรมเนียมไทยไม่นิยมออกพระนามของพระมหากษัตริย์ แต่ใช้คำแทนว่า “แผ่นดิน” หรือ “ใน
หลวง” นิโกลาส์ แชรแอส บันทึกว่า “เป็นนโยบายทางการเมืองของราชอาณาจักรสยาม ที่จะออก
พระนามพระเจ้าแผ่นดินให้เป็นที่รู้แก่ประชาชนพลเมืองได้ก็ต่อเมื่อสวรรคตแล้ว” (นิโกลาส์ แชรแอส,
2550, น. 193) สอดคล้องกับธรรมเนียมตามพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม “ไม่ออกพระนามพระ
เจ้า”

จักรมณฑลของแผ่นดิน

แผ่นดินหมายถึงพระมหากษัตริย์ และพระราชอำนาจแผ่ออกไปจากศูนย์กลาง สู่สุดปลาย
พรมแดนอันไม่อาจกำหนดวัดแน่นอนเป็นที่ยุติได้ วงแหวนแห่งพระราชอำนาจ (ring of power) นี้
เรียกว่า “มณฑล”

⁷ ลก. 17:21.

มโนทัศน์เรื่อง “มณฑลของแผ่นดิน” (Mondala) มาจาก Wolters อธิบายรูปแบบความสัมพันธ์ของรัฐโบราณในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Wolters เชื่อว่าจักรมณฑลทางอำนาจของแผ่นดิน (ring of power) แต่ละแผ่นดินไม่ตายตัว และไม่อาจกำหนดขอบเขตที่แน่นอนในทางภูมิศาสตร์ได้ (กำพล จำปาพันธ์, 2559, น. 51)

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2557) อธิบายว่า มโนภาพที่รู้จักกันดีในประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็คืออำนาจปกครองของพระมหากษัตริย์ในศูนย์กลางหนึ่งๆ เป็นเหมือนดวงเทียนที่ถูกจุดขึ้นในห้องมืด แสงสว่างหรือพระราชอำนาจมีอย่างเข้มข้นแต่เพียงในอาณาบริเวณที่ใกล้กับองค์พระมหากษัตริย์ ดวงเทียนนั้นยิ่งไกลออกไปเพียงไร แสงเทียนหรือพระราชอำนาจยิ่งสลัวลง ... และตรงที่ซึ่งแสงสลัวของเทียนสองดวงชนกันนั้น คือ อาณาเขตที่บอกไม่ได้แน่ชัดว่าเป็นของใครหรือใครเป็นนายอย่างแท้จริง (น. 142-143)

ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ แผ่นดินฉาน (Shan) ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมดินแดนในพม่า ลาว จีนตอนใต้ และสยาม กล่าวคือทิศเหนือจดเชียงตุง เมืองเซิน (จีน) ทิศใต้จดอูตรดิตถ์ ตาก (สยาม) ทิศตะวันออกจดเชียงแสน (ลาว) ทิศตะวันตกจดแสนหวี เมืองกองไต เมืองนาย (พม่า) (ชวิศา ศิริ, 2550, น. 63-65)

ในสมัยดร.แดเนียล แมคกิลวารี (1828–1911) แผ่นดินฉานปกครองโดยพระเจ้ากาวิโลรสสุริยวงศ์ (ใช้คำแทนว่า “เจ้าหลวง”) มีศูนย์กลางพระราชอำนาจอยู่ที่ “ซิมเหม่” (Zimme)

เจ้าหลวงคือพระมหากษัตริย์ของแผ่นดินฉาน เมืองหลวงของแผ่นดินฉานคือซิมเหม่ ราษฎรเรียกตนเองว่า “คนเมือง” และรับรู้ว่าเป็นพลเมืองในปกครองของเจ้าหลวง

นอกเหนือขอบเขตการรับรู้ของคนเมือง คือ มีแผ่นดินสยามครอบอยู่เหนือแผ่นดินฉาน เรียกแผ่นดินฉานว่าล้านนา และเรียกซิมเหม่ว่าเชียงใหม่

แผ่นดินของพระเจ้าเปรียบเหมือนแผ่นดินสยามหรือพระราชอำนาจแห่งพระมหากษัตริย์สยามสวมทับแผ่นดินฉานหรือพระราชอำนาจแห่งเจ้าหลวง

คริสเตียนคิดว่าแผ่นดินของพระเจ้าอยู่บนสวรรค์และอยู่ในคริสตจักรเท่านั้น จึงจำเป็นต้องประกาศข่าวประเสริฐเพื่อขยายแผ่นดินของพระเจ้า

ความเชื่อที่ว่าการประกาศข่าวประเสริฐที่เชียงใหม่ คือ การนำแผ่นดินของพระเจ้าเข้ามาตั้งอยู่ในแผ่นดินล้านนา เพื่อวิญญานของผู้รับเชื่อชาวล้านนาจะได้เข้าสู่แผ่นดินสวรรค์ เป็นความเข้าใจด้านศาสนศาสตร์ที่ไม่สอดคล้องกับคำอุปมาของพระเยซูคริสต์ เพราะแผ่นดินล้านนาอยู่ในแผ่นดินสยามฉันทไต แผ่นดินล้านนาก็อยู่ในแผ่นดินของพระเจ้าแล้วฉันทนั้น ชาวล้านนาอยู่ในแผ่นดินของพระเจ้ามาตั้งแต่ต้น เพียงแต่พวกเขาจะเป็นชาวแผ่นดินสวรรค์ก็ต่อเมื่อพวกเขาได้เกิดใหม่ คือ รับรู้ด้วยการประทานจากความรู้จากพระวิญญานบริสุทธิ์

ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่
หม่อมหลวง จตุรพิช ชมพูนุท

การประกาศข่าวประเสริฐของดร.แมคคิลวารี นำไปสู่การให้บัพติศมาแก่หนานอินตะ เมื่อวันที่ 3 มกราคม 1869/2412 (สืบค้นจาก http://lib.payap.ac.th/christianity/doc/1/his_church1.pdf) เป็นคริสเตียนพื้นเมืองคนแรกของชิมเหม่หรือเชียงใหม่ ต่อมาในปีเดียวกันนั้นมีผู้รับเชื่อเพิ่มอีก 6 คน คือน้อยสุยะ นายบุญมา แสนญาวิชัย หนานชัย น้อยกันทาและปู่ส่าง

น้อยสุยะรับบัพติศมาเมื่อ 2 พฤษภาคม 1869/2412 หนานชัยรับบัพติศมาเมื่อ 1 สิงหาคม 1869/2412 (สืบค้นจาก <http://www.wattanachurch.org/index.php/pastor-pages/86>)

หนานชัย เป็นคนละแวกหมู่บ้านเดียวกันกับน้อยสุยะ ท่านเคยบวชเรียนจนได้เป็นเจ้าอาวาสวัด ภายหลังลาสิกขาออกมา ก็ยังคงสมัครใจเป็นมัคทายกในวัดหลวงทำหน้าที่ปิดกวาดดูแลวัดเพื่อจะได้ไม่ต้องขึ้นสังกัดเป็นไพร่ ไม่ต้องทำงานให้ทางการบ้านเมือง เมื่อหนานชัยรับบัพติศมาจึงลาออกจากเป็นมัคทายกวัด โดยเหตุนี้หนานชัยจึงต้องถูกเกณฑ์แรงงานตามกฎหมายของแผ่นดิน แต่ท่านได้เลี่ยงโดยอ้างธรรมเนียมปฏิบัติของพระเจ้าห้ามทำงานวันอาทิตย์ เป็นเหตุให้ท่านและน้อยสุยะถูกประหารชีวิตที่บ้านแม่ปูคา อ.สันกำแพง เมื่อวันที่ 14 กันยายน 1869/2412

เหตุการณ์ประหารชีวิตคริสเตียนสองคนได้สร้างความหวาดกลัวเป็นอย่างยิ่งให้กับคริสเตียนทุกคน หลายคนหนีหายไปจากคริสตจักรด้วยเกรงภัยอาญาที่จะมาถึงตัว มีบันทึกในสมุดบันทึกคณะธรรมกิจคริสตจักรเพรสไบทีเรียนที่ 1 เชียงใหม่ ลงวันที่ 2 มกราคม ค.ศ.1870 ความว่า

"...เมื่อสามเดือนก่อน เป็นช่วงแห่งความทรمانอย่างแสนสาหัสของมิชชันล่าว เป็นสภาวะบีบคั้นที่เกือบทำให้มิชชันต้องแตกสลาย ในการจัดนมัสการวันสะบาโตเดือนกันยายน เมื่อสมาชิกคริสตจักรของเราทั้งหมดผู้สามารถมาร่วมกับเราได้ต่างอยู่พร้อมหน้ากัน ก็ได้ยื่นข้อกล่าวหาต่อเจ้าหลวงมีแผนการที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อข่มขู่ราษฎรและป้องกันไม่ให้มีการแผ่ขยายของลัทธิศาสนาใหม่นี้ เราได้ยื่นมาว่าพระองค์ตัดสินใจที่จะเนรเทศคริสเตียนทุกคนออกจากราชอาณาจักร" (สืบค้นจาก <http://www.wattanachurch.org/index.php/pastor-pages/86>)

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงกันยายน 1869/2412 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ทุกคนในแผ่นดินชิมเหม่ (เชียงใหม่) รวมทั้งคณะมิสชันนารีที่นำโดย ดร.แดเนียล แมคคิลวารี ยอมรับพระราชอำนาจของแผ่นดินชิมเหม่

แต่การสังหารคริสเตียนชุดแรกของแผ่นดินชิมเหม่มิใช่ความพ่ายแพ้ของการขยายเขตแดนของแผ่นดินของพระเจ้า ที่ทำให้คริสเตียนต้องหนีราชภัยและบีบคั้นคณะมิสชันนารีให้แตกสลาย และมีใช้ความล้มเหลวของการประกาศข่าวประเสริฐ

ทางปากฝั่งของเจ้าหลวง พระเจ้าเชียงใหม่ กาวีโลรสสุริยวงศ์ก็กังวลและเป็นทุกข์ไม่แพ้กัน เพราะมี "คำสั่งสอบสวน" มาจากแผ่นดินสยามเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นนี้ ซึ่งเจ้าหลวงยืนยันว่า "เป็นราชอำนาจของพระองค์ สยามไม่มีสิทธิแทรกแซง และผู้ถูกประหารก็เป็นราษฎรของพระองค์ซึ่งจะสังหารเสียเท่าใดก็ได้ตามใจปรารถนาของพระองค์" (Hallett, 1890, p. 110) แต่เมื่อคณะผู้สอบสวน

มิได้แสดงท่าทีใดๆออกมา พระองค์ก็วางพระทัย กอปรกับดร.แมคคิลวารีได้มาเข้าเฝ้าและ
ประนีประนอมระงับข้อพิพาทระหว่างกัน

แต่ที่จริงแล้ว แผ่นดินฉานและซิมเหมอยู่ใต้อาณาจักรของพระเจ้า พระองค์ทรง
ยินยอมให้เหตุการณ์นี้บังเกิดขึ้นเพื่อให้เข้าใจคำอุปมาที่ว่า “แผ่นดินสวรรค์เปรียบเหมือนเมล็ดพืช
เมล็ดหนึ่ง ซึ่งคนหนึ่งเอาไปเพาะลงในไร่ของตน”⁸

เมล็ดพืชคือหนานชัยและน้อยสุยะที่ต้องฝังลงไปเพาะ เพราะในปีต่อมาพระเจ้ากาวิโลรสสุริ
ยวงศ์เดินทางเข้ามากรุงเทพฯด้วยพระราชกรณียกิจ (ดร. ประสิทธิ์ พงศ์อุดม บันทึกว่าเสด็จลง
มาร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4)

แผ่นดินสยามได้แต่งตั้งพระเจ้าอินทวิชยานนท์ ราชบุตรเขยขึ้นครองแผ่นดินแทนทันทีที่
พระเจ้ากาวิโลรสสุริยวงศ์เสด็จพ้นกำแพงพระนคร

พระเจ้าอินทวิชยานนท์ ได้พระราชทานที่ดินริมแม่น้ำปิงให้ก่อสร้างคริสตจักรที่หนึ่ง
เชียงใหม่ และอนุญาตให้มิชชันนารีเผยแพร่ศาสนาต่อไปได้โดยรับรองว่าจะไม่มีผู้ใดขัดขวาง (สืบค้น
จาก http://lib.payap.ac.th/christianity/doc/history_christian_chiangmai_lamphun.pdf)

แผ่นดินสยามมีพระบรมราชโองการเสรีภาพทางศาสนา ค.ศ. 1878 (พ.ศ. 2421) โดยมี
พระบรมราชวินิจฉัยว่าการศาสนาไม่ใช่เรื่องขัดขวางงานราชการแผ่นดิน ประชาชนจะนับถือศาสนาใด
ก็ได้โดยห้ามนายในสังกัดขัดขวาง แม้แต่การทำงานวันอาทิตย์ก็ไม่ให้กีดกันบังคับเว้นแต่เป็นเรื่องการ
สงคราม ภายหลังจากที่มีพระบรมราชโองการนี้ก็ทำให้ความตึงเครียดในเชียงใหม่คลี่คลายลง ส่งผลให้
การทำงานของคณะมิชชันนารีขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว (ประสิทธิ์ พงศ์อุดม, ม.ป.ป.)

สรุป

1. ἡ βασιλεία ในคำอุปมาของพระเยซูคริสต์หมายถึงการดำรงอยู่ของพระราชอำนาจ
ของพระเจ้าในทุกๆที่ของจักรวาล แผ่นดินโลก ฟ้าสวรรค์ และบาดาล(แดนมรณา) ไม่ว่าผู้อาศัยใน
นั้นจะรับรู้หรืออยู่นอกเหนือความรู้ก็ตาม

2. การประกาศข่าวประเสริฐมิใช่การขยายเขตแดนของแผ่นดินสวรรค์หรือการล่าอาณานิคม
แต่เป็นพันธกิจการ “ปลุกจิตสำนึก” รับรู้พระคุณของพระเจ้าที่ปกป้องปกครองและดูแลผู้อยู่ใน
แผ่นดิน มิใช่เพื่อย้ายแผ่นดินแต่เพื่อเห็น “ชุมทรัพย์ที่ซ่อนอยู่” ในแผ่นดินนั้น⁹

3. ความทุกข์และการข่มเหงที่เกิดขึ้นกับชาวแผ่นดินสวรรค์ไม่ใช่ความพ่ายแพ้หรือข้ออ้างที่
จะถอยออกมา เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นดังการเพาะเมล็ดลงในไร่หรือใส่เชื้อแป้งจำนวนหนึ่งลงในถัง
เพื่อการตระหนักรู้อย่างเด่นชัดถึงพระราชอำนาจของพระเจ้า

⁸ มธ 13:31.

⁹ มธ 13:44.

ความเข้าใจเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์จากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่
หม่อมหลวง จตุรพิช ชมพูนุท

บรรณานุกรม

พระคริสตธรรมคัมภีร์ไทย ฉบับมาตรฐาน 2011.

“Kingdom of God”, Baker’s Evangelical Dictionary of Biblical Theology, August 26,
2019, <https://www.biblestudytools.com/dictionary/kingdom-of-god/>.

Brown, M. David. *All the Parables of Jesus: A Guide to Discovery*. Bloomington, IN:
WestBow Press, 2012.

Chancey, A. Mark. *The Galilee Jesus Knew*. Washington, DC: Biblical Archeology
Society, 2008.

Editorial Staff, “What is the kingdom of God ? Understanding its meaning”,
September 17, 2019, <https://www.christianity.com/god/what-is-the-kingdom-of-god-understanding-it-s-meaning.html>.

Roberts, B. Eric. *The Parables of Jesus Christ: A Brief Analysis*. Bloomington, IN:
Booktango, 2012.

Schrock, B. Earl. *The Kingdom of Heaven and the Kingdom of God*. Bloomington, IN:
Xlibris Corporation, 2014.

Sendriks, Romans. *What is God’s Kingdom?* Sun Valley, CA: The Master’s Seminary,
2017.

Ty, Allen. *The Kingdom of God in the 21st Century*. Bloomington, IN: Xlibris
Corporation, 2017.

Wilkinson, Ian. *Understanding the Kingdom of God*. Bloomington, IN: Xlibris
Corporation, 2009.

กำพล จำปาพันธ์, “รัฐในประวัติศาสตร์อยุธยา : ข้อถกเถียงว่าด้วยสภาพสังคมวัฒนธรรม และอำนาจ
การเมืองในประวัติศาสตร์นิพนธ์ร่วมสมัย.”, วารสารภาษาและวัฒนธรรม ปีที่ 35 ฉบับพิเศษ
(2559): 51

ชวิศา ศิริ, “การค้าของอาณาจักรล้านนา ตั้งแต่ต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 22.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาควิชา
ประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

แซรแอส, นิโกลาส์. ประวัติศาสตร์ธรรมชาติและเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม, แปลโดย สันต์ ท.
โกมลบุตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: ศรีปัญญา, 2550.

ประสิทธิ์ พงศ์อุดม, ดร. “บันทึกวีรชนแห่งความเชื่อ... น้อยสุขะและหนานชัย”

<http://www.wattanachurch.org/index.php/pastor-pages/86>. (สืบค้นเมื่อ 4
กุมภาพันธ์ 2563).

ดร.ประสิทธิ์ พงศ์อุดม, “ประวัติศาสตร์คริสตศาสนาในเชียงใหม่”

http://lib.payap.ac.th/christianity/doc/history_christian_chiangmai_lamphun.pdf. (สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2563).

นิธิ เอียวศรีวงศ์. กรุงแตก พระเจ้าตากและประวัติศาสตร์ไทย : ว่าด้วยประวัติศาสตร์ และ

ประวัติศาสตร์นิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2557.

หอสมุดมหาวิทยาลัยพายัพ, “ประวัติคริสตจักรที่หนึ่ง”

http://lib.payap.ac.th/christianity/doc/1/his_church1.pdf (สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์
2563).

โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กฤตธี วิญญูวิชัยกุล

โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย

Buddhist worldviews Related to the Response to the Gospel of High
School Students

กฤตธี วิญญูวิชัยกุล¹

Kittatee Winyuwichaikul

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อจะทราบว่าโลกทัศน์เดิมของพุทธศาสนาสัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของพวกเขาอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำพันธกิจกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีโอกาสได้รับฟังพระกิตติคุณอยู่เสมอในโรงเรียนคริสเตียน

ผลการค้นคว้าสรุปได้ว่า วัยรุ่นมีโลกทัศน์ทางพุทธศาสนาบางประการที่ฝังอยู่ในความเชื่อ ความคิด และชีวิตของพวกเขา ซึ่งเกิดจากแหล่งที่มาหลากหลาย เช่น เกิดจากการปลูกฝังสั่งสอนภายในครอบครัว การสั่งสอนและประกาศพระกิตติคุณในโรงเรียน จากประสบการณ์ส่วนตัว และจากสภาพแวดล้อม โดยส่งผลต่อการตอบสนองต่อพระกิตติคุณที่พวกเขาได้ยินฟังอีกด้วย กล่าวคือ พวกเขามีความเชื่อทางพุทธศาสนาที่ยึดถืออย่างหนักแน่นมั่นคง ซึ่งโลกทัศน์ทางพุทธศาสนาบางประการมีความขัดแย้งกับพระกิตติคุณ จึงส่งผลให้พวกเขายังไม่ต้อนรับพระเยซูคริสต์หรือเชื่อในพระกิตติคุณ ดังนั้น การใส่ใจกับเป้าหมายโลกทัศน์เหล่านี้จะช่วยให้การประกาศพระกิตติคุณกับกลุ่มวัยรุ่นเหมาะสมกับบริบทและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ โลกทัศน์ พุทธศาสนา พระกิตติคุณ

¹ ผู้อภิบาลอนุชน คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่

Abstract

This study purposed to study the Buddhist worldview related to the response to the gospel of high school students. In order to know how their original worldview of Buddhism related to the response to the gospel. This study will be useful for youth ministries who work with high school students who could hear the gospel every day in Christian schools.

The results concluded that high school students have a Buddhist worldview in their beliefs, thoughts, and lives. Caused by various sources, such as instilling in the family, teaching in schools, their personal experience, and their environment. This affected the response to the gospel they've heard. They have a firm Buddhist belief which conflicted with the gospel. As a result, they still do not accept Jesus Christ or believe in the gospel. Therefore, paying attention to their Buddhist worldviews will help preaching the gospel to high school students more contextually and effectively.

Keywords: Worldviews, Buddhist, Gospel

โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กฤตธี วิญญูวิชัยกุล

บทนำ

สถานการณ์และทิศทางการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยเป็นเรื่องที่มีการศึกษาอย่างกว้างขวางในหมู่ผู้ทำพันธกิจกับชาวไทยทั้งที่เป็นมิชชันนารีและผู้รับใช้ชาวไทย การศึกษาและวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นความพยายามในการใช้วิธีการประกาศในรูปแบบต่างๆ เพื่อสื่อสารพระกิตติคุณให้เข้ากับบริบททางวัฒนธรรม ความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งคือโลกทัศน์พุทธศาสนาที่ฝังรากลึกในระบบความเชื่อของคนไทยมายาวนานและยากจะเปลี่ยนแปลง (Taylor, 1999) โลกทัศน์ดังกล่าวครอบคลุมถึงความเชื่อ มุมมอง ค่านิยมที่บุคคลใช้เป็นแว่นมองโลกและสิ่งต่างๆ โลกทัศน์พุทธศาสนามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตอบสนองพระกิตติคุณของคนไทยและการดำเนินชีวิตในฐานะคริสตชนอย่างแยกไม่ออก

บทความนี้จะรายงานผลการศึกษาโลกทัศน์ของกลุ่มวัยรุ่นที่มีโอกาสได้รับฟังพระกิตติคุณอยู่เสมอในโรงเรียนคริสเตียนเพื่อจะทราบว่าโลกทัศน์เดิมของพุทธศาสนาสัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของพวกเขาอย่างไร

จากการศึกษาเรื่องโลกทัศน์พุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองของวัยรุ่นไทยที่มีต่อพระกิตติคุณได้พบสองประเด็นหลักที่จะนำมาอภิปรายในบทความนี้ (1) โลกทัศน์พุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองพระกิตติคุณของวัยรุ่นไทย (จากกลุ่มที่เลือกมาศึกษา) (2) เบ้าหลอมโลกทัศน์ของวัยรุ่นไทย (จากกลุ่มที่เลือกมาศึกษา)

1. โลกทัศน์พุทธศาสนาของวัยรุ่นที่ส่งผลต่อการตอบรับพระกิตติคุณ

กลุ่มวัยรุ่นที่เลือกมาศึกษาในครั้งนี้มีโลกทัศน์พุทธศาสนาดังต่อไปนี้

1.1 ทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี

จากการสัมภาษณ์ วัยรุ่นให้คำตอบที่ชี้ให้เห็นแนวคิดที่ว่า “ทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี” เห็นได้ว่าพวกเขาไม่สนใจว่าเป็นศาสนาใด การจะนับถือศาสนาอะไรเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล เพราะแม้ว่าใครจะมีความเชื่อทางศาสนาใด ศาสนานั้นก็จะทำให้เขาเป็นคนดีได้ นอกจากนี้ศาสนาที่ติดใจต้องก่อให้เกิดประโยชน์ระดับมวลชน กล่าวคือการนับถือศาสนาใดก็ต้องไม่ทำให้ประเทศเสื่อมเสีย ไม่ว่าศาสนาใดก็ต้องสอนให้คนไทยรักประเทศไทย คนส่วนใหญ่สนใจผลที่ได้จากการนับถือศาสนาในลักษณะของการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ดี มากกว่าจะสนใจสาระเนื้อหาของสิ่งที่เชื่อ

1.2 จุดกำเนิดของสรรพสิ่ง

เมื่อผู้วิจัยถามถึงความคิดเห็นของจุดกำเนิดของสรรพสิ่ง คำตอบที่ได้ชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า พวกเขาไม่เชื่อเรื่องพระเจ้าผู้สร้าง ไม่เชื่อว่าโลกนี้หรือสรรพสิ่งกำเนิดขึ้นมาโดยการทรงสร้างของพระเจ้า เพราะวิทยาศาสตร์มีคำอธิบายเรื่องการกำเนิดโลกไว้แล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่คิดว่ามนุษย์วิวัฒนาการมาจากลิง จากคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนต่อเรื่องการทรงสร้างของพระเจ้าทำให้

เห็นว่า โลกทัศน์ในเรื่องการกำเนิดของสรรพสิ่งนั้นอ้างอิงจากหลักการวิทยาศาสตร์อันสอดคล้องกับโลกทัศน์พุทธศาสนาซึ่งไม่เน้นหนักเรื่องการกำเนิดของโลกในแบบที่มีผู้สร้าง โลกทัศน์นี้ขัดแย้งและตรงข้ามกับสาระของพระกิตติคุณ และส่งผลต่อการไม่ตอบสนองพระกิตติคุณ

1.3 อำนาจเหนือธรรมชาติแบบพหุนิยม

ผู้ให้สัมภาษณ์มีมุมมองต่อพระเจ้าแบบพหุนิยม พวกเขาเชื่อว่าน่าจะมีพระเจ้าอยู่จริง แต่เป็นพระเจ้าที่อาจมีได้หลายองค์โดยไม่จำกัดว่าพระเจ้าองค์ใดยิ่งใหญ่สูงสุดหรือดีที่สุด ไม่ผูกขาดว่าพระเจ้าองค์ใดจะดีเด่นกว่ากัน พวกเขาเชื่อทุกอย่างที่เห็นว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นพระเจ้าของลัทธิ ความเชื่อ หรือของศาสนาใดก็ตาม ธรรมชาติหรือสรรพสิ่งต่างๆ สามารถเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ทั้งนั้น เป็นอำนาจที่อยู่เหนือธรรมชาติและอยู่เหนือชีวิตของพวกเขาด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าผู้มีอำนาจไม่ได้มีองค์เดียว นอกจากนี้กลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวมองว่าพระเจ้าในคริสต์ศาสนาอาจจะมีหรือไม่มีจริงก็ได้ เพราะพวกเขามองไม่เห็นพระเจ้าองค์นี้ จึงไม่เชื่อว่ามีพระเจ้าเพียงแต่สูงสุดแต่องค์เดียว ซึ่งในเรื่องนี้ขัดแย้งกับสาระของพระกิตติคุณอย่างสิ้นเชิง ความคิดเรื่องพระเจ้าสูงสุดองค์เดียว เป็นสิ่งที่ห่างไกลจากพวกเขามาก โลกทัศน์เช่นนี้ทำให้คิดว่าพระเจ้าของคริสต์ศาสนาเป็นเรื่องไกลตัว

1.4 ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

วัยรุ่นที่ได้รับการสัมภาษณ์ไม่ได้ใส่ใจหรือเชื่อมั่นในหลักธรรมของพุทธศาสนาในแบบที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แต่พวกเขายึดมั่นในตนเองมากกว่าเชื่อมั่นศรัทธาในศาสนาให้มาช่วยเหลือตน วัยรุ่นในปัจจุบันเริ่มมีโลกทัศน์ทางศาสนาที่เปลี่ยนแปลงจากคนรุ่นก่อนหน้า กล่าวคือพวกเขาไม่ยอมให้ศาสนาเข้ามามีอิทธิพลเหนือชีวิต เริ่มยึดถือตนเองมากขึ้น เชื่อในสิ่งที่เห็นและจับต้องได้ สามารถพิสูจน์ได้ด้วยวิทยาศาสตร์ ซึ่งเรื่องนี้ขัดแย้งและตรงข้ามกับเนื้อหาสาระของพระกิตติคุณเรื่องพระเจ้าผู้ควบคุมและมีอำนาจเหนือสรรพสิ่ง

1.5 วิธีดับทุกข์

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนบอกว่าตนมีความทุกข์ในความหมายของสภาพชีวิตที่ไม่สมบูรณ์พร้อม ได้รับเวรกรรม หรือผลจากสิ่งไม่ดีทั้งปวงที่ส่งผลให้ชีวิตตกต่ำ ส่วนการพ้นทุกข์ทำได้โดยการพึ่งพาตนเองด้วยการปฏิบัติตามหลักคำสอน พิธีกรรมทางศาสนา ทำความดีให้มากพอ หรือทำความดีเพื่อสะสมบุญไปเรื่อยๆ ซึ่งจะทำให้สามารถหลุดพ้นจากความทุกข์ต่างๆ ในชีวิต คำสอนของศาสนาเป็นเพียงแค่เครื่องมือนำทาง แต่บุคคลต้องทำตามคำสอนด้วยตนเอง ปฏิบัติความดีด้วยตนเองเพื่อความทุกข์หมดไป

เมื่อถามผู้ให้สัมภาษณ์เรื่องความรอดและการได้รับชีวิตนิรันดร์ว่า “คุณคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องที่ว่าพระเยซูมาตายเพื่อไถ่มนุษย์จากบาป การเชื่อและพึ่งพาพระองค์เป็นหนทางเดียวเท่านั้นที่จะนำไปสู่สวรรค์?” ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่าต้องการไปสวรรค์ แต่หนทางดับทุกข์

โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กฤตธี วิญญูวิชัยกุล

ไปสวรรค์หลังจากชีวิตในโลกนี้จะต้องเกิดจากผลการกระทำของตนเองเท่านั้น ไม่สามารถพึ่งพาผล
จากการกระทำหรือความช่วยเหลือของผู้อื่นได้

1.6 ชีวิตหลังความตาย

ผู้ให้สัมภาษณ์มีทัศนะเรื่องชีวิตหลังความตายที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่ยอมรับเรื่องการ
เวียนว่ายตายเกิด คือเห็นว่าชีวิตของมนุษย์มีวงจรที่หมุนเวียนไปเรื่อยๆ วนเป็นในลักษณะวงกลม คือ
มีการเกิด แก่ เจ็บ ตาย แล้วก็วนมาสู่วงจรนี้ใหม่อีกครั้ง โดยไม่ได้มีข้อโต้แย้งในเรื่อง “ชาติภพ” หรือ
“ชาติหน้า” แนวคิดเรื่อง “กรรม” หรือ “กฎแห่งกรรม” ถูกนำมาอ้างถึงโดยให้ความเห็นว่าเป็นส่วน
หนึ่งของวงจรการเวียนว่ายตายเกิด เรื่องกรรมเป็นส่วนของการกำหนดชีวิตว่าจะได้เกิดไปชาติหน้าใน
ลักษณะใด หากทำความดีไว้มาก หรือสะสมทำบุญมากเพียงพอก็จะทำให้ไปเกิดใหม่เป็นมนุษย์มีชีวิต
ที่ดีในชาติหน้าได้

อย่างไรก็ดี เมื่อถามคำถามในระดับความเชื่อส่วนตัวซึ่งเป็นระดับที่ลึกกว่าทัศนะหรือ
ความเห็นตามคำสอนที่เคยได้ยินมา ผู้ให้สัมภาษณ์ได้สะท้อนให้เห็นว่า แม้พวกเขาจะยังเห็นด้วยใน
เรื่องการเวียนว่ายตายเกิดและชาติภพอยู่บ้าง แต่ก็ไม่รู้ว่ามนุษย์มีจุดหมายไปที่ใดหลังจากนั้น และยัง
กล่าวว่ากรรมและผลบุญเป็นตัวกำหนดการเกิดว่าจะเกิดเป็นอะไรในชีวิตหน้า ส่วนบางคนแม้ไม่เชื่อใน
เรื่องการตายไปบ่าของพระเยซูเพื่อรับโทษแทนการกระทำของพวกเขา แต่ก็ยินดีที่คริสต์ศาสนามีคำ
สอนเช่นนี้ และไม่อยากเห็นว่าพุทธศาสนามีแนวคิดเรื่องชีวิตที่วนเวียนอยู่เป็นนิตย์ พวกเขาเห็นว่า
เป็นเรื่องน่าเศร้าใจที่ต้องชดใช้กรรมเนื่องจากสิ่งที่เคยทำไม่ดีไว้ และเมื่อเสียชีวิตก็ต้องลงนรกชดใช้หนี้
กรรม เมื่อมีโอกาสจึงจะได้เกิดใหม่อีกครั้ง แต่กรรมก็ยังไม่หมดและต้องกลับมาชด วนเวียนไปไม่รู้จบ

กล่าวโดยสรุป โลกทัศน์พุทธศาสนาที่กล่าวมาข้างต้นแม้จะมีสาระใจความขัดแย้งกับพระกิตติ
คุณ และส่งผลต่อความเข้าใจเนื้อหาและการยอมรับพระกิตติคุณ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นใน
ปัจจุบันยังได้รับอิทธิพลจากโลกทัศน์พุทธศาสนาในระดับหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกันโลกทัศน์ในหลาย
เรื่องก็เป็นสิ่งไม่พึงประสงค์และไม่ต้องการให้เกิดขึ้นจริงในชีวิต ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าโลกทัศน์
ดังกล่าวสามารถเป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่การเปิดใจยอมรับในข่าวประเสริฐที่สามารถให้ความหวังแก่
ชีวิตของพวกเขาได้

2. เบ้าหลอมโลกทัศน์พุทธศาสนาในกลุ่มวัยรุ่นไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์รู้หลักคำสอนพื้นฐานของพุทธศาสนาได้ดีในระดับหนึ่ง ดังแสดงให้เห็นจาก
ความสามารถในการตอบคำถามพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับหลักคำสอนของพุทธศาสนาได้แบบไม่ลังเล
จากการศึกษาครั้งนี้ได้พบว่าโลกทัศน์พุทธศาสนาของพวกเขาไม่ได้เกิดขึ้นเอง และเกิดขึ้นก่อนที่จะ
เข้ามาเรียนในสถาบันปัจจุบัน ในหัวข้อนี้จะแสดงผลที่ได้จากการศึกษาว่าองค์ประกอบอะไรบ้างที่
หล่อหลอมโลกทัศน์พุทธศาสนาในกลุ่มวัยรุ่นที่เลือกมาทำการศึกษา

2.1 ครอบครัว

ครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่หล่อหลอมโลกทัศน์ทางศาสนาให้กับบุคคล การปลูกฝังเรื่องความเชื่อทางศาสนาเริ่มตั้งแต่แรกเกิด เช่น ครอบครัวมักปลูกฝังให้ลูกเคารพในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ พวกเขาจะได้รับการบอกกล่าวตั้งแต่เล็กให้ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่พบเห็นระหว่างทาง การปลูกฝังเช่นนี้ทำให้เด็กไวต่อการดำรงอยู่ของสิ่งเหนือธรรมชาติที่อยู่เหนือตน และจากการที่ผู้ให้สัมภาษณ์วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังคงพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง อิทธิพลของครอบครัวจึงยังคงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวยังคงดำเนินการหล่อหลอมโลกทัศน์ของกลุ่มวัยรุ่นอยู่จนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมพิธีกรรมวันสำคัญทางศาสนา การทำตามประเพณีต่างๆ การแสดงออกทางความเชื่อ ศีลธรรม การเข้าวัด การเยี่ยมเยียนสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ การปฏิบัติศาสนกิจในครอบครัว ฯลฯ เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อทัศนคติและโลกทัศน์ทั้งสิ้น

แม้อิทธิพลของครอบครัวจะเจือจางลงบ้างในช่วงเวลาที่พวกเขาเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นเนื่องจากมีองค์ประกอบอื่นแทรกเข้ามา ประกอบกับเป็นวัยที่อาจมีคำถามหรือข้อสงสัยในความเชื่อที่ตนถือปฏิบัติมาตั้งแต่เด็ก รวมทั้งอาจได้ยินคำสอนอื่นที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ตนเคยเชื่อมา แต่สิ่งที่ได้รับการปลูกฝังในวัยเด็กก็ยังปรากฏให้เห็นอยู่ โลกทัศน์และความเชื่อทางพุทธศาสนาบางประการที่เคยถูกสอนและปลูกฝังนั้นจะผุดขึ้นมาเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือก เช่นในกรณีการตัดสินใจยอมรับพระกิตติคุณ เป็นต้น

2.2 โรงเรียน

กลุ่มวัยรุ่นใช้เวลาส่วนใหญ่ที่โรงเรียนทั้งในการเรียน การทำกิจกรรม รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู โรงเรียนจึงเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่มีการเพาะบ่มไม่เพียงแต่ในด้านการศึกษายังมีอิทธิพลต่อโลกทัศน์ของวัยรุ่นด้วย นอกจากนี้สถาบันการศึกษายังผูกติดกับช่วงชีวิตวัยรุ่นเป็นระยะเวลายาวนาน หากนับจากวัยเด็กสู่วัยรุ่นก็นานนับสิบปี ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นที่ซึ่งมีอิทธิพลกับเด็กอย่างมากเช่นเดียวกับด้านความเชื่อทางศาสนา จากการสนทนากับผู้สัมภาษณ์ทำให้ได้เห็นว่าโรงเรียนได้สอดแทรกบรรจุกำสอนของศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร นอกจากนี้ยังมีการสอนจริยธรรมตามแนวทางของศาสนาอีกด้วย กล่าวคือ โรงเรียนที่เคร่งครัดในพุทธศาสนาก็จะเน้นวิถีทางพุทธศาสนาแก่นักเรียน เช่น ให้มีการไหว้พระสวดมนต์หลังเคารพธงชาติ บางโรงเรียนมีการท่องบทสวดแผ่เมตตา อโหสิกรรม บางโรงเรียนมีการสวดมนต์ทำสมาธิหลังเลิกเรียน นอกจากนี้ยังมีพิธีทำบุญตักบาตร มีการจัดการเรียนการสอนโดยบรรจุวิชาพุทธศาสนาไว้ในหลักสูตร มีการจัดค่ายจริยธรรม ฝึกประสบการณ์ใช้ชีวิตในวัด ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ฟังพระเทศน์ เป็นต้น การปฏิบัติอย่างเข้มข้นเช่นนี้จึงทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในการปลูกฝังหลักคำสอนและโลกทัศน์ให้แก่ นักเรียน

โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กฤตธี วิญญูวิชัยกุล

2.3 ผู้อาวุโส

ผู้อาวุโสมักเป็นบุคคลที่ได้รับการเคารพ โดยมากมีสถานภาพปู่ย่าตายาย อาจพักอาศัยอยู่ในครอบครัวหรือไม่ก็ได้ คนกลุ่มนี้ได้รับการนับถือจากลูกหลานในสังคมไทยว่าเป็นผู้มีประสบการณ์หลายครอบครัวเห็นว่าผู้อาวุโสเป็นผู้ที่ให้ความสงบทางจิตใจ ผู้อาวุโสในสังคมเป็นอีกส่วนหนึ่งที่หล่อหลอมโลกทัศน์ของผู้ให้สัมภาษณ์ ปัจจุบันพบว่าวัยสูงอายุเป็นวัยที่ยึดมั่นในโลกทัศน์พุทธศาสนา ดังนั้นผู้อาวุโส ได้แก่ ปู่ย่าตายายจึงเป็นผู้มีส่วนปลูกฝังและถ่ายทอดโลกทัศน์พุทธศาสนา รวมทั้งการเป็นแบบอย่างความสงบทางจิตใจและการเข้าร่วมศาสนกิจลูกหลานโดยมากล้วนมีประสบการณ์ติดตามผู้อาวุโสไปวัดเพื่อปฏิบัติพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนเล่าถึงชีวิตในวัยเด็กที่ได้รับอิทธิพลด้านความเชื่อจากปู่ย่าตายายของตนที่ช่วยเลี้ยงดูใกล้ชิด เด็กได้สังเกต ฟัง และปฏิบัติจนซึมซับเป็นวิถีชีวิต เป็นกระบวนการที่ค่อยๆ สั่งสมจากวัยเด็กจนกระทั่งเติบโต ผู้อาวุโสของครอบครัวมักทำหน้าที่เป็นผู้อบรม สั่งสอน ถ่ายทอดหลักคำสอน ความเชื่อ ประเพณีปฏิบัติทางพุทธศาสนาให้กับลูกหลาน ดังนั้นผู้อาวุโสที่อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัวจะมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังความเชื่อทางศาสนาจนเป็นโลกทัศน์เมื่อเขาเติบโตขึ้นเป็นวัยรุ่น

2.4 การแสวงหาส่วนตัว

วัยรุ่นจำนวนหนึ่งมีกระบวนการเรียนรู้และเปิดรับศาสนาด้วยตนเอง โดยพวกเขาแสวงหาคำตอบของเป้าหมายชีวิตและที่มาของสรรพสิ่งรวมถึงมนุษย์ ทั้งจากการตั้งคำถาม การอ่าน การฟัง การสังเกตผู้คนและสิ่งรอบตัว จนกระทั่งยอมรับสิ่งเหล่านั้นเข้ามาเป็นความเชื่อศรัทธาของตน และได้รับประสบการณ์ทางศาสนาจากสิ่งที่ตนเชื่อ

2.5 คนหนุ่มมาก

ผู้ประกาศตนเป็นพุทธศาสนิกชนนับเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอันเป็นที่มาของคำพูดคั่นหูคือ “พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ” วิถีชีวิตของผู้คนล้วนเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นวันหยุดสำคัญ พิธีกรรม ฯลฯ พุทธศาสนาได้หล่อหลอมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และให้ความรู้สึกในภาพรวมว่าเป็นอัตลักษณ์ของคนไทย ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าคนไทยควรนับถือพุทธศาสนาเป็นหลักมากกว่าเชื่อในศาสนาอื่น และมองว่าการเชื่อในศาสนาอื่นเป็นความแปลกแยก ดังนั้นการเป็นส่วนหนึ่งของคนหนุ่มมากและยอมตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ในระดับประเทศเช่นนี้ก็สามารถส่งผลต่อโลกทัศน์พุทธศาสนาของผู้ให้สัมภาษณ์เช่นกัน

2.6 สภาพสังคม

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสภาพสังคมมีส่วนกำหนดและหล่อหลอมความเชื่อและโลกทัศน์ของบุคคล ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในสังคมเมือง พวกเขาเปรียบเทียบประสบการณ์ของคนในสังคมเมืองกับสังคมชนบทในด้านที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลที่ก่อให้เกิดโลกทัศน์พุทธศาสนาโดยแสดง

ความคิดเห็นว่า ผู้คนในสังคมเมืองดำเนินชีวิตโดยมีเวลาเป็นกรอบกำหนดกิจกรรมและวิถีชีวิต อาชีพของผู้คนมีความหลากหลาย ความผูกพันกันมีน้อย เมื่อผู้คนมีปฏิสัมพันธ์กันน้อยจึงมีอิทธิพลต่อกันในด้านความเชื่อทางพุทธศาสนาน้อยตามไปด้วย เมื่อเทียบกับสังคมชนบท ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นในด้านที่เกี่ยวข้องกับโลกทัศน์พุทธศาสนาว่า สังคมชนบทดำเนินชีวิตโดยไม่เร่งรีบ ค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีเวลามาเป็นตัวกำหนดเร่งรัด อาชีพเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม ประชากรมีจำนวนน้อย กระจายตัวไม่หนาแน่นตามชุมชน ผู้คนโดยส่วนใหญ่รู้จักกัน พุทธศาสนามีบทบาทมากในสังคมชนบท เป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวผู้คนให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน สังเกตได้จากการที่แต่ละหมู่บ้านมีวัดเป็นศูนย์กลาง เป็นพื้นที่เอนกประสงค์ในการจัดกิจกรรม สังคมชนบทมีส่วนร่วมในการหล่อหลอมโลกทัศน์พุทธศาสนาได้มากกว่าสังคมเมือง

กล่าวโดยสรุป ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบที่หล่อหลอมโลกทัศน์พุทธศาสนามีอยู่รอบด้านทั้งที่กระทำโดยเจตนาและเป็นวิถีชีวิต อิทธิพลขององค์ประกอบเหล่านี้มีหลายระดับมากบ้างน้อยบ้าง การใส่ใจกับเป้าหมายหลอมโลกทัศน์เหล่านี้จะช่วยให้การประกาศพระกิตติคุณกับกลุ่มวัยรุ่นเหมาะสมกับบริบทและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษา

1. ผู้ทำพันธกิจการประกาศเผยแผ่พระกิตติคุณกับกลุ่มวัยรุ่นควรศึกษาทำความเข้าใจหลักคำสอนของพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่หลากหลายในปัจจุบัน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าวัยรุ่นในปัจจุบันมีความเชื่อทางพุทธศาสนาหลายระดับ และมีการผสมผสานเข้ากับลัทธิความเชื่ออื่นด้วย วัยรุ่นจำนวนหนึ่งมีความเชื่อหนักแน่นมั่นคงในพุทธศาสนาและประกาศตนว่าเป็นชาวพุทธ มีความรู้ในคำสอนพื้นฐาน ดังนั้นผู้ที่ประกาศพระกิตติคุณกับวัยรุ่นควรทำความเข้าใจโลกทัศน์ ทัศนคติ มุมมอง ตลอดจนติดตามความหลากหลายทางความเชื่อและความคิดทางพุทธศาสนาของวัยรุ่นอยู่เสมอ หมั่นเพียรศึกษาทำความเข้าใจกระแสสังคม ปรากฏการณ์ความเชื่อต่างๆ ที่วัยรุ่นให้ความสนใจ เพื่อจะสามารถอธิบายและสื่อสารพระกิตติคุณให้เหมาะสมกับบริบทความเชื่อของวัยรุ่นในปัจจุบัน

2. ผู้ทำพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณกับกลุ่มวัยรุ่นควรคำนึงถึงกลุ่มผู้ปกครองด้วย จากการศึกษาในโรงเรียนคริสเตียนครั้งนี้ได้พบว่า ครอบครัวหรือผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังความเชื่อและการตอบสนองพระกิตติคุณของวัยรุ่นมากที่สุด ครอบครัวเปรียบเสมือนเส้นกรอบกำหนดชีวิตทั้งในแง่การปฏิบัติและคำสั่งสอน เมื่อวัยรุ่นได้ยินพระกิตติคุณแล้วเกิดความสงสัยไม่แน่ใจ ตั้งคำถาม สับสนว่าจะตอบสนองต่อพระกิตติคุณอย่างไร ครอบครัวจะยังคงมีอิทธิพลต่อการตอบสนองข่าวประเสริฐของวัยรุ่นส่วนใหญ่ มีคนจำนวนไม่น้อยที่เกรงว่าครอบครัวจะไม่ยอมรับหากพวกเขาเริ่มสนใจเรื่องราวในคริสต์ศาสนาและทำให้จริงจังกับความเชื่อ ส่วนหนึ่งที่เป็นเช่นนั้นเป็น

โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กฤตธี วิญญูวิชัยกุล

เพราะการถูกปลูกฝังให้ยึดมั่นในความเชื่อตามครอบครัวและบรรพบุรุษ แม้ว่าครอบครัวจะส่งบุตรหลานให้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนคริสเตียนก็ตาม ดังนั้นเพื่อเป็นการลดช่องว่างและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับวัยรุ่น ผู้ทำพันธกิจจึงควรส่งเสริมให้มีการสื่อสารพระกิตติคุณกับผู้ปกครองและครอบครัวของวัยรุ่นตามความเหมาะสม

Bibliography

Taylor, S.C.R. (1999), *A Study Of The Relationship Between Christian Education and the Belief System of Thai Christians*. (Doctoral. Thesis), International Theological Seminary, Los Angeles, CA.

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

อรัญญา วิญญูวิชัยกุล¹

Arunya Winyuwichaikul

Rev. Esther Wakeman, Ph.D.²

ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการและรูปแบบการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู และจัดทำคู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู เพื่อให้คริสตจักรไทย และผู้ทำพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการอภิบาลได้มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการอภิบาลสมาชิกคริสตจักร บุคลากรในองค์กร ในด้านการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู โดยคู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซูเล่มนี้ สนับสนุนให้ก่อเกิดความรักและความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันระหว่างพี่น้องในคริสตจักร เป็นโอกาสแห่งการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์เพื่อคริสตชนจะเลียนแบบจากซึ่งกันและกันและเป็นแบบพระเยซูที่พระองค์ทรงสำแดงพระองค์ในความรักและผูกพันกับพระบิดาอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว เป็นชุมชน และทำงานร่วมกันเป็นทีม (สาธัญญ์ บุญยเกียรติ, 2017)

วิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีให้เกิดการปฏิบัติและเสริมสร้างความเข้าใจด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซูโดยเน้นให้เกิดสภาวะการเห็นอกเห็นใจ ยอมรับ รับฟัง และยอมรับในอารมณ์แง่ลบ ผ่านหลักการของสมองและเส้นทางเคมีกับความเจ็บปวด โดยพึ่งพาพระเจ้าและผู้มีวุฒิภาวะในขณะที่ใช้คู่มือ โดยมีรูปแบบชีวิต (Life Model) ของวัยผู้ใหญ่อายุ 13ปีจนถึงการมีลูกคนแรกเป็นต้นแบบและใช้หลักการวงล้อแห่งการตระหนักรู้ เพื่อให้เกิดการพูดคุยและอธิบายอารมณ์ในแง่ลบต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยใช้หลักการพึ่งพาพระเจ้าและผู้มีวุฒิภาวะร่วมด้วยขณะฝึกปฏิบัติเพื่อสอดคล้องกับหลักการการทำงานของสมองและเส้นทางเคมีกับความเจ็บปวด

เอกสารวิจัยเล่มนี้ไม่รวมถึงผลสรุปของการใช้คู่มือ มีข้อเสนอแนะถึงผู้นำไปใช้ โดยเฉพาะผู้สอนซึ่งควรมีทักษะในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นร่วมด้วยเช่น ทักษะการฟัง เพื่อการไม่ก่อเกิดการตัดสินใจอารมณ์ในแง่ลบที่ผู้เรียนกำลังเผชิญ และช่วยให้ก้าวผ่านและเผชิญกับอารมณ์ในแง่ลบโดยที่ผู้เรียนสามารถแน่ใจว่าผู้สอนนั้นยังคงไว้ซึ่งความเข้าใจ ความเห็นใจและคุณค่าของผู้เรียน จึงเห็นสมควร

¹ เจ้าหน้าที่แผนกนักเรียน-นักศึกษา องค์การเยาวชนไทยเพื่อพระคริสต์ (TYFC)

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

อรัญญา วิญญูวิชัยกุล และ ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน

อย่างยิ่งให้คริสตชนได้รับการเข้าร่วมพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากับผู้เชื่อฆาญ และศึกษาให้มากขึ้นเกี่ยวกับความเข้าใจด้านพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของจิตใจกับชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ

คำสำคัญ การอภิบาล, วุฒิภาวะทางอารมณ์, วุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู, ชุมชนผู้เชื่อ, คู่มือ

Abstract

The purpose of this study is for study the form and the principle of Increasing Emotional Maturity according to Jesus' Example and produce the Handbook for Increasing Emotional Maturity according to Jesus' Example. In order to have an equipment for Pastor or Someone who making a discipleship one on one. Therefore, the Handbook advocate the opportunities for increasing the emotional maturity by caring, Unjudged and empathy in the body of Christ according to Jesus's Example which communion with thee as one, works together and loving each other.

This Independent study modified The theory for Practicalize and sustenance the understanding in the Emotional Maturity according to Jesus' Example by emphasize creating a situations of empathy, listening, respect and negative emotional processing while using the handbook through a principle of Prefrontal Cortex function and Pain processing Pathway by relying on God and other Maturity person in churches besides through Life Model of adult' Maturity stage between 13age until birth of fist child. To more understanding of themselves in the practical part of the handbook for increasing the Emotional Maturity use the Awareness Wheel in order to discourse and review all the emotions along with relying on God and another Maturity person due to the prove of principle of Prefrontal Cortex function and Pain processing Pathway.

For the study is only producing the Handbook for Increasing Emotional Maturity according to Jesus' Example not to study the result of using. The suggestion of using for someone (Mentor) who use this handbook for teaching should learned about some basic skills of counseling as Listening skill in order to unjudged and help them go through Pain processing Pathway efficiently. Furthermore, it's helps student (mentee) have a confident that Mentor still love and appreciate them in expressing, discourse and try to understand themselves even though the negative emotional practice. Due to the study see as Christians appropriate to join some of the program about counseling skill with professional and increasing the knowledge about the combination of mind and spirituality.

Keywords: Mentor, Emotional Maturity, Emotional Maturity according to Jesus' Example, Christian Community, Handbook

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

อรรถญา วิญญูวิชัยกุล และ ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน

ที่มาและความสำคัญ

คริสตจักรเป็นชุมชนของผู้เชื่อเพื่อนมัสการพระเจ้า สามัคคีธรรมร่วมกัน และรับใช้พระเจ้าด้วยกัน เปรียบดังพระกายของพระเยซูคริสต์ซึ่งผู้เชื่ออยู่ร่วมกันอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว และสำแดงพระลักษณะของพระเยซูคริสต์ ท่ามกลางชุมชนผู้เชื่อ กระทำตามน้ำพระทัยพระเจ้าในการเป็นแสงสว่างแห่งความรักของพระองค์และเลียนแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ และจากประสบการณ์ของผู้เขียนในการดำเนินชีวิตและการสอนผู้เชื่อ พบว่ามีคริสเตียนจำนวนมากไม่น้อยที่มีความรู้พระคัมภีร์ไปนมัสการและเข้าร่วมรับใช้เป็นประจำ แต่ขณะเดียวกัน ก็มีปัญหากับผู้คนที่ร่วมรับใช้ด้วย และก่อให้เกิดบรรยากาศที่อึดอัด มีความขัดแย้ง และทำให้การดำเนินพันธกิจนั้นมีเงื่อนไขที่ยากขึ้น

จากงานวิจัยเรื่อง “A Churchless Faith : Faith Journeys Beyond the Churches” (Jamieson, 2002) ระบุว่ามักมีกลุ่มผู้เชื่อที่ศรัทธาในพระเจ้าจำนวนมาก ได้ละทิ้งคริสตจักรออกไป เมื่อพบความเจ็บปวดกับคนในคริสตจักรและพบว่าบรรยากาศฝ่ายวิญญาณในคริสตจักร ไม่ได้ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ที่เจ็บปวดในคู่สมรส เพื่อน การเป็นพ่อแม่ การเป็นโสด เรื่องเพศ การเสพติด ความรู้สึกไม่ปลอดภัย การต้องการพิสูจน์ตนเอง ความรู้สึกล้มเหลว ความกดดันทั้งในที่บ้านและที่ทำงาน คริสตจักรที่พบกับเรื่องราวความขัดแย้งทางอารมณ์ ไม่ต่างจากเรื่องราวของคนนอกคริสตจักร แม้ว่าพวกเขาเองได้เคยมอบชีวิตติดตามพระเจ้าด้วยใจจริงแล้วก็ตาม

ซึ่งทั้งนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงภาวะการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้เชื่อที่จะสามารถจัดการกับอารมณ์ การควบคุมตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม คริสตจักรควรประกอบด้วยผู้เชื่อที่สามารถจัดการกับสภาวะปัญหาอันตึงเครียด จัดการกับอารมณ์ความรู้สึกของตน เข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพระคำของพระเจ้า โดยจากการสัมภาษณ์ ศจ.ดร. เอสเธอร์ เวคแมนกล่าวว่า บางคนเลือกการทำร้ายผู้อื่น (โดยการใช้การพูดให้ร้าย หรือฆ่า) บางคนเลือกที่จะหลีกเลี่ยง เก็บตัว (ใช้ความเงียบ เก็บตัว หรือฆ่าตัวตาย) เพื่อเป็นการตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนผู้เชื่อ พฤติกรรมดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงระดับการเติบโตของวุฒิภาวะทางอารมณ์ และจากผลงานวิจัยของ ดร.เพ็ญญา กุลนภาดล (2012) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมอารมณ์กับการตระหนักรู้ทางสังคมของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ศึกษาระดับการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษา เพศชาย 113 คน เพศหญิง 257 คน โดยการศึกษาพบว่าระดับการควบคุมตนเองในด้าน การทบทวนอารมณ์ การยับยั้งอารมณ์ การควบคุมการก้าวร้าวและการควบคุมอารมณ์ให้สมเหตุสมผลนั้น อยู่ในขั้นปานกลาง ซึ่งส่งผลต่อการเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นในสังคม

โดยสรุปแล้วผลกระทบจากผู้เชื่อที่ไม่เจริญเติบโตด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์นั้น ส่งผลมาถึงการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในคริสตจักรของผู้คนที่ถูกผลกระทบนั้นทั้งคนในคริสตจักรและคนนอกคริสตจักร (ผู้ไม่เชื่อ) และยังส่งผลต่อตัวผู้เชื่อคนๆนั้นเอง ที่ไม่อาจเป็นพยานชีวิตด้วยคำพูดและการ

กระทำที่สอดคล้องกัน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่น่าเชื่อถือในความเชื่อในคำสอนของพระเจ้า ก่อให้เกิดคำถาม บาดแผล และการถดถอยลงของสมาชิกในคริสตจักร

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซูในวิจัยนี้ มีขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหา ดังที่กล่าวมา ทั้งนี้เป็นการจัดทำคู่มือเพื่อเสริมสร้าง ความเข้าใจและพัฒนาตนเองด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ และส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่าง ความสัมพันธ์ในการสร้างสาวก (พี่เลี้ยง-น้องเลี้ยง) วิจัยนี้จึงเป็นการสืบค้นหลักการ ความเข้าใจเรื่องวุฒิภาวะทางอารมณ์ และศึกษาถึงบริบทไทย เพื่อทำความเข้าใจผู้เรียนและนำมาบูรณาการได้อย่างใกล้ชิดกับบริบทของผู้ใช้ เพื่อประโยชน์จากการใช้คู่มืออย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาหลักการและรูปแบบการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู
- 2) เพื่อสร้างคู่มือการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

ทำความเข้าใจวุฒิภาวะทางอารมณ์

เพราะเมื่อครั้งมนุษย์ทุกคนยังเป็นเด็กนั้น ในวัยเด็กนั้นเมื่อมีสิ่งเร้าเล็กน้อย เด็กมักจะแสดงอารมณ์ที่รุนแรงออกมาอย่างเต็มที่เช่น การฟาดมือฟาดเท้าเมื่อโกรธหรือถอยหนีหลบหลีกเมื่อเกิดความกลัว บ้างก็ทำร้ายความรู้สึกของผู้อื่นเพราะความริษยาเพื่อสื่อสารสิ่งที่อยู่ภายใน(เอมอร์ จาร์รังสี และคณะ, 2559) แต่การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Quotient) เป็นความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น มีสติรู้เท่าทันอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามความรู้สึกนึกคิด สามารถประเมิน แยกแยะอารมณ์ ยอมรับและแสดงออกได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ และตรงตามความเป็นจริง สามารถควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นโดยใช้ปัญญาในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งการมีวุฒิภาวะ หรือการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในมุมมองของคริสตชน คือการที่คนหนึ่งบรรลุถึงศักยภาพที่พระเจ้าประทานให้ กล่าวคือ การขยายขอบเขตของทักษะและความสามารถอย่างสูงสุดและอย่างเกิดผลสูงสุดในขณะที่เจริญเติบโตเข้าสู่การเต็มศักยภาพในแบบที่ถูกสร้างมาอย่างเฉพาะเจาะจง (Friesen, Wilder, Bierling, Koepcke, and Poole, 2003) ชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณนั้นสอดคล้องกับเรื่องวุฒิภาวะทางอารมณ์เพราะชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณจะเติบโตไม่ได้ ในขณะที่วุฒิภาวะทางอารมณ์นั้นยังไม่เติบโต (Scazzero, 2006)

รูปแบบวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามช่วงวัย

เนื่องจากการจัดทำคู่มือมีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้กับบุคคลที่มีอายุ 13 ปี ถึงการมีลูกคนแรก โดยรูปแบบนี้ระบุให้เห็นตัวชี้วัดของการเป็นผู้มีวุฒิภาวะ (James G. Friesen et al., 2003) ที่สะท้อนให้เห็นภาพของควมมีวุฒิภาวะอย่างเป็นรูปธรรมได้โดยมีหน้าที่หลักที่ต้องทำให้สำเร็จ คือ

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

อรรถญา วิทยุวิชัยกุล และ ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน

ดูแลตนเองและผู้อื่นได้ในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้หากหน้าที่หลักนี้ล้มเหลว จะทำให้ขาดศักยภาพที่จะทำ
ให้ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจ

หน้าที่หลัก	หน้าที่ของชุมชนและครอบครัว	เมื่อหน้าที่หลักล้มเหลว
ดูแลตัวเองและผู้อื่นในเวลาเดียวกันในความสัมพันธ์ที่ทำให้ทั้งสองฝ่ายพอใจ	ให้โอกาสพวกเขาได้ใช้ชีวิตในกลุ่มคน	มีตัวเองเป็นศูนย์กลาง ทิ้งให้คนอื่นไม่พอใจผิดหวัง
หนักแน่นไม่หวั่นไหวในสถานการณ์ที่ยากและรู้วิธีพาตัวเองและผู้อื่นกลับสู่ความชื่นชมยินดี	ให้ความเชื่อมั่นว่าพวกเขาสามารถก้าวผ่านสถานการณ์ที่ยากลำบากได้	ใช้ชีวิตตามแรงกดดันของคนในวัยเดียวกัน เข้าร่วมในกิจกรรมในทางลบ
ผูกพันกับคนในวัยเดียวกันพัฒนาอัตลักษณ์ของกลุ่มขึ้น	เอื้ออำนวยให้มีสภาพแวดล้อมในทางบวกและกิจกรรมที่เอื้อให้คนในวัยเดียวกันนี้ผูกพันกันได้	โดดเดี่ยว มีแนวโน้มแยกตัว แสดงออกมาเกินไปถึง ความสำคัญของตัวเอง
รับผิดชอบผลกระทบของการกระทำของตัวเองต่อผู้อื่น รวมถึงการปกป้องผู้อื่นจากการกระทำของตัวเอง	สอนคนในวัยผู้ใหญ่รับรู้ว่าพฤติกรรมของเขาส่งผลต่อผู้คนและประวัติศาสตร์	ควบคุม ทำร้าย กล่าวโทษ และไม่ปกป้องผู้อื่น
ให้พื้นที่กับผู้คนในชุมชนได้สื่อสารถึงตัวตนว่าเราเป็นใครในฐานะที่เขาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	ให้พื้นที่แก่พวกเขา ให้มีส่วนร่วมในงานที่สำคัญของชุมชน	ไม่อาจให้ชีวิตแก่ชุมชน หมกมุ่นกับตัวเอง และดูดพลังชีวิตสังคม
แสดงนิสัยจากหัวใจของตัวเองที่ลึกซึ้งในรูปแบบของตัวเอง	ยอมรับในตัวตนของเขา และให้เขารับผิดชอบต่อตัวตนของตัวเอง	มักสมมุติตัวตน พิสูจน์ตนเอง และแสวงหาการยอมรับจากผู้อื่น

ตารางLife Model ตัวชี้วัดความเป็นผู้มีวุฒิภาวะช่วงวัยผู้ใหญ่ตั้งแต่อายุ 13 ปีถึงการมีลูกคนแรก

บริบทไทยกับการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์

เพื่อศึกษาการจัดทำคู่มือให้ใกล้ชิดกับบริบทไทยโดยผู้วิจัยได้ศึกษาถึงสถิติการจัดการกับความเครียดของคนไทยและวิธีจัดการกับอารมณ์ในแง่ลบในแนวทางพุทธศาสนาเพื่อจัดทำคู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ให้เหมาะสมแก่คริสเตียนในบริบทไทย โดยสรุปแล้วสถิติของคนไทยในด้านการจัดการกับความเครียด (กรมสุขภาพจิต, 2561) ใช้วิธีการปล่อยวางทำให้สบาย เป็นอันดับหนึ่ง และเลือกหาที่ปรึกษา หาเพื่อนคุยเป็นอันดับสุดท้ายและในวิธีการทางพุทธศาสนาใช้กระบวนการทำสมาธิ (พริ้มเพรา ดิษยวณิช, 2544) พิจารณาธรรมชาติควบคู่กับใช้การปฏิบัติธรรมโดยการใช้เวลาลำพังเพื่อทำสมาธิและทบทวนธรรมชาติ หรือทำความเข้าใจตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

การพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างของพระเยซู

หนึ่งในการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์อันดับแรกคือการตระหนักรู้เท่าทันอารมณ์ตน ซึ่งพระเยซูคริสต์ทรงสอนให้ตระหนักรู้ในตนเอง ยิ่งตระหนักรู้ ยิ่งรู้จักตัวเอง ซึ่งสังเกตได้จากคำสอนของพระเยซู ในลูกา 6:31 และมัทธิว 7:21 “ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างที่ท่านอยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อท่าน” ซึ่งสิ่งเหล่านี้เรียกร่องการตระหนักรู้ในตนเอง ตระหนักรู้ในความรู้สึก และการกระทำของผู้อื่น ความถ่อมใจ และความเห็นอกเห็นใจ นี่คือการฉลาดทางอารมณ์ในรูปแบบของพระเยซู (Jacobson, Oswald, and Arland, 2015) และเมื่อสะท้อนคิดจากคำเทศนาบนภูเขาของพระเยซู พระเจ้าทรงปรารถนาให้มนุษย์รับพระเจ้าเข้ามาเป็นผู้ปกครองเหนือจิตใจ ไม่ใช่ดำเนินชีวิตตามกฎต่างๆอย่างฟาริสี หมายความว่าไม่ได้ดำเนินชีวิตภายใต้กฎเกณฑ์อย่างมนุษย์ แต่ภายใต้การปกครองจากพระเจ้า ดังเรื่องอารมณ์โกรธซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนมี แต่การจัดการกับอารมณ์โกรธเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องเข้าพึ่งพาในพระเจ้า ให้พระเจ้าเข้ามาปกครองจิตใจ กล่าวคือขณะที่มีภาวะอารมณ์ในแง่ลบ ก็ยังคงสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรัก ดังที่พระเยซูคริสต์ทรงสำแดงให้เห็นถึงลักษณะของการมีชีวิตที่มีพระเจ้าเป็นผู้ปกครองจิตใจ ฟังฟังในพระเจ้าผู้ เป็นความสัมพันธ์อันสนิทชิดเชื้อต่อกัน ดังนั้นมนุษย์ถูกสร้างมาให้มีความสัมพันธ์อันเป็นส่วนเดียวกับพระเจ้า สัมพันธ์อย่างหนึ่งเดียว ทำงานร่วมกัน และร่วมมือกับพระองค์ผู้ทรงเป็นแหล่งแห่งชีวิตและพลังในการดำเนินชีวิตต่อไป (Willard, 1998)

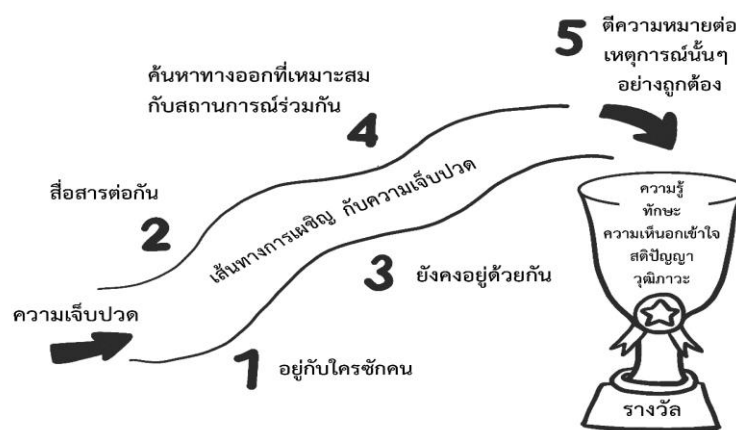
การพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ผ่านการทำงานของสมองและรูปแบบความสัมพันธ์

พระเยซูคริสต์ทรงให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์อันเป็นส่วนเดียวกับพระเจ้าและเพื่อนบ้าน โดยความสัมพันธ์นั้นเองผู้เชื่อจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต มากกว่านั้นจากการศึกษาเรื่องสมองของมนุษย์ กลไกสำคัญที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองเป็นผู้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ได้นั้นคือการมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น (Friesen et al., 2003) โดยเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กลีบสมองส่วนหน้า prefrontal cortex ซึ่งเป็นส่วนในการทำหน้าที่ในการตัดสินใจ การยับยั้งชั่งใจ จึงเห็นได้ว่าความสัมพันธ์มีผลต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ ดังนั้น เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดเผชิญหน้ากับความเจ็บปวดหรือ

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

อรรถญา วิญญูวิชัยกุล และ ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน

อารมณ์ในแง่ลบ เขาจะตอบสนองต่อเหตุการณ์บางอย่างได้ดีขึ้น ผ่านรูปแบบเส้นทางการเผชิญกับความเจ็บปวด(Pain Processing Pathway) (Lehman, 2011) คือ รูปแบบของการมีผู้ช่วยไม่ว่าจะเป็นพระเจ้าหรือบุคคลหนึ่ง ที่เข้มแข็งกว่า หรือมีวุฒิภาวะมากกว่าเพื่อให้ผู้เผชิญกับความเจ็บปวดนั้นมีกำลัง ก้าวผ่านไปได้ โดยสามารถฟังฟังหรือ ยืม คุณสมบัติความมีวุฒิภาวะของพระเจ้าหรือผู้ที่บุคคลใดผู้หนึ่งที่ผูกพัน โดยการนำเรื่องราวความเจ็บปวดเข้าสู่การปรึกษา พูดคุย กับผู้หนึ่งที่เป็นเสมือนที่ปลอดภัยที่เขาสามารถเข้าฟังฟัง พูดคุย เล่าเรื่องราวที่เจ็บปวดและ ช่วยกันหาทางแก้ไขในเรื่องรานั้นๆโดยไม่ทอดทิ้ง เมื่อได้รับการช่วยเหลือในการรับฟังอย่างไม่ตัดสิน และอยู่เคียงข้าง ผู้ประสบกับความเจ็บปวดนั้นจะเปลี่ยนจากอารมณ์ในด้านลบ และท้ายที่สุดผู้ที่เผชิญกับความเจ็บปวดนั้นจะได้พบกับการเรียนรู้ใหม่ ทักษะใหม่ในการแก้ปัญหา รับสติปัญญา มีความเห็นอกเห็นใจและเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

ภาพประกอบที่ 3 เส้นทางการเผชิญความเจ็บปวด

ที่มา: Lehman (2011)

โดย อรพรรณ พัดทอง

การจัดทำคู่มือ

ในการจัดทำคู่มือผู้วิจัยได้ผสมผสานระหว่างแนวคิด (ทฤษฎี) และแนวทาง (ปฏิบัติ) เข้าด้วยกันเพื่อการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์จะเป็นไปตามแนวทางที่ได้ศึกษา เพื่อก่อเกิดการปฏิบัติได้จริงในการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ผู้วิจัยได้นำวงล้อแห่งการตระหนักรู้มาใช้ในส่วนนี้

วงล้อการตระหนักรู้

วงล้อแห่งการตระหนักรู้ (Awareness Wheel) (Sherod Miller, P. M. 1998). ซึ่งเปรียบเสมือนแผนที่ ช่วยให้ตระหนักและรู้ตัว ในขณะที่อยู่ในสถานการณ์หนึ่ง เมื่อบุคคลคุ้นเคยกับวงล้อนี้ ผู้นั้นสามารถเข้าใจตัวเอง สื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจตนเองได้ดียิ่งขึ้น สามารถช่วยให้เข้าใจอีกฝ่ายและ

ใส่ใจคนที่อยู่รอบข้าง(คู่ครอง,เพื่อนและคนอื่น ๆ) ได้ดียิ่งขึ้น โดยวงล้อแห่งการตระหนักรู้ประกอบไปด้วย 5 ส่วน คือส่วนของการสัมผัส การคิด ความรู้สึก ความต้องการ และการกระทำ

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

เนื้อหาแบ่งออกเป็นสองส่วน

ส่วนแรก แนวคิด (ทฤษฎี) หลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์

- หลักการทางสมองอารมณ์
- หลักการเผชิญกับความเจ็บปวด
- วุฒิภาวะตามหลักการ Life Model อายุ 13 ปี ถึงการมีลูกคนแรก
- สถิติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ข้อพระคัมภีร์
- วงล้อการตระหนักรู้และตัวอย่าง

ส่วนที่สอง แนวทาง หรือการประยุกต์ใช้ข้อมูล

- การปรับใช้ วงล้อการตระหนักรู้กับอารมณ์แง่ลบหลัก (โกรธ, เศร้า, กลัว, รังเกียจ, อับอาย)

สรุปผลการศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาหลักการและรูปแบบการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซูจาก

1. หลักการตระหนักรู้ พระเยซูคริสต์ทรงตรัสเรื่องราวของการตระหนักรู้ไว้ในมัทธิว 7:3-5 ในพระคัมภีร์เน้นย้ำถึงการไม่พิพากษาผู้อื่นก่อน พระองค์ชี้ให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ที่ล้วนมีความผิดพลาดกันทุกคนแต่ยังกล่าวโทษ พิพากษาพี่น้อง หากมนุษย์ตระหนักรู้ในตนเอง จึงไม่พิพากษาคณอื่น การตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง เป็นการมองเห็นตัวเองว่าตนรู้สึกอย่างไร ตนคือใคร ต้องการอะไร หรือนึกคิดอะไรในใจ อารมณ์จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการเข้าใจตนเอง และวงล้อแห่งการตระหนักรู้เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่เหมาะสม ง่ายแก่การนำไปใช้

2. หลักการพึ่งพาพระเจ้าและผู้มีวุฒิภาวะ โดยจากงานวิจัยของสมอง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์แห่งการทรงสร้างของพระเจ้าที่พระองค์ทรงประสงค์ให้มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน และตามพัฒนาการช่วงวัย Life Model สะท้อนให้เห็นว่า มนุษย์จะพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างสูงสุดไม่ได้หากอยู่เพียงลำพัง ดังนั้น การให้ การแบ่งปัน การพยายามให้คงไว้ซึ่งชุมชนนั้น เป็นส่วนของการพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ การมีวุฒิภาวะ และการมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้วย ทั้งนี้การพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซูจึงไม่สามารถทำได้ด้วยตัวของตนเองเพียงอย่างเดียว จึง

คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู

อรัญญา วิญญูวิชัยกุล และ ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน

ต้องอาศัยการมีเพื่อน มีบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่กว่าคอยช่วยเหลือเกี่ยวกับอารมณ์ในแง่ลบ (ตามแบบแผนเส้นทางการเผชิญกับความเจ็บปวด) ช่วยในการพัฒนา

ผู้วิจัยจัดทำคู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซูโดยการจัดทำโครงเรื่องรวบรวมเนื้อหาสาระทั้งหมดและกำหนดขอบเขตและเริ่มกระบวนการจัดทำต้นฉบับนั้น ซึ่งมี 3 ขั้นตอนหลัก ๆ คือ ขั้นตอนวางแผนการเขียน (ขั้นที่1-7) ขั้นการเขียน (ขั้นที่ 8) ขั้นเผยแพร่ (ขั้นที่9-10) (ถวัลย์ มาศจรัส, 2557)

จากจุดประสงค์ของงานวิจัยฉบับนี้เพื่อจัดทำคู่มือโดยไม่รวมถึงการประเมินผล จึงประยุกต์นำวางแผนการเขียน และขั้นการเขียนมาใช้เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องวุฒิภาวะทางอารมณ์ เป็นสิ่งที่ควรทำการศึกษาพร้อมกับด้านอื่นๆซึ่งผู้ศึกษาต้องการเจาะจงให้แคบลงเพื่อศึกษาในเวลาที่มีจำกัดได้ จึงเสนอแนะให้มีการศึกษาในด้านอื่นๆประกอบ เช่น การศึกษาด้านครอบครัว พัฒนาการและการเจริญเติบโต และอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลเป็นต้น อีกทั้งจากการรวบรวมข้อมูล ได้พบหลักการอันสำคัญต่อความเข้าใจของคริสตชน คือการที่พระเจ้าออกแบบมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันเพื่อให้พึ่งพาซึ่งกันและกัน มีสุขให้ร่วมมีทุกข์ให้แบ่งกัน ซึ่งเป็นความจริงของชีวิตมนุษย์ที่เราไม่อาจพึ่งตนเองได้ในทุกเรื่อง พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ไว้ให้มีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน เพื่อสะท้อนความเป็นพระองค์เอง ดังที่กล่าวมานี้ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้คริสตชนกล้าที่จะขอรับคำปรึกษา ยอมรับความอ่อนแอ อย่างไรก็ตามพระเจ้าทรงให้ของประทานของแต่ละคนต่างกันเพื่อดูแลกันและกัน นักให้คำปรึกษามีอาชีพก็เป็นทางเลือกที่ดีที่เหมาะสมแก่การเข้ารับคำปรึกษา โดยการพึ่งพาพระเจ้าผ่านการเผชิญความเจ็บปวดในขณะที่พี่น้องคริสตชนอยู่เคียงข้าง

บรรณานุกรม

James G. Friesen, E. J. (2003). *Living from the Heart Jesus Gave You*. East Peoria: Shepherd's House Inc.

Jamieson, A. (2002). *A Churchless Faith: Faith Journeys Beyond the Churches*. Society for Promoting Christian Knowledge.

Lehman, K. (2011). *Outsmarting Yourself*. Libertyville: This JOY! Books.

Jacobson, Roy M. Oswald and Arland, *The Emotional Intelligence of Jesus*, (Whitacre Mews: Rowman&Littlefield, 2015), p.9-24

Scazzero, P. (2006). *Emotionally Healthy Spirituality*. Thomas Nelson, Inc.

Sherod Miller, P. M. (1998). *Talking and Listening Together*. littleton: Interpersonal Communication Programs, Inc.

Willard, D. (1998). *THE DIVINE CONSPIRACY: REDISCOVERING OUR HIDDEN LIFE IN GOD*. Great Britain: HaperCollins.

กรมสุขภาพจิต. (2561, พฤศจิกายน 30). Retrieved from กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข: <https://dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=28251>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรมและจริยธรรมระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ดิชวณิช, พ. (2544). ผลของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่มีต่อบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 195-206.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2557). *คู่มือการเขียนตำราและหนังสือเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียน และ การพัฒนาผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. ดุสิต: บริษัท ปัญญาชนดิสทริบิวเตอร์ จำกัด.

บุญเกียรติ, ส. (กรุงเทพฯ). *คริสต์ศาสนศาสตร์ใกล้ตัว : มุมมองใหม่*. 2017: กนกบรรณสาร.

เพ็ญภา กุลนภาดล. (2012). *ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมอารมณ์กับการตระหนักรู้ทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, *Journal of Education*.

เอมอร จารุรังสี และคณะ, เอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต, (ปากเกร็ด: ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559), หน้า 46.

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ
ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอกำ

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ

ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย¹

ดร.บานจิตร์ สายรอกำ²

บทคัดย่อ

บทความนี้ต้องการสะท้อนให้เห็นกรอบความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติผ่านทางมุมมองของนักวิชาการทางคริสตศาสนา ซึ่งเป็นหนึ่งในฐานความเข้าใจที่ปรากฏอยู่ในงานวิจัยของเรื่อง “การสถาปนาพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์: พิธีอวยพรป่า “รักพระเจ้า รักสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้าง” ของชุมชนคริสเตียนบ้านสบลาน ตำบลยางเปียง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้บทความในครั้งนี้ได้เปิดมุมมองที่กว้างขึ้นมากกว่าการนำความเข้าใจที่มีต่อเรื่องการทรงสร้างในพระธรรมปฐมกาลสำหรับเรื่องการอนุรักษ์ผืนป่า โดยผ่านการศึกษาค้นคว้าบทความและมุมมองทางศาสนศาสตร์ของนักวิชาการในโลกตะวันตก ซึ่งงานวิชาการเหล่านั้นจะทำให้เห็นพัฒนาการที่ก้าวออกมาจากความสนใจในเรื่องความหมายของรากศัพท์ภาษาฮีบรูในพันธสัญญาเดิมเพื่อไปสู่มิติใหม่อีก 2 มิติ คือ มิติทางด้านศาสนพิธีและมิติความเข้าใจด้านอวสานศาสตร์

ด้วยความคาดหวังว่า การนำเสนอการศึกษาด้านวิชาการเกี่ยวกับบทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่าและการสะท้อนให้เห็นผลที่ได้จากการวิจัยจะทำให้พบว่าแท้จริงแล้วองค์ความรู้ทางด้านการอนุรักษ์ผืนป่าของชุมชนคริสเตียนนั้นมีอยู่แล้วท่ามกลางบรรดาผู้ที่เชื่อในการทรงสร้างของพระเจ้า เชื่อในเรื่องความสัมพันธ์ที่สมบูรณ์ระหว่างพระเจ้าและสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง เพราะฉะนั้นเสียงของคริสเตียนทุกเสียงที่มีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวก็จะสามารถเป็นกระบอกเสียงหรือต่อยอดการศึกษาในเรื่องการดูแลและรักษาธรรมชาติที่พระเจ้าทรงสร้างได้อย่างต่อเนื่องและมีความหมาย

¹ หัวหน้าสาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษา วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

² นักวิจัยประจำศูนย์เรียนรู้ชาติพันธุ์ไทในล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ
ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร สายรอกำ

บทนำ

ตลอดเวลาที่ผ่านมามากกว่า 5 ทศวรรษ มุมมองวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่ออนุรักษ์ผืนป่าให้คริสเตียนตระหนักถึงปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในโลกตะวันตกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากด้านกรอบคิดเกี่ยวกับพระคริสตธรรมคัมภีร์และหลักทางศาสนศาสตร์ อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทยเกิดปรากฏการณ์ที่ตรงกันข้ามกลับคือมีจำนวนสถิติของทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ถูกทำลายและลดลงอย่างต่อเนื่อง³ จาก 138 ล้านไร่เหลือเพียง 102 ล้านไร่ เพราะความต้องการได้ประโยชน์หรือแม้แต่เพราะการไม่ตระหนักถึงความสำคัญอย่างยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้น เพราะฉะนั้นในฐานะชุมชนผู้เชื่อในพระเจ้าหรือชุมชนคริสเตียนในประเทศไทยที่เชื่อว่า “ฟ้าสวรรค์และแผ่นดิน และสรรพสิ่งทั้งสิ้นที่มีอยู่ในนั้น” (ปฐมก.1-2) มาจากการสร้างของพระเจ้า ทำให้เกิดคำถามว่าจะตอบสนองต่อสถานการณ์ดังกล่าวอย่างไร บทความนี้จึงมีจุดประสงค์ในการศึกษากระบวนการพัฒนาแนวคิดทางด้านศาสนศาสตร์เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1967-ค.ศ.2018 และนำเสนอความเข้าใจใน 3 มิติที่ได้รับจากการศึกษากระบวนการพัฒนาความคิดของนักวิชาการในช่วงเวลาดังกล่าว⁴ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองและอธิบายพิธีบวชป่าของชุมชนคริสเตียนชาติพันธุ์ในงานวิจัยเรื่อง “พิธีกรรมทางศาสนา: การสถาปนาพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในภาคเหนือตอนบน โดยดร.บานจิตร สายรอกำ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเพื่อวิเคราะห์และแสวงหาแนวทางปฏิบัติสำหรับชุมชนคริสเตียนในประเทศไทยในการตอบสนองต่อปัญหาการลดลงของผืนป่าในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา

มิตินี้ 1

มิตินี้เป็นพื้นฐานความเข้าใจเรื่องพระประสงค์ของพระเจ้าในการทรงสร้างโลก การอธิบายนี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานการทำความเข้าใจความหมายเนื้อหาในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของคริสต์ศาสนา ร่วมกับทฤษฎีทางด้านธรรมชาติวิทยาผ่านการศึกษาค้นคว้าหรือมุมมองของนักวิชาการจากโลกตะวันตก ไม่ว่าจะเป็น Lynn White, Calvin Dewitt, Jeanne Kay และ Rosemary Radford Ruether, นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านคริสต์ศาสนศาสตร์และมีความสนใจเป็นพิเศษในเรื่อง Cosmology, Evolution, และ Ecology

³ ศูนย์สารสนเทศ กรมป่าไม้. *เนื้อที่ของป่าไม้ประเทศไทยปี พ.ศ.2516-2561*, (ออนไลน์), 2562, แหล่งที่มา: www.forestinfo.forest.go.th/content.aspx?id=72 (25 กุมภาพันธ์ 2563)

⁴ ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก ก

มีพระธรรมปฐมกาลอย่างน้อย 2 ตอนที่สื่อสารกับผู้อ่านถึงเรื่องการทรงสร้างของพระเจ้าว่า “พระเจ้าทรงอวยพรแก่สัตว์เหล่านั้นว่า จงมีลูกดกทวีมากขึ้นจนเต็มน้ำในทะเล และให้นกทวีมากขึ้นบนแผ่นดิน” (ปฐมก.1:22) และอีกตอนหนึ่งที่กล่าวว่า “พระเจ้าจึงทรงให้มนุษย์นั้นอยู่ในสวนเอเดน ให้ทำและรักษาสวน” (ปฐมก.2:15) เรื่องการทรงสร้างของพระเจ้าแสดงให้เห็นพระประสงค์ของพระเจ้าเกี่ยวกับหน้าที่ของมนุษย์ว่าพวกเขาจะต้องทำและรักษาธรรมชาติที่พระเจ้าสร้างและมอบไว้ให้กับมนุษย์ทุกคน ถ้าหากความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าจะเป็นส่วนที่นำมาซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าต่างๆ ก็เปรียบเสมือนว่า มนุษย์เองสามารถเป็นทั้งผู้ที่กำลังได้รับคำอวยพรที่มาจากพระเจ้า และในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือที่สำแดงการอวยพรจากพระเจ้าให้ผู้คนรอบข้างเช่นกัน

ท่ามกลางชุมชนคริสเตียนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันถึงจุดเริ่มต้นหรือแหล่งกำเนิดของโลก มนุษย์ และบรรดาธรรมชาติต้นไม้หรือสัตว์ป่าต่างๆ ว่าพระเจ้าเป็นผู้ทรงสร้างขึ้นมาดังที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม เช่นในพระธรรมปฐมกาล

“ในปฐมกาล พระเจ้าทรงเนรมิตสร้าง ฟ้าและแผ่นดิน แผ่นดินก็ร้างและว่างเปล่า ความมืดอยู่เหนือน้ำ และพระวิญญาณของพระเจ้าทรงปกอยู่เหนือน้ำนั้น” (ปฐมก.1:1)

พระเจ้าตรัสว่า “แผ่นดินจงเกิดพืช คือธัญพืชที่ให้เมล็ด และต้นไม้ผลที่ออกผลตามชนิดของมันและมีเมล็ดในผลบนแผ่นดิน และก็เป็นดั่งนั้น” (ปฐมก.1:12)

“พระเจ้าทรงสร้างดวงสว่างขนาดใหญ่ไว้สองดวง ให้ดวงที่ใหญ่กว่าครองวัน ดวงที่เล็กกว่าครองคืน พระองค์ทรงสร้างดวงดาวต่าง ๆ ด้วย” (ปฐมก.1:16)

พระเจ้าตรัสว่า “น้ำจงอุดมด้วยฝูงสัตว์ที่มีชีวิต และให้นกบินไปมาในภาคพื้นฟ้าเหนือแผ่นดิน” พระเจ้าทรงสร้างสัตว์ทะเลขนาดใหญ่ และสัตว์ที่มีชีวิตทุกชนิด ซึ่งแหวกว่ายอยู่ในน้ำเป็นฝูง ๆ ตามชนิดของมัน” (ปฐมก.1:20-21)

พระเจ้าตรัสว่า “แผ่นดินจงเกิดสัตว์ที่มีชีวิตตามชนิดของมัน คือสัตว์ใช้งาน สัตว์เลี้ยงคาน และสัตว์ป่าตามชนิดของมัน” ก็เป็นดั่งนั้น (ปฐมก.1:24)

แล้วพระเจ้าตรัสว่า “ให้เราสร้างมนุษย์ตามฉายาของเรา ตามอย่างของเรา ให้ครอบครองฝูงปลาในทะเล ฝูงนกในท้องฟ้าและฝูงสัตว์ใช้งาน ให้ปกครองแผ่นดินโลกทั้งหมด และสัตว์เลี้ยงคานทุกชนิดบนแผ่นดินทั้งหมด” (ปฐมก.1:26)

หลังจากนั้นก็มีการบันทึกย้ำอีกครั้งในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ว่า

“เพราะว่าโดยพระองค์ทุกสิ่งได้รับการทรงสร้างขึ้น ทั้งสิ่งที่อยู่บนท้องฟ้าและบนแผ่นดินโลก ทั้งสิ่งที่มองเห็นและสิ่งที่มองไม่เห็น ไม่ว่าจะเป็นบัลลังก์แห่งพวกทูตผี หรือพวกทูตผีที่ปกครอง หรือพวกทูตผีที่มีอำนาจ ทุกสิ่งถูกสร้างขึ้นโดยพระองค์และเพื่อพระองค์ พระองค์ทรงดำรงอยู่ก่อนทุกสิ่ง และทุกสิ่งถูกยึดเข้าด้วยกันโดยพระองค์” (คส.1:16-17)

มีข้อสังเกตว่าเป็นเพราะสาเหตุอันใดที่ทำให้การศึกษาหรือการปฏิบัติในเรื่องการเฝ้าระวังอนุรักษ์และรักษาสีงแวดล้อมนั้นยังไม่ค่อยเป็นที่กล่าวถึงกันอย่างมากนักท่ามกลางชุมชนคริสเตียนทั้งในสังคมตะวันตกและสังคมตะวันออก เช่น คริสเตียนในสังคมไทย นั่นก็อาจจะมาจากปัญหาความ

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ

ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอกำ

เข้าใจของคริสเตียนเองต่อพระคริสตธรรมคัมภีร์เรื่องธรรมชาติที่มาจากการทรงสร้างของพระเจ้า พวกเขายังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องตามความหมายที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ปีค.ศ. 1967 ได้มีบทความที่ชื่อว่า “The Historical Roots of our Ecological crisis” เขียนโดยประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของโลกชื่อ Lynn White (ลินน์ ไวท์) ผู้เคยตั้งข้อสังเกตว่าปัญหาเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้รับการเหลียวแลจากกลุ่มคริสเตียนเท่าที่ควรนั้นอาจเป็นเพราะธรรมเนียมปฏิบัติคริสเตียนที่ยังเป็นแบบยิว ไวท์อ้างว่าเป็นเพราะโลกทัศน์แบบตะวันตกที่เป็นเหตุทำให้เกิดการใช้และทำลายธรรมชาติเนื่องจากพระเจ้าให้มนุษย์ครอบครอง ด้วยความคิดดังกล่าวจึงกลายเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรโลกหรือสิ่งแวดล้อม และเป็นที่น่าสนใจว่าแนวคิดของไวท์ได้รับการตอบรับเพราะมีนักศาสนศาสตร์ที่ให้การสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว เช่น Doughty, Heiers, Hargrove, และ Duitsman โดยนักศาสนศาสตร์เหล่านี้อธิบายเพิ่มเติมจากสิ่งที่ไวท์ได้กล่าวไว้ว่า เนื่องจากคริสเตียนอธิบายความหมายของพระคริสตธรรมคัมภีร์ปฐมกาลบทที่ 1-2 ไว้มิถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายและความเข้าใจที่มีต่อคำว่า “ครอบครอง” “ปกครอง” และ “อำนาจ” ที่พระเจ้าประทานให้กับคริสเตียนทุก ๆ คนนั้นมีแต่เพียงความหมายว่าให้มนุษย์มีสิทธิอำนาจเหนือธรรมชาติหรือบรรดาสรรพสิ่งอื่น ๆ ที่พระเจ้าทรงสร้าง เช่น ข้อความที่ปรากฏในพระธรรมปฐมกาลบทที่ 1 ข้อ 26-28 ว่า

แล้วพระเจ้าตรัสว่า “ให้เราสร้างมนุษย์ตามฉายาตามอย่างของเรา ให้**ครอบครอง**ฝูงปลาในทะเล ฝูงนกในอากาศและฝูงสัตว์ ให้**ปกครอง**แผ่นดินทั่วไป และสัตว์ต่าง ๆ ที่เลื้อยคลานบนแผ่นดิน” พระเจ้าจึงทรงสร้างมนุษย์ขึ้นตามพระฉายาของพระองค์ ตามพระฉายาของพระเจ้านั้น พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้น และได้ทรงสร้างให้เป็นชายและหญิง พระเจ้าทรงอวยพระพรแก่มนุษย์ ตรัสแก่เขาว่า “จงมีลูกตกทวีมากขึ้นเต็มแผ่นดิน จงมี**อำนาจ**เหนือแผ่นดิน จง**ครอบครอง**ฝูงปลาในทะเล และฝูงนกในอากาศ กับบรรดาสัตว์ที่เคลื่อนไหวบนแผ่นดิน”

ต่อมาเรย์ โบห์ลิน (Ray Bohlin) ให้ข้อสังเกตไว้ว่าเหตุผลหลักทำให้ธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติเพิ่มมากขึ้นและเทคโนโลยีที่พัฒนาและมีความก้าวหน้าแล้วเอื้อต่อการทำลายธรรมชาติก็เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ท่านยังแสดงความห่วงใยต่อแนวคิดของกลุ่มนี้ที่หลักคิดของพวกเขานำไปสู่ปัญหาเรื่องการเสียสมดุลระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นท่านจึงให้ข้อเสนอที่น่าสนใจว่าจำเป็นที่จะต้องมีการมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระคริสตธรรมคัมภีร์มาอธิบายความหมายข้อพระคัมภีร์ดังกล่าวแก่คริสเตียน จุดประสงค์ก็

เพื่อจะเพื่อสร้างความเข้าใจและการตระหนักต่อปัญหา ที่สำคัญที่สุดก็เพื่อคริสเตียนจะแสดงความรับผิดชอบต่อสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในทางที่แยกลงในโลกปัจจุบันให้มากยิ่งขึ้น

Jeanne Kay (เจน เคย์) (1989) ได้นำแนวคิดที่ ไวท์ มาขยายความต่อไปว่าไม่ควรจะใช้เวลาเกินไปเกี่ยวกับการถกเถียงกันในเรื่องตัวภาษา ความหมาย ความเข้าใจในภาษาฮีบรูในตัวบทดังกล่าว แต่ควรจะใช้เวลากับการเข้าใจความหมายในเรื่อง “การปกครอง/ดูแล” ของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ เพราะในช่วงศตวรรษที่ 20 นี้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าวมีแนวโน้มนำไปสู่อธิบายว่าการที่พระเจ้าให้มนุษย์มีสิทธิ์ปกครองและดูแลธรรมชาติที่พระเจ้าทรงสร้างนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องความยุติธรรมหรือความชอบธรรมของพระเจ้า อย่างเช่น การที่ธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมได้ถูกทำลายลงไปในนั้นเกี่ยวข้องกับการลงโทษของพระเจ้าต่อเรื่องการไหว้รูปเคารพหรือการกระทำที่ผิดศีลธรรมของมนุษย์เอง

เคย์ (1989) เสนอว่า ให้ทำการเปลี่ยนแปลงวิธีการอธิบายพระคัมภีร์ คือแทนที่จะอธิบายความหมายตามตัวอักษรที่ปรากฏ ก็ให้คริสเตียนเปลี่ยนแปลงวิธีการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์มาเป็นการอ่านแบบเรื่องเล่า คือให้มองภาพรวมทั้งหมดของพระคัมภีร์แล้วทำความเข้าใจ (น. 218) หรือให้คริสเตียนเสาะหาข้อพระคัมภีร์ในตอนอื่น ๆ มาสนับสนุนความคิดที่พบได้จากพระคัมภีร์ตอนนั้น ๆ ด้วย ให้ดูว่าความหมายที่ได้จากตอนนี้ต้องไม่ขัดแย้งกับตอนอื่น ๆ ความหมายต้องมุ่งไปในทิศทางเดียวกันหรือสนับสนุนความหมายของกันและกัน เช่น เรื่อง “การอวยพร” และ “การสาปแช่ง” ในกรอบความเข้าใจของคริสเตียนว่านั่นเป็นผลมาจาก “การเชื่อฟัง” และ “การไม่เชื่อฟัง” ของมนุษย์ และเมื่อเกิดความแห้งแล้งเนื่องจากไม่มีฝน แผ่นดินไหว หรือน้ำท่วม นั้นเป็นเพราะพระเจ้าทรงลงโทษ การที่มนุษย์ไม่เชื่อฟังหรือไม่ โดยให้คริสเตียนพิจารณาต่อไปว่าพระคัมภีร์ตอนอื่น ๆ มีความเข้าใจในแบบดังกล่าวปรากฏอยู่หรือไม่ หรือมีความคิดดังกล่าวเพียงตอนเดียวในพระคัมภีร์เท่านั้น

จากแนวคิดของนักวิชาการดังที่ได้ยกตัวอย่างไปข้างต้นทำให้เกิดความเข้าใจว่า ชุมชนของคริสเตียนเองยังคงให้ความชัดเจนในเรื่องวิธีการอธิบายความหมายของพระคัมภีร์ไม่ได้เนื่องจากมันเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวิธีการอธิบายพระคัมภีร์ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย และคริสเตียนแต่ละกลุ่มต่างก็ให้การยอมรับและถือปฏิบัติในวิธีการอธิบายพระคัมภีร์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นผลที่ตามมาก็คือชุมชนคริสเตียนจึงไม่ค่อยให้ความสนใจและตระหนักต่อปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก และไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบันคริสเตียนเองก็ยังคงมีความเข้าใจที่ขัดแย้งกันอยู่ สาเหตุสำคัญอีกอย่างก็น่าจะมาจากคริสเตียนโดยทั่ว ๆ ไปไม่มีความรู้ทางด้านภาษาเดิมของพระคริสตธรรมคัมภีร์ เพราะฉะนั้นความเข้าใจของพวกเขาต่อข้อความที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายของคำบางคำ เช่น “ครอบครอง” “ปกครอง” “มีอำนาจ” หรือ “ดูแล” และ “รักษา” ในพระธรรมปฐมกาลจึงมีอยู่อย่างจำกัด แม้ว่าทางออกที่มีการเสนอไว้ก็คือ ต้องมีผู้เชี่ยวชาญ

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ

ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอกำ

ทางด้านภาษาเดิม (ฮีบรู) ของพระคัมภีร์มาช่วยอธิบาย อย่างไรก็ตามผลที่ออกมาก็ยังไม่สามารถส่งผลกระทบมากเท่าใดต่อธรรมชาติที่ถูกทำลายลงอย่างรวดเร็ว

Rosemary Radford Ruether (โรสแมรี่ แรดฟอร์ด รอยเตอร์) (2011) ศาสตราจารย์ด้านพระคัมภีร์และนักสตรีศาสนศาสตร์ (Feminist Theology) ก็ได้เขียนบทความหนึ่งเรื่องมุมมองของคริสเตียนหรือศาสนศาสตร์คริสเตียนต่อนิเวศน์วิทยาโดยเน้นที่การแสดงความยุติธรรมต่อธรรมชาติภายใต้พันธกิจทางการประกาศ *Ecology and Theology: Ecojustice at the Center of the Church's Mission* โดยอธิบายว่าแนวคิดที่นำเสนอไม่ได้หมายความว่าเพียงแนวคิดเดียวที่จะเป็นไปได้ หรือเป็นแนวคิดที่มีแต่ในกลุ่มพี่น้องคริสเตียนเท่านั้น แต่ท่านกล่าวว่าพระเจ้าทรงทำงานได้ในทุกศาสนาทุกสถานการณ์ทุกความคิดที่แตกต่าง นั่นก็หมายความว่าแนวคิดในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ หรือการรักษาระบบนิเวศน์นั้นอาจมีอยู่อย่างหลากหลายและเป็นไปได้ทั้งสิ้น

รอยเตอร์ อ้างถึงสาเหตุที่ทำให้คริสเตียนเริ่มมองในประเด็นของคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ว่ามีความขัดแย้งกับเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ธรรมชาติ) ว่าจริงๆ แล้วประเด็นดังกล่าวเพิ่งเริ่มมีการพูดถึงเรื่องนี้อย่างจริงจังภายหลังที่บรรดานักวิชาการชาวเยอรมันต่างออกมาประกาศว่าคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์นั้นขัดแย้งกับเรื่องการรักษาหรืออนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นช่วงปลายๆ ศตวรรษที่ 19 หรือตอนต้นศตวรรษที่ 20 รอยเตอร์อธิบายว่าที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะนักวิชาการเหล่านั้นได้นำเอาแนวคิดแบบทวินิยม (Dualism) เข้ามาเป็นเงื่อนไขในการอ่านพระคัมภีร์ แม้ว่าแนวคิดของรอยเตอร์ไม่ได้รับการตอบรับเท่าใดนัก แต่ก็ส่งผลให้ชุมชนคริสเตียนในโลกตะวันตกเริ่มออกมาอภิปรายในเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

สำหรับผู้ที่เป็นคริสเตียน รอยเตอร์ เสนอวิธีการไว้ 2 แนวทางที่น่าสนใจคือ ศาสนศาสตร์ทางด้านนิเวศน์วิทยาสำหรับคริสเตียนควรจะเน้นที่เรื่อง “พันธสัญญา” และ “ศาสนพิธี” คริสเตียนควรมีความเข้าใจและมีมุมมองการดำเนินชีวิตว่าการรักษาและดูแลธรรมชาติ นั่นก็คือการที่พวกเขามีปฏิสัมพันธ์กับพระเจ้าพระเจ้าผู้ทรงสร้างที่มีทั้งเรื่องการอวยพรและการพิพากษาของพระเจ้า และเรื่องภัยพิบัติ ภัยจากธรรมชาติ ความแห้งแล้ง และอื่นๆ ไม่ใช่ทุกๆ เหตุการณ์ที่เลวร้ายนั้นเป็นการพิพากษาจากพระเจ้าเนื่องจากบางเหตุการณ์นั้นมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศีลธรรมความถูกต้อง หรือการกระทำของมนุษย์ร่วมอยู่ด้วย

รอยเตอร์ นำเรื่อง “พันธสัญญาของการทรงสร้าง” (covenant of creation) ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องการทรงสร้างของพระเจ้าว่าพระองค์ทรงเป็นต้นแบบของการทำงานและการพักผ่อน ซึ่งนั่นเป็นต้นแบบให้กับมนุษย์ในปัจจุบันนี้ด้วยว่าควรจะมีความสัมพันธ์อย่างไรกับสิ่งอื่น ๆ ที่พระเจ้าทรงสร้าง

ไม่ว่าจะเป็นพื้นดิน ต้นไม้ และสัตว์ต่าง ๆ ดังตัวอย่างจากข้อพระคัมภีร์ต่อไปนี้ที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมเรื่องการทรงสร้างที่พระเจ้าทรงทำงานหกวันและหยุดพักในวันที่เจ็ด

“จงทำงานของเจ้าหกวัน แต่ในวันที่เจ็ดนั้นจงหยุดพัก เพื่อโคและลาของเจ้าจะได้พัก และบุตรชายแห่งทาสของเจ้ากับคนต่างด้าวจะได้พักผ่อนให้สดชื่นด้วย” (อพย.23:12) จากพันธสัญญาดังกล่าวไม่เพียงแต่ผู้ทำงานได้หยุดพักแต่ยังรวมไปถึงสัตว์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโคและลาของเจ้าของตัวเอง ก็มีโอกาสดำรงชีวิต และทาสหรือคนทุก ๆ คนในบ้านก็ได้มีโอกาสหยุดพักด้วย ช่วงเวลาที่มีการหยุดพักก็จะทำให้ทุกชีวิตในบ้านได้รับการรื้อฟื้นพลังให้กลับมาแข็งแรง มีความสดชื่น มีชีวิตชีวา สำหรับการงานและการดำรงชีวิตอย่างยืนยาวต่อไป

“ตลอดหกปีจงหว่านพืชในนาของเจ้าและเกี่ยวเก็บผล แต่ปีที่เจ็ดนั้นจงดเสีย ปล่อยให้หนานั้นว่างอยู่ เพื่อให้ประชาชนที่ยากจนของเจ้าเก็บกิน ส่วนที่เหลือนั้นก็ให้สัตว์ป่ากิน ส่วนสวนองุ่นและสวนมะกอกเจ้าจงทำเช่นเดียวกัน” (อพย.23:10-11) ปีที่เจ็ดเป็นช่วงเวลาที่สำคัญเพราะทุกสิ่งไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ ธรรมชาติที่เป็นผืนดิน ผืนป่า สัตว์ป่า ต้นไม้ แม่น้ำ ลำธาร ภูเขา ฯลฯ ที่ถูกทำลายหรือมีความเสียหายก็จะได้รับการฟื้นฟูสภาพหรือกู้คืนมาให้อยู่ในจุดที่สมดุลย์เหมือนเดิม

มิตินี้ 2

มิตินี้ทางด้านศาสนพิธีที่จะแปลความถึงการที่ธรรมชาติสามารถซึมซับเอาความทุกข์ของมนุษย์ออกไปแล้วสะท้อนความรักพระเมตตาของพระเจ้าเข้ามาแทนที่ แม้ว่าจะมีแนวคิดที่ทับซ้อนกันบ้างกับมิตินี้ 1 แต่มิตินี้ 2 นั้นก็มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นกว่าคือเป็นการนำเสนอตัวอย่างแนวทางปฏิบัติในแต่ละศาสนาที่เรียกว่า ศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางศาสนาว่าสามารถนำมาอธิบายเพื่อตอบสนองต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน หรือแม้แต่สามารถนำไปสู่แนวคิด แนวปฏิบัติ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนคริสตชนให้มีส่วนอนุรักษ์ผืนป่าและทรัพยากรอื่น ๆ ที่เป็นผลผลิตจากป่าได้ เพราะทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ไม่สามารถส่งเสียงร้องขอการดำรงอยู่หรือความมีอยู่ให้กับตัวมันเองได้

จากการศึกษาชุมชนพี่น้องคริสเตียนโรมันคาทอลิก คือกลุ่มแรก ๆ ที่เริ่มผสมผสานความคิดทาง “ศาสนพิธี” เข้ากับเรื่องการแสดงออกถึงท่าทีในคิดถึงธรรมชาติที่พระเจ้าทรงสร้าง เริ่มจากที่คริสเตียนในกรุงโรมกระตุ้นให้คริสเตียนทั่วโลกรู้จักและมีความเข้าใจต่อคำว่าชุมชนในมิตินี้ไม่ได้หมายถึงแต่มนุษย์เท่านั้น เพราะชุมชนคือการอยู่ร่วมกันของสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้างไว้ทั้งหมดบนโลกนี้ (cosmic community) โดยพระเจ้าทรงประทับอยู่ในและท่ามกลางชุมชน ดังที่ปรากฏในบทเพลงซาโลมอน ส่วนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่เรื่องของโลก (cosmos) ปรากฏอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระเยซูคริสต์ว่าพระองค์ทรงเป็นอยู่ก่อนร่วมกับพระปัญญาของพระเจ้า พระองค์ทรงเป็นพระวาตะๆ นั้นอยู่ในโลกนี้ตั้งแต่เริ่มแรกก่อนที่พระเจ้าจะทรงสร้างโลกนี้ และพระเยซูคริสต์

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ

ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอกำ

พระองค์จะเป็นผู้ที่ทำให้โลกนี้กลับคืนดีกันกับพระเจ้า ดังที่บันทึกไว้ในจดหมายถึงคริสตจักรในเมืองโคโลสี

“เพราะว่าโดยพระองค์ทุกสิ่งได้รับการทรงสร้างขึ้น ทั้งสิ่งที่อยู่บนท้องฟ้าและบนแผ่นดินโลก ทั้งสิ่งที่มองเห็นและสิ่งที่มองไม่เห็น ไม่ว่าจะเป็บบัลลังก์แห่งพวกทูตผี หรือพวกทูตผีที่ปกครอง หรือพวกทูตผีที่ครอบครอง หรือพวกทูตผีที่มีอำนาจ ทุกสิ่งถูกสร้างขึ้นโดยพระองค์และเพื่อพระองค์ พระองค์ทรงดำรงอยู่ก่อนทุกสิ่ง และทุกสิ่งถูกยึดเข้าด้วยกันโดยพระองค์ พระองค์ทรงเป็นศีรษะของกายคือคริสตจักร พระองค์ทรงเป็นปฐม ทรงเป็นผู้แรกที่เป็บบนขึ้นจากตาย เพื่อว่าพระองค์จะทรงเป็นเอกในทุกสิ่ง เพราะว่าพระเจ้าพอพระทัยที่จะให้ความบริบูรณ์ทั้งหมดดำรงอยู่ในพระองค์ และโดยพระองค์ พระเจ้าทรงให้ทุกสิ่งคืนดีกับพระองค์เอง ไม่ว่าสิ่งนั้นจะอยู่บนแผ่นดินโลกหรืออยู่บนสวรรค์ โดยทรงทำให้เกิดสันติภาพโดยพระโลหิตแห่งกางเขนของพระองค์” (คส.1:16-20)

การนำเสนอนี้เหมือนการนำเสนอของรอยเตอร์ คือให้เพิ่มเรื่องศาสนศาสตร์การสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนของพระเยซูคริสต์ไม่ได้มีเพียงแค่ความหมายของการคืนดีกันระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ที่เป็นคนบาปผิดเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการคืนดีกันระหว่างมนุษย์กับสิ่งอื่น ๆ ทั้งหมดที่มาจาก การทรงสร้างของพระเจ้าอีกด้วย (Chryssavgis, 2010) เพราะความหมายการเป็นชุมชนไม่ได้มีแค่มนุษย์เท่านั้น เพราะการเป็นชุมชนต้องรวมเอาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทั้งหมดเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนด้วย ความเป็นจริงพระเจ้าก็สถิตอยู่ในและท่ามกลางชุมชนนั้น ๆ แล้วตั้งแต่พระองค์ทรงเริ่มสร้างโลกนี้ พระเยซูคริสต์เองก็เปรียบพระองค์ว่าเป็นผู้ที่เสด็จมาเชื่อมช่องว่างระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์และมนุษย์กับธรรมชาติทั้งหมดที่มาจาก การทรงสร้างของพระเจ้า เพราะฉะนั้นจึงเป็นความหมายของการเสด็จมาเพื่อเป็นพระเจ้าผู้ไถ่ของพระเยซูคริสต์นั่นเอง สำหรับรอยเตอร์ ฐานะของการเป็นคริสเตียนคือผู้ที่รับการสวมจิตวิญญาณใหม่ เกิดความเข้าใจและรับการหนุนใจให้ตอบสนองต่อการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับการที่พวกเขาได้รับการทรงไถ่จากพระเยซูคริสต์ คริสเตียนต้องเป็นผู้ที่สานต่อหรือเป็นผู้ที่จะต้องดำเนินการต่อไปเพื่อรักษาสมดุลของความหมายการเป็นชุมชนที่ประกอบไปด้วยมนุษย์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ต้นไม้ สัตว์ป่า แม่น้ำ ลำธาร ฯลฯ และอยู่ร่วมกันแบบเกื้อกูลและเกื้อหนุนกันและกัน ดังนั้นแล้วคริสเตียนหรือคริสตจักรเองต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ไม่ว่าจะผ่านทาง การเทศนาสั่งสอน การนมัสการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้พิธีกรรมทางคริสต์ศาสนาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารถึงเรื่องราวที่ว่าชุมชนของพระเจ้า

ในปัจจุบันนี้การศึกษาพระคริสตธรรมคัมภีร์ในเรื่องดังกล่าวและถ่ายทอดเรื่องราวดังกล่าวต่อไปให้ผู้คนสามารถมองเห็นและสัมผัสได้จริง เช่นการเปลี่ยนแปลงที่ดินเสื่อมโทรมให้กลับมามีความสมบูรณ์ การทำให้เรือทวนไร่นาสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอจนสามารถเลี้ยงดูพี่น้องที่ยากจนในชุมชนได้โดยไม่พึ่งพาสารเคมี

มุมมองดังกล่าวยังมีความคล้ายคลึงกันกับการนำเสนอของคริสตจักรออร์ทอดอกซ์โดยนักบวชที่มีชื่อว่า John Chryssavgis (จอห์น ไครส์ซอฟกิส) ในหัวข้อ “แผ่นดินโลกใหม่และฟ้าสวรรค์ใหม่” ที่ภายหลังได้พัฒนานำไปสู่แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องอวสานศาสตร์ โดยอธิบายมิติเรื่องราวในพระคริสตธรรมคัมภีร์ว่า “ข้าพเจ้าได้เห็นท้องฟ้าใหม่และแผ่นดินโลกใหม่ เพราะท้องฟ้าเดิมและแผ่นดินโลกเดิมได้หายไปหมดสิ้นแล้ว และทะเลก็ไม่มีอีกแล้ว” (วว.21:1) เป็นภาพเกี่ยวกับอนาคตศาสตร์หรืออวสานศาสตร์ตามที่มีการบันทึกไว้ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ โดยนำเสนอแนวทางปฏิบัติไว้ว่าต้องเริ่มจากเข้าใจโลก (มุมมอง) และถึงจะนำไปสู่การดูแลโลก (การปฏิบัติ) ได้

การเข้าใจโลกที่มนุษย์อยู่อาศัยประกอบด้วย 3 สิ่งที่สำคัญ คือ สิ่งแรกเป็น*ความเข้าใจ*ว่าทุกสิ่งในโลกนั้นต่างก็สรรเสริญพระเจ้า “จงให้ทุกสิ่งที่หายใจสรรเสริญพระเจ้า จงสรรเสริญพระเจ้าเถิด” (สดด.150:6) การที่มนุษย์คิดหรือปฏิบัติต่อทุกสิ่งบนโลกนี้ก็เหมือนกับว่าเขาได้คิดและปฏิบัติต่อสวรรค์เช่นเดียวกัน สิ่งที่สองต้องเป็น*ความเข้าใจ*เรื่อง การนมัสการว่า คือสิ่งที่จะช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้า มนุษย์ และธรรมชาติเข้าด้วยกันได้ และสิ่งทีสาม 3 คือมีความเข้าใจว่า การปฏิบัติในฐานะของการเป็นผู้เชื่อสามารถกระทำได้โดยการอดอาหาร เนื่องจากว่าวิธีการดังกล่าวสามารถแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะระงับหรือลดความอยากความต้องการของตัวเอง เป็นความเข้าใจที่จะสำแดงออกมาด้วยการฝึกฝนให้รู้จักปฏิเสธหรือปรับความต้องการที่มีมากเกินไปจนความพอดีเป็นความเพียงพอ แล้วในที่สุดก็จะนำไปสู่การเป็นผู้ปฏิบัติและไปถึงจุดแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทัศนคติและท่าทีการดำเนินชีวิตให้เต็มไปด้วยความถ่อมใจในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสุภาพและอ่อนโยน เช่น การอดอาหารโดยไม่รับประทานเนื้อเป็นเวลาครึ่งปี การอดอาหารดังกล่าวจะช่วยให้นักบวชเรียนรู้ว่าเป็นการอดอาหารเพื่อแสดงความรักต่อโลกที่เราอยู่อาศัย คิดถึงสิ่งทีโลกต้องการมากกว่าความต้องการของตัวเอง เป็นการฝึกมองว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้อยู่ในพระเจ้าและพระเจ้านั้นก็อยู่ในทุกสิ่งเช่นเดียวกัน

เมื่อเข้าใจแล้วขั้นตอนต่อไปก็เป็นแนวทางแห่งการปฏิบัติหรือดูแลโลกที่พระเจ้าสร้างซึ่งก็ต้องประกอบไปด้วย 3 สิ่งที่สำคัญเช่นเดียวกัน คือพระคัมภีร์ ผู้รับใช้ (นักบวช) และศาสนพิธี สิ่งแรกพระคัมภีร์ คือการปฏิบัติ*ตามแบบของพระคัมภีร์*ที่เรียกร้องให้พี่น้องคริสเตียนทุกคนอยู่เคียงข้างหรือผู้ฝ่ายผู้ที่อ่อนแอ “เรารู้ว่าบรรดาสรรพสิ่งที่ทรงสร้างนั้นกำลังคร่ำครวญ และผจญความทุกข์ยากด้วยกันมาจนทุกวันนี้” (รม.8:22) คริสเตียนจะนิ่งเฉยต่อสถานการณ์ของโลกไม่ได้ เพราะทั้งมนุษย์และสรรพสิ่งต่าง ๆ ล้วนก็เป็นส่วนหนึ่งในร่างกายของพระเยซูคริสต์ ดังที่กล่าวไว้ในจดหมายฝาก

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ

ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอกำ

1 โครินธ์ บทที่ 12 ข้อ 20-23 ว่า ความจริงมีอวัยวะหลายอย่าง แต่ก็ยังเป็นร่างกายเดียวกัน และตาจะว่าแก้มือว่า “ข้าพเจ้าไม่ต้องการเจ้า” ก็ไม่ได้ ที่จริงอวัยวะที่เราเห็นว่าอ่อนแอ เราก็ดูเหมือนจะเสียไม่ได้ และอวัยวะที่เราถือว่ามีความสำคัญ เราก็มักทำให้มันมีเกียรติยิ่งขึ้น และอวัยวะที่ไม่สำคัญนั้น เราก็มักให้น้ำดูยิ่งขึ้น สิ่งที่สอง คือนักบวช คริสเตียนต้องเน้นเรื่องการเสียสละ การกลับใจ และการมีความรับผิดชอบ ตัวอย่างเช่นให้พี่น้องคริสเตียนต้องดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายมีความรับผิดชอบต่อการใช้สิ่งอื่น ๆ ที่พระเจ้าสร้างด้วยการรู้คุณค่า และถ้าหากเกิดความผิดพลาดไม่สามารถควบคุมความต้องการของตนเองได้ในการดำเนินชีวิต ก็ต้องรู้จักสารภาพสำนึกต่อความผิดเหล่านั้นว่าเราได้ทำลายและทำร้ายทรัพยากรธรรมชาติบนโลกนี้ และสิ่งทีสาม คือ*ศาสนพิธี* คริสเตียนต้องตระหนักถึงการสร้างของพระเจ้าว่าทุกสิ่งมาจากพระเจ้าและจะต้องได้รับการปกป้องจากพระเจ้าด้วยเช่นกัน ให้พี่น้องคริสเตียนระลึกอยู่เสมอว่าทุก ๆ สิ่งถูกสร้างมาจากพระเจ้าสมควรได้รับการปกป้องจากพระเจ้า ให้ระลึกอยู่เสมอ ๆ ว่าพระเจ้าประทับอยู่ด้วยในทุก ๆ ขณะ ทุก ๆ ชั่วโมง และทุก ๆ สถานการณ์ ทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกนี้พระเจ้าทรงปกครองอยู่ ดังที่ปรากฏในสดุดีบทที่ 103 ข้อ 22 ว่า “พระราชกิจทั้งสิ้นของพระองค์ จงถวายสาธุการแด่พระเจ้า ในทุกสถานที่ ที่พระองค์ทรงครอบครองอยู่ จิตใจของข้าเอ๋ย จงถวายสาธุการแด่พระเจ้า” ที่สำคัญ สำหรับคริสตจักรโรมันออร์ทอด็อกซ์ คือคริสเตียนควรต้องเริ่มต้นลงมือปฏิบัติตั้งแต่วลานี้ เดี๋ยวนี้ ในปัจจุบัน ด้วยความสัตย์ซื่อและถ่อมใจ

จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นและเข้าใจได้ว่านักศาสนศาสตร์ด้านนิเวศน์วิทยาในสังคมตะวันตกตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน มีความสนใจในเรื่องความหมายของพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่มีต่อเรื่องการดูแลรักษาโลกที่พระเจ้าทรงสร้างมาอย่างต่อเนื่อง มนุษย์เองที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างของเจ้าก็ได้รับมอบหน้าที่ให้ปกครอง ดูแล รักษา สรรพสิ่ง สรรพสัตว์ต่าง ๆ แม้ว่าในบางช่วง หรือสำหรับนักศาสนศาสตร์ด้านนิเวศน์วิทยาบางคนอาจจะยังติดขัดอยู่กับการศึกษาความหมายของภาษาเดิมของพระคริสตธรรมคัมภีร์ แต่ในภายหลังดูเหมือนว่าเรื่องศาสนพิธีก็กลายเป็นหนึ่งในหลาย ๆ แนวทางที่สำคัญสำหรับการเป็นทางออกเพื่อทำให้คริสตชนกลับมามีชีวิตและตอบสนองต่อเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในโลกนี้เพิ่มมากขึ้น และยังคงเป็นระบบที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ผู้รับใช้พระเจ้า (นักบวช) และศาสนพิธีทางคริสตศาสนา เช่นการนมัสการในรูปแบบที่หลากหลายแต่เกี่ยวข้องหรือปรากฏในชีวิตประจำวันของบรรดาผู้เชื่อ ทำให้ความทุกข์ความเศร้าใจของพวกเขาได้รับการซึมซับเอาไปโดยธรรมชาติชาติที่

พระเจ้าทรงสร้างพร้อมกับ ๆ ธรรมชาติเหล่านั้นก็สร้างหรือบันดาลให้เกิดความเข้าใจ/ความรู้สึกว่า ความทุกข์ ความสิ้นหวังของพวกเขาได้รับการเยียวยารักษาจากพระเจ้าผ่านทางธรรมชาติที่พวกเขา ได้มองเห็นและสัมผัส

มิตินี้ 3

มิตินี้ความเข้าใจเรื่องอวสานศาสตร์ คำถามและข้อสงสัยของคริสเตียนเกี่ยวกับเรื่อง สิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากความเข้าใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับเรื่องอวสานศาสตร์ (Eschatology) ที่ว่าเมื่อถึง เวลาดังกล่าว คือเวลาแห่งการพิพากษาหรือวาระสุดท้าย ทุก ๆ สิ่งบนโลกนี้ก็จะถูกทำลายลง เพราะฉะนั้นจึงไม่มีความหมายอะไรหรือไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะต้องมาคิดและเฝ้าระวังถึงเรื่อง สิ่งแวดล้อมที่กำลังถูกทำลายลง แต่อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ผ่านมามีหลายศตวรรษ ภายหลังจากที่มีการเรียกร้องต่อเรื่องสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มของคริสเตียนเองแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงก็ดูเหมือนว่า ยังไม่ได้ดีขึ้น ตรงกับที่คาลวิน ดีวิท (Calvin Dewitt) (1991) เคยตั้งข้อสังเกตไว้ 6 ประการว่า เรื่อง เหล่านี้ช่วยให้เราเข้าใจได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโลกยังมีแนวโน้มที่ไม่เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ

ประการที่ 1 มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่แห่งแล้งมาทำการเกษตร และเอาพื้นที่ ๆ เคยทำการเกษตรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อการใช้สอยในชุมชนเมือง และหลังจากนั้นสังเกตว่าพื้นที่ดังกล่าวก็ ไม่มีแนวโน้มจะรับการเปลี่ยนแปลงให้กลับไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้เหมือนเดิมอีกต่อไป

ประการที่ 2 มีปัญหาเรื่องการสูญพันธุ์ของสายพันธุ์พืชเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยก็ 3 สายพันธุ์ในทุก ๆ วัน

ประการที่ 3 อัตราการใช้สารเคมีที่เพิ่มสูงขึ้นจากอดีตมากขึ้น (สารเคมีฆ่าแมลง สารเคมีฆ่า หนู และแม้แต่สารเคมีเพื่อบำรุงพืชให้งอกงาม)

ประการที่ 4 ปัญหาเรื่องสารเคมียังคงไม่ได้รับการเหลียวแลและแก้ไขกันอย่างจริงจัง

ประการที่ 5 ปัญหาทางด้านมลภาวะเป็นพิษที่กำลังกลายเป็นปัญหาสากล เช่น การทิ้งขยะที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ลงในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล แล้วส่งผลให้เกิดขยะตกค้างเป็นจำนวนมากบริเวณ ชายหาดและในท้องทะเล

ประการที่ 6 การเพิ่มขึ้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศ ที่ส่วนมากมาจากการ เผาไหม้ของเครื่องยนต์บนโลก ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลัก ๆ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก และ ทำให้อุณหภูมิบนพื้นผิวโลกเพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ปี

ในปีค.ศ.2016 ดีวิท อ้างว่าแนวคิดเรื่องความหมายของปฐมกาล 1:28 ที่ว่าพระเจ้าทรงมีพระ บัญชาให้มนุษย์ปรนนิบัติและรักษาธรรมชาติที่พระเจ้าทรงสร้างแม้ว่าจะใช้คำว่า “ครอบครอง” แต่ก็

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ

ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอกำ

มีความหมายมากกว่าตัวอักษรที่ปรากฏให้เห็น เพราะคำ ๆ นี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติในแง่ของการเป็นผู้ครอบครองที่ต้องดูแลและรักษาไปในเวลาเดียวกันด้วย เพราะฉะนั้นแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ต้องสร้างธรรมเนียมปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้ส่งต่อให้กับคนในรุ่นต่อ ๆ ไป คือให้รักษาโลกที่พระเจ้าทรงสร้าง ให้ทำให้เกิดผลอันดี ให้หยุดพัก และให้ช่วยกันปรนนิบัติ (Dewitt, 2016) และก็ได้มีการเชื่อมแนวคิดดังกล่าวเข้ากับความเข้าใจเรื่องอวสานศาสตร์ว่าเป็นช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์อันดีและสมบูรณ์ระหว่างพระเจ้าและสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างจะได้รับการสถาปนากลับคืนมาอีกครั้ง เพราะฉะนั้นมนุษย์จึงต้องมีส่วนในการเตรียมในเรื่องความสมบูรณ์ของธรรมชาติในโลกนี้ไว้ ซึ่งก็คือการอธิบายเรื่องความสมบูรณ์ของผืนป่า ธรรมชาติและเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับสิ่งอื่น ๆ ในธรรมชาติได้นั่นเอง

สรุป

ชุมชนคริสเตียนในประเทศไทยต้องศึกษา ทำความเข้าใจ และตอบสนองต่อเรื่องสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น นับว่าเป็นการทำท้าววนและกระตุ้นต่อความเชื่อความเข้าใจของคริสเตียนไทยให้เป็นผู้อารักขาสรรพสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้าง นอกจากความเข้าใจแล้วคริสเตียนไทยยังต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าให้ได้อย่างครบถ้วนด้วยเช่นกัน เหมือนกับที่ชุมชนคริสเตียนที่บ้านสบลาน (บานจิตร์ สายรอกำ, 2562) ได้เริ่มต้นและได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างของคำว่า การเป็น “ชุมชนของพระเจ้า” การเป็น “ชุมชนที่เอื้ออาทร” และสามารถอารักขาสีที่พระเจ้าทรงสร้าง

5

⁵ ดร. จอห์น เอฟ ฮอท (John F. Haught) อธิบายว่า “ชุมชนคริสเตียนและนิเวศวิทยา” (Christianity and Ecology)⁵ คือการอธิบายแนวคิดด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติหรือการให้ความสำคัญต่อระบบนิเวศน์ แต่ความสนใจในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติหรือให้ความสำคัญต่อเรื่องระบบนิเวศน์นั้นจะต้องไม่ใช่การทำลายแก่นของความเชื่อในคริสต์ศาสนาตามที่มึหลาย ๆ คนเคยกล่าวอ้าง ในทางตรงกันข้ามความรู้ทางนิเวศวิทยากลับเป็นการใช้คำสอนทางคริสต์ศาสนาช่วยให้ผู้ที่มีความเชื่อและศรัทธาเกิดการตระหนักและเห็นคุณค่าต่อธรรมชาติมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการย้ำและชี้ให้คริสตชนเข้าใจความหมายของคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์เรื่องการทรงสร้างของพระเจ้าเกี่ยวกับ “การให้มนุษย์มีอำนาจในการครอบครองและดูแล” ตามที่ปรากฏในพระคัมภีร์ของคริสต์ศาสนาพระธรรมปฐมกาลบทที่ 2 ข้อที่ 15 “พระเจ้าจึงทรงให้มนุษย์นั้นอยู่ในสวนเอเดน ให้ทำและรักษาสวน” ดูเพิ่มเติมใน John F. Haught, “Christianity and Ecology,” in *This Sacred Earth: Religion, Nature, Environment*, (ออนไลน์), 2018, แหล่งที่มา:

http://religionandenvironment.weebly.com/uploads/7/2/2/4/7224217/haught_ecology_christianity.pdf.

การเคลื่อนไหวทางการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในโลกตะวันตก ยิ่งทำให้เข้าใจว่าการศึกษาทำให้ตกผลึกทางด้านความเข้าใจและเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน่าสนใจทั้ง 3 มิติ ตั้งแต่การเริ่มต้นความสนใจในมิติที่เกี่ยวข้องกับความหมายตามตัวอักษรของพระคัมภีร์ เข้าไปสู่การนำเอาแนวปฏิบัติทางด้านศาสนพิธีเข้ามารวมกับความเข้าใจเรื่องอวสานศาสตร์เข้ามา และสะท้อนกรอบความเข้าใจใหม่ออกมาว่า เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติทุกอย่างที่พระเจ้าทรงสร้างเป็นรูปแบบความสัมพันธ์การอยู่ร่วมกันแบบเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การกระตุ้นให้เอาจริงเอาจังเกี่ยวกับเรื่องการอยู่ร่วมกันกับสิ่งแวดล้อมแบบที่คำนึงถึงกันและกัน เอื้ออาทรต่อกัน สอดคล้องกันกับ

สิ่งที่ ดร.ซูซาน เอ็ม ดาร์ลิงตัน⁶ (Susan M. Darlington): นักศาสนศาสตร์ด้านนิเวศวิทยา (Theology of Ecology) ที่เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวและใช้เวลาถึง 20 ปี ในประเทศไทยเพื่อศึกษาวิธีการรักษาผืนป่า

ดังนั้น ในตลอด 50 ปีที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นแล้วว่านักวิชาการในโลกตะวันตกเหล่านั้นได้นำคริสเตียนไทยมาถึงความเข้าใจและการแสดงออกถึงท่าทีที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเป็นชุมชนคริสเตียน ชุมชนของพระเจ้า และผลที่ได้จากงานวิจัยของดร.บานจิตร์ได้สะท้อนว่า พิธีอวยพรป่าของคริสเตียนชาติพันธุ์ควรนำมาถอดบทเรียน เพื่อสนับสนุนและยืนยันว่าคริสเตียนในประเทศไทยต้องสำแดงความรักพระเจ้าและรักษัธรรมชาติที่พระเจ้าสร้าง โดยการยืนยันความหมายพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่ว่าด้วยเรื่องการทรงสร้างให้ถึงความชัดเจนต่อข้อสงสัยที่เกิดขึ้นให้ได้มากที่สุด โดยการใช้คริสต์ศาสนพิธีผนวกกับประสบการณ์จริงในชีวิตคริสเตียน ในครอบครัว หรือในชุมชนอธิบายเรื่องความผูกพันระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ (ป่าไม้ ต้นไม้ สัตว์ป่า แม่น้ำ ฯ) ต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ร่วมกัน และผสานเข้ากับความเข้าใจเรื่องอวสานศาสตร์ เพราะทั้ง 3 แนวทางนี้ในที่สุดก็จะนำไปสู่ความเข้าใจว่าคริสเตียนสามารถเป็นกระบอกเสียงให้กับธรรมชาติที่ส่งเสียงเพื่อตัวเองไม่ได้

⁶ ศึกษาเพิ่มเติมในภาคผนวก ข

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ
ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร สายรอกำ

บรรณานุกรม

ดาร์ลิ่งตัน, เอ็ม. ซูซาน. *Interdependence and Impermanence*. (ออนไลน์). 2018. แหล่งที่มา:
<https://www.youtube.com/watch?v=1yFv7BuWmnc>.

ศูนย์สารสนเทศ กรมป่าไม้. *เนื้อที่ของป่าไม้ประเทศไทยปี พ.ศ.2516-2561*, (ออนไลน์), 2562,
แหล่งที่มา:

www.forestinfo.forest.go.th/content.aspx?id=72 (25 กุมภาพันธ์ 2563)

บานจิตร สายรอกำ. *การสถาปนาพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์: พิธีอวยพรป่า “รักพระเจ้า รักสิ่งที่พระเจ้าทรง
สร้าง”*

ชุมชนคริสเตียนบ้านสบลาน ตำบลยางเปียง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่:
ลัคส์ก็อปปี,
2562.

Chrissyavgis, John. “A New Heaven and a New Earth: Orthodox Theology and an
Ecological

World View,” *Ecumenical Review*, (July 2010): 214-222.

Dewitt, Calvin B. “Earth Stewardship and Laudato Si’,” *Quarterly Review of Biology*
(September
2016): 271-284.

_____, Calvin B. *The Environment and The Christian: What Can We Learn from the
New*

Testament?. Grand Rapids: Baker Books House, 1991.

Haught, John F. “Christianity and Ecology.” *This Sacred Earth: Religion, Nature,
Environment*.

2018. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

[http://religionandenvironment.weebly.com/uploads/7/2/2/4/7224217/haught_
ecology_christianity.pdf](http://religionandenvironment.weebly.com/uploads/7/2/2/4/7224217/haught_ecology_christianity.pdf)

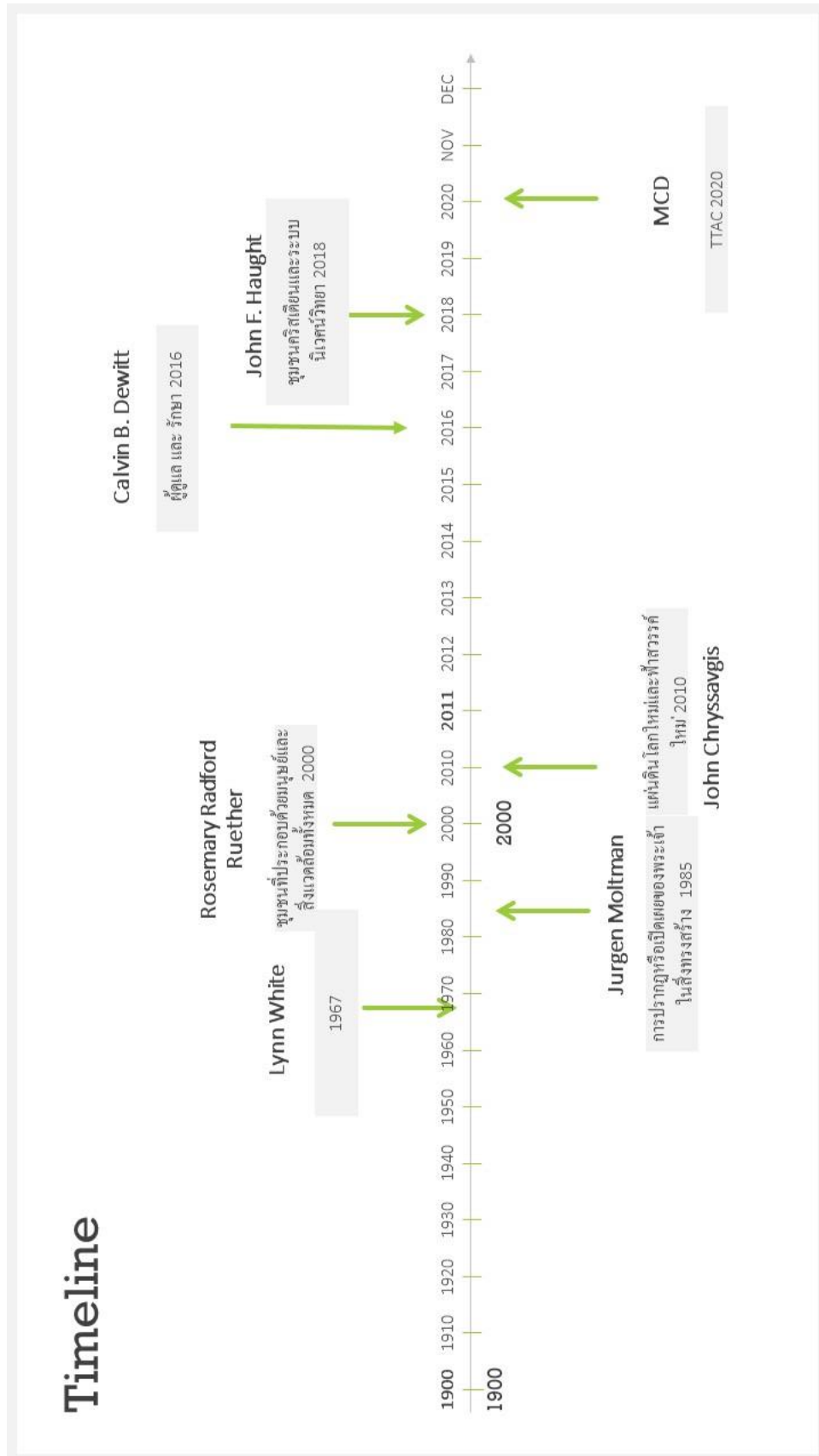
Kay, Jeanne. “Human Dominion over Nature in Hebrew Bible,” *Annals of the
Association of*

American Geographers. (June 1989): 214-232.

Ruether, Rosemary Radford. “Ecology and Theology: Ecojustice at the Center of the
Church’s

Mission,” *Interpreting: A Journal of Bible & Theology* (October 2011): 354-363.

ภาคผนวก ก.

บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า: เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแลและรักษาธรรมชาติ
ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอกำ

ภาคผนวก ข.

ซูซาน เอ็ม ดาร์ลิงตัน ใช้เวลาในการศึกษา สัมภาษณ์ ฝึกปฏิบัติในสนามจริง และได้เขียนหนังสือขึ้นมาหนึ่งเล่มเพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ จากการศึกษาในครั้งนั้น ดร.ดาร์ลิงตันกล่าวว่าเธอได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงการตีความหมายการอธิบายความหมายคำสอนในศาสนาพุทธในการรักษาป่าหรือที่เรียกว่า “พิธีบูชาป่า” ท่านมีความสนใจมากต่อเรื่องความใส่ใจของคนในชุมชนที่มีต่อทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ สังคม ตลอดถึงการมีส่วนร่วมของคนเหล่านั้นในชุมชนเพื่อรักษาป่าของพวกเขาไว้ผ่านทางเครื่องมือที่เรียกว่าความเชื่อของผู้คนในชุมชนรวมไปถึงการนำคำสอนเรื่อง อริยสัจ 4⁷ ความเมตตากรุณา การดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง และเรื่องกรรมไปปรับใช้เพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาอาศัย จนกระทั่งมีคำสอนที่สร้างให้เกิดความเข้าใจเรื่องการทำกรเกษตรแบบพึ่งพาปลูกพืช ปลูกต้นไม้ เลี้ยงปลา หรือเลี้ยงสัตว์ ให้ทุกสิ่งอยู่ร่วมกันโดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เช่นปลูกข้าวโพด ปลูกถั่ว เลี้ยงปลา ปลูกต้นไม้ผลเพื่อเกื้อหนุนสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์ การกำหนดเขตอภัยทานสำหรับการเลี้ยงปลาในแม่น้ำธรรมชาติ แต่ชาวบ้านก็สามารถจับปลามารับประทานได้หากจำนวนประชากรของปลามีมากจนกระทั่งว่ายออกมาอาศัยอยู่นอกเขตอภัยทาน ดร.ดาร์ลิงตัน ยังได้กล่าวในการปาฐกถาที่สหรัฐอเมริกาว่าการนำแนวคิดหรือคำสอนทางพุทธศาสนามาปรับใช้กับเรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติไม่ใช่เป็นเพียงแค่เรื่องความเกี่ยวข้องระหว่างคำสอนกับชีวิต แต่เป็นมากยิ่งขึ้นกว่านั้นเพราะเป็นเรื่องการนำคำสอนมาตีความหมายและค้นหาแนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับเรื่องศีลธรรม จริยธรรม กับคำสอนทางศาสนาหรือแรงบันดาลใจที่มาจากความเชื่อในพุทธศาสนา ดังนั้นจากมุมมองผ่านทางความเชื่อและคำสอนในพุทธศาสนา ได้นำไปถึงการเกิดผลอย่างดีต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้านที่ไม่ทำลายทำร้ายสิ่งแวดล้อมอีกต่อไป จนเกิดเป็นการดำเนินชีวิตที่ผูกพันเกื้อหนุนกันระหว่างคนในชุมชนนั้น ๆ กับธรรมชาติ สำหรับชุมชนคริสเตียนไทยก็น่าจะได้รับการสะท้อนแง่คิดจากสิ่งที่ดร.ดาร์ลิงตันได้พบว่ามีลักษณะความเป็นไทยที่อาจทับซ้อนกับวิถีทางความเชื่อของคนในท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติที่พวกเขาผูกพันจนกระทั่งกลายเป็นผลดีต่อการนำมาเป็นแรงจูงใจให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกรักและหวงแหนหรือเอื้ออาทรต่อธรรมชาติที่อยู่กับพวกเขา

⁷ ดร.ดาร์ลิงตัน มีความประทับใจต่อเรื่องราวของพระครูพิทักษ์ที่ได้เล่าถึงชีวิตในวัยเด็กว่าเคยติดตามพ่อเข้าไปในป่าเพื่อล่าสัตว์และมีอยู่ครั้งหนึ่งท่านพระครูพิทักษ์เก็บเอาสิ่งที่กำพร้าแม่มาจากในป่าได้ตัวหนึ่ง และท่านต้องการจะเลี้ยงลูกลิงไว้ นั่นเป็นจุดเริ่มที่ทำให้ท่านมีความรักและความต้องการที่จะเริ่มต้นคิดเกี่ยวกับเรื่องสำคัญของเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ท่านจึงเริ่มต้นด้วยการใช้แนวคิดหรือคำสอนเป็นกับอริยสัจ 4 กับพื้นฐานความเข้าใจว่าทุกอย่างไม่คงอยู่ถาวร ตลอดไป ทุกอย่างล้วนเปลี่ยนแปลง ดูเพิ่มเติมใน ซูซาน เอ็ม ดาร์ลิงตัน, *Interdependence and Impermanence*, (ออนไลน์), 2018, แหล่งที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=1yFv7BuWmnc>.

โครงการ

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020

เป็นการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งจัดขึ้นโดยมี
ภาคีเครือข่าย 4 สถาบัน อันประกอบด้วย

- 1) วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
- 2) คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
- 3) วิทยาลัยแสงธรรม
- 4) คณะกรรมการศาสนศาสตร์ศึกษา สภาคริสตจักรในประเทศไทย

หลักการและเหตุผล:

คริสต์ศาสนศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณของมนุษย์ สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจมนุษย์ ศีลธรรม และจริยธรรม ผ่านทางคำสอนจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งตลอดประวัติศาสตร์คริสตจักร ได้นำองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม

ถึงแม้ว่าสถาบันในประเทศไทยที่เปิดสอนและให้ความรู้ทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์มีจำนวนน้อย แต่การศึกษาและผลิตผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทยนั้น มีมาอย่างต่อเนื่องด้วยเหตุนี้การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ จึงเป็นช่องทางที่สำคัญยิ่งให้แก่อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันต่าง ๆ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นช่องทางให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ได้รับองค์ความรู้เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ของอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทย
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

ระยะเวลาดำเนินโครงการ :

วันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2020

สถานที่จัดโครงการ:

วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ เขตแก้ววรัฏฐ์

กลุ่มเป้าหมาย:

1. อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์
จำนวน 70 คน
2. นักวิชาการอิสระ ผู้นำคริสตจักร และผู้ที่สนใจทั่วไป จำนวน 30 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ:

1. เป็นช่องทางให้อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันที่เปิดสอนด้าน
คริสต์ศาสนศาสตร์ให้เผยแพร่องค์ความรู้จากการศึกษาและการวิจัยแก่คริสตจักร
และบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์
2. เป็นจุดเริ่มต้นในการผลักดันการศึกษาด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้มีแพร่หลายมากขึ้น
ในวงการวิชาการ เป็นการยกระดับมาตรฐานผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์
ให้เพิ่มมากขึ้นด้วย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม
2. จำนวนผลงานวิชาการ
3. คะแนนประเมินโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ:

สถาบันภาคีเครือข่ายจัดการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

1. วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
2. คณะคริสต์ศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
3. มูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยคณะกรรมการคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษา
4. วิทยาลัยแสงธรรม

สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการ

มีผู้ร่วมงานทั้งหมดจำนวน 164 คน โดยเป็นบุคคลภายใน 75 คน บุคคลภายนอก 89 คน
(เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 37 คน)

ผลงานวิชาการ

อ้างอิงจากเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ตัวบ่งชี้ สกอ. 2.3 ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย บทความวิจัยหรือบทความ
วิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ คำน้ำหนัก 0.20
หลักเกณฑ์ ข้อที่ 2 มีบทความที่มาจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อย
3 หน่วยงาน และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

มีผู้นำเสนอผลงานรวม 14 คน จากผู้ส่งบทความ 14 คน

บทความวิชาการ TTAC 2020

1. บทความภายใน 8 บทความ (ร้อยละ 58)
2. บทความภายนอก 6 บทความ (ร้อยละ 42)
3. บทความรับเชิญ 1 บทความ

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ:

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 58 คน

1. ด้านการจัดการ

1.1 สถานที่และห้องประชุม	4.32
1.2 การประชาสัมพันธ์	4.03
1.3 วัน-เวลาจัดงาน	4.22
1.4 อาหารกลางวัน	4.43
1.5 อาหารว่าง	4.07
1.6 บรรยากาศโดยรวม	4.37

2. ด้านการบรรยายและการนำเสนอผลงานทางวิชาการ

2.1 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอ	4.24
2.2 ความรู้ที่ได้รับ	4.48
2.3 บรรยากาศการถามตอบ	4.34

กำหนดการ

กำหนดการ การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020 (Thailand Theological Academic Conference 2020)
วันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2020 เวลา 08.00 – 15.30 น. ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ (เขตแก้ววารีรัฐ)

เวลา	ห้องประชุม ศจ.วิลเลียม เจ. โยเคอร์ (ชั้น 1 อาคารวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี)				
8.00 – 8.30 น.	ลงทะเบียน				
8.30 - 8.45 น.	นมัสการพระเจ้า				
8.45 - 9.00 น.	เปิดประชุมด้วยการอธิษฐาน/ แนะนำรายการ				
9.00 – 10.15 น. (75 นาที) บรรยาย 45 นาที ถาม-ตอบ 30 นาที	การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “คริสต์ศาสนศาสตร์กับเศรษฐกิจพอเพียง” โดย ศจ.ดร.ณรงค์ ทองสุข				
10.15 – 10.45 น.	พัก				
เวลา	ห้อง 110	ห้อง 109	ห้อง 108	ห้อง 104	ห้อง 102
10.45 – 11.45 น. (60 นาที) บรรยาย 40 นาที ถาม-ตอบ 20 นาที	ความเข้าใจเรื่องแผ่นดิน ของพระเจ้าและแผ่นดินสวรรค์ จากพระคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ โดย ม.ล.จตุรพิช ชมพูนุท	การบูรณาการมิติจิตวิญญาณ กับหลักสุทธคริสตศาสนศาสตร์ โดย ดร.สฤณี เกรียงชัยพร	การศึกษาความหมายของคำอธิษฐาน ที่พระเยซูคริสต์ทรงสอน ในบริบทที่ตีความพันธู์ 6:9-13 ในมุมมองของคนไทย โดย ศศ.บงกช ทุมเมือง	โลกทัศน์พุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับ การตอบสนองพระกิตติคุณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดย อ.กฤตธี วิญญูวิชัยกุล	บทบาทศาสนากับการอนุรักษ์ผืนป่า : เสียงของคริสเตียนเพื่อการดูแล และรักษาธรรมชาติ โดย ดร.ดวงสุภา ศรีบัวอ้าย และ ดร.บานจิตร์ สายรอคำ
11.45 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน (บ้านพักเบ็ธชาโลม)				
13.00 - 14.00 น. (60 นาที) บรรยาย 40 นาที ถาม-ตอบ 20 นาที	การโต้แย้งความเข้าใจเรื่องการ สูญเสียความรอด ผ่านการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ในพระธรรมฮีบรู 6:1-12 โดย อ.ศักดิ์ดา กิตติวัฒน์โชติ และ อศจ.ดร.วิริยะ ทิพย์วารการุณ	“Immanuel Journaling” and Thai Seminarians’ Relationship with God (Attachment, Awareness, and Quality) โดย ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน	นิมิตของผู้เผยพระวจนะเอเสเคียล ในบริบทไทย - การใช้คำภาษาไทยว่า “นิมิต” ในการอธิบายคำภาษาฮีบรู “ฮาซอน”, “มาร์เอ” และ “มาคเซ” ในพระธรรมเอเสเคียล โดย ศจ.ดร.ฟลอเรียน เฟิร์ก	ลักษณะและรูปแบบการสร้างสาวกชาวจีน พลัดถิ่นที่ทำงานในประเทศไทย โดย อ.อาภรณ์ แซ่หู	ศึกษางานประกอบของบทเพลง คริสเตียนที่มีผลต่อเจตคติในการ ดำเนินชีวิตของคริสเตียนในยามวิกฤต เพื่อสร้างคู่มือการเลือก บทเพลงหนุนใจสำหรับคริสเตียน โดย ศศ.สุภัทรา อินตะเทพ
14.00 – 14.30 น.	พัก				
14.30 – 15.30 น. (60 นาที) บรรยาย 40 นาที ถาม-ตอบ 20 นาที	แม่แต้ : หนานอินตี้กับสุริยปราคา พุทธ คริสต์ วิทยาศาสตร์ จากองค์ความรู้ใหม่ สู่ความเชื่อศรัทธา โดย ศศ.วิทวัส ธรรมมา	คู่มือพัฒนาภูมิภาวะทาง อารมณ์ตามแบบอย่างพระเยซู โดย อ.อรัญญา วิญญูวิชัยกุล และ ศจ.ดร.เอสเธอร์ เวคแมน	กษัตริย์ที่มีเงื้อมมือผู้เป็นคือ “ใครหนอ”: การศึกษาเรื่อง ความเป็นกษัตริย์ของพระเมสสิยาห์ ในพระธรรมเศคาริยาห์ ซึ่งได้รับการอ้างอิงถึงในกิตติคุณมัดธีว โดย อ.อิทธิพล ดวงนภา	การทำพันธกิจผู้ยากไร้ในบริบทไทย โดย อ.นันท์ ศิริสุนันต์	แนวคิดเรื่องการรับสภาพมนุษย์ ของพระเยซูคริสต์ในการนมัสการ ของคริสตชน (การบรรยายพิเศษ) โดย ศจ.ดร.ยุศุภา เอลเล

คณะกรรมการดำเนินงาน

คำสั่งมหาวิทยาลัยพายัพ

ที่ 390/2562

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020

เพื่อให้การดำเนินการจัดการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ปี ค.ศ. 2020 (Thailand Theological Academic Conference 2020) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 (1) (5) และ (13) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 จึงแต่งตั้งให้บุคคลดังมีรายชื่อต่อไปนี้เป็น คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2020 คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขตไท ลังการพันธ์ุ	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์เอนก ชิตเกษร	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
1. ศาสนาจารย์ ผศ. ดร. สาธน์ญ บุญเกียรติ	มหาวิทยาลัยพายัพ	ประธานกรรมการ
2. ศาสนาจารย์ ดร. วันดี วจนะถาวรชัย	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	รองประธานกรรมการ
3. บาทหลวง ผศ. ดร. อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ	วิทยาลัยแสงธรรม	กรรมการ
4. ศาสนาจารย์ ดร. ชูชีพรรณ ศรีสุนทร	Cornerstone Counseling Foundation	กรรมการ
5. ศาสนาจารย์ ดร. ฟลอยเรียน เฟิร์ก	มหาวิทยาลัยพายัพ	กรรมการ
6. ศาสนาจารย์ ดร. เสรี หล่อกันภัย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
7. ศาสนาจารย์ ดร. วารุณาญ เชื้อหน่าย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
8. ศาสนาจารย์ ดร. สุรศักดิ์ กิติเรืองแสง	สภาคริสตจักรในประเทศไทย	กรรมการ
9. ศาสนาจารย์ ดร. ณรงค์ ทองสุข	The Bible League Thailand	กรรมการและเลขานุการ
10. นายนิธิวัฒน์ โพธิ์ทอง	มหาวิทยาลัยพายัพ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2562

สำนักงานอธิการบดี
อท/ขล/สบ/ปล/กต/อน/ศก

ภาพบรรยากาศ

